KONKORDATO

Doç. Dr. Yusuf Cahit ÇUKACI

EKİN
Basım Yayın Dağıtım
2019

© 2019 Ekin Yayınevi

Tüm hakları mahfuzdur. Bu kitabın tamamı ya da bir kısmı 5846 Sayılı Yasa'nın hükümlerine göre, kitabı yayınlayan yayınevinin izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılamaz, özetlenemez, yayınlanamaz, depolanamaz.

Sertifika No: 0607-16-008681

ISBN: 978-605-327-874-0

Sayfa Düzeni: Aslı AYRANCI

Kapak Tasarımı: Onur ÇAKAN

Baskı ve Cilt:

Sonçağ Yayıncılık

Matbaacılık Reklam

San Tic. Ltd. Şti.

İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı

48/48 İskitler - Ankara

Tel.: (0312) 341 36 67

Sertifika No: 25931

Baskı Tarihi: Mart 2019

EKİN Basım Yayın Dağıtım

Şehreküstü Mah. Cumhuriyet Cad.

Durak Sk. No: 2 Osmangazi / BURSA

Tel .: (0.224) 220 16 72 - 223 04 37

Fax.: (0.224) 223 41 12

e-mail: info@ekinyayinevi.com

www.ekinyayinevi.com

- *Eğer borçlu darlık içindeyse, ona ödeme kolaylığına kadar bir süre tanıyın. Ve bu gibi borçlulara alacağınızı bağışlayıp sadaka etmeniz eğer bilirseniz sizin için, daha hayırlıdır.*
  Kuranı Kerim

- *Borçlar, düşüncelerle ödenmez.*
  Balzac

- *Borcunu azalt ki, hür olarak yaşayabilesin.*
  Hz. Ali

- *Borçsuz çoban yoksul beyden yeğdir.*
  Atasözü

- *Borcun ilacını bilirim, verip kurtulmaktır.*
  A. Smith

- *Borç verirken çok iyi olursunuz, geri isterken çok kötü birisi.*
  Atasözü

- *Ateşin, borcun, hastalığın ve düşmanın küçüğü yoktur.*

- *Borcunu ödememek kararıyla alışveriş yapan için fiyatın önemi yoktur.*
  John Sheffield

Eşim Nalan, oğullarımız, C. Enes ve Eren'e…

ÖNSÖZ

Bu kitap uygulayıcılar, sanayici ve işadamları, öğreniciler, öğrenme arzusu içinde bulunan kişiler için "Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı hazırlanması sonucunda çıkarılan konkordato uygulamalarına ilişkin yasal düzenlemelere muhasebe gözüyle bakarak bir çok yönüyle irdeleme yapılmıştır.

Kitabın içeriğinde kanun metni esas çıkış noktası alınarak kanunun metin olarak ifade ettikleri üzerinde durulmaya çalışılmış zaman zaman adalet komisyonunun eleştiri ve görüşleri doğrultusunda gerekçelerle birlikte maddelerin felsefesine bakılmaya çalışılmıştır.

Özellikli olarak konkordatoyu düzenleyen kanun maddelerinde açık yada kapalı olarak düzenleme yapılan konkordato türlerinden müracaat edebilmenin temel koşulu olarak kabul edilen/yada müracaat edememenin önünde engel olarak yer alan borca batık bir bilançonun olup olmaması belirleyici bir durum olduğundan (borçlunun iflas durumuyla konkordato sürecindeki alacaklılara ödeyeceği tutar karşılaştırılarak buna göre karar verileceğinden borca batık olmayan bir işletme indirim konkordatosu isteyemeyecektir)işletmelerin süreklilik esasına göre düzenledikleri bilançolarından rayiç bilançoya dönüşümün nasıl olacağını gösterebilmek için bilanço kalemlerinin tümüne ilişkin değerleme ölçüleri açıklamalı olarak verilmeye çalışılmıştır.

MALATYA 2019

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ..... 1

1. KONKORDATONUN TARİHÇESİ, TANIMI, HUKUKİ NİTELİĞİ VE SÜRECİ..... 4
1.1. KONKORDATONUN TANIMI 4
1.2. KONKORDATONUN HUKUKİ NİTELİĞİ 9

2. KONKORDATONUN ŞARTLARI 17
2.1.KONKORDATOYA İLİŞKİN ŞEKİL ŞARTLARI..... 17
2.1.1.KONKORDATO KARARI ALINMASI VE DAVA AÇILMASI..... 18
2.1.2.KONKORDATO İSTEMİNİN MAHKEMEYE BİLDİRİLMESİ.... 21
2.1.3.DAVA HARÇLARININ ÖDENMESİ 22
2.1.4.KONKORDATONUN TASDİKİ ŞARTLARI 22
2.1.5.MAHKEMENİN KONKORDATO KARARI VERMESİ..... 24
2.1.6.MAHKEMENİN KONKORDATO KARARINI KALDIRMASI 28
2.1.7.MAHKEMENİN KONKORDATO KARARINI VERMEMESİ 28
2.1.8.KONKORDATONUN KISMEN YA DA TAMAMEN FESHİ..... 30
2.2.KONKORDATOYA İLİŞKİN MADDİ ŞARTLAR 31
2.3.KONKORDATO SÜRECİ 32
2.3.1.Yargılama Süreci 33
2.3.2.Geçici Mühlet (Süre)..... 36
2.3.3.Kesin Mühlet (Süre)..... 41
2.3.3.1. Kesin Mühlet İçinde Konkordato Talebinin Reddi İle İflâsın Açılması 46
2.3.3.2.Kesin Mühletin Alacaklılar Bakımından Sonuçları 47
2.3.3.3.Kesin Mühletin Rehinli Alacaklılar Bakımından Sonuçları 49
2.3.3.4.Kesin Mühletin Sözleşmeler Bakımından Sonuçları..... 49
2.3.3.5.Kesin Mühletin Borçlu Bakımından Sonuçları 50

3. KONKORDATO İÇİN GEREKLİ BELGELER 52
3.1.PROJE 56
3.2.BİLANÇO 58
3.3.GELİR TABLOSU 61
3.4.NAKİT AKIŞ TABLOSU 62
3.5. FİNANSAL TABLOLARDA OLABİLECEK HATA-HİLE TÜRLERİ 63
3.6.MALVARLIĞINI BİLDİRİR BELGELER 66
3.7.DEFTERLER VE EKLENTİLERİ 67
3.8.BORÇ ALACAK BELGELERİ 67
3.9.RAYİÇ BİLANÇO 68

4. KONKORDATO KOMİSERİ VE ALACAKLILAR KURULU 124

5. KONKORDATONUN HUKUKİ SONUÇLARI 135
5.1.İCRA TAKİPLERİNE ETKİSİ 135
5.2.REHİNLİ ALACAKLARA ETKİSİ 137
5.3.SÖZLEŞMELERE ETKİSİ 139
5.3.1.Kira Sözleşmelerine Etkisi 139
5.3.2.Kefalet Sözleşmelerine Etkisi 141
5.3.3.Konkordatoya Katılan Alacaklılara Etkisi 142
5.3.4.Konkordatoya Katılmayan Alacaklılara Etkisi 144
5.3.5.İşçi Alacaklarına Etkisi 145
5.3.6.Zamanaşımı Ve Hak Düşürücü Sürelere Etkisi 145
5.3.7.Diğer Kanuni İşlemlere Etkisi 146
5.3.8.Türkiye Dışındaki Malvarlıklarına Etkisi 147

6. İFLASTAN SONRA KONKORDATO TALEBİ 148

7. MALVARLIĞININ TERKİ SURETİYLE KONKORDATO 148

8. SERMAYE ŞİRKETLERİ VE KOOPERATİFLERİN UZLAŞMA YOLUYLA YENİDEN YAPILANDIRILMASI 154

KAYNAKÇA 163

GİRİŞ

Genel ekonomi içerisinde yer alan ve bütünün oluşması için faaliyette bulunan işletmelerin herhangi birisinin ya da belli sektördeki işletmelerin faaliyetlerinin kesintiye uğraması ya da yaşamlarının son bulması bazen kelebek etkisi yaratarak aynı sektördeki ya da diğer sektörlerdeki işletmelerin olumsuz etkilenmelerine sebebiyet vermektedir. Bu ve benzeri nedenlerden dolayı genel ekonomik koşulların düzenleyicisi, yasa koyucu ve diğer etkili birimler işletmelerin diğer işletmeleri (çok fazla) etkilemeden faaliyetlerine devam edebilmeleri için bazı tedbirler almayı her zaman kendi görev alanları içerisinde ön planda tutmuşlardır. Özellikle işletmelerin yok olmalarını yani iflas etmelerini neredeyse hiç istememişlerdir. Çünkü bir tanesinin etkilenmesi demek diğer işletmelerin etki değeri farklı olmakla beraber bir sıra dâhilinde domino etkisiyle etkilenmelerine neden olmaktadır.

İlgili kesimler sonuçta genel ekonomiyi olumsuz etkileyecek bu durumların önüne geçebilmek için kötü gidişi engellemek, iflası geciktirmek, iflası ortadan kaldırmak için bazı tedbirler alma yoluna gitmiştir ki bunlar; iflas erteleme, konkordato(mal varlığının terki suretiyle konkordato ya da adi konkordato), uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma şeklinde ortaya çıkmıştır. Bu uygulamalara dönük yapılan yasal düzenlemeler ekonominin genelini ve özelde işletmeleri; olumsuz etkilemelerini en aza indirebilmek ya da yok edebilmek için yasal düzenlemeleri çeşitli zamanlarda çeşitli kapsamlarda oluşturmuştur. Yapılan bu yasal düzenlemelerin bir tanesi de İİK 285 maddeden başlayarak uygulama bulan konkordato uygulamasıdır.

Aslında konkordato en sade şekliyle mahkemeye gitmeksizin (basit) yargılamaya da gerek kalmaksızın borçlu ve alacaklıların anlaşması temeline dayanır. Konkordato adli olarak tanımlanmaya

ya da anlaşılmaya çalışıldığında şirket alacaklılarının vade ya da tutar indirimi konusunda muvafakat etmesi halinde borçlunun ekonomik faaliyetine devam etmesine imkan vererek mallarının cüz'i veya külli icra yoluyla paraya çevrilmesine engel olan özel bir cebri icra alternatifi olarak tanımlanabilir. Borçlu alacaklıların yasada öngörülen çoğunluğunun kabul ettiği ve ticaret mahkemesinin tasdik ettiği ödeme projesinde konkordatoya tâbi borçlarının belli vadelerde tam olarak ödenmesini taahhüt edebileceği gibi (vade konkordatosu); malî potansiyeline göre konkordato kapsamındaki borçlarını belli bir yüzde oranında indirimli olarak da defaten veya belli vadelerde taksitler hâlinde (tenzilat konkordatosu) ödemeyi ön görebilir. Ayrıca, borçlu konkordatoya tâbi borçlarını belli bir oranda indirim yapması sûretiyle zamana yayılmış vadelerle taksitli bir biçimde ödemeyi taahhüt edebilir (karma konkordato). Borçların tamamen ya da kısmen ödenerek işletmenin sürdürülebilirliğini etkilemeden yoluna devam etmesi şeklinde olan konkordato uygulamalarının yanında malvarlığının terki suretiyle konkordato olabileceği gibi iflas sürecinin her bir aşamasında da konkordato hukuku işletmeler tarafından müracaat edilerek işletmelerin bir kısmının daha fazla zarar görmesinin önüne geçebilecek bir hukuk olarak var olmaktadır.

Konkordato sürecinin başlangıcında çok önemi olmamakla beraber konkordato müracaatında yer alması gereken belgeler arasında bulunan kaydi bilanço ve rayiç bilanço özellikle konkordato sürecinin sonlanmasında, konkordato hukukundan çıkarılması ya da mahkeme tarafından konkordato müracaatının reddedilmesi durumunda önemli olan karar verici belgeler arasında bulunmaktadır. Şöyleki; iflas ertelemede olduğu gibi müracaat edebilmenin şartları arasında şirket bilançosunun batıklığı aranan bir şart olmamaktadır. Batık bilançonun olup olmadığı konusundaki farklılık özellikle;

- Tenzilat konkordatosu istenmesi durumunda alacaklıların iflas durumu ile şirket faaliyetlerinin devam etmesi durumunda elle-

rine geçecek miktarın karşılaştırılmasında şirket bilançosunun batık olması durumunda ancak tenzilat konkordatosu istenebilmektedir,

• Geçici sürenin, kesin sürenin sonunda ya da konkordato talebi aşamasında konkordatonun reddedilmesi durumunda şirket bilançosunun batık olması durumunda mahkemenin şirket için iflas kararı vermesi şirket bilançosunun batık olmasına bağlıdır.

Bu ve benzeri nedenlerden dolayı süreç içerisinde adaletin tüm kesimleri tarafından tesis edilecek konkordato hukukunun bilinirliliğinin öneminden belki de daha fazla önemli olanı şirket bilançosunun kaydi ve rayiç bilanço şeklinde hazırlanmasında hazırlama tekniklerine gösterilecek hassasiyet çok daha fazla önemlidir. Bu nedenle çalışmanın önemli bir kesiminde bilanço kalemlerinin tanımlaması ve kaydi bilançodan rayiç bilançoya dönüşümde kullanılacak değerleme ölçülerine önem verilmiştir.

1. KONKORDATONUN TARİHÇESİ, TANIMI, HUKUKİ NİTELİĞİ VE SÜRECİ

1.1. KONKORDATONUN TANIMI

Çok hızlı bir çalışma dönemi içerisinde çıkarılan konkordato yasası tam anlamıyla oturmamış olmakla beraber ekonomi politikasına ilişkin özel bir ihtiyaç dolayısıyla ortaya çıkmış, olgunlaşması uygulamalarda ortaya çıkacak aksaklıklarla ilgili yapılacak yasal düzenlemelerle şekillenecek bir yasal düzenlemedir.

Bazen borçlu, borçlarını ödemek istemesine rağmen; makro ekonomik parametrelerde oluşmuş düzensizliklerin sonucu olarak piyasa koşullarındaki olumsuzluklar nedeniyle borçlarını ödeyemeyecek duruma düşebilirler. Ya da borçlu şirketinin içinde bulunmuş olduğu sektörel bozulmalar ya da şirketin kendisine has olumsuzlukları nedeniyle şirketin finansal yapısı kötü koşullarda olabilmektedir. Hangi durum olursa olsun mali durumu bozulan borçlunun tüm borçlarını vadesinde ödenmesi istenirse, hem borçlunun ekonomik geleceğinin sona ermesi hem de alacaklıların tamamının ve/veya bir kısmının alacaklarını elde edememeleri sonucunu ortaya çıkarabilir. Özellikle borçlu iflasa tabi kimselerden değilse, alacaklılardan diğerlerine göre önce davranan veya alacağı önce muaccel olanlar, alacaklarını alabilirler ve diğer alacaklıların borçludan bir şey elde etmeleri mümkün olmayabilir. Kanun koyucunun yapmış olduğu düzenleme ile borçlulara bir imkan verilmiş, mahkeme denetiminde borçlunun alacaklıları ile anlaşması ve alacaklıların belli bir oranını ödemekle borçlarından kurtulması yolu açılmıştır. Bu şekilde ortaya çıkan uygulamaya konkordato denilmektedir(Pekcanıtez, vd., 2017, s.459). Konkordato talep edebilmesinin temel koşullarından bir tanesi yapılan tanımdan da anlaşılacağı üzere borçlunun işletmesinin nakit akımı hakkında öngörüde bulunarak müracaat etmesidir. Konkordato müracaatında borçlu olarak

işletme olabileceği gibi borçlu olan işletmeden alacaklı olan herhangi bir kişide olabilir(İİK Madde 285).

Kollektif bir cebrî tasfiye kurumu olan konkordato klasik kollektif tasfiye sistemi cebrî icra kurumu olan iflâsa göre yumuşatılmış bir borç tasfiyesi niteliğini taşımaktadır. Konkordato malî durumu bozulan ve vadesi gelmiş borçlarını ödeme yeteneğinden yoksun bulunan borçluların alacaklılarının çoğunluğunun ve mahkemenin ödeme teklifini kabul etmesi sonucunda alacaklılarıyla karşılıklı olarak yapılacak anlaşma suretiyle, mallarının başında kalmak, istihdam olanaklarını aynı ya da zorunluluklar nedeniyle kısmi azalmalarla devam ettirerek borçlarını ödeyerek borcundan tamamen kurtulmaktadır. Konkordatoya işletmecilik mantığıyla bakıldığında, geçmişten gelen yönetsel düzenlikler nedeniyle finansal yapısında oluşan bozuklukların rehabilite edilmesi için bir fırsat olarak değerlendirilebilecek bir süreç olarak da görebilmek mümkündür. Bu bağlamda bakıldığında işletmelerin finansal yapısı ve finansal ilişkilerinin gözden geçirilerek kurumsallaşması yönüyle işletmelere bir başlangıç noktası oluşturmaktadır.

Konkordato tanım ve amacından anlaşıldığı üzere "kollektif bir tasfiye şeklidir, yani borçlunun bütün borçlarını kapsar. Bu nedenledir ki doktrinde konkordatonun; iflasa nazaran hafifletilmiş bir cebri icra kurumu olduğu bildirilmektedir. Kollektif nitelik taşıması nedeniyle haciz ve rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takiplerden ayrılan konkordato, iflasa benzer. Ancak şu hususlarda iflastan ayrılır(Aktaran: Uyar; 87-88; 2018, Uyar, 2018; 20-22):

1. İflasa, alacaklılardan birinin veya bizzat borçlunun talebi üzerine mahkemece karar verildiği ve bu karar inşai bir nitelik taşıdığı halde konkordato, borçlunun alacaklılarının ekseriyeti ile anlaşması sonucunda meydana gelir. Burada da mahkeme kararına (tasdikine) ihtiyaç varsa da, bu karar konkordato için inşai bir nitelik taşımaz. Çünkü borçlunun, bütün alacaklıları ile anlaşarak, mahkeme kararı bulunmaksızın, konkordato akdetmesi mümkündür.

2. Konkordatoda tasfiye, bizzat borçlu tarafından daha az masrafla yapıldığı halde iflasta bu iş iflas organları tarafından oldukça masraflı olarak yapılır.

3. İflas, borçlunun tasarruf ehliyetini tamamen kaldırdığı halde, konkordato borçlunun tasarruf ehliyeti kısıtlanmış olarak devam eder.

4. İflas kesin bir tasfiye şekli olmadığından, iflasta alacağını tamamen alamamış alacaklılara "aciz belgesi" verilir, alacaklılar yeni mal iktibas eden müflisi takip edebilirler. Halbuki konkordato, borçluyu borcundan kesin olarak kurtarır ve alacaklılar, alacaklarının konkordato dışında kalmış olan kısmını artık borçludan talep edemezler.

5. İflas eden borçlu için kanunda yer alan özellikle kamu hukukuna ilişkin müeyyideler, konkordatoya giren borçlular için söz konusu olamaz.

6. Konkordatoya gitmek için tacir olmak şart olmadığı halde, iflas ancak tacirler için öngörülmüştür.

Ülkemizde 2003 yılından bu yana uygulanan iflasın ertelenmesi kurumunun ortaya çıkış amacının gerçekleştirilmesi konusunda istediğini maalesef verememiştir. Bu sebeple 15 Temmuz 2016 tarihinde kabul edilen 6728 sayılı Kanunla iflasın ertelenmesi kurumu revize edilerek konkordato uygulaması uygulama alanı bulmuştur. İflasın ertelemesi kurumunda alacaklıların herhangi bir şekilde sürecin hiçbir aşamasında söz sahibi olamaması, sürecin tüm aşamalarında yalnızca borçlu ve mahkeme arasında yürütülmesi ve yaşanan yargılanma sorunlarının birlikte değerlendirilmesinde iflas erteleme kurumunun tamamıyla yürürlükten kaldırılması ve bunun yerine alacaklılar ile borcunun bir müzakere sonrasında anlaşmaları ve bu anlaşmaların mahkemece tasdiki esasına dayanan konkordato kurumunun daha etkin ve aktif bir şekilde kullanılması ticari ve sosyal hayat bakımından ve ekonomik yaşamın sürekliliği ve özellikle küçük ve orta ölçekli büyüklükteki illerde eko-

nomik ilişkilerin devamlılığı açısından da bir ihtiyaç olarak görmüştür(Hükümet Görüşü Tutanakları, s. 4).

Konkordatonun oluşumunda temel teşkil eden felsefe ;

- Alacaklılarının iflâsa kıyasla daha elverişli koşullarda finansal sonuçlara ulaşabilmesi,
- Ekonomik birim olan işletmelerin iflas nedeniyle genel ekonomi içerisinden çıkmaları nedeniyle milli sermayenin ve müteşebbis ruhun zarar görmesi,
- İşletmelerin istihdam kabiliyetini (normal ekonomik yaşamına kıyasla azalsa bile) sürdürebilmesi,
- İşletmenin ekonomik sürdürülebilirliğini (küçülerek de olsa) sağlaması,
- Kamu yararının sağlanması felsefesine dayanmaktadır.

Finansal bakımdan zorluk içerisinde bulunan bir işletmenin ekonomik sürdürülebilirliğini sağlaması iflasa göre alacaklıların daha avantajlı finansal sonuçların varlığını ve işletmenin ekonomik bütünlüğünün korunması, özellikle yeni bir istihdam alanı oluşturabilmek için gerekli olan yatırım maliyeti göz önünde tutulduğunda ekonomik yaşam içerisindeki tüm birimler gibi finans kurumlarının da konkordatonun lehine tavır almaları gerektiği sonucu ortaya çıkmaktadır. Ancak bankalarla şirketler arasında oluşan borç alacak ilişkisinin oluşumunda bankaların kendilerini güvenceye alarak borç alacak ilişkisinin tesis edilmiş olması nedeniyle konkordatonun alacaklılarının çoğunluğunun olumlu oylarına muhtaç bir uygulama olması nedeniyle bankaların olumlu mali tabloları yansıtan konkordatolara bile olumsuz görüş bildirmeleri yasa koyucunun tüm amaç ve umudunu boşa çıkarmaktadır(Altay; Eskiocak 2018, s. 9).

Konkordatoya yeni bakış açısı getiren temel unsurlardan bir diğeri de artık borçlunun dürüstlüğünün, konkordato teklifinin kabulü açısından hiçbir öneminin kalmamasıdır. Bu sübjektif ölçünün yerine "borçlunun mali durumunun düzeltilebilir olup olmadığı" objektif kriteri getirilmiştir. Böylelikle, "konkordatonun atıfet kuru-

mu olma özelliği", yeni konkordato hukukunda ortadan kaldırılmış ve bunun doğal bir sonucu olarak da konkordato yalnız borçlu tarafından teklif edilecek bir uygulama olmaktan çıkmış, alacaklılar tarafından da istenebilir yasal bir hak olarak yasal düzenleme haline gelmiştir(Altay; Eskiocak 2018, s. 5).

Konkordato; kaba hatlarıyla vade konkordatosu ve tenzilat konkordatosu olarak ikiye ayrılmakta ancak her ikisinin birlikte kullanılabileceği karma bir yöntem olarak da karşımıza çıkmaktadır. Bu ayrım İcra ve İflas Kanununda yer almamakla birlikte öğretide genellikle kabul edilen bir ayrımdır. Tenzilat konkordatosun da alacaklılar, borçluya karşı, alacaklarının belirli bir yüzdesini tahsil etmekten vazgeçerler ve borçlu borçlarının konkordatoda kabul edilen kısmını (yüzdesini) ödemek suretiyle borçlarının tamamından kurtulur. Vade konkordatosunda ise borçlu borcunun tamamını ödemek için alacaklılardan bir vade ister veya borçlarını taksitlendirir. Ülkemiz uygulamasında çok kere borçlu alacaklılarından hem vade hem de tenzilat istemekte ve böylece karma konkordato teklif etmektedir(Hükümet Görüşü s. 6). Aslında konkordato felsefe olarak bir uzlaşı olarak kabul edildiğinden mahkeme süreci başlatılmadan konkordato sürecinin oluşması da mümkün olabileceğinden konkordatoyu; adli olmayan konkordato ve adli konkordato şeklinde öncelikli iki ayrıma tabi tutabilmek de mümkündür. Adli konkordato da kapsam bakımından kendi içerisinde; vade konkordatosu, indirim konkordatosu ve karma konkordato olarak kendi içerisinde ayrışabilmektedir.

Konkordatonun sonuçlanması durumunda borç alacak ilişkisinde borç-alacağın niteliğinin değişmesi bakımından; vade konkordatosu, yüzde konkordatosu ya da bu iki türün birlikte uygulandığı şekliye karma konkordato şeklinde üç farklı içerikle yapılabilmektedir. Alacaklıların alacak tutarlarında herhangi bir değişiklik olmadan, tutarların korunduğu, ancak borçların ödenmesi gereken tarihlerin değişikliğe uğratıldığı konkordato türü içerik bakımından **vade konkordatosu** olarak isimlendirilmektedir. Borçlu şirket

tarafından ödenmesi gereken borçların ödeme tarihlerinde bir değişikliğe gitmeden tutarlarda bir indirim yapılması söz konusu olduğunda yapılan bu tür konkordatolara ise **indirim konkordatosu** denilmektedir. Bu her iki uygulamanın birlikte kullanılması yani hem vadelerde hem de borç tutarlarında değişiklik olması durumunda yapılan konkordatoya ise **karma konkordato** denilmektedir. Bu uygulamalar yasada belirtilen adi konkordato ya da malların terki yöntemiyle konkordato çeşitlemesinden farklı bir ayrımdır. Yani adi konkordato ya da mal varlığının terki suretiyle konkordato yapan bir işletme sayılan; vade konkordatosu, indirim konkordatosu ya da karma konkordato yönteminden herhangi birisini uygulayabilmektedir.

Konkordato, borçlunun konkordato şartları içerisinde alacaklıya ödeyeceği tutarı belirlemekle, esasen, tenzilat konkordatosunda alacaklının alacağından vazgeçtiği tutarın, vade konkordatosunda ise, ödeme planının hukuki dayanağını oluşturur(Güngör, 1995; 302).

1.2. KONKORDATONUN HUKUKİ NİTELİĞİ

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda sermaye şirketleri içerisinde yer alan; Anonim Şirketler, Limited Şirketler, Hisseli Komandit Şirketler ve Kooperatifler ekonomide meydana gelen dalgalanmalar nedeni ile ticari ilişki içinde bulundukları kişi ve firmalardan alacaklarını tahsilde zorlanmaları sonucu nakit döngülerindeki bozulmalar nedeniyle ödeme güçlükleri ile karşı karşıya kaldıklarında bunun doğal sonucu ve yansıması olarak ticari ilişkide bulundukları kişi, firma ve bankalara olan borçlarını ödemede bazı güçlükler ile karşı karşıya kalmaktadır(Karadeniz, 2018, S. 5). Ödeme güçlüğü içerisine giren şirketlerin finansal yükümlülüklerini yerine getirememelerinin doğal ve hukuki nihai sonucu olan iflas özelde işletme ile ilişkili olan tüm kesimleri olumsuz yönde etkilerken genel olarak ekonominin içerisinde yer alan bir birimin yok olması nedeniyle

domino/kelebek etkisinin doğal sonucu olarak birçok kesimi etkilemektedir.

Gerçekten yeniden yapılandırma kurumlarının Türk Hukuku bakımından klasik şekli konkordatodur. Kanun koyucuya hâkim olan ve kanunun sevkinde motor gücü rolünü oynayan amaç ve düşünce; konkordatonun iflasa tercih edilmesi ve işletmelerin ekonomik varlığını ve bütünlüğünün korunması doğrultusunda alacaklıların iflasa göre daha iyi bir düzeyde tatmini yönündedir. Çağımızın iktisadi ve hukuki konjonktüründe geçerli olan bu felsefenin Türkiye'de yerleşmesinin kanun koyucu tarafından şiddetle arzu edildiği ve bu düşüncenin kanun değişikliklerine yol açan motive edici unsur olduğu anlaşılmaktadır. Gerçekten, iflasların ekonomide meydana getirdiği ağır tahribatın ve bir zincir halinde diğer firmalara sirayetinin ortaya çıkardığı zararların önlenmesinin amaçlandığı açıktır. Diğer yandan, iflas ve hacizlerle işletmelerin çökmesi ve milli servetin yok edilmesinin yanı sıra ülkenin istihdam kapasitesinin daralmasına yol açan sonuçlar, özellikle konkordatonun kanun koyucu tarafından teşvik edilmesine neden olmuştur. Bu bağlamda sosyal hukuk siyaseti açısından da, firmaların istihdam kabiliyetinin kaybetmesinin sakıncaları, ve bu yaklaşım doğrultusunda getirilen hükümlerle önlenmek istenmiştir(Altay, Eskiocak, 2018 S. 7-8).

Konkordato, ekonomik yaşamın son aşamaları olan haciz ve iflas gibi klasik ve borçlu bakımından çok sert cebri icra yöntemlerinin yerine oluşabilecek ekonomik olumsuzlukları önleyebilmek için ikame edilmiş ve borçlu yönünden bu klasik usullere göre oldukça yumuşak ve elverişli bir ödeme sistemini ifade etmektedir. Bu bakımdan, konkordatoyu klasik cebri icra sistemi olan haciz ve iflas yerine ikame edilen, hafifletilmiş bir cebri icra sistemi olarak nitelendirilmekte isabet vardır. Diğer yandan, konkordato bir yeniden yapılandırma hukuku kurumu niteliğini de taşımaktadır(Altay, Eskiocak, 2018, s. 11).

Yeni konkordato hukuku, borçlunun konkordato talebinin kabul edilmesi halinde oluşacak finansal menfaatleri (özellikle ala-

caklıların fedakarlık yapmalarının sağlanması ve ticari işletmenin faaliyetlerini devam ettirmesi) ile alacaklıların konkordato kapsamına girmesi durumunda finansal menfaatleri (borçlunun iflas etmesinin önüne geçmek ve onu en iyi teklifi vermeye zorlamak) arasında denge kurmaya ve hakime de (geçici/kesin) mühlet kararı verirken genel ekonomik yararı gözetme imkanını veren bir yolda ilerlemektedir. Halihazır konkordato hukukunun gelişimini tamamladığını söylemek mümkün değildir. Konkordato hukuki niteliği öğretide üç farklı sonuç oluşturacak bir biçimde tartışmalı olarak şekillenmiştir. Bu tartışmaların sonucunda konkordato; sözleşme teorisi, hüküm teorisi ve cebri icra usulü teorisi bağlamında hukuki boyut kazanmıştır. Bazı yazarlar konkordatoyu borçlu ile alacaklılar arasında akdedilmiş bir sözleşme olarak kabul etmektedirler (sözleşme teorisi), diğer bazı yazarlara göre ise, konkordatonun geçerliğinin kaynağı mahkemenin tasdik kararıdır (hüküm teorisi) ve üçüncü görüş, konkordatoyu, alacaklıları tatmin etmek için kullanılan yöntem itibariyle diğer olağan cebri icra usullerinden ayrılan bir cebri icra yöntemi olarak görmektedir(cebri icra usulü teorisi) dir. Bu çerçevede konkordato iflasa yaklaşmakta, ama iflasa oranla daha özel ve daha ılımlı bir külli tasfiye usulü teşkil etmektedir(Öztek, 2018, s. 110-112).

Konkordatonun alacaklılar açısından da iflâsa göre daha yararlı sonuçlar doğurması, kanun koyucunun İflasın yanında bu kurumu da düzenlemesini gerektirmiştir. Gerçekten iflâs halinde, alacaklılar, masraflı ve külfetli bir prosedür sonucunda genellikle alacaklarının çok az bir bölümüne uzun bir zaman sonra kavuşabilmektedir. Esasen, konkordato talebinin kabul edilebilmesi için, alacaklıların en az iflâs tasfiyesi sonucunda elde edebilecekleri payı konkordatodan sağlayabilmeleri gerekmektedir. Eğer, borçlunun teklifi, bu ölçüde alacaklılara pay sağlamaya yeterli ödeme koşullarını içermemekte veya borçlu mevcut aktifi itibariyle konkordatoya ihtiyacı olmadığı hâlde, alacaklılarını zarara uğratmak amacıyla konkordato talep etmekte ise, konkordatonun kabulüne imkan

yoktur. Bu nedenle, konkordato koşullarının gerçek anlamda oluştuğu durumlarda, konkordatonun, gerek borçlu, gerekse alacaklılar yönünden iflâsa göre çok daha yararlı sonuçlar doğuracağında kuşku yoktur. Bu özellik, konkordatonun iflasa göre tercihe değer üstünlükleri bulunan bir durum olduğunu açık bir biçimde ortaya koymaktadır. Konkordatonun tasdikine ilişkin koşulların oluştuğu durumlarda, konkordato durumu tüm alacaklıların çıkarları açısından cüz'î icra şekli olan haciz yoluyla takibe nazaran da üstünlük göstermektedir. Gerçekten de, borçlunun iflâsı açılmadan önce bazı alacaklar, erken ve çabuk davranarak, alacaklarının tasfiyesi için borçlunun haczi kabil mallarının paraya çevirdikleri takdirde, diğer alacaklılar alacaklarını tahsil imkânından yoksun olarak, zarar göreceklerdir. Oysa konkordato, imtiyaz sahibi olmayan bütün alacaklıların eşit koşullar altında tatmin edilmelerini sağlayan ve iflâsa nazaran çok daha yumuşatılmış bir kollektif cebrî icra müessesesidir. Gerçekten de, konkordato burçlunun bütün malları tüm alacaklılarının ortak güvencesini oluşturmaktadır(Altay, Eskiocak, 2018, s. 43).

Konkordato uygulamasında, asliye ticaret mahkemesinin görevli olduğu kabul edilmektedir. Ayrıca konkordato talebinde bulunan, Adalet Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulacak tarifede belirtilen konkordato gider avansını yatırmaya mecbur olduğuna ilişkin bir hüküm konulmakta ve böylece sürecin gecikmesinin önüne geçilmek istemektedir. Bu gider avansının hukuki statüsü ve sonuçları Hukuk Mahkemeleri Kanunu 114 ve 115 inci maddelerine (MADDE 114'de Dava şartları olarak; a) Türk mahkemelerinin yargı hakkının bulunması, b) Yargı yolunun caiz olması, c) Mahkemenin görevli olması, ç) Yetkinin kesin olduğu hâllerde, mahkemenin yetkili bulunması, d) Tarafların, taraf ve dava ehliyetine sahip olmaları; kanuni temsilin söz konusu olduğu hâllerde, temsilcinin gerekli niteliğe sahip bulunması, e) Dava takip yetkisine sahip olunması, f) Vekil aracılığıyla takip edilen davalarda, vekilin davaya vekâlet ehliyetine sahip olması ve usulüne uygun düzenlenmiş bir

vekâletnamesinin bulunması, g) Davacının yatırması gereken gider avansının yatırılmış olması, ğ) Teminat gösterilmesine ilişkin kararın gereğinin yerine getirilmesi, h) Davacının, dava açmakta hukuki yararının bulunması, ı) Aynı davanın, daha önceden açılmış ve hâlen görülmekte olmaması, i) Aynı davanın, daha önceden kesin hükme bağlanmamış olması ve diğer kanunlarda yer alan dava şartlarına ilişkin hükümler saklı kalması şartlarının sağlanmış olması ve MADDE 115'te Dava şartlarının incelenmesi hususunda 1) Mahkeme, dava şartlarının mevcut olup olmadığını, davanın her aşamasında kendiliğinden araştırır. Taraflar da dava şartı noksanlığını her zaman ileri sürebilirler 2) Mahkeme, dava şartı noksanlığını tespit ederse davanın usulden reddine karar verir. Ancak, dava şartı noksanlığının giderilmesi mümkün ise bunun tamamlanması için kesin süre verir. Bu süre içinde dava şartı noksanlığı giderilmemişse davayı dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddeder 3) Dava şartı noksanlığı, mahkemece, davanın esasına girilmesinden önce fark edilmemiş, taraflarca ileri sürülmemiş ve fakat hüküm anında bu noksanlık giderilmişse, başlangıçtaki dava şartı noksanlığından ötürü, dava usulden reddedilemez) atıf yapılarak düzenlenmektedir(Hükümet Görüşü)

Artık dürüstlük konkordatonun asli unsuru veya şartı niteliğini kaybetmiştir. Oysaki, 4949 sayılı kanundan (İcra Ve İflâs Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun) önce yürürlükte olan tüm yasalarda dürüstlük kavramı, konkordatonun "olmazsa olmaz" koşulu niteliğindeki kurucu unsurunu oluşturmaktayken bu koşul ikincil plana atılmıştır. Ancak şunun da unutulmaması gerekir ki hiçbir hukuki olayda kanuni düzenlemelerin lafzında ister olsun ister olmasın dürüstlük ilkesi her zaman dikkate alınması gereken ahlaki bir değerdir. 7101 sayılı kanun(İcra ve İflâs Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun) ile değiştirilen 287.maddeye (Konkordato talebi 166 ncı maddenin ikinci fıkrasındaki usule göre ilân edilir. Konkordato talebinin ilânından itibaren on gün içinde alacaklılar itiraz ederek konkordato mühleti verilme-

sini gerektiren bir hâl bulunmadığını ileri sürerek tetkik merciinden konkordato talebinin reddini isteyebilir. Talep uygun görülürse tetkik mercii borçluya en fazla üç aylık bir mühlet verir ve aynı zamanda gerekli bilgi ve tecrübeye sahip Türk vatandaşlarından bir veya birkaç komiser tayin eder. Birden fazla komiser tayin edilmesi hâlinde tetkik mercii bu kişilerin görev ve yetki alanlarını belirler. Konkordato komiseri, kusurundan doğan zararlardan sorumludur. Komiser, borçlunun faaliyetine nezaret eder ve 290 ve devamı maddelerde verilen görevleri yapar. Ayrıca komiser, tetkik merciinin talebi hâlinde ara raporlar verir ve alacaklıları konkordato süreci hakkında bilgilendirir. 8, 10, 11, 16, 21 ve 359 uncu maddeler hükümleri kıyas yoluyla komiserler hakkında da uygulanır. İşin niteliği gerekli kılıyorsa komiserin teklifi üzerine mühlet, alacaklılar da dinlendikten sonra en fazla iki ayı geçmemek üzere uzatılabilir. Borçlunun malvarlığının muhafaza edilmesi için gerekli ise veya konkordatonun gerçekleşmeyeceği açıkça anlaşılıyorsa, konkordato mühleti komiserin talebi üzerine mühletin sona ermesinden önce kaldırılabilir. Bu takdirde borçlu ve alacaklılar dinlenir. 299, 300 ve 301 inci maddeler kıyas yoluyla uygulanır. İhtiyatî tedbir yoluyla da olsa, borçluya karşı başlamış olan takiplerin konkordato mühletinin bitiminden sonraki dönem içinde durdurulmasına veya borçluya karşı yeni takip yapılamayacağına karar verilemez.) göre konkordato talebini karara bağlayacak olan asliye ticaret mahkemesinin inceleyeceği hususlar; 286. madde de belirtilen finansal belgelerin incelenmesinde özgülenecektir. Ayrıca İİK. m. 289'a göre, konkordatonun başarıya ulaşıp ulaşamayacağı keyfiyetinin geçici komiserin ve itiraz eden alacaklıların ticaret mahkemesince dinlenerek değerlendirilmesinden sonra kesin mühlet talebi hakkında ticaret mahkemesince karar verilecektir. Bu hükümlere göre, geçici mühlet kararı yönünden sadece geçici velayet dilekçesi ve İİK. m. 286'da yazılı diğer belgelerin incelenmesi ile yetinilecek; geçici mühlet içinde kesin mühletin verilip verilmeyeceği bakımından ise, konkordatonun akıbeti dikkate alınarak, konkordato girişiminin başarıya ulaşıp

ulaşmadığı geçici komiser, itiraz eden alacaklılar ve borçlu mahkemece dinlenerek olumlu ya da olumsuz bir karar verilecektir.

Konkordato artık borçluya tanınan bir atıfet olmaktan çıkmıştır. Yeni konsepte göre konkordato yasa koyucunun bakış açısı değişmiş ve konkordato artık, alacaklıların işletmede çalışanların ve işletmenin muhafazasındaki kamu yararını gözeten ve bu amacı gerçekleştiren bir kurum niteliğini kazanmıştır.

Dürüstlüğün konkordatonun kabulü bakımından, yasanın öngördüğü zorunlu bir unsur olmaktan çıkması; konkordatoda hukukunun genel ilkesi olan dürüstlük kuralının uygulanamayacağı anlamında yorumlanamaz. Dürüstlüğü aykırı olan hiçbir davranış konkordato hukuku açısından da onaylanamaz. Ne var ki; çıkarlar dengesi yönünden sorun ele alınmak gerekir. Şöyle ki borçlunun veya alacaklıların talep ettiği konkordatonun gerçekleştirilmesi alacaklıların ve istihdam kabiliyetinin yarına tecelli ettiği takdirde, somut olayda borçlunun dürüst olup olmaması artık önem taşımayacaktır. Buna karşılık, borçlu konkordato öncesinde mallarını kaçırmış ve alacaklıları zarara sokmak amacıyla konkordato talebini hileli işlemlere dayandırmış ise, hiç kuşkusuz böyle bir konkordato alacaklılara düşecek pay oranını azaltacağından, borçlunun dürüstlüğe aykırı bu davranışı elbette ki konkordatonun kabulüne engel olacaktır. Bu durumda, konkordato alacaklılara ihlastan daha iyi düzeyde pay sağlayacak olsa bile, konkordatonun kabulü caiz olmamak gerekir. Zira bu faraziye de büyük bir olasılıkla, konkordatonun alacaklılara sağlayacağı pay iflastakinden az olacaktır. Şöyle ki iflas masasının aktifine iptale tabi alacakla da dahil olduğundan (İİK.m. 187), konkordatonun aktifine girmeyen iptale tabi haklar, masanın aktifine dahil olduğu için iflasın vereceği pay, konkordatoda elde edilecek orandan fazla olacaktır. Ancak konkordato sürecinin işlediği dönemde borçlunun dürüstlüğe aykırı davranışların talebin kaderini ciddi biçimde etkileyecek öneme sahiptir. Nitekim, 7101 sayılı yeni yasanın 308/f/I maddesi" Her alacaklı, kötü niyetle sakatlanmış konkordatonun feshini tasdik kararını vermiş olan

mahkemeden isteyebilir" hükmünü öngörmektedir. Ayrıca konkordato süresi içinde veya daha önce borçlunun hileli ve sahte belge düzenlemesi, gerçek olmayan alacaklar ihdas edecek çoğunluk koşulunu fiktif olarak sağlamaya çalışması vb. davranışlar konkordatonun sakatlanmasını, kaldırılmasını ve neticeten reddini gerektiren önemli ve güçlü vakıa sebeplerdir. Kuşkusuz kanun koyucunun bu yaklaşımının konkordato bazında hayata dönüşmesi ve başarılı sonuçlara ulaşması, kurumsal yapıya sahip alacaklıların ve bu bağlamda özellikle bankaların, konkordato kurumuna bu modern yaklaşımın doğrultusunda, olumlu ve sıcak bakmalarına bağlı bulunmaktadır. Zira, konkordato alacaklılarının alacak tutarları ve alacaklı sayısı bakımından çoğunluğunun (İİK. m. 302/ III) konkordatoya kabul oyu vermeleriyle ve mahkemenin konkordato teklifini ve talebini tasdik etmesiyle oluşan bir cebri icra hukuku kurumudur. Bu nedenle özellikle bankaların konkordato ya karşı önceki zamanlara ait önyargılı olumsuz bakış açısını sürdürmeleri, getirilen hükümlerin yöneldiği umudun daha yeşermeden yok olmasına yol açabilecektir.(Altay; Eskiocak, 2018, s. 6-8)

Yasal düzenlemenin yapıldığı tarih itibariyle görülmekte olan davalarda, talep yani dava tarihinde yürürlükte bulunan yasal mevzuat uygulanır. Bu nedenle dava tarihi itibariyle kanundan önceki dönemde açılan iflas erteleme davaları yürürlükteki yasal hükümlere tabidir(Berberoğlu Yenipınar, 2018; 1)

Konkordato borçluya borçlarını alacaklılarla yaptığı anlaşma çerçevesinde ödeme imkanı verdiği için, borçlunun menfaatinin daha ön planda olduğu söylenebilir. Bununla birlikte, konkordato borçluyu haciz ve iflas yoluyla yapılan takiplerin etkisinden kurtararak, borçlunun malvarlığının korunmasına ve bunun bir sonucu olarak ekonomik mevcudiyetini devam ettirmesine olanak sağladığından, aynı zamanda alacaklıların menfaatine de sonuç doğurur(Pekcanıtez, Erdönmez, 2018; 110)

2.KONKORDATONUN ŞARTLARI

Konkordatoya müracaat edebilmek için kanunun belirttiği "Borçlarını, vadesi geldiği hâlde ödeyemeyen veya vadesinde ödeyememe tehlikesi altında bulunan herhangi bir borçlu" durumuna gelen kişi konkordato için müracaat edebilir. Kanun metninin de açıkça ifade ettiği gibi iki koşul ifade edilmiştir. Vadesi gelmiş geçmiş olan borcun ödenememiş olması ya da borcunun/borçlarının vadesi gelmediği halde ödeme günü geldiğinde nakit akışının bilinmesinden dolayı ödeyememe tehlikesinin varlığının öngörülmüş olmasıdır.

Borçlarını, vadesi geldiği hâlde ödeyemeyen veya vadesinde ödeyememe tehlikesi altında bulunan herhangi bir borçlu için alacağını alamama ya da oransal olarak diğer alacaklara nispeten daha az bir oranla tahsil edebilme riskiyle karşı karşıya olan bir alacaklı da konkordato sürecini usul olarak başlatabilme hakkına ve yetkisine sahiptir(İİK Madde 287).[1]

2.1.KONKORDATOYA İLİŞKİN ŞEKİL ŞARTLARI

Konkordatonun hukuki olarak borç ödeyememe veya ileride vadesi dolacak borçların ödenememe tehlikesinin olması durumunda gerçek ya da tüzel kişiler konkordato talebinde bulunabilecekleri gibi bu müracaatı alacaklılardan birisinin de isteme hakkı bulunmaktadır. Ancak bu talebin gerçekleşebilmesi için şekil şartlarının da yerine getirilmiş olması gerekmektedir. Konkordato talebinin kabul edilebilmesi için kanunun öngördüğü şekil şartları bulunmaktadır.

---

[1] İİK MADDE 287.Konkordato işlemlerinin başlatılması alacaklılardan biri tarafından talep edilmişse, borçlunun 286 ncı Maddede belirtilen belgeleri ve kayıtları mahkemenin vereceği makul süre içinde ve eksiksiz olarak sunması hâlinde geçici mühlet kararı verilir. Bu durumda anılan belge ve kayıtların hazırlanması için gerekli masraf alacaklı tarafından karşılanır. Belge ve kayıtların süresinde ve eksiksiz olarak sunulmaması hâlinde geçici mühlet kararı verilmez ve alacaklının yaptığı konkordato talebinin de reddine karar verilir.

2.1.1.KONKORDATO KARARI ALINMASI VE DAVA AÇILMASI

Konkordatonun temel felsefesi borçların yeniden yapılandırılarak tekrar vadelendirilmesi şeklinde değerlendirildiğinden konkordato sürecinin başlatılması ve sonuçlandırılmasını yönetimsel faaliyetler arasında değerlendirmek gerektiğinden şirket ortaklarının konkordato müracaatında bulunmak için karar almasına gerek olmamaktadır. Ancak konkordatonun düzenlendiği yasada konkordatonun birden fazla türünden bahsedilmektedir. Bu türlerden birisi de mal varlığının terki suretiyle konkordato olup bu tür konkordato da şirket tüzel kişiliğinin sonuçta ortadan kalkma alternatifi de yer aldığından bu tür konkordato müracaatlarında şirketin karar alması da gerekmektedir. Konkordatoya ilişkin yasal düzenlemelerin hiçbir yerinde konkordato türlerinin tamamı da dahil olmak üzere karar alınmasına ya da alınmamasına ilişkin bir açıklama bulunmamaktadır. Özellikle çok ortaklı şirketlerde ileride yaşanabilecek olumsuzlukların önceden tedbirinin alınması açısından bakıldığında konkordatonun ticaret mahkemesine müracaatı yapılmadan konkordato müracaatı yapılmasına ilişkin kararın alınması en doğru karar olacaktır.

Konkordatoyla birlikte yasal düzenlemeler arasında yer alan iflas erteleme kurumunda, bu kurumdan yararlanabilmenin temel koşullarından birisi de sermaye şirketi ya da kooperatif olmak yer almaktayken konkordatoya ilişkin yasal düzenlemede gerçek kişilerin ya da tüzel kişilerin müracaatının olabileceği bildirilmektedir. Özellikle bankalarla karşılıklı olarak yapılan kredi sözleşmelerinde özellikle genel kredi sözleşmelerinde şirket ortaklarının imzaları da alındığından şirketin konkordatoya müracaatı yapıldığında grup şirketlerin bulunması durumunda grup şirketlerinde ayrıca konkordatoya müracaatlarının yapılması uygun olanıdır. Bura da şunu da unutmamak gerekir. Şirket ortakları şirket borçlarında şahsi kefalet koyduklarından müteselsil ve müşterek borçlu olmaları nedeniyle şahıs olarak da konkordatoya müracaat etmeleri gerekmektedir.

Tüzel kişinin yapacağı konkordato talebinin, onu idare ve temsille görevlendirilmiş kişiler tarafından imzalanmış olması gerekir. Kişi (şahıs) ortaklıklarında ortaklık borçlarından sınırsız olarak sorumlu olan ortakların her biri, yönetim hakkına sahip olsun veya olmasın, konkordato talebi imzalamalıdır. Çünkü konkordato talep etmeye karar vermek olağanüstü işlemlerdendir ve bu tür işlemler, yönetici olsun olmasın bütün ortakların oybirliğiyle verilmelidir ve bu sonuç hem kollektif ortaklık hem de komandit ortaklık için geçerlidir. Sermaye ortaklarında konkordato istenmesine anonim ortaklıklarda yönetim kurulu, limited ortaklıklarda müdür veya müdürler kurulunun karar vermesi lazımdır (TTK m.377 ve m.634). Kooperatiflerde konkordato istemede yetkili organ, yönetim kuruludur. Adi ortaklık, ticaret şirketlerinin aksine tüzel kişiliği bulunmadığı için, konkordatodan yararlanamaz; bu imkâna, tabii şartlar yerine geliyorsa ortakların her birinin münferiden başvurması gerekir(Öztek, 2018, s. 114).

Yasa metni içerisinde yer alan "borçlarını ödeyemeyen" kavramı çok net ve somut olarak ortaya konulabilirken yasa metninde yer alan "borçlarını vadesinde ödeyememe tehlikesi altında bulunan" ibaresi ticaret mahkemesinde görev yapan hakim(ler)e diğer yasal düzenlemelerdeki somutluk açısından daha fazla yetkiler tanımaktadır. Yasa koyucu konkordato müracaatı sırasında dava dosyası içeriğinde sunulması gereken belgeler arasında nakit akım tablosunun da (nakit bütçesinin de) teslim edilmesini gerekli kılınmış ve borçlarını ödeyememe durumunun değerlendirilmesinde tahsilat ve ödemelerin nakit akım tablosundan üretilecek olan bilgiyle ya hakimin bilgisi dahilinde ya da geçici komiserin vereceği rapor doğrultusunda doğrulayarak yine kendi kanaatine göre karar verecektir.

Konkordato işlemlerinin başlatılması; şirket tüzel kişiliği, bireyin konkordato ilan etmesi durumunda bireyin kendisinin ya da alacaklılardan biri tarafından talep edilebilmektedir. Eğer taraf olarak şirket kişiliği temsilen bir kişi ya da gerçek kişinin müracaat et-

mesi durumunda gerçek kişinin yasada belirtilen tüm bilgi ve belgelerle (286 ncı Maddede) birlikte gerekli harçları da yatırması gerekmektedir. Eğer müracaat alacaklı(lar) tarafından yapılmışsa bu durumda dava dosyası içerisinde bulunması gereken belgelerin tamamının, mahkeme tarafından verilen süre içerisinde tamamlanarak konkordato müracaatının kabul edilerek geçici sürenin verilmesi temin edilir. Belge ve kayıtların süresinde ve eksiksiz olarak sunulmaması hâlinde geçici mühlet kararı verilmez ve alacaklının yaptığı konkordato talebinin de reddine karar verilir(İİK Madde 287).[2]

Konkordato talebinin bulunulmasına ilişkin hukukçular arasında var olan tartışmalar nedeniyle konkordato sürecinin bir dava olup olmadığı konusu da tartışılmaktadır. Bazı hukukçularda konkordato sürecinin başlı başına bir uzlaşı süreci olduğu kabul edildiğinden ticaret mahkemesinde şirketin/kişinin konkordato sürecini takip edecek bir avukatın olması durumunda avukata verilecek vekaletin içerisinde ileride oluşabilecek alternatiflerinde dikkate alınarak "borç alacak konusunda sulh olabilmek" ve konkordato akdedebilmek hususlarının da belirtildiği bir vekaletnamenin olması gerekmektedir.

Konkordato teklif edecek olan alacaklının alacağı, özel hukuk alacağı olabileceği gibi, kamu hukukundan kaynaklanan bir alacakta olabilir. İİK M. 206'nın birinci sırasındakiler de dahil olmak üzere imtiyazlı alacaklılar ile rehinli alacaklılar da borçlu hakkında konkordato işlemlerinin başlatılmasını isteyebilirler. Nitekim, bu alacaklıların, muhtemel bir iflas halinde iflasın tasfiyesi çerçevesinde müflisin mal varlığının paraya çevrilmesinin alacaklarını karşılamaya

---

[2] Konkordato işlemlerinin başlatılması alacaklılardan biri tarafından talep edilmişse, borçlunun 286 ncı Maddede belirtilen belgeleri ve kayıtları mahkemenin vereceği makul süre içinde ve eksiksiz olarak sunması hâlinde geçici mühlet kararı verilir. Bu durumda anılan belge ve kayıtların hazırlanması için gerekli masraf alacaklı tarafından karşılanır. Belge ve kayıtların süresinde ve eksiksiz olarak sunulmaması hâlinde geçici mühlet kararı verilmez ve alacaklının yaptığı konkordato talebinin de reddine karar verilir(İİK MADDE 287)

yetmeyeceği ihtimalini düşünerek borçlunun iflas etmesinden menfaatleri olabilir(Öztek, 2018, s.118). Zira konkordato teklifi nitelik itibariyle sulh teklifine benzer. Borçlu alacaklıları ile borçlarının vadeye bağlanması veya bir kısmından ibra edilmesi yoluyla anlaşmak, yani sulh olmak üzere konkordato teklif etmektedir. Borçlu vesayet altında ise, vasinin konkordato teklif edebilmesi için vesayet makamından bu konuda izin alması gerekir(Pekcanıtez vd. 2018, s. 463).

2.1.2.KONKORDATO İSTEMİNİN MAHKEMEYE BİLDİRİLMESİ

Konkordato talebi şirket tarafından yapılabileceği gibi alacaklılar tarafından bir kişi ya da toplu olarak da yapılabilir. Her iki durumda da diğer davalarda olduğu gibi bir avukat marifetiyle yapılmalıdır. Çünkü ticaret davalarında özellikle yürürlükten kaldırılan iflas erteleme davalarında olduğu gibi süreç oldukça karmaşıktır. Bu nedenle mutlaka dava sürecini takip edecek bir avukatın olması gerekmektedir. Konkordato talebinde bulunan kişinin konkordato davasının açılması ve tensip tutanağının tutulabilmesi için gerekli olan unsurlarda bir tanesidir.

Borçlunun borçlarını hangi oranda ve/veya vadede ödeyeceğini, bu kapsamda alacaklıların alacaklarından hangi oranda vazgeçmiş olacaklarını, ödemelerin yapılması için borçlunun mevcut mallarını satıp satmayacağını, borçlunun faaliyetine devam edebilmesi için alacaklılara ödemelerini yapabilmesi için gerekli mali kaynağın sermaye artırımı veya kredi temini yoluyla yahut başka bir yöntem kullanılarak sağlanacağını gösterir konkordato projesine ilişkin teklif ile birlikte alacaklıların eline geçmesi öngörülen miktar ile borçlunun iflası halinde alacaklıların eline geçebilecek muhtemel miktarı karşılaştırmalı olarak gösteren tablonun konkordato teklifine eklenmesi gerekir(Karadeniz, 2018; 102)

2.1.3.DAVA HARÇLARININ ÖDENMESİ

Konkordato talebinde bulunan, Adalet Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulan tarifede belirtilen konkordato gider avansını yatırmaya mecburdur. Belirtilen tutarların yatırılması ve belgelendirilmesi durumunda ilgili mahkemenin karar verebileceği hükme bağlanmıştır(İİK Madde 285). [3]

İİK 304. Madde de ifade edildiği gibi tutarın mutlaka depo edilmesi gerekmektedir. Tutar hesaplanırken ilgili yönetmelikteki tutarlar dikkate alınarak tutar hesaplanır. Tutarın hesaplanmasında konkordatonun adi konkordato ya da malvarlığının terki suretiyle konkordato olup olmadığı önem arz etmektedir. İflasın söz konusu olduğu durumda da iflas harcının yatırılması gerekmektedir.

2.1.4.KONKORDATONUN TASDİKİ ŞARTLARI

Yapılan toplantıda ve iltihak süresi içinde oylarla kabul edilen konkordato projesinin tasdiki aşağıdaki şartların gerçekleşmesine bağlıdır (İİK Madde 305)[4]:

---

[3] Konkordato talebinde bulunan, Adalet Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulan tarifede belirtilen konkordato gider avansını yatırmaya mecburdur. Bu durumda 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 114 üncü ve 115 inci Maddeleri kıyasen uygulanır (İİK Madde 285)

[4] 302 nci Madde uyarınca yapılan toplantıda ve iltihak süresi içinde verilen oylarla kabul edilen konkordato projesinin tasdiki aşağıdaki şartların gerçekleşmesine bağlıdır (İİK Madde 305):
a) Adi konkordatoda teklif edilen tutarın, borçlunun iflâsı hâlinde alacaklıların eline geçebilecek muhtemel miktardan fazla olacağının anlaşılması; malvarlığının terki suretiyle konkordatoda paraya çevirme hâlinde elde edilen hasılat veya üçüncü kişi tarafından teklif edilen tutarın iflâs yoluyla tasfiye hâlinde elde edilebilecek bedelden fazla olacağının anlaşılması.
b) Teklif edilen tutarın borçlunun kaynakları ile orantılı olması (bu kapsamda mahkeme, borçlunun beklenen haklarının dikkate alınıp alınmayacağını ve alınacaksa ne oranda dikkate alınacağını da takdir eder).
c) Konkordato projesinin 302 nci Maddede öngörülen çoğunlukla kabul edilmiş bulunması.

a) Adi konkordatoda uygulamasında alacaklılara teklif edilen ödeme tutarının, borçlunun iflâsı durumunda alacaklıların eline geçebilecek muhtemel miktardan fazla olması,

b) Malvarlığının terki suretiyle gerçekleştirilecek konkordato uygulamasında işletme varlıklarının paraya çevrilmesi durumunda elde edilen hasılat veya üçüncü kişi tarafından teklif edilen tutarın iflâs yoluyla tasfiye hâlinde elde edilebilecek bedelden fazla olması,

c) Konkordato projesinde ödenmesi teklif edilen tutarın borçlunun bu tutarları ödeyebilmek için ortaya koyduğu işletme içi ve işletme dışından işletme insiyatifine hukuki ve teknik olarak devredilen kaynaklar ile orantılı olması (mahkeme heyeti halihazırda ekonomik döngü içerisinde olmayan yani gelecekte beklenen ve işletme için kaynak niteliği taşıyacak değerlerin bir kısmını belirli bir oran belirlemek suretiyle kabul etmeyebilir. Hatta mahkeme heyeti eğer isterse hiçbirisini kabul etmeyebilir),

d) Konkordato projesinin; kaydedilmiş olan alacaklıların dörtte birini ve alacakların üçte ikisini, aşan bir çoğunluk tarafından imza edilerek kabul edilmiş olması gerekir. Oylamada sadece konkordato projesinden etkilenen alacaklılar oy kullanabilir. 206 ncı Maddenin birinci sırasında yazılı imtiyazlı alacakların alacaklıları ve borçlunun eşi ve çocuğu ile kendisinin ve evlilik bağı ortadan kalkmış olsa dahi eşinin anası, babası ve kardeşi alacak ve alacaklı çoğunluğunun hesabında dikkate alınması,

e) 206 ncı Maddenin birinci sırasındaki imtiyazlı alacaklıların alacaklarının tam olarak ödenmesinin ve mühlet içinde komiserin izniyle akdedilmiş borçların ifasının, alacaklı bundan açıkça vaz-

---

d) 206 ncı Maddenin birinci sırasındaki imtiyazlı alacaklıların alacaklarının tam olarak ödenmesinin ve mühlet içinde komiserin izniyle akdedilmiş borçların ifasının, alacaklı bundan açıkça vazgeçmedikçe yeterli teminata bağlanmış olması (302 nci Maddenin altıncı fıkrası kıyasen uygulanır).

e) Konkordatonun tasdikinin gerektirdiği yargılama giderleri ile konkordatonun tasdiki durumunda alacaklılara ödenmesi kararlaştırılan para üzerinden alınması gereken harcın, tasdik kararından önce, borçlu tarafından mahkeme veznesine depo edilmiş olması.

geçmedikçe yeterli teminata bağlanmış olması (302 nci Maddenin altıncı fıkrası kıyasen uygulanır),

f) Konkordatonun tasdikinin gerektirdiği yargılama giderleri ile konkordatonun tasdiki durumunda alacaklılara ödenmesi kararlaştırılan para üzerinden alınması gereken harcın, tasdik kararından önce, borçlu tarafından mahkeme veznesine depo edilmiş olması,

gerekir.

2.1.5.MAHKEMENİN KONKORDATO KARARI VERMESİ

Konkordato talebinde bulunan borçlunun işlem merkezinin veya gerçek kişilerde yerleşim yerinin bulunduğu yerde asliye ticaret mahkemesi yoksa, o yerdeki asliye hukuk mahkemesi, asliye ticaret mahkemesi sıfatıyla, konkordato uygulamasını yapacaktır.

Mahkeme konkordato süreci içerisinde konkordatonun başlatılması ve devam etmesi konusunda dört kez karar verebilmektedir. Süreç içerisinde herhangi bir nedenden ötürü verilen kararlar hariçtir. Sürecin başlangıcında ve süreç içerisinde verilecek kararların ilki; konkordato müracaatından ve gereklerin yerine getirilmesiyle birlikte dosyanın mahkemece kabul edilerek komiser(ler)in atanması ve tedbir kararının verilmesidir.

Verilecek kararların ikincisi yasada belirtilen üç aylık geçici mühletin gerekli incelemeleri yapmak için yetersizliğine ilişkin komiser(ler) ya da borçlunun yapacağı müracaat ile geçici mühlet süresine ek olarak 2 aylık ek geçici sürenin verilmesi için verilen karardır. Verilen bu kararla geçici mühlet süresi 5 ay olmaktadır. Mahkeme ek olarak vermiş olduğu süreyi yasada belirtilen maksimum süreyi takdir ederek kullanmak zorunda olmayıp verilecek süredeki üst sınır iki ay olup iki aylık süreden daha kısa bir süre de verebilir.

Geçici mühlet süresinin tamamlanmasıyla borçlunun ve müdahillerin katılacağı ve komiser(ler)in dinleneceği duruşma ile konkordato ön projesinin uygulanabilirliğinin anlaşılması ile konkordato kesin mühletinin verilmesi ya da dosyanın reddedilmesi kararı

mahkemenin vermesi gereken üçüncü karar olmaktadır. Bu kararın verilmesiyle birlikte oniki aylık kesin süre başlamış olur ve konkordatonun temel felsefesi olan alacaklılarla görüşme süreci başlamış olacaktır. Oniki aylık sürenin tamamlanmasıyla ya konkordato tasdik edilir ya da oniki aylık geçici mühlet süresi içerisinde tamamlanması gereken işler tamamlanamadığından komiser(ler) kesin sürede yapılması gereken işlerin tamamlanabilmesi için altı aylık bir ek süre isterler ki mahkemenin vermesi gereken bir diğer karar da budur.

Mühlet içinde aranan koşullar konkordatonun başarı olasılığı ve borçlunun varlığının ve kaynaklarının teklifiyle orantılı ve dengeli olmasıdır. Ayrıca; konkordatonun tasdiki bakımından önemli koşullardan birisi de, ödeme önerisini ayrıcalıklı (imtiyazlı) olmayan alacaklıların kanunda öngörülen çoğunluğunun kabul etmelerini öngören kuraldır (İİK Madde 302). Konkordato ön projesini alternatifli iki farklı şekilde kabulünde de çoğunluk koşulunun konkordatoda ki belirleyici önemi dolayısıyla, konkordato bazı teorisyenler tarafından cebrî bir sözleşme olarak nitelendirilmektedir. Değerlendirilmesi her ne olursa olsun konkordato sürecinde tüm belgelerin titizlikle ticaret mahkemesince incelenmesi ve özellikle konkordato komiser(ler)ine incelettirmesi ve duruşmada dinlenmesi gereken tarafların basit yargılama usulüne tabi bir dava olduğu da dikkate alınarak dinlenerek konkordato ön projesinin tasdiki için diğer koşullar olan; bazı istisnaî alacaklar için yeterli güvencelerin oluşturulması, harç, yargılama ve ilân giderlerinin yatırılması ve borçlunun iflâs etmemiş olması hususlarına ilişkin bulunmaktadır. Bütün bu koşulların eksiksiz bir biçimde gerçekleşip gerçekleşmediğini, tasdik ve yargılaması sırasında ticaret mahkemesi titizlik içinde irdeleyerek, tüm koşullar oluşmuş ise; konkordatonun tasdikine, aksi takdirde tasdik isteminin reddine karar verecektir.

Komiserin gerekçeli raporunu ve dosyayı tevdi alan mahkeme, konkordato hakkında karar vermek üzere yargılamaya başlar. Mahkeme, komiseri dinledikten sonra kısa bir zamanda ve her hâl-

de kesin mühlet içinde kararını vermek zorundadır. Karar vermek için tayin olunan duruşma günü, 288 inci Madde uyarınca ilân edilir. İtiraz edenlerin, itiraz sebeplerini duruşma gününden en az üç gün önce yazılı olarak bildirmek kaydıyla duruşmada hazır bulunabilecekleri de ilâna yazılır(İİK Madde 304).[5] Mahkeme konkordato projesini yetersiz bulursa kendiliğinden veya talep üzerine gerekli gördüğü düzeltmenin yapılmasını isteyebilir(İİK Madde 305).[6]

Konkordatonun tasdiki kararında alacaklıların hangi ölçüde alacaklarından vazgeçtiği ve borçlunun borçlarını hangi takvim çerçevesinde ödeyeceği belirtilir(İİK Madde 306)[7]

Konkordato hakkında yapılan yargılamada kesin mühlet içinde bir karar verilemeyeceği anlaşılırsa; mahkeme, gerekli görürse komiser(ler)den gerekçeli bir rapor da alarak, karar verilinceye kadar mühlet hükümlerinin devamına karar verebilir. Bu süre altı aydan fazla olamaz(İİK Madde 304).[8]

Komiserin gerekçeli raporunu ve dosyayı tevdi alan mahkeme, konkordato hakkında karar vermek üzere yargılamaya başlar. Mahkeme, komiseri dinledikten sonra kısa bir zamanda ve her hâlde kesin mühlet içinde kararını vermek zorundadır. Karar vermek için tayin olunan duruşma günü, 288 inci Madde uyarınca ilân edilir. İtiraz edenlerin, itiraz sebeplerini duruşma gününden en az üç

---

[5] Komiserin gerekçeli raporunu ve dosyayı tevdi alan mahkeme, konkordato hakkında karar vermek üzere yargılamaya başlar. Mahkeme, komiseri dinledikten sonra kısa bir zamanda ve her hâlde kesin mühlet içinde kararını vermek zorundadır. Karar vermek için tayin olunan duruşma günü, 288 inci Madde uyarınca ilân edilir. İtiraz edenlerin, itiraz sebeplerini duruşma gününden en az üç gün önce yazılı olarak bildirmek kaydıyla duruşmada hazır bulunabilecekleri de ilâna yazılır (İİK Madde 304).

[6] Mahkeme konkordato projesini yetersiz bulursa kendiliğinden veya talep üzerine gerekli gördüğü düzeltmenin yapılmasını isteyebilir (İİK Madde 305)

[7] Konkordatonun tasdiki kararında alacaklıların hangi ölçüde alacaklarından vazgeçtiği ve borçlunun borçlarını hangi takvim çerçevesinde ödeyeceği belirtilir(İİK Madde 306).

[8] Konkordato hakkında yapılan yargılamada kesin mühlet içinde bir karar verilemeyeceği anlaşılırsa; mahkeme, gerekli görürse komiserden gerekçeli bir rapor da alarak, karar verilinceye kadar mühlet hükümlerinin devamına karar verebilir. Bu süre altı aydan fazla olamaz (İİK Madde 304).

gün önce yazılı olarak bildirmek kaydıyla duruşmada hazır bulunabilecekleri de ilâna yazılır(İİK Madde 304).[9]

Konkordato, tasdik kararıyla bağlayıcı hâle gelir. Tasdik edilen konkordato projesinde konkordatonun, tasdik kararının kesinleşmesiyle bağlayıcı hâle geleceği de kararlaştırılabilir; bu takdirde mühletin etkileri, kanunda öngörülen istisnalar saklı kalmak kaydıyla konkordatonun bağlayıcı hâle geldiği tarihe kadar devam eder(İİK Madde 308).[10]

Bağlayıcı hâle gelen konkordato, konkordato talebinden önce veya komiserin izni olmaksızın mühlet içinde doğan bütün alacaklar için mecburidir(İİK Madde 308).[11]

Konkordatonun taraflar için bağlayıcı hâle gelmesi, geçici mühlet kararından önce başlatılmış takiplerde konulan ve henüz paraya çevrilmemiş olan hacizleri hükümden düşürür. Birinci fıkra hükmü, 308/c Maddesinin üçüncü fıkrası kapsamındaki alacaklar için konulan hacizler hakkında uygulanmaz(İİK Madde 308).[12]

Konkordato teklif eden borçlu, gerekli harç ve masrafları mahkeme veznesine depo etmedikçe mahkemece konkordatonun tasdikine karar verilmez(Muşul, 2018; 427)

---

[9] Komiserin gerekçeli raporunu ve dosyayı tevdi alan mahkeme, konkordato hakkında karar vermek üzere yargılamaya başlar. Mahkeme, komiseri dinledikten sonra kısa bir zamanda ve her hâlde kesin mühlet içinde kararını vermek zorundadır. Karar vermek için tayin olunan duruşma günü, 288 inci Madde uyarınca ilân edilir. İtiraz edenlerin, itiraz sebeplerini duruşma gününden en az üç gün önce yazılı olarak bildirmek kaydıyla duruşmada hazır bulunabilecekleri de ilâna yazılır (İİK Madde 304).

[10] Konkordato, tasdik kararıyla bağlayıcı hâle gelir. Tasdik edilen konkordato projesinde konkordatonun, tasdik kararının kesinleşmesiyle bağlayıcı hâle geleceği de kararlaştırılabilir; bu takdirde mühletin etkileri, kanunda öngörülen istisnalar saklı kalmak kaydıyla konkordatonun bağlayıcı hâle geldiği tarihe kadar devam eder. (İİK Madde 308/c).

[11] Bağlayıcı hâle gelen konkordato, konkordato talebinden önce veya komiserin izni olmaksızın mühlet içinde doğan bütün alacaklar için mecburidir (İİK Madde 308/c).

[12] Birinci fıkra hükmü, 308/c Maddesinin üçüncü fıkrası kapsamındaki alacaklar için konulan hacizler hakkında uygulanmaz(İİK Madde 308/ç).

2.1.6.MAHKEMENİN KONKORDATO KARARINI KALDIRMASI

Konkordatoyu tasdik eden mahkeme, ilgili alacaklının talebi üzerine ve borçluyu da davet ederek aşağıdaki hâllerden birinin varlığının yaklaşık olarak ispat edilmesi kaydıyla erteleme kararını kaldırır(İİK Madde 307).[13]

a) Borçlu ertelemeyi yanlış bilgiler vermek suretiyle elde etmişse,

b) Borçlunun serveti ve gelirleri artmış ve borçlu, ekonomik varlığını tehlikeye sokmadan borcu ödeyebilecek hâle gelmişse,

c) Rehinli malın paraya çevrilmesi veya finansal kiralama konusu malın iadesi, borçlunun ekonomik varlığını artık tehlikeye sokmayacaksa,

konkordato kararını veren mahkeme konkordatonun kaldırılması yönünde kararı vererek konkordatonun kalkmasını temin eder.

İflasa tâbi olmayan bir borçlu için konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olmadığı anlaşılıyor veya borçlu 297. maddeye yahut komiser(ler)in talimatına aykırı davranıyorsa mahkemenin iflasa karar vermeyeceği, yalnızca mühletin kaldırılması ve konkordato talebinin reddine karar verilebileceği kabul edilmiştir. Böylece, 7101 sayılı Kanun'la değiştirilmeden önceki İİK m.287, f.7 hükmü ve atıf yaptığı 301. madde uyarınca, iflasa tabi olmayan bir şahıs hakkındaki konkordato mühletinin kaldırılmış olması bir iflas sebebi olmaktan çıkmıştır(Öztek, 2018, 198).

2.1.7.MAHKEMENİN KONKORDATO KARARINI VERMEMESİ

Konkordato tasdik edilmezse mahkeme konkordato talebinin reddine karar verir ve bu karar 288 inci Madde uyarınca ilân edile-

---

[13] Konkordatoyu tasdik eden mahkeme, ilgili alacaklının talebi üzerine ve borçluyu da davet ederek aşağıdaki hâllerden birinin varlığının yaklaşık olarak ispat edilmesi kaydıyla erteleme kararını kaldırır (İİK Madde 307).

rek ilgili yerlere bildirilir. Konkordato talebi reddedilen kişinin iflâsa tabi şahıslardan olması durumunda eğer konkordato talebinde bulunan şahsın ilgili kanunlarda belirtilen ve doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin mevcut olması hâlinde mahkeme, borçlunun iflâsına resen karar verir(İİK Madde 308).[14]

Konkordato hakkında verilen karara karşı borçlu veya konkordato talep eden alacaklı, kararın tebliğinden; itiraz eden diğer alacaklılar ise tasdik kararının ilânından itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurabilir. Bölge Adliye Mahkemesi kararına karşı on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılarak karara bağlanır(İİK Madde 308).[15]

Alacakları itiraza uğramış olan alacaklılar, tasdik kararının ilânı tarihinden itibaren bir ay içinde dava açabilirler(İİK Madde 308).[16]

Tasdik kararını veren mahkeme, konkordato projesi uyarınca çekişmeli alacaklara isabet eden payın, kararın kesinleşmesine kadar borçlu tarafından, mahkemece belirlenen bir bankaya yatırılmasına karar verebilir. Süresi içinde dava açmamış olan alacaklılar, bu paydan ödeme yapılmasını talep edemezler; bu durumda yatırılan pay borçluya iade edilir(İİK Madde 308).[17]

---

[14] Konkordato tasdik edilmezse mahkeme konkordato talebinin reddine karar verir ve bu karar 288 inci Madde uyarınca ilân edilerek ilgili yerlere bildirilir. Borçlunun iflâsa tabi şahıslardan olması ve doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin mevcut olması hâlinde mahkeme, borçlunun iflâsına resen karar verir (İİK Madde 308).

[15] Konkordato hakkında verilen karara karşı borçlu veya konkordato talep eden alacaklı, kararın tebliğinden; itiraz eden diğer alacaklılar ise tasdik kararının ilânından itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır (İİK Madde 308/a).

[16] Alacakları itiraza uğramış olan alacaklılar, tasdik kararının ilânı tarihinden itibaren bir ay içinde dava açabilirler (İİK Madde 308/b).

[17] Tasdik kararını veren mahkeme, konkordato projesi uyarınca çekişmeli alacaklara isabet eden payın, kararın kesinleşmesine kadar borçlu tarafından, mahkemece belirlenen bir

Borca batık duruma düşmeleri sebebiyle TTK m.377 ve İİK m.179 maddeleri uyarınca iflas talebinde bulunan kooperatiflerin, anonim şirketlerin ve limited şirketlerin bu iflas talebiyle birlikte veya bu kapsamda yapılan iflas yargılaması sırasında konkordato talebinde bulunmaları durumunda (TTK m.377, m.634, Kooperatifler Kanunu m. 63) konkordatonun reddedilmesi ya da konkordato süreci başlatıldıktan sonra kesintiye uğratılması durumundan istisnasıdır. Batık bir bilanço ile konkordato talebinde bulunulması ya da mal varlığının terki suretiyle yapılan konkordato talebini reddeden mahkeme doğrudan doğruya iflas sebebi olan borca batıklığı da tespit etmiş ise, iflasın açılmasına karar verebilecektir. Çünkü sermaye şirketlerinin borca baktık oldukları halde bu durumu düzeltmeden ekonomik yaşam içerinde ticari faaliyetlerine devam etmeleri (ve şirket hissedarlarının bu durumda dahi sınırlı sorumluluk ilkesinden yararlanmayı sürdürmeleri) kanun koyucunun emredici kanun hükümleri ile önlemeyi öngördüğü bir durum olup durumun daha kötüye gitmesini engellemektedir. Böyle bir durumda, konkordato talebini alan mahkemenin geçici mühlet kararı vermek için esastan bir inceleme yapmaksızın dosyayı sadece şekli bir incelemeyle yetinecek olması, konkordato talebinin şekli şartları dahi yerine getirilmemiş ise, konkordato talebinin reddi ile birlikte borca batıklık bakımından esastan inceleme yapılarak iflasa karar verilmesine engel değildir(Öztek, 2018, 150-151).

2.1.8.KONKORDATONUN KISMEN YA DA TAMAMEN FESHİ

Kendisine karşı konkordato projesi uyarınca ifada bulunulmayan her alacaklı konkordato uyarınca kazanmış olduğu yeni hakları muhafaza etmekle birlikte konkordatoyu tasdik eden mah-

bankaya yatırılmasına karar verebilir. Süresi içinde dava açmamış olan alacaklılar, bu paydan ödeme yapılmasını talep edemezler; bu durumda yatırılan pay borçluya iade edilir (İİK Madde 308/b).

kemeye başvurarak kendisi hakkında konkordatoyu feshettirebilir(İİK Madde 308).[18]

Her alacaklı, kötü niyetle sakatlanmış konkordatonun feshini tasdik kararını vermiş olan mahkemeden isteyebilir. Konkordatonun tamamen feshi kararı kesinleştiğinde durum 288 inci Madde uyarınca ilân edilir ve ilgili yerlere bildirilir. 308 inci Madde hükmü bu hâlde de uygulanır(İİK Madde 308).[19]

2.2.KONKORDATOYA İLİŞKİN MADDİ ŞARTLAR

Geçici konkordato mühleti ile birlikte mahkemenin borçlunun mal varlığının muhafazası için gerekli gördüğü bütün tedbirlere karar vereceği ve konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olup olmadığının yakından incelenmesi amacıyla bir geçici konkordato komiseri atayacağı hükme bağlanmaktadır. Konkordatonun başarıya ulaşması ile kastedilen husus, konkordato talebinde bulunanın mali durumunun düzelmesinin mümkün olup olmadığı veya konkordato teklifinin tasdiki şartlarının yerine gelip gelemeyeceğidir. Konkordato prosedürünün maliyeti artırmamak için kural, sadece bir geçici komiserin görevlendirilmesi ise de, özellikle alacaklı sayısı ve alacak miktarı gerektiriyorsa üç kişinin geçici konkordato komiseri olarak görevlendirilebilmesine imkan tanınmaktadır.

---

[18] Kendisine karşı konkordato projesi uyarınca ifada bulunulmayan her alacaklı konkordato uyarınca kazanmış olduğu yeni hakları muhafaza etmekle birlikte konkordatoyu tasdik eden mahkemeye başvurarak kendisi hakkında konkordatoyu feshettirebilir(İİK Madde 308/e).

[19] Her alacaklı, kötü niyetle sakatlanmış konkordatonun feshini tasdik kararını vermiş olan mahkemeden isteyebilir. Konkordatonun tamamen feshi kararı kesinleştiğinde durum 288 inci Madde uyarınca ilân edilir ve ilgili yerlere bildirilir. 308 inci Madde hükmü bu hâlde de uygulanır(İİK Madde 308/f).

2.3.KONKORDATO SÜRECİ

Borçlunun mühlet içinde konkordato projesine hazırlık yapabilmesi için malvarlığı değerini kullanması önem arz eder. İhtiyati haciz veya ihtiyati tedbir kararı ile borçlunun ticari faaliyetleri için önem arz eden malvarlığına el konulacak olması, konkordato sürecini bloke edebilecektir. Oysa, ancak rahat bir şekilde ticari faaliyetlerine devam edebilecek bir borçlunun mali yapısını iyileştirebilmesi mümkün olabilecektir. İşte bu sebeple, konkordatoya tâbi alacaklar bakımından borçlunun malvarlığına ihtiyati haciz veya ihtiyati tedbir konulabilmesi mümkün değildir. Mühlet içinde icrai hacze başlamak için takip talebinde bulunulması mümkündür. Takip talebi, icra takip işlemi olarak kabul etmediği için alacaklının takip talebini İcra dairesine vermesinde bir engel yoktur. Her ne kadar mühlet içinde takip talebinde bulunabilirse de, ödeme emri gönderilmesi mümkün olmayacaktır. İcra dairesi tarafından borçluya ödeme emri gönderilmesi halinde, bu ödeme emri süresiz şikâyet yoluyla icra mahkemesinin önüne taşınması halinde iptal edilecektir. Ayrıca mühlet içerisinde bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşürücü süreler işlemeyeceği için, mühlet kararından önce verilmiş ihtiyati haciz kararının, mühletin sona ermesinden sonra uygulanmasında bir engel bulunmamaktadır. Mühlet kararından önce ihtiyati haciz veya ihtiyati tedbir sebebiyle konulmuş olan muhafaza tedbirlerinin de ihtiyati haciz ve ihtiyati tedbir saklı kalmak koşuluyla kaldırılmasında fayda bulunmaktadır. Muhafaza tedbiri kaldırılan bu tür malların borçluya veya konkordato komiserine yediemin olarak bırakılması mümkün olmalıdır. Aksi halde ilgili mallar borçlu tarafından kolaylıkla elden çıkarılabilir. Mühlet kararının önemli etkilerinden biri de, konkordato projesi aksine bir hüküm içermediği takdirde kesin mühlet tarihinden itibaren, rehinle temin etmemiş her türlü alacağa faizin işlememesidir (İİK m. 294, f.3). Görüldüğü üzere, rehinli alacaklar bakımından mühlet kararı içinde faiz işlemeye devam edecektir. Madde gereğince kural olarak rehinle temin edilmemiş alacaklar bakımından faiz işletmeyecek

olsa da borçlu ve alacaklılar anlaşarak bu durumun aksini kararlaştırılabilirler. Şu halde, konkordato projesinde öngörülmesi halinde, rehinle temin edilmemiş alacaklar için de faiz işlemeye devam edecektir. Konkordato mühletinin herhangi bir sebeple kaldırılması halinde ise, faizler yine geçmişe etkili olarak işlemeye devam edecektir. Konkordato mühleti içinde komiserin onayıyla doğan alacaklar bakımından faiz, mühlet süresince işletmeye devam edecektir(Öztek, 2018, s. 218).

2.3.1.Yargılama Süreci

Geçici veya kesin konkordato mühleti, borçlunun mali durumunun normal bir mali yapıya bürünebileceği gibi olumsuz bir hal alarak bilançosunun bozularak kötüye gitmesine de neden olabilir. Verilen geçici süre ya da kullanılması koşulları gerçekleşmiş olan kesin süre konkordato tasdikine gelinmeksizin de şirket mali yapısının iyileşmesi için tek başına yeterli olabilir. Eğer şirket mali yapısı konkordato tasdik noktasına gelmeden düzelmişse bu durumda geçici veya kesin konkordato mühleti şirket sahibinin, konkordato komiserinin, mahkemenin tespiti ya da alacaklılardan birisinin müracaatı sonucunda karara bağlanarak konkordato prosedürüne devam edilmeksizin kaldırılır.

Konkordato talebi ile amaçlanan iyileşmenin, kesin mühletin sona ermesinden önce gerçekleştiğinin komiserin yazılı raporu ile mahkemeye bildirilmesi üzerine mahkemece resen, kesin mühletin kaldırılarak konkordato talebinin reddine karar verilir. Bu karar 288.madde uyarınca ilan edilir ve ilgili yerlere bildirilir(Öztek, 2018; 188). Mühletin iyileşme nedeniyle mahkemece resen kaldırılması için, mühlet sona ermeden iyileşmenin gerçekleşmesi gerekir. Bunun için, mahkemeye yapılan mühlet talebinin sebebi olan borca batıklığın giderildiğinin, ara bilanço ve komiser tarafından hazırlanacak ve bu yöndeki raporla belgelenmesi gerekir (komiserin raporunun yeterli olduğu yönünde). Eğer mühlet talebi yalnızca borca batıklık sebebi ile yapılmışsa, bu tehlikenin ortadan kalktığının ispat

edilmesi gerekir. Mühlet talebi borç ödemeden aciz sebebiyle yapılmışsa, iyileşme nedeniyle mühletin kaldırabilmesi için, borç ödemeden aciz halinin ortadan kalktığının ispat edilmesi gerekir. Mahkeme, mühlet içinde iyileşme gerçekleşmesi nedeniyle mühletin kaldırılmasına karar vermek için yalnızca komiserin raporuyla yetinmeyecektir. Hâkim, iyileşmenin gerektiği hususunda dinlemek üzere borçluyu, talepte bulunan bir alacaklı ise onu varsa alacaklılar kurulunu duruşmaya davet edecektir. Diğer alacaklıları ise gerekli görürse davet eder (İİK m.291, f.2). İİK m.292'de, konkordato sürecinin devam ettirilmesinin artık hukuki temelinin kalmadığı, konkordato sürecinin kesilmesi ve iflasın açılması gereken haller düzenlenmiştir. Mahkeme bu hallerden birinin gerçekleşmesi durumunda, herhangi bir talebe gerek olmaksızın, borçlu iflasa tâbi ise resen iflasın açılmasına; iflasa tâbi olmayan borçlu bakımından ise resen konkordato talebinin reddine karar verecektir. Ancak bu kararı vermeden önce bir duruşma açarak borçluyu, konkordatoyu bir alacaklı talep etmişse onu ve varsa alacaklılar kurulunun dinlenmesi gerekir. Diğer alacaklılara da gerek görülürse dinler. Mahkemenin duruma "el koyması" için komiserin, mühletin kaldırılması ya da borçlunun iflasına karar verilmesi talebinde bulunmasına gerek yoktur. Bu yönde bir talep olmaksızın, komiserin yazılı raporu üzerine mahkeme mühleti kaldırarak iflasın açılmasına karar verir. Komiserin yazılı raporu, konkordato mühletinin seyrine ve burçlunun mali durumuna ilişkindir. Yoksa, komiserin raporunda konkordato mühletinin kaldırılması gerektiğine ilişkin bir beyanda bulunmuş olması gerekmez. Ama komiser kesin mühletin sona ermesine ve hatta konkordatonun tasdiki kararına kadar hazırlayacağı yazılı raporunda, belki de mahkemenin o ana kadar bu yönde hiçbir bilgi ve kanaati bulunmadığı halde, mühletin kaldırılmasını isteyebilir. Mahkemenin de, muhtemelen alacaklılar tarafından uyarıldığı için, resen de kesin mühletin kaldırılmasına karar vermesi mümkündür. Mahkeme M. 292'deki hallerden birinin bulunmadığından şüphelenmesi halinde komisere bu konuyu bildirerek yazılı bir rapora

konu etmesini ve ondan sonra kaldırma kararını vermesi mümkündür. Konkordato mühleti verildikten sonra mühletin kaldırılması ve iflasa karar verilmesi şu sebeplerle gerçekleşecektir.(Öztek, 2018, s. 192-195).

a) Bu sebeplerden ilki borçlunun malvarlığının korunması için iflasın açılmasının gerekli olmasıdır. Özellikle borçlunun işletmesinin devamı, önemli bir hissedilir ölçüde, aktiflerin azalmasını ve pasiflerin artmasına yol açmaktaysa ve bu durumun konkordato süreci içinde geri dönüşü olmayan bir aktif-pasif dengesizliğine yol açacağı öngörülüyorsa; iflasın derhal açılması ile borçlunun mal varlığının tasfiyesi sağlamak suretiyle daha iyi bir tatmin elde edeceği tahmin ediliyorsa; işletmenin devamı mümkün gözükmüyor yahut çok düşük bir ihtimal ise, malvarlığının korunması için kesin mühlet kaldırılarak iflasın açılması zorunludur.

b) Kesin konkordato mühleti verildikten sonra konkordatonun başarıya ulaşamayacağının anlaşılması kesin mühletin kaldırılmasını gerektiren ikinci haldir. Bu halde mahkeme, komiserin raporundaki verilerden konkordatonun başarıya ulaşma şansının kalmadığı sonucuna varmalıdır.

c) Borçlunun 297. maddeye aykırı davranması yahut komiserin talimatlarına uymaması da konkordato mühletinin kaldırılması ve iflasın açılması sebeplerinden biridir. İİK m.297 mahkemenin borçlunun malları üzerindeki tasarruf yetkisini komiser lehine kısıtlayabilmesine veya işletme faaliyetlerini komisere devretmesine ilişkindir. Ayrıca bu hükme göre bazı işletmeler ancak mahkemenin izni ile gerçekleştirilebilecektir. Borçlu bu maddeye yahut komiserin ihtarlarına aykırı davranırsa, mahkeme konkordato mühletini kaldırarak borçlunun iflasına karar verir. Ancak 297. maddenin 3. fıkrasında, kesin mühlet içinde konkordato talebinin reddi ile iflasın açılmasına ilişkin 292. maddeye atıfta bulunulmakla yetinilmemiş, borçlunun malları üzerindeki tasarruf yetkisinin kaldırılabilmesi de öngörülmüştür. Şu halde m.292, f.1, b.(c) ve m.297, f.3 hükümlerini birlikte değerlendirildiğinde, borçlunun 297. maddeyi ve komi-

serin talimatlarına aykırı davranması halinde mahkemenin, derhal mühleti kaldırmak ve iflasa karar vermek yerine borçluyu, varsa konkordato talep eden alacaklıyı, alacaklılar kurulunu ve diğer alacaklıları da dinlendikten sonra mümkünse daha yumuşak bir tedbir olan borçlunun malları üzerindeki tasarruf yetkisini kaldırma kararı verebileceğinin kabulü gerekir.

d) Borca batık olduğu anlaşılan bir sermaye şirketi veya kooperatifin konkordato talebinden feragat etmesi de konkordato mühletinin kaldırılması ve konkordato talebinin reddi sebebidir. Ancak diğer şartlardan farklı olarak mahkeme burada başka bir tedbire hükmedemez. Zira mahkeme borca batık sermaye şirketi hakkında iflas kararı vermek zorundadır. Bunun için, komiser raporundan ve yapacağı incelemelerden, şirketin borca batık olduğunu tespit etmesi gerekir. Bu durumdaki bir şirketin konkordatodan feragat etmesi, iflas talebi olarak kabul edilmelidir (İİK M.175).

2.3.2.Geçici Mühlet (Süre)

Geçici süre kesin sürenin sonuçlarını doğurur. Geçici mühletle ile kesin mühlet sürecinde hukuki durumlar açısından herhangi bir fark bulunmamaktadır. Yani geçici süre kesin sürenin sonuçlarını doğurmaktadır. Kesin mühlet ile geçici mühlet arasında iki fark bulunmaktadır. Bunlar;

- İlgili yönetmelikle ayrıntıları düzenlenmiş olan alacaklılar kurulunun oluşturulmasıdır. Alacaklılar kurulunun geçici mühlet içerisinde oluşturulmasına gerek olmayıp bu kurulun kesin süre içerisinde oluşturulması gerekmektedir.
- Alacaklıları alacaklarını bildirmeye davetin ve alacaklılar toplantısının (m. 299, m.301) kesin mühlet kararından sonra gerekli çalışma ve ilanların yapılmasından sonra yapılacağıdır. Geçici mühlet içerisinde alacaklılarla görüşmeler yapılabilir ancak alacaklıların tamamının yer aldığı bir toplantının yapılmasına gerek yoktur.

Alacaklıların borçluya karşı takip yapamamalarının en temel gerekçesi, borçlunun bu süreçte konkordato müzakerelerine hazırlık yapabilmesine olanak sağlanması ve alacaklıların baskılarından kurtularak iyileştirme olanağının kendisine verilmesidir. Borçluya karşı takip yasağının bir diğer amacı ise alacaklılar arasındaki dengenin ve hakkaniyetin sağlanmak istenmesidir. Şayet alacaklıların konkordato mühleti içinde takip yapmalarına izin verilirse, belki de bir alacaklı borçlunun mal varlığının önemli bir kısmından alacağını alabilecek, buna karşılık diğer alacaklılar için fazla bir mal varlığı kalmayabilecek ve eşitlik bozulacaktır. Alacaklıların mühlet içinde borçluya karşı takip yapamamalarına karşılık olarak, borçlunun da tasarruf yetkisi sınırlandırılmıştır. Mühlet içinde takip yasağının istisnası olarak kabul edilen durumlarda rehinli alacaklar hariç olmak üzere muhafaza ve satış işlemleri yapılabilecektir. Mühlet içinde komiserin onayıyla doğan alacaklar bakımından borçluya karşı takip başlatılabilmesi ve bu takibe dayanarak muhafaza ve satış yapılabilmesinin, alacaklar arasındaki eşitliği bozduğu söylenemez. Fakat bu noktada aşılması gereken sorun, sonraki bir iflasta masa alacağı olarak kabul edilen bu tür alacakların borçlunun mühlet kararından önce sahip olduğu aktifler paraya çevrilerek ifa edilmesinin konkordatoya tâbi alacaklılara karşı haksızlık yaratıp yaratmayacağıdır. Geçici mühlet kararı, mahkeme tarafından, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ve Basın İlan Kurumunun resmî ilan portalında ilan edilir. Ayrıca maddede sayılan resmi kurumlara da bildirim gerekmektedir. İlanın amaçlarından biri de alacaklıların, mahkemeye başvurarak, konkordato mühletinin verilmesine ve konkordato talebine itiraz edilebilmelerini sağlamaktır. İtiraz etmek isteyen alacaklıların 288. maddeye göre yapılan bu ilandan itibaren yedi günlük süre içinde mahkemeye başvurmaları ve konkordato mühleti verilmesini gerektiren bir hal bulunmadığına ya da konkordato talebinin reddedilmesi gerektiğine ilişkin delillerini de mahkemeye sunmaları gerekir. 288. maddenin son fıkrası uyarınca, geçici mühletin ilanında olduğu gibi, geçici mühletin uzatılması, kaldırıl-

ması ve konkordato talebinin reddinin de ilan edileceği ve 2. fıkrada belirtilen kurumlara bildirileceği öngörülmüştür. Mahkeme kesin mühlet hakkındaki kararını geçici mühlet içinde verecektir. Ancak kararın en geç ne zaman verileceği hakkındaki bu hüküm bir düzen hükmü sayılmalıdır. Komiseri raporunun mahkemeye geçici mühlet süresi dolmadan verilmiş olması kaydıyla mahkemenin kesin mühlet kararını geçici mühlet dolduktan sonra vermiş bulunması kararın geçerliliğini etkilemez. Çünkü geçici konkordato komiserinin raporunu geçici mühlet içinde mahkemeye sunması halinde, burçlunun veya komiserin konkordato edemeyeceği ve ne kadar zaman alacağı önceden belirlenemeyen karar sürecinin geçici mühlet içinde tamamlanmamış olması borçlunun aleyhine sonuç doğurmamalı ve geçici konkordato komiserinin sorumluluğuna yol açmalıdır. Bu durumda geçici mühletin etkisinin de kesin mühlet hakkındaki karara kadar devam ettiği kabul edilmelidir. Madde de geçici mühlet kural olarak üç ay olarak öngörülmüştür. Ancak gerek konkordato komiseri gerekse borçlu, mühletin uzatılmasını talep edebilir. Konkordatoyu alacaklı talep etmiş olsa bile, alacaklıya geçici mühletin uzatılmasını talep hakkı tanınmamıştır. Geçici konkordato mühletinin uzatılmasını borçlunun talep ettiği hallerde geçici konkordato komiserinin olumlu görüşünün mahkemeye sunulmuş olması gerekir. Komiserin desteklemediği bir uzatma talebinin kabul edilmesinin düşünülemeyeceği ifade edilmektedir. Mühletin uzatılmasına karar verip vermemek mahkemenin takdirindedir. Örneğin üç ayın dolmak üzere olmasına rağmen, konkordatonun başarıya ulaşması ihtimali görülmüyorsa, mahkeme geçici mühleti uzatmama yönünde karar verebilmektedir. Geçici mühlet en fazla beş ay olarak belirtilmiş olduğundan, bu süreyi aşmamak kaydıyla, birden fazla uzatma talep edebilmesinin önünde bir engel bulunmamaktadır. Buna göre; geçici mühlet içinde borçlunun mali durumu düzelir, yani iyileşme sağlanırsa, kesin mühlet verilmesine ve konkordatonun tasdikine gerek kalmayacağından, geçici mühlet mahkemece kaldırılır. Aynı şekilde, iyileşme ümidinin olmaması ve konkordatonun

tasdiki ihtimalinin görülmemesi nedeniyle geçici mühlet içinde konkordato talebi reddedilirse, konkordato (geçici mühlet) talebinin bu talebin ilk yapıldığı aşamada reddi halinden farklı olarak mahkeme geçici mühleti kandırarak ve borçlu iflasa tâbi şahıslardan ise ve 292.maddedeki şartlardan biri gerçekleşmişse resen iflasa da karar verecektir(Öztek, 2018, s. 159-211).

Konkordato talebi üzerine mahkeme, 286 ncı Maddede belirtilen belgelerin eksiksiz olarak mevcut olduğunu tespit ettiğinde derhâl geçici mühlet kararı verir ve 297 nci Maddenin ikinci fıkrasındaki hâller de dahil olmak üzere, borçlunun malvarlığının muhafazası için gerekli gördüğü bütün tedbirleri alır(İİK Madde 287).[20]

Mahkeme, geçici mühlet kararıyla birlikte konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olup olmadığının yakından incelenmesi amacıyla bir geçici konkordato komiseri görevlendirir. Alacaklı sayısı ve alacak miktarı dikkate alınarak gerektiğinde üç komiser de görevlendirilebilir. 290 ıncı Madde bu konuda kıyasen uygulanır(İİK Madde 287).[21]

Geçici mühlet üç aydır. Mahkeme bu üç aylık süre dolmadan borçlunun veya geçici komiserin yapacağı talep üzerine geçici mühleti en fazla iki ay daha uzatabilir, uzatmayı borçlu talep etmişse geçici komiserin de görüşü alınır. Geçici mühletin toplam süresi beş ayı geçemez. 291 inci ve 292 nci Maddeler, geçici mühlet hakkında kıyasen uygulanır(İİK Madde 287).[22] Geçici mühlet talebinin kabu-

---

[20] Konkordato talebi üzerine mahkeme, 286 ncı Maddede belirtilen belgelerin eksiksiz olarak mevcut olduğunu tespit ettiğinde derhâl geçici mühlet kararı verir ve 297 nci Maddenin ikinci fıkrasındaki hâller de dahil olmak üzere, borçlunun malvarlığının muhafazası için gerekli gördüğü bütün tedbirleri alır(İİK MADDE 287)

[21] Mahkeme, geçici mühlet kararıyla birlikte konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olup olmadığının yakından incelenmesi amacıyla bir geçici konkordato komiseri görevlendirir. Alacaklı sayısı ve alacak miktarı dikkate alınarak gerektiğinde üç komiser de görevlendirilebilir. 290 ıncı Madde bu konuda kıyasen uygulanır(İİK MADDE 287)

[22] Geçici mühlet üç aydır. Mahkeme bu üç aylık sü[22]re dolmadan borçlunun veya geçici komiserin yapacağı talep üzerine geçici mühleti en fazla iki ay daha uzatabilir, uzatmayı borçlu talep etmişse geçici komiserin de görüşü alınır. Geçici mühletin toplam süresi beş

lü, geçici komiser görevlendirilmesi, geçici mühletin uzatılması ve tedbirlere ilişkin kararlara karşı kanun yoluna başvurulamaz(İİK Madde 287).[23] Geçici mühlet, kesin mühletin sonuçlarını doğurur. Mahkemece geçici mühlet kararı, ticaret sicili gazetesinde ve Basın-İlan Kurumunun resmî ilân portalında ilân olunur ve derhâl tapu müdürlüğüne, ticaret sicili müdürlüğüne, vergi dairesine, gümrük ve posta idarelerine, Türkiye Bankalar Birliğine, Türkiye Katılım Bankaları Birliğine, mahallî ticaret odalarına, sanayi odalarına, taşınır kıymet borsalarına, Sermaye Piyasası Kuruluna ve diğer lazım gelen yerlere bildirilir. İlanda ayrıca alacaklıların, ilândan itibaren yedi günlük kesin süre içinde dilekçeyle itiraz ederek konkordato mühleti verilmesini gerektiren bir hâl bulunmadığını delilleriyle birlikte ileri sürebilecekleri ve bu çerçevede mahkemeden konkordato talebinin reddini isteyebilecekleri belirtilir. Geçici mühletin uzatılmasına ve geçici mühletin kaldırılarak konkordato talebinin reddine ilişkin kararlar da ikinci fıkra uyarınca ilân olunur ve ilgili yerlere bildirilir(İİK Madde 288).[24]

Konkordato talebinde bulunabilmek için borca batıklık veya borçlunun aciz halinde bulunması koşulu aranmamaktadır. Mühlet talebi için borca batıklık veya aciz halinde bulunma koşulu aranmadığı için borçlu henüz aciz halinde değilken veya borca batıklık gerçekleşmeden de konkordato sürecine dahil olabilecek, bu şekilde de borçlu, çok daha zor mali koşullar oluşmadan konkordato sürecini başarıyla atlatabilecektir(Kale, 2017 ;155)

---

ayı geçemez. 291 inci ve 292 nci Maddeler, geçici mühlet hakkında kıyasen uygulanır(İİK MADDE 287)

[23] Geçici mühlet talebinin kabulü, geçici komiser görevlendirilmesi, geçici mühletin uzatılması ve tedbirlere ilişkin kararlara karşı kanun yoluna başvurulamaz(İİK MADDE 287)

[24] Geçici mühletin uzatılmasına ve geçici mühletin kaldırılarak konkordato talebinin reddine ilişkin kararlar da ikinci fıkra uyarınca ilân olunur ve ilgili yerlere bildirilir (İİK Madde 288.

2.3.3.Kesin Mühlet (Süre)

Kesin mühletin (ilk olarak) verilmesinde mahkeme resen harekete geçme ilkesine göre hareket ederken, mühletin uzatılması için talep şarttır. Bu talep, komiserden yahut borçludan gelebilir. Komiser, talebiyle birlikte, mühletin uzatılması talebinin gerekçelerini de mahkemeye rapor edecektir. Borçlunun talebi halinde, mahkeme komiserin de görüşü alınır. Kesin mühlet verilmesine, kesin mühletin uzatılmasına ve kesin mühletin kaldırılarak konkordato talebinin reddine ilişkin kararlar, 288. madde uyarınca ilan edilir ve bu maddelerde belirtilen yerlere bildirilir (İİK Madde 289, f.6) Mahkemenin mühletin kaldırılması kararı ile birlikte iflasa da karar vermesi halinde iflasın hukuki sonuçları (M.184 ve.) ortaya çıkar. Mahkemenin iflasa karar vermemesi halinde ise, mühletin kaldırılması, maddî hukuk bakımından, M. 291 uyarınca yapılan kaldırmanın sonuçlarını doğurur. Mühlet kararı içerisinde hem konkordato projesini tamamlamak hem de ticari hayatına devam etmek isteyen borçlunun alacaklıların baskılarından uzak kalmaya ihtiyacı bulunmaktadır. Mühlet kararı ile birlikte tasarruf yetkisi sınırlanan borçluya bazı imkânların verilmesi zorunluluk arz etmektedir. Maddenin bir diğer amacı ise alacaklılar arasındaki eşitliğin korunmasıdır. Özellikle neredeyse tüm alacakların borçluya karşı takip başlatmaları veya başlamış takiplere devam etmeleri, bir alacaklının diğer alacaklılara nazaran daha avantajlı bir konumda bulunmasının önüne geçebilecektir. Kesin mühlet kararının alacaklılar bakımından sonuçları mutlaktır ve kesin mühlet etkilerini kararın verildiği an itibariyle göstermeye başlayacaktır. Başka bir ifade ile, mühlet kararının alacaklıların hakları bakımından getirdiği sınırlamaların etkilerini gösterebilmeleri için kesin mühlet kararının ilan edilmesine veya karardan alacaklıların haberdar olmasına gerek bulunmamaktadır. Kesin mühlet kararının verildiği an itibariyle sonuç doğurması sebebiyle, iflas kararında olduğu gibi, derhal etki doğuran bir karar olduğu söylenebilir. Her ne kadar kesin mühlet kararı etkilerini derhal gösteren bir karar olsa da, iyi niyetin korunduğu hallerde, iyi niyetli

üçüncü kişilerin kazandıkları haklar saklıdır. Kesin mühletin gerek takip yasağı gibi borçluyu koruyan gerekse belirli işlemlerin ancak komiserin izniyle yapılabilmesi gibi borçlunun tasarruf yetkisini sınırlayan hükümlerinin geçici süre için de geçerli olduğunda tereddüt edilmemelidir. Kanun, konkordatonun tasdiki yargılanmasının aksine (m.304/I), duruşma gününün ilanını öngörmemiştir. Ancak, hâkimin duruşma gününü ilan etmek yönünde karar vermesinin mümkün olduğunu kabul edilmektedir. Kesin mühlete karar verilebilmesi için bir talebin gerekliliğinden de bahsedilmemektedir. Mahkemenin kesin mühlet hakkındaki bir karar verebilmesi için borçlu, alacaklı ya da geçici komiserin bir talebine gerek yoktur. Zira konkordato talebi ile geçici mühlet kararı verilmesi üzerine, mahkemenin, yeni bir talep gerekmeksizin kesin mühlet hakkında karar vermesi yükümlülüğü doğal, meğer ki geçici mühlet kaldırırsın. Bu görüşe karşı konkordato prosedürüne devam etmek istemeyen bir borçluyu resen kesin mühlet vererek devama zorlamanın bir anlamı bulunmadığı ileri sürülebilirse de, borçlu kesin mühlet istemiyorsa bunu dillendirdiği duruşmada ileri sürebilecektir. Mahkemenin kesin mühlet hakkında ki kararı, geçici mühlette olduğu gibi şeklen yapılacak incelemeye bağlı değildir. Kesin mühlete mahkeme, esas bakımından bir inceleme yapacak ve kesin mühlet kararı verip vermeyeceğine bu ayrıntılı inceleme sonucunda karar verecektir. Mahkeme kesin mühlet hakkında karar verebilmek için bir duruşma günü tayin eder ve borçluyu dinlemek üzere duruşmaya davet eder. Eğer konkordatoyu bir alacaklı talep etmişse mahkeme onu da duruşmaya davet edecektir. Duruşmadan önce geçici komiserin raporunu sunmuş olması gerekir. Mahkeme geçici komiserin de duruşmada dilenmesi gerektiğine karar verirse, geçici komiser, beyanı alınmak üzere, duruşmada hazır bulunur. Konkordato mühleti kararı için mahkeme, mühlet verilmesine itiraz eden alacaklıların yazılı itiraz sebeplerini de değerlendirilmelidir. Dikkat edilirse Kanun, konkordato talep eden alacaklı dışındaki alacaklıların duruşmaya çağrılmasını öngörmemiştir; ama mahkemenin onları da du-

ruşmaya çağırarak dinlemesi mümkündür; şu kadar ki, bu alacaklar böyle bir hakları bulunduğunu İleri süremezler(Öztek, 2018, s. 164-208).

Mahkeme, kesin mühlet hakkındaki kararını geçici mühlet içinde verir. Kesin mühlet hakkında bir karar verilebilmesi için, mahkeme borçluyu ve varsa konkordato talep eden alacaklıyı duruşmaya davet eder. Geçici komiser, duruşmadan önce yazılı raporunu sunar ve mahkemece gerekli görülürse, beyanı alınmak üzere duruşmada hazır bulunur. Mahkeme yapacağı değerlendirmede, itiraz eden alacaklıların dilekçelerinde ileri sürdükleri itiraz sebeplerini de dikkate alır(İİK Madde 289).[25]

Konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olduğunun anlaşılması hâlinde borçluya bir yıllık kesin mühlet verilir. Bu kararla birlikte mahkeme, yeni bir görevlendirme yapılmasını gerektiren bir durum olmadığı takdirde geçici komiser veya komiserlerin görevine devam etmesine karar verir ve dosyayı komisere tevdi eder(İİK Madde 289).[26]

Mahkemece, kesin mühlet kararıyla beraber veya kesin mühlet içinde uygun görülecek bir zamanda yedi alacaklıyı geçmemek, herhangi bir ücret takdir edilmemek ve tek sayıda olmak kaydıyla ayrıca bir alacaklılar kurulu oluşturulabilir. Bu durumda alacakları, hukuki nitelik itibarıyla birbirinden farklı olan alacaklı sınıfları ve varsa rehinli alacaklılar, alacaklılar kurulunda hakkaniyete uygun şekilde temsil edilir. Alacaklılar kurulu oluşturulurken komiserin de

---

[25] Mahkeme, kesin mühlet hakkındaki kararını geçici mühlet içinde verir. Kesin mühlet hakkında bir karar verilebilmesi için, mahkeme borçluyu ve varsa konkordato talep eden alacaklıyı duruşmaya davet eder. Geçici komiser, duruşmadan önce yazılı raporunu sunar ve mahkemece gerekli görülürse, beyanı alınmak üzere duruşmada hazır bulunur. Mahkeme yapacağı değerlendirmede, itiraz eden alacaklıların dilekçelerinde ileri sürdükleri itiraz sebeplerini de dikkate alır (İİK Madde 289

[26] Konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olduğunun anlaşılması hâlinde borçluya bir yıllık kesin mühlet verilir. Bu kararla birlikte mahkeme, yeni bir görevlendirme yapılmasını gerektiren bir durum olmadığı takdirde geçici komiser veya komiserlerin görevine devam etmesine karar verir ve dosyayı komisere tevdi eder (İİK Madde 289.

görüşü alınır. Alacaklılar kurulu her ay en az bir kere toplanır ve hazır bulunanların oy çokluğuyla karar alır. Komiser bu toplantıda hazır bulunarak alınan kararları toplantıya katılanların imzasını almak suretiyle tutanağa bağlar. Alacaklı sayısı, alacak miktarı ve alacakların çeşitliliği dikkate alınarak alacaklılar kurulunun zorunlu olarak oluşturulacağı hâller ile alacaklılar kuruluna ilişkin diğer hususlar Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikte gösterilir(İİK Madde 289).[27]

Güçlük arz eden özel durumlarda kesin mühlet, komiserin bu durumu açıklayan gerekçeli raporu ve talebi üzerine mahkemece altı aya kadar uzatılabilir. Borçlu da bu fıkra uyarınca uzatma talebinde bulunabilir; bu takdirde komiserin de görüşü alınır. Her iki hâlde de uzatma talebi kesin mühletin sonra ermesinden önce yapılır ve uzatma kararı vermeden önce, varsa alacaklılar kurulunun da görüşü alınır(İİK Madde 289).[28]

Kesin mühlet verilmesine, kesin mühletin uzatılmasına ve kesin mühletin kaldırılarak konkordato talebinin reddine ilişkin karar-

---

[27] Mahkemece, kesin mühlet kararıyla beraber veya kesin mühlet içinde uygun görülecek bir zamanda yedi alacaklıyı geçmemek, herhangi bir ücret takdir edilmemek ve tek sayıda olmak kaydıyla ayrıca bir alacaklılar kurulu oluşturulabilir. Bu durumda alacakları, hukuki nitelik itibarıyla birbirinden farklı olan alacaklı sınıfları ve varsa rehinli alacaklılar, alacaklılar kurulunda hakkaniyete uygun şekilde temsil edilir. Alacaklılar kurulu oluşturulurken komiserin de görüşü alınır. Alacaklılar kurulu her ay en az bir kere toplanır ve hazır bulunanların oy çokluğuyla karar alır. Komiser bu toplantıda hazır bulunarak alınan kararları toplantıya katılanların imzasını almak suretiyle tutanağa bağlar. Alacaklı sayısı, alacak miktarı ve alacakların çeşitliliği dikkate alınarak alacaklılar kurulunun zorunlu olarak oluşturulacağı hâller ile alacaklılar kuruluna ilişkin diğer hususlar Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikte gösterilir (İİK Madde 289.

[28] Güçlük arz eden özel durumlarda kesin mühlet, komiserin bu durumu açıklayan gerekçeli raporu ve talebi üzerine mahkemece altı aya kadar uzatılabilir. Borçlu da bu fıkra uyarınca uzatma talebinde bulunabilir; bu takdirde komiserin de görüşü alınır. Her iki hâlde de uzatma talebi kesin mühletin sonra ermesinden önce yapılır ve uzatma kararı vermeden önce, varsa alacaklılar kurulunun da görüşü alınır (İİK Madde 289).

lar, 288 inci Madde uyarınca ilân edilir ve ilgili yerlere bildirilir (İİK Madde 289).[29]

Konkordato talebi ile amaçlanan iyileşmenin, kesin mühletin sona ermesinden önce gerçekleştiğinin komiserin yazılı raporuyla mahkemeye bildirilmesi üzerine mahkemece resen, kesin mühletin kaldırılarak konkordato talebinin reddine karar verilir. Bu karar, 288 inci Madde uyarınca ilân edilir ve ilgili yerlere bildirilir. Mahkeme, bu Madde kapsamında kesin mühletin kaldırılmasına karar vermeden önce borçlu ve varsa konkordato talep eden alacaklı ve alacaklılar kurulunu duruşmaya davet eder; diğer alacaklıları ise gerekli görürse davet eder(İİK Madde 291).[30]

Kesin mühletin borçlu ve alacaklılar için getirmiş olduğu (iki istisnai durum olan alacaklılar kurulunun oluşturulması ve alacaklılarla yapılacak toplantının yapılması) gerek takip yasağı gibi borçluyu koruyan gerekse alacaklıların yapabileceği hukuki aksiyonların bir kısmına getirilen sınırlılıklar ve ancak komiserin izniyle yapılabilmesine ilişkin yapılan düzenlemeler gibi borçlunun tasarruf yetkisini sınırlayan hükümlerinin tamamında mahkeme tarafından borçluya verilen geçici mühlet için var olan tüm imtiyaz ve yasaklar kesin süre için de geçerlidir. Yasal düzenlemeler de kesin süre ile ilgili belirtilen tüm hususlar geçici mühlet için de geçerlidir.

Mahkemenin kesin mühlet kararı verebilmesi için konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olacağının anlaşılması gerekmektedir. Kesin mühlet kararının verilebilmesi için objektif kriterle-

---

[29] Kesin mühlet verilmesine, kesin mühletin uzatılmasına ve kesin mühletin kaldırılarak konkordato talebinin reddine ilişkin kararlar, 288 inci Madde uyarınca ilân edilir ve ilgili yerlere bildirilir Madde 289).

[30] Konkordato talebi ile amaçlanan iyileşmenin, kesin mühletin sona ermesinden önce gerçekleştiğinin komiserin yazılı raporuyla mahkemeye bildirilmesi üzerine mahkemece resen, kesin mühletin kaldırılarak konkordato talebinin reddine karar verilir. Bu karar, 288 inci Madde uyarınca ilân edilir ve ilgili yerlere bildirilir (İİK Madde 291). Mahkeme, bu Madde kapsamında kesin mühletin kaldırılmasına karar vermeden önce borçlu ve varsa konkordato talep eden alacaklı ve alacaklılar kurulunu duruşmaya davet eder; diğer alacaklıları ise gerekli görürse davet eder (İİK Madde 291).

rin dikkate alınması gerekir. Ayrıca kesin mühlet kararının verilmesinde geçici komiserin olumlu rapor vermesi de önemli olmaktadır(Toroslu, 2019; 61)

2.3.3.1. Kesin Mühlet İçinde Konkordato Talebinin Reddi İle İflâsın Açılması

İflâsa tabi borçlu bakımından, kesin mühletin verilmesinden sonra aşağıdaki durumların gerçekleşmesi hâlinde komiserin yazılı raporu üzerine mahkeme kesin mühleti kaldırarak konkordato talebinin reddine ve borçlunun iflâsına re'sen karar verir(İİK Madde 292).[31]

a) Borçlunun malvarlığının korunması için iflâsın açılması gerekiyorsa,

b) Konkordatonun başarıya ulaşamayacağı anlaşılıyorsa,

c) Borçlu, 297 nci Maddeye aykırı davranır veya komiserin talimatlarına uymazsa,

d) Borca batık olduğu anlaşılan bir sermaye şirketi veya kooperatif, konkordato talebinden feragat ederse,

e) İflâsa tabi olmayan borçlu bakımından ise birinci fıkranın (b) ve (c) bentlerindeki hâllerin kesin mühletin verilmesinden sonra gerçekleşmesi durumunda, komiserin yazılı raporu üzerine mahke-

---

[31] İflâsa tabi borçlu bakımından, kesin mühletin verilmesinden sonra aşağıdaki durumların gerçekleşmesi hâlinde komiserin yazılı raporu üzerine mahkeme kesin mühleti kaldırarak konkordato talebinin reddine ve borçlunun iflâsına resen karar verir (İİK Madde 292)
a) Borçlunun malvarlığının korunması için iflâsın açılması gerekiyorsa.
b) Konkordatonun başarıya ulaşamayacağı anlaşılıyorsa.
c) Borçlu, 297 nci Maddeye aykırı davranır veya komiserin talimatlarına uymazsa.
d) Borca batık olduğu anlaşılan bir sermaye şirketi veya kooperatif, konkordato talebinden feragat ederse.
İflâsa tabi olmayan borçlu bakımından ise birinci fıkranın (b) ve (c) bentlerindeki hâllerin kesin mühletin verilmesinden sonra gerçekleşmesi durumunda, komiserin yazılı raporu üzerine mahkeme kesin mühleti kaldırarak konkordato talebinin reddine resen karar verir (İİK Madde 292.

me kesin mühleti kaldırarak konkordato talebinin reddine resen karar verir(İİK Madde 292).[32]

Kesin mühlet talebinin değerlendirilmesi sonucunda, hakkında iflâs kararı verilmeyen borçlunun konkordato talebinin reddine karar verilirse, borçlu veya varsa konkordato talep eden alacaklı bu kararın tebliğinden itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurabilir. Bölge adliye mahkemesinin kararı kesindir. Bölge adliye mahkemesi tarafından ilk derece mahkemesi kararı kaldırılarak mühlet kararı verildiği hâllerde dosya, komiserin görevlendirilmesi de dahil olmak üzere müteakip işlemlerin yürütülmesi için ilk derece mahkemesine gönderilir(İİK Madde 293).[33]

Mahkemenin veya bölge adliye mahkemesinin konkordato talebinin reddiyle birlikte borçlunun iflâsına da karar verdiği hâllerde 164 üncü Madde hükmü uygulanır(İİK Madde 293).[34]

2.3.3.2.Kesin Mühletin Alacaklılar Bakımından Sonuçları

Mühlet içinde borçlu aleyhine 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler durur, ihtiyatî tedbir ve ihtiyatî haciz kararları uy-

---

[32] İflâsa tabi olmayan borçlu bakımından ise birinci fıkranın (b) ve (c) bentlerindeki hâllerin kesin mühletin verilmesinden sonra gerçekleşmesi durumunda, komiserin yazılı raporu üzerine mahkeme kesin mühleti kaldırarak konkordato talebinin reddine resen karar verir (İİK Madde 292.

[33] Kesin mühlet talebinin değerlendirilmesi sonucunda, hakkında iflâs kararı verilmeyen borçlunun konkordato talebinin reddine karar verilirse, borçlu veya varsa konkordato talep eden alacaklı bu kararın tebliğinden itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurabilir. Bölge adliye mahkemesinin kararı kesindir. Bölge adliye mahkemesi tarafından ilk derece mahkemesi kararı kaldırılarak mühlet kararı verildiği hâllerde dosya, komiserin görevlendirilmesi de dahil olmak üzere müteakip işlemlerin yürütülmesi için ilk derece mahkemesine gönderilir (İİK Madde 293.

[34] Mahkemenin veya bölge adliye mahkemesinin konkordato talebinin reddiyle birlikte borçlunun iflâsına da karar verdiği hâllerde 164 üncü Madde hükmü uygulanır (İİK Madde 293.

gulanmaz, bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez(İİK Madde 294).[35]

206 ncı Maddenin birinci sırasında yazılı imtiyazlı alacaklar (İşçilerin, iş ilişkisine dayanan ve iflâsın açılmasından önceki bir yıl içinde tahakkuk etmiş ihbar ve kıdem tazminatları dahil alacakları ile iflâs nedeniyle iş ilişkisinin sona ermesi üzerine hak etmiş oldukları ihbar ve kıdem tazminatları,) için haciz yoluyla takip yapılabilir(İİK Madde 294).[36]

Tasdik edilen konkordato projesi aksine hüküm içermediği takdirde kesin mühlet tarihinden itibaren rehinle temin edilmemiş her türlü alacağa faiz işlemesi durur(İİK Madde 294).[37]

Hacizli mallar hakkında niteliğine uygun düştüğü ölçüde 186 ncı Madde (İhtiyaten haczedilmiş mallarla iflas açıldığı zaman paraya çevrilmemiş mahcuz mallar masaya girer. İflasın açılmasından evvel paraya çevrilmiş bulunan mahcuz malların bedeli, 138 ila 144 üncü Maddeler hükümlerine göre haciz koyduran alacaklılara paylaştırılır. Artan kısım iflas masasına intikal eder) hükmü uygulanır(İİK Madde 294).[38]

---

[35] Mühlet içinde borçlu aleyhine 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler durur, ihtiyatî tedbir ve ihtiyatî haciz kararları uygulanmaz, bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez (İİK Madde 294.

[36] 206 ncı Maddenin birinci sırasında yazılı imtiyazlı alacaklar (İşçilerin, iş ilişkisine dayanan ve iflâsın açılmasından önceki bir yıl içinde tahakkuk etmiş ihbar ve kıdem tazminatları dahil alacakları ile iflâs nedeniyle iş ilişkisinin sona ermesi üzerine hak etmiş oldukları ihbar ve kıdem tazminatları,) için haciz yoluyla takip yapılabilir (İİK Madde 294.

[37] Tasdik edilen konkordato projesi aksine hüküm içermediği takdirde kesin mühlet tarihinden itibaren rehinle temin edilmemiş her türlü alacağa faiz işlemesi durur (İİK Madde 294.

[38] Hacizli mallar hakkında niteliğine uygun düştüğü ölçüde 186 ncı Madde (İhtiyaten haczedilmiş mallarla iflas açıldığı zaman paraya çevrilmemiş mahcuz mallar masaya girer. İflasın açılmasından evvel paraya çevrilmiş bulunan mahcuz malların bedeli, 138 ila 144 üncü Maddeler hükümlerine göre haciz koyduran alacaklılara paylaştırılır. Artan kısım iflas masa-sına intikal eder.)hükmü uygulanır (İİK Madde 294.

Konkordato mühletinin verilmesinden önce, müstakbel bir alacağın devri sözleşmesi yapılmış ve devredilen alacak konkordato mühletinin verilmesinden sonra doğmuş ise, bu devir hükümsüzdür(İİK Madde 294).[39]

Konusu para olmayan alacaklar, alacaklı tarafından, ona eşit kıymette para alacağına çevrilerek komisere bildirilir. Şu kadar ki borçlu, komiserin onayıyla taahhüdün aynen ifasını üstlenmekte serbesttir(İİK Madde 294).[40]

2.3.3.3.Kesin Mühletin Rehinli Alacaklılar Bakımından Sonuçları

Mühlet sırasında rehinle temin edilmiş alacaklar nedeniyle rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatılabilir veya başlamış olan takiplere devam edilebilir ancak bu takip nedeniyle muhafaza tedbirleri alınamaz ve rehinli malın satışı gerçekleştirilemez(İİK Madde 295).[41]

2.3.3.4.Kesin Mühletin Sözleşmeler Bakımından Sonuçları

Sözleşmenin karşı tarafının konkordato projesinden etkilenip etkilenmediğine bakılmaksızın, borçlunun taraf olduğu ve işletmesinin faaliyetinin devamı için önem arz eden sözleşmelerde yer alıp da borçlunun konkordato talebinde bulunmasının sözleşmeye aykırılık teşkil edeceğine, haklı fesih sebebi sayılacağına yahut borcu muaccel hâle getireceğine ilişkin hükümler, borçlunun konkordato

---

[39] Konkordato mühletinin verilmesinden önce, müstakbel bir alacağın devri sözleşmesi yapılmış ve devredilen alacak konkordato mühletinin verilmesinden sonra doğmuş ise, bu devir hükümsüzdür (İİK Madde 294.

[40] Konusu para olmayan alacaklar, alacaklı tarafından, ona eşit kıymette para alacağına çevrilerek komisere bildirilir. Şu kadar ki borçlu, komiserin onayıyla taahhüdün aynen ifasını üstlenmekte serbesttir (İİK Madde 294.

[41] Mühlet sırasında rehinle temin edilmiş alacaklar nedeniyle rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatılabilir veya başlamış olan takiplere devam edilebilir ancak bu takip nedeniyle muhafaza tedbirleri alınamaz ve rehinli malın satışı gerçekleştirilemez (İİK Madde 295.

yoluna başvurması durumunda uygulanmaz. Sözleşmede bu yönde bir hüküm bulunmasa dahi sözleşme, borçlunun konkordatoya başvurduğu gerekçesiyle sona erdirilemez(İİK Madde 296).[42]

Konkordato mühletinin verilmesinden önce, müstakbel bir alacağın devri sözleşmesi yapılmış ve devredilen alacak konkordato mühletinin verilmesinden sonra doğmuş ise, bu devir hükümsüzdür(İİK Madde 294)[43]

Borçlu, tarafı olduğu ve konkordatonun amacına ulaşmasını engelleyen sürekli borç ilişkilerini, komiserin uygun görüşü ve mahkemenin onayıyla herhangi bir zamanda sona erecek şekilde feshedebilir. Bu çerçevede ödenmesi gereken tazminat, konkordato projesine tabi olur. Hizmet sözleşmelerinin feshine ilişkin özel hükümler saklıdır(İİK Madde 296).[44]

2.3.3.5.Kesin Mühletin Borçlu Bakımından Sonuçları

Borçlu, komiserin nezareti altında işlerine devam edebilir. Şu kadar ki, mühlet kararı verirken veya mühlet içinde mahkeme, bazı işlemlerin geçerli olarak ancak komiserin izni ile yapılmasına veya

---

[42] Sözleşmenin karşı tarafının konkordato projesinden etkilenip etkilenmediğine bakılmaksızın, borçlunun taraf olduğu ve işletmesinin faaliyetinin devamı için önem arz eden sözleşmelerde yer alıp da borçlunun konkordato talebinde bulunmasının sözleşmeye aykırılık teşkil edeceğine, haklı fesih sebebi sayılacağına yahut borcu muaccel hâle getireceğine ilişkin hükümler, borçlunun konkordato yoluna başvurması durumunda uygulanmaz. Sözleşmede bu yönde bir hüküm bulunmasa dahi sözleşme, borçlunun konkordatoya başvurduğu gerekçesiyle sona erdirilemez (İİK Madde 296.

[43] Konkordato mühletinin verilmesinden önce, müstakbel bir alacağın devri sözleşmesi yapılmış ve devredilen alacak konkordato mühletinin verilmesinden sonra doğmuş ise, bu devir hükümsüzdür (İİK Madde 294.

[44] Borçlu, tarafı olduğu ve konkordatonun amacına ulaşmasını engelleyen sürekli borç ilişkilerini, komiserin uygun görüşü ve mahkemenin onayıyla herhangi bir zamanda sona erecek şekilde feshedebilir. Bu çerçevede ödenmesi gereken tazminat, konkordato projesine tabi olur. Hizmet sözleşmelerinin feshine ilişkin özel hükümler saklıdır (İİK Madde 296.

borçlunun yerine komiserin işletmenin faaliyetini devam ettirmesine karar verebilir(İİK Madde 297)[45]

Borçlu, mahkemenin izni dışında mühlet kararından itibaren rehin tesis edemez, kefil olamaz, taşınmaz ve işletmenin devamlı tesisatını kısmen dahi olsa devredemez, takyit edemez ve ivazsız tasarruflarda bulunamaz. Aksi hâlde yapılan işlemler hükümsüzdür. Mahkeme bu işlemler hakkında karar vermeden önce komiserin ve alacaklılar kurulunun görüşünü almak zorundadır(İİK Madde 297). [46]

Borçlu bu hükme yahut komiserin ihtarlarına aykırı davranırsa mahkeme, borçlunun malları üzerindeki tasarruf yetkisini kaldırabilir veya 292 nci Madde çerçevesinde karar verir. Birinci ve üçüncü fıkra kapsamında alınan kararlar 288 inci Madde uyarınca ilân edilir ve ilgili yerlere bildirilir (İİK Madde 297)[47]

Konkordato mühleti süresince duran takiplerin konkordatonun tasdikinden sonra akıbeti konusunda Kanunda bir açıklık bulunmamaktadır. İİK m.308/ç'de konkordatonun bağlayıcı hale gelmesi ile mühlet kararından önce kurulmuş ve henüz paraya çevrilmemiş olan hacizlerin hükümden düşeceği belirtilmiş, fakat takiplerin akıbeti konusunda sessiz kalınmıştır. Konkordato mühletinin verilmesiyle mevcut hacizler düşmemekte; yalnızca mühlet kararı

---

[45] Borçlu, komiserin nezareti altında işlerine devam edebilir. Şu kadar ki, mühlet kararı verirken veya mühlet içinde mahkeme, bazı işlemlerin geçerli olarak ancak komiserin izni ile yapılmasına veya borçlunun yerine komiserin işletmenin faaliyetini devam ettirmesine karar verebilir (İİK Madde 297.

[46] Borçlu, mahkemenin izni dışında mühlet kararından itibaren rehin tesis edemez, kefil olamaz, taşınmaz ve işletmenin devamlı tesisatını kısmen dahi olsa devredemez, takyit edemez ve ivazsız tasarruflarda bulunamaz. Aksi hâlde yapılan işlemler hükümsüzdür. Mahkeme bu işlemler hakkında karar vermeden önce komiserin ve alacaklılar kurulunun görüşünü almak zorundadır (İİK Madde 297).

[47] Borçlu bu hükme yahut komiserin ihtarlarına aykırı davranırsa mahkeme, borçlunun malları üzerindeki tasarruf yetkisini kaldırabilir veya 292 nci Madde çerçevesinde karar verir (İİK Madde 297).

nedeniyle haczin paraya çevrilmesi mümkün olmamaktadır(Öztek, 2018, s.215).

3.KONKORDATO İÇİN GEREKLİ BELGELER

Konkordato talebinde bulunan kişinin vermiş olduğu dilekçe ekinde yer alması gereken belgeler sayılırken bu belgeler arasında; Bilanço, Gelir Tablosu ve Nakit Akım Tablosundan bahsedilmekte ancak belki de eksik olarak belirtilmiştir. Şöyle ki; bazı yazarlar konkordato sürecini uzlaşma süreci olarak tanımladığından bu sürecin tamamında şirketin mali durumunun ne olacağının ortaya konulması gerekmektedir bu nedenle belgeler arasında Proforma Bilanço, Proforma Gelir Tablosu, ve Nakit Bütçesinin olması gerekmektedir. Olması gereken bu finansal tabloların yeniden yapılandırmaların talep edildiği tüm yılları içerir nitelikte olması gerekmektedir ki; konkordato komiseri, alacaklılar kurulu, alacaklılar ve özellikle de mahkemenin karar sürecinde ve daha sonraki izlem sürecinde objektif ve denetlenebilir bir durum ortaya çıkabilsin.

Yasada yazılı olan belgelerin her hangi birinin eksik olması durumunda mahkemenin geçici süreyi vermesi kanuni değildir.

Konkordato talep dilekçesinin ekinde yer alması gereken belgelerden bir tanesi de "alacakların eline geçmesi ön görülen miktar ile borçlunun iflası halinde alacaklıların eline geçebilecek muhtemel miktarı karşılaştırmalı olarak gösteren tablo"dur. Bu tablonun pratikte şu faydaları bulunmaktadır.

- Borçlu alacaklı açısından mahkeme nezdinde bir hesap mutabakatı sağlamış olacaktır.
- Alacaklı borçlunun kendisine ne kadar az ödeme yapacağını görecektir.
- Alacaklı diğer alacaklılarla kendi durumunun bir karşılaştırmasını yapabilecektir.

İİK 286.maddede sayılan belgelerin eksiksiz olarak dava dilekçesi ekinde olduğu ya da bir alacaklı tarafından konkordato tale-

binde bulunulması durumunda mahkemenin vereceği süre içerisinde belgelerin tamamlanması durumunda hakim(ler) belge içeriğine bakmaksızın şeklen belge varlıklarına bakarak geçici süre kararını verir.

Konkordatonun her hangi bir kişi iflasa tabi ya da iflasa tabi olmayan her hangi bir kişi için başlatılabilmesi için mahkemeye kanunda belirtilen belgelerin tamamlanması ya da müracaat edilerek daha sonra tamamlanması suretiyle müracaat alınır. Mahkemeye yapılan müracaat şirket tarafından yapılabileceği gibi şirket alacaklılarından bir ya da bir kaçı tarafından da yapılabilir.

Şirketi temsil ve yönetmeye yetkili olan kişi tarafından yapılan müracaatlarda yasa da sayılan belgelerinde mutlaka müracaat dilekçesi ile birlikte yer alması gerekmektedir. Konkordato için müracaatın alacaklı tarafından yapılması durumunda ise alacaklının belgeleri kendi çabalarıyla yetkisizliğinden dolayı toplaması mümkün olmadığından mahkemeye alacaklıların müracaatından sonra belgelerin toplanma safhasına geçilir.

Borçlu ya da alacaklı(lar)ın konkordato talebine aşağıdaki belgeleri vereceği dilekçeye eklemeli ya da daha sonra tamamlamalıdır. Bu belgeler;[48]

---

[48] Borçlu, konkordato talebine aşağıdaki belgeleri ekler (İİK Madde 286) Borçlunun borçlarını hangi oranda veya vadede ödeyeceğini gösterir belge, bu kapsamda alacaklıların alacaklarından hangi oranda vazgeçmiş olacaklarını, Ödemelerin yapılması için borçlunun mevcut mallarını satıp satmayacağını, Borçlunun faaliyetine devam edebilmesi ve alacaklılara ödemelerini yapabilmesi için gerekli malî kaynağın sermaye artırımı veya kredi temini yoluyla yahut başka bir yöntem kullanılarak sağlanacağını gösteren belgeler, Borçlunun malvarlığının durumunu gösterir belgeler, Borçlu defter tutmaya mecbur kişilerden ise Türk Ticaret Kanununa göre hazırlanan son bilanço, Gelir tablosu, Nakit akım tablosu, Hem işletmenin devamlılığı esasına göre hem de aktiflerin muhtemel satış fiyatları üzerinden hazırlanan ara bilançolar, Ticari defterlerin açılış ve kapanış tasdikleri ile elektronik ortamda oluşturulan defterlere ilişkin e-defter berat bilgileri, Borçlunun malî durumunu açıklayıcı diğer bilgi ve belgeler, Maddi ve maddi olmayan duran varlıklara ait olup defter değerlerini içeren listeler, Tüm alacak ve borçları vadeleri ile birlikte gösteren liste ve belgeler, Alacaklıları, alacak miktarlarını ve alacaklıların imtiyaz durumunu gösteren liste, Konkordato ön projesinde yer alan teklife göre alacaklıların eline geçmesi öngö-

1. Konkordato talebinde bulunabilmek için öncelikli olarak işletmenin bir proje hazırlaması gerekmektedir ki bu proje ilgili mahkemeye bilgi verebilmek amacıyla ön proje mahiyetinde hazırlanmaktadır. Hazırlanan bu ön projede aşağıdaki hususların açıklığa kavuşturulmuş olması gerekir;

- ✓ Borçlunun borçlarını hangi oranda veya vadede ödeyeceğini,
- ✓ Bu kapsamda alacaklıların alacaklarından hangi oranda vazgeçmiş olacaklarını,
- ✓ Ödemelerin yapılması için borçlunun mevcut mallarını satıp satmayacağını,
- ✓ Borçlunun faaliyetine devam edebilmesi ve alacaklılara ödemelerini yapabilmesi için gerekli malî kaynağın sermaye artırımı veya kredi temini yoluyla yahut başka bir yöntem kullanılarak sağlanacağını gösteren bir proje olmalıdır.

---

rülen miktar ile borçlunun iflâsı hâlinde alacaklıların eline geçebilecek muhtemel miktarı karşılaştırmalı olarak gösteren tablo,Sermaye Piyasası Kurulu veya Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yetkilendirilen bağımsız denetim kuruluşu tarafından hazırlanan ve konkordato ön proje-sinde yer alan teklifin gerçekleşmesinin kuvvetle muhtemel olduğunu gösteren finansal analiz raporları ile dayanakları. Şu kadar ki bu şart 3/6/2011 tarihli ve 635 sayılı Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci Maddesi (Küçük ve orta büyüklükteki işletmeler kısaca "KOBİ" olarak adlandırılır. KOBİ Terin tanımlanmasına, niteliklerine, sınıflandırılmasına ve uygulamalarına ilişkin esaslar; net satış hasılatları, mali bilanço tutarları ve çalışan sayıları dikkate alınarak Bakanlıkça hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir. Kurum ve kuruluşların KOBİ'lere ilişkin uygulamalarında bu yönetmelik hükümleri esas alınır.) kapsamında küçük işletmeler bakımından uygulanmaz. Bu Madde uyarınca sunulan malî tabloların tarihi, başvuru tarihinden en fazla kırk beş gün önce olabilir.

2. Borçlunun malvarlığının durumunu gösterir belgeler,

3. Borçlu defter tutmaya mecbur kişilerden ise Türk Ticaret Kanununa göre hazırlanan son bilanço,

4. Gelir tablosu,

5. Nakit akım tablosu,

6. Hem işletmenin devamlılığı esasına göre hem de aktiflerin muhtemel satış fiyatları üzerinden hazırlanan ara bilançolar,

7. Ticari defterlerin açılış ve kapanış tasdikleri ile elektronik ortamda oluşturulan defterlere ilişkin e-defter berat bilgileri,

8. Borçlunun malî durumunu açıklayıcı diğer bilgi ve belgeler,

9. Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların defter değerlerini içeren listeler,

10. Tüm alacak ve borçları vadeleri ile birlikte gösteren liste ve belgeler,

11. Alacaklıları, alacak miktarlarını ve alacaklıların imtiyaz durumunu gösteren listeler,

12. Konkordato ön projesinde yer alan teklife göre alacaklıların eline geçmesi öngörülen miktar ile borçlunun iflâsı hâlinde alacaklıların eline geçebilecek muhtemel miktarı karşılaştırmalı olarak gösteren tablo,

13. Sermaye Piyasası Kurulu veya Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yetkilendirilen bağımsız denetim kuruluşu tarafından hazırlanan ve konkordato ön projesinde yer alan teklifin gerçekleşmesinin kuvvetle muhtemel olduğunu gösteren finansal analiz raporları ile dayanakları. Şu kadar ki bu şart 3/6/2011 tarihli ve 635 sayılı Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci Maddesi (Küçük ve orta büyüklükteki işletmeler kısaca "KOBİ" olarak adlandırılır. KOBİ Terin tanımlanmasına, niteliklerine, sınıflandırılmasına ve uygulamalarına ilişkin esaslar; net satış

hasılatları, mali bilanço tutarları ve çalışan sayıları dikkate alınarak Bakanlıkça hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir. Kurum ve kuruluşların KOBİ'lere ilişkin uygulamalarında bu yönetmelik hükümleri esas alınır.) kapsamında küçük işletmeler bakımından uygulanmaz. Bu Madde uyarınca sunulan malî tabloların tarihi, başvuru tarihinden en fazla kırk beş gün önce olabilir.

Borçlu, konkordato sürecinde mahkeme veya komiser tarafından istenebilecek diğer belge ve kayıtları da ibraz etmek zorundadır. [49]

3.1.PROJE

Mahkeme konkordato projesini yetersiz bulursa kendiliğinden veya talep üzerine gerekli gördüğü düzeltmenin yapılmasını isteyebilir(İİK Madde 305).[50]

Konkordatonun tasdiki kararında alacaklıların hangi ölçüde alacaklarından vazgeçtiği ve borçlunun borçlarını hangi takvim çerçevesinde ödeyeceği belirtilir(İİK Madde 306).[51]

Konkordato projesi(İİK Madde 302)[52]

a) Kaydedilmiş olan alacaklıların ve alacakların yarısını veya

---

[49] Borçlu, konkordato sürecinde mahkeme veya komiser tarafından istenebilecek diğer belge ve kayıtları da ibraz etmek zorundadır. İİK madde 286

[50] Mahkeme konkordato projesini yetersiz bulursa kendiliğinden veya talep üzerine gerekli gördüğü düzeltmenin yapılmasını isteyebilir (İİK Madde 305).

[51] Konkordatonun tasdiki kararında alacaklıların hangi ölçüde alacaklarından vazgeçtiği ve borçlunun borçlarını hangi takvim çerçevesinde ödeyeceği belirtilir (İİK Madde 306).

[52] Konkordato projesi (İİK Madde 302).

a) Kaydedilmiş olan alacaklıların ve alacakların yarısını veya

b) Kaydedilmiş olan alacaklıların dörtte birini ve alacakların üçte ikisini, aşan bir çoğunluk tarafından imza edilmiş ise kabul edilmiş sayılır. Oylamada sadece konkordato projesinden etkilenen alacaklılar oy kullanabilir. 206 ncı Maddenin birinci sırasında yazılı imtiyazlı alacakların alacaklıları ve borçlunun eşi ve çocuğu ile kendisinin ve evlilik bağı ortadan kalkmış olsa dahi eşinin anası, babası ve kardeşi alacak ve alacaklı çoğunluğunun hesabında dikkate alınmaz.

b) Kaydedilmiş olan alacaklıların dörtte birini ve alacakların üçte ikisini, aşan bir çoğunluk tarafından imza edilmiş ise kabul edilmiş sayılır. Oylamada sadece konkordato projesinden etkilenen alacaklılar oy kullanabilir. 206 ncı Maddenin birinci sırasında yazılı imtiyazlı alacakların alacaklıları ve borçlunun eşi ve çocuğu ile kendisinin ve evlilik bağı ortadan kalkmış olsa dahi eşinin anası, babası ve kardeşi alacak ve alacaklı çoğunluğunun hesabında dikkate alınmaz.

Rehinle temin edilmiş olan alacaklar, 298 inci Madde uyarınca takdir edilen kıymet sonucunda teminatsız kaldıkları kısım için hesaba katılırlar(İİK Madde 302).[53]

Çekişmeli veya geciktirici koşula bağlı yahut belirli olmayan bir vadeye tabi alacakların hesaba katılıp katılmamasına ve ne oranda katılacağına mahkeme karar verir. Şu kadar ki bu iddialar hakkında ileride mahkemece verilecek hükümler saklıdır(İİK Madde 302).[54]

Konkordato projesinin müzakereleri sonucunda oluşturulan konkordato tutanağı, kabul ve ret oylarını içerecek şekilde derhâl imza olunur. Toplantının bitimini takip eden yedi gün içinde gerçekleşen iltihaklar da kabul olunur. Komiser, iltihak süresinin bitmesinden itibaren en geç yedi gün içinde konkordatoya ilişkin bütün belgeleri, konkordato projesinin kabul edilip edilmediğine ve tasdikinin uygun olup olmadığına dair gerekçeli raporunu mahkemeye tevdi eder(İİK Madde 302).[55]

---

[53] Rehinle temin edilmiş olan alacaklar, 298 inci Madde uyarınca takdir edilen kıymet sonucunda teminatsız kaldıkları kısım için hesaba katılırlar (İİK Madde 302).

[54] Çekişmeli veya geciktirici koşula bağlı yahut belirli olmayan bir vadeye tabi alacakların hesaba katılıp katılmamasına ve ne oranda katılacağına mahkeme karar verir. Şu kadar ki bu iddialar hakkında ileride mahkemece verilecek hükümler saklıdır (İİK Madde 302).

[55] Konkordato projesinin müzakereleri sonucunda oluşturulan konkordato tutanağı, kabul ve ret oylarını içerecek şekilde derhâl imza olunur. Toplantının bitimini takip eden yedi gün içinde gerçekleşen iltihaklar da kabul olunur (İİK Madde 302). Komiser, iltihak süresinin bitmesinden itibaren en geç yedi gün içinde konkordatoya ilişkin bütün belgeleri, konkor-

Borçlu tarafından alacaklılardan birine konkordato projesinde öngörülenden fazla olarak yapılan vaatler hükümsüzdür(İİK Madde 308).[56]

Konkordato talep eden borçlu, ön projede, faaliyetlerine devam etmekte ve konkordatoyu başarılı kılmak için gerekli mali kaynağı nasıl sağlayacağını mutlaka açıklamalıdır. Bu çerçevede; ön projede, özellikle, konkordato mühleti içinde işletme sermayesinin nasıl sağlanacağı açık ve net bir şekilde gösterilmelidir. Öte yandan, alacaklılara ödemelerini yapılabilmesi için gerekli mali kaynağın nasıl elde edileceği de açıklanmalıdır; bu çerçevede, ortakların yeni sermaye getirmeleri veya sermayeyi karşılıksız olarak tamamlamaları kişisel malvarlıklarını paraya çevirerek şirkete getirmeleri, sermaye artırımı yaparak yeni ortak almaları, güç olmakla birlikte işletmenin bir bankadan kredi bulması gibi yöntemler ilk akla gelenlerdir(ÖZTEK, 2018, s. 135).

Ön proje 1.fıkranın (a) bendinde sözü edilen bütün unsurları içermelidir. Bu unsurlar, asgari unsurlardır. Borçlu, bu unsurlardan birine başvurmayacak, örneğin ödemelerin yapılması için mevcut mallarını satmayacak olsa bile, bunu ön projede açıkça belirtilmelidir. Borçlu projede, lüzumlu gördüğü diğer açıklamaları, örneğin içinde bulunduğu durumu doğuran sebeplerin açıklamasını da yapmalıdır.

3.2.BİLANÇO

Finansal tabloların amacı, çeşitli kullanıcıların ekonomik kararlar verilirken faydalanmaları için işletmenin finansal durumu, performansı (faaliyet sonuçları) ve finansal durumundaki değişiklikler hakkında bilgi sağlamaktır. Bu amaç için hazırlanan finansal

---

dato projesinin kabul edilip edilmediğine ve tasdikinin uygun olup olmadığına dair gerekçeli raporunu mahkemeye tevdi eder (İİK Madde 302).

[56] Borçlu tarafından alacaklılardan birine konkordato projesinde öngörülenden fazla olarak yapılan vaatler hükümsüzdür(İİK Madde 308/d).

tablolar kullanıcıların büyük bir kısmının ortak ihtiyaçlarını karşılar. Ancak finansal tablolar çoğunlukla geçmişteki işlemlerin etkisini gösterir ve genellikle finansal olmayan bilgileri içermez, bu nedenle kullanıcıların ekonomik kararlar alırken ihtiyaç duyacağı bilgilerin tamamını sağlamazlar(Arzova vd., 2015, s. 59). Bu nedenden ötürü sayılan finansal tabloların ileriye dönük olarak hazırlanması karar vericiler için daha doğru kararların verilmesi sonucunu doğuracaktır. Bu nedenle yasa koyucunun Proforma Bilanço, Proforma Gelir Tablosu ve Nakit Bütçesini de konkordato müracaatında olması gereken belgeler arasında saymalıdır.

Şirketin hazırlayacağı finansal tablolarından bilanço, şirketin sahip olduğu varlıklarının ve bu varlıkları temin ederken nerelerden (borçlanarak ya da öz kaynak marifetiyle) temin edildiğini gösterir tablodur. Bilançonun çeşitli fonksiyonları olmakla beraber yerine getirdiği tüm bu fonksiyonların ortak çatısı şirketin finansal durumu hakkında bilgi vermesi özelliğidir. Yani bilanço şirketin finansal yapısı hakkında bilgi vermektedir. Ancak bilançonun finansal durum hakkında vermiş olduğu bilgiler bazen finansal bilgileri kullanıcılarının işine yaramamakta bazen de bilgi kullanıcılarını yanlış yönlendirebilmektedir. Bunun da temel nedenlerinden birisi, bilançonun aktifinde yer alan varlıkların bilançoya kayıtlarının yapılmasında yasal olarak kabul edilmiş çok farklı değerleme ölçülerinin kullanılabilmesindendir.

Bilanço düzenlenirken prensip olarak şirket kişiliğinin sonsuza kadar devam edeceği kabul edildiğinden varlıkların değerinin şirket tasfiye olacakmış gibi piyasa değerleri ile değerlerinin bilançoya yazılmayıp kanunların (özellikle Vergi Usul Kanunu ve Türk Ticaret Kanununun öngördüğü Muhasebe Standartlarının kabul ettiği değerleme ölçüleri) öngördüğü değerleme ölçüleriyle bilançoda yer almaktadır. Bu durum özellikle İcra İflas Kanununun tanımladığı batık bilanço görüntüsünün her zaman bilgi kullanıcıları tarafından görünmesine engel teşkil etmektedir.

Borca batıklığın bulunabilmesi için şirketin sahip olduğu varlıklarının piyasa değerleri zamanla değişiklik gösterenlerinin (özellikle maddi duran varlıklar ve maddi olmayan duran varlıklar) rayiç değerlerinin uzman kişilerce tespitinin yapılarak rayiç bilançonun düzenlenmesi şeklinde olabilir. Piyasa değerleri tespit edilebilen ve değişiklik gösteren mevcutlar ve alacaklardaki gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra şirket varlıklarının toplam değeri ile borçların karşılaştırılması yapılır ve varlıkların (piyasada paraya çevrilebilecek) değeri ile yükümlülüklerin yerine getirilip getirilemediğine bakılır. Eğer şirket yükümlülüklerinin (borçlarının ödenmesi) yerine getirilmesi şirket varlıkları ile sağlanamıyorsa şirket bilançosu batık bilanço olarak tanımlanmaktadır.

Şirket yetkilileri her bilanço düzenlenmesi döneminde kaydi bilançodan bir rayiç bilanço düzenlenmesi yoluna gitmeyip sadece gereksinim duyulduğu dönemlerde rayiç bilanço düzenlenir. Şirketin hazırlamış olduğu kaydi bilançoda şirket özkaynaklarının önceki yıllara göre azalma gösteriyor olması şirketin rayiç bilanço hazırlayarak kendisini kontrol etmesi açısından göstergelerden birisi olabilir.

Değerleme yöntemleri ve buna ilişkin ölçüler, işletmenin faaliyet sonuçlarına ve finansal görünüme doğrudan etki etmesi nedeniyle muhasebe açısından ayrı bir öneme sahiptir. Ayrıca iktisadi değerlerin, farklı değerleme ölçüleri ile değerlemeye tabi tutulmaları sonucu farklı bilanço ve gelir tablosu sonuçlarına ulaşılabilir. Değerleme yönteminde ilke olarak varlık ve yükümlülükler aynı değerlemeye tabi tutulur. Varlık ve yükümlülüklere uygulanan değerleme ölçüleri varlık ve yükümlülüklerin niteliklerine göre farklılık gösterir. Bununla beraber, farklı amaçlar için aynı cins varlıkların değerlemesinde farklı değerleme ölçülerinin kullanılması da mümkündür. Genel muhasebe sürecinde kullanılan en temel değerleme yaklaşımı tarihi maliyet yaklaşımıdır. Bu yaklaşıma göre; varlıklar genelde, tarihi maliyet değerleriyle değerlemeye tabi tutulurlar. Ancak, varlıkların belirli bir tarihteki parasal tutarını belirlemede kullanılan

tarihi maliyet yaklaşımı, değişik faktörlerin etkisiyle, finansal tablo unsurlarını gerçeğe sadık kalarak göstermekte yetersiz kalmaktadır(Arzova, 2015; 70).

3.3.GELİR TABLOSU

Bir işletmenin; bütün satışları, geliri ve kârları ile maliyet, gider ve zararlarının brüt tutarları üzerinden gösterildiği ve hiç bir satış, gelir ve kâr kalemi bir maliyet, gider ve zarar kalemi ile tamamen veya kısmen karşılaştırılmak suretiyle mahsuplaşmadan tüm gelir ve giderlerin belirtilen tarihleri gösterir finansal tablodur. Gelir tablosu ilkelerinin amacı; satışların, gelirlerin, satışlar maliyetinin, giderlerin, kâr ve zararlara ait hesapların ve belli dönemlere ait işletme faaliyeti sonuçlarının sınıflandırılmış ve gerçeğe uygun olarak gösterilmesini sağlamaktır. Bu amaç doğrultusunda benimsenen gelir tablosu ilkeleri aşağıda belirtilmiştir:

a) Gerçekleşmemiş satışlar, gelir ve karlar; gerçekleşmiş gibi veya gerçekleşenler gerçek tutarından fazla veya az gösterilmemelidir. Belli bir dönem veya dönemlerin gerçeğe uygun faaliyet sonuçlarını göstermek için, dönem veya dönemlerin başında ve sonunda doğru hesap kesimi işlemleri yapılmalıdır.

b) Belli bir dönemin satışları ve gelirleri bunları elde etmek için yapılan satışların maliyeti ve giderleri ile karşılaştırılmalıdır. Belli bir dönem veya dönemlerin başında ve sonunda maliyet ve giderleri gerçeğe uygun olarak gösterebilmek için stoklarda, alacak ve borçlarda doğru hesap kesimi işlemleri yapılmalıdır.

c) Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar ile özel tükenmeye tabi varlıklar için uygun amortisman ve tükenme payı ayrılmalıdır.

d) Maliyetler; maddi duran varlıklar, stoklar, onarım ve bakım ve diğer gider grupları arasında uygun bir şekilde dağıtılmalıdır. Bunlardan direkt olanları doğrudan doğruya, birden fazla faaliyeti

ilgilendirenleri zaman ve kullanma faktörü dikkate alınarak tahakkuk ettirilip, dağıtılmalıdır.

e) Arızi ve olağanüstü niteliğe sahip kâr ve zararlar meydana geldikleri dönemde tahakkuk ettirilmeli, fakat normal faaliyet sonuçlarından ayrı olarak gösterilmelidir.

f) Bütün kâr ve zararlardan, önceki dönemlerin mali tablolarında düzeltme yapılmasını gerektirecek büyüklük ve niteliktekiler dışında kalanlar, dönemin gelir tablosunda gösterilmelidir.

g) Karşılıklar, işletmenin kârını keyfi bir şekilde azaltmak veya bir döneme ait kârı diğer döneme aktarmak amacıyla kullanılmamalıdır.

h) Dönem sonuçlarının tespiti ile ilgili olarak uygulana gelen değerleme esasları ve maliyet yöntemlerinde bir değişiklik yapıldığı takdirde, bu değişikliğin etkileri açıkça belirtilmelidir.

ı) Bilanço tarihinde var olan ve sonucu belirsiz bir veya bir kaç olayın gelecekte ortaya çıkıp çıkmamasına bağlı durumları ifade eden, şarta bağlı olaylardan kaynaklanan, makul bir şekilde gerçeğe yakın olarak tahmin edilebilen gider ve zararlar, tahakkuk ettirilerek gelir tablosuna yansıtılır. Şarta bağlı gelir ve karlar için ise gerçekleşme ihtimali yüksek de olsa herhangi bir tahakkuk işlemi yapılmaz; dipnotlarda açıklama yapılır.

Bu ilkeler çerçevesinde hazırlanan Gelir Tablosu geçmişe dönük olarak belirlenen iki tarih arasındaki işletmenin tüm gelir ve giderlerinin yer aldığı tablo olarak işletmenin finansal performansının ortaya konulması için yeterli bir tablodur.

3.4.NAKİT AKIŞ TABLOSU

Bir işletmenin nakit akışlarına ilişkin bilgiler, finansal tablo kullanıcılarına, işletmenin nakit ve nakit benzeri yaratma yeteneğini ve işletmenin bu nakit akışlarını kullanma ihtiyacını değerlendirebilmelerinde dayanak oluşturması bakımından faydalıdır. Kullanıcıların aldığı ekonomik kararlar, işletmenin nakit ve nakit benzeri

yaratma yeteneğinin ve söz konusu nakit ve nakit benzerlerinin yaratılma zamanlamasının ve kesinliğinin değerlendirilmesini gerektirmektedir.

Nakit akış tablosu, diğer finansal tablolarla kullanıldığı zaman, okuyucuların İşletmenin net aktiflerindeki değişimi, finansal yapısını (likidite ve borç ödeme gücü dahil) ve nakit akışlarının tutar ve zamanlamasını değişen koşullara ve fırsatlara uyum sağlamak amacıyla etkileme yeteneğini değerlendirebilmesi için gerekli bilgiyi sağlar. Nakit akışı bilgisi işletmenin nakit ve nakit benzeri yaratma yeteneğinin değerlendirilmesi ve kullanıcıların gelecekteki nakit akışlarını ölçmek ve başka işletmelerle karşılaştırmak için modeller geliştirmesini sağlar. Ayrıca işletmeler arasındaki aynı işlem ve olaylar için farklı muhasebe uygulamalarının etkilerini elimine ederek farklı işletmelerin performans raporlamalarının karşılaştırılabilmelerine olanak verir.

Tarihi nakit akış bilgisi; gelecekteki nakit akışlarının tutarı, zamanlaması ve kesinliğinin göstergesi olarak kullanılır. Ayrıca, bu bilgiler, gelecek nakit akışlarına ilişkin geçmişte yapılan değerlendirmelerin doğruluğunun kontrol edilmesi ve karlılık, net nakit akışları ve fiyat değişiminin etkileri arasındaki ilişkinin değerlendirilmesinde de kullanılır.

3.5.FİNANSAL TABLOLARDA OLABİLECEK HATA-HİLE TÜRLERİ

Muhasebe kontrolü gerçekleştiren işletme içi veya dışı denetçi ya da borca batıklık tespiti ile görevlendirilmiş komiser ya da bilirkişinin karşılaşabileceği hatalar aşağıdaki gibi olabilir(Arzova vd. 2015, s.188).

- Dönem sonu stokları sayım yapmadan ve liste oluşturmadan olduğundan düşük veya yüksek olarak belirlenmesi,

- Gelecek dönemlere ilişkin olarak ortaya çıkan gider ve gelirlerin dönem gideriymiş gibi kaydedilmesi,

- İşletmenin teminatlı olan alacakları için de kurallarına uygun olarak ayrılmış olsa bile karşılık ayrılmış olması,

- Kıdem tazminatı için hesaplama yapılmamış ve karşılık ayrılmaması ya da ayrılan karşılık için gider yazılmış olması,

- Maddi duran varlık alımında belirlenen gider yazabilme sınırına dikkat etmeksizin doğrudan gider yazılması,

- Reeskont hesaplama işlemlerinde belirlenen hesaplamada kullanılan faiz oranının kullanılması gereken faiz oranlarından farklı olarak belirlenmiş olması,

- Reeskont hesaplanmaması gereken alacaklar için (hatır senetleri, vadesi geçmiş alacaklar, açık hesaplar vb.) reeskont hesaplanması,

- Reeskont işlemlerinin sadece borç ya da alacak senetleri için yapılmış olması,

- Satın alınan mallara ilişkin giderlerin maliyete intikal ettirilmeyerek doğrudan gider yazılması,

- Şüpheli duruma düşen alacaklar için şüpheli duruma düşme ve karşılık ayırma kurallarına uyulmamış olması,

- Varlıkların sayımında tespit edilen sayım ve tesellüm noksanlarının gider sayım ve tesellüm fazlalarının ise gider kaydedilmesi,

- Yabancı paralı varlık ve kaynakların değerleme işlemlerinde alınması gereken kurun kullanılmaması ya da kur tarihinin farklı belirlenmesi,

- Amortismana tabi iktisadi kıymetin doğrudan gider yazılması,

- Önceki dönemlerde ayrılmayan amortismanların daha sonraki yıllarda ayrılması, doğru hesaplanan amortismanın şirket departmanları arasında yanlış dağıtılması ya da haklı gerekçe olmaksı-

zın daha sonraki yıllarda kullanılan amortisman yönteminin değiştirilmesi,

- İşletme tüzel kişiliğine ait olmayan varlıklara ilişkin (araçların yakıt gideri, şirket ortağına ait evlerin doğalgaz elektrik gideri vb.) giderlerin ödenerek işletmeye gider olarak kaydedilmesi,

- Sigorta primlerinin tahakkukunun yapılmış olmasına rağmen henüz ödenmemesine rağmen gider yazılması,

- Trafik cezaları, diğer para cezalan, vergi cezaları, gecikme faiz ve zamlarının gider kaydedilmesi,

- Maddi duran varlık satışından elde edilen kazancı gerekli şartları oluşmamış olmasına rağmen yenileme fonuna alınması ya da doğru olarak kaydedilen yenileme fonu tutarının üç yıl beklemiş olmasına rağmen ilgili hesaba alınmaması,

- Gelir ve gider faturalarının tamamının şirket defterlerine kaydedilmemesi,

Hileli finansal raporlama, finansal tablo kullanıcılarını yanıltmak amacıyla, bazı tutar veya açıklamalara finansal tablolarda yer verilmemesi de dâhil olmak üzere, kasıtlı olarak yapılan yanlışlıkları içerir. Hileli finansal raporlama, işletme yönetiminin, finansal tablo kullanıcılarının işletmenin performansı ve kârlılığıyla ilgili algılarını etkilemek amacıyla işletmenin kazançlarını yönetme çabasından kaynaklanabilir. Bu tür kazanç yönetimi çabaları, küçük eylemlerle veya varsayımların uygun olmayan şekilde düzeltilmesi ve yönetim tarafından daha önce yapılmış muhakemelerin değiştirilmesiyle başlayabilir. Baskı ve teşvikler, bu eylemlerin hileli finansal raporlamayla sonuçlanacak kadar büyümesine yol açabilir. Böyle bir durum piyasa beklentilerini karşılama baskısı veya performansa dayalı ücretleri azami düzeye ulaştırma isteği sebebiyle, finansal tabloların önemli ölçüde yanlış sunularak hileli finansal raporlamaya yol açacak pozisyonları yönetimin kasıtlı olarak alması neticesinde ortaya çıkabilir. Bazı işletmelerde yönetim, vergiyi asgari düzeye

indirmek için kazançları önemli ölçüde azaltmaya veya banka finansmanını garanti altına almak için kazançları olduğundan çok göstermeye eğilimli olabilir. Bu bağlamda yapılan işlemlerden bazıları aşağıdaki gibidir(Arzova vd. 2015, s.188):

- Finansal tabloların hazırlanmasında kullanılan muhasebe kayıtlarının veya bu kayıtları destekleyen belgelerin manipüle edilmesi, tahrif edilmesi (evrakta sahtecilik dâhil) veya değiştirilmesi,

- Finansal tablolara yansıtılması gereken olay, işlem veya diğer önemli bilgilere kasıtlı olarak yer verilmemesi veya bunların yanlış yansıtılması,

- Tutar, sınıflandırma, sunum biçimi veya açıklamaya ilişkin muhasebe ilkelerinin kasıtlı olarak yanlış uygulanması,

- Raporlama döneminde meydana gelen olay ve işlemleri finansal tablolara yansıtmaması veya zamanından önce ya da sonra yansıtılması,

- Finansal tablolarda yer alan tutarları etkileyebilecek hususların gizlenmesi veya açıklamaması,

- İşletmenin finansal durumunu veya performansını olduğundan farklı göstermek amacıyla kurgulanmış karmaşık işlemlerin gerçekleştirilmesi,

- Önemli ve olağan dışı işlemlerin şartlarını ve bunlarla ilgili kayıtları değiştirilmesi,

3.6.MALVARLIĞINI BİLDİRİR BELGELER

Malvarlığını bildirir belgelerin sunulmasında olayı iki şekilde değerlendirmek gerekmektedir. Konkordato talebi her ne kadar bazı kesimler tarafından dava olarak kabul edilmese de dava açılması için girişimde bulunan kişinin durumunu objektif olarak ortaya koyacak tüm belge ve bilgileri öncelikli olarak mahkeme heyetine ve mahkeme aracılığı ile de tüm tarafların bilgisine sunmak durumda-

dır. Her ne kadar konkordatonun yasal oluşum sürecinde iyi niyet duygusu aranmasa da davacının hem şirket tüzel kişiliğine ait olan varlık ve tüm yükümlülükleri hem de şirketin ortaklarının mal varlıklarını ve yükümlülüklerini tam olarak ortaya koymalıdır. Bu nedenden dolayı borçlu ve diğer ilgili tarafların soyut ifadelerle mal varlığı ve yükümlülük beyanı yeterli olmamaktadır. Bu bağlamda; bankalardan alınan hesap özetleri, borçlu ve alacaklılardan alınan mutabakat metinleri, çek/senet fotokopileri, tapular, ruhsatlar ve benzeri belgeler kişilerin malvarlığını gösterir belgelerden bir kısmı olup sahip olunan diğer varlık ve yükümlülüklerinde mutlaka ortaya konulması ve somut olarak belgelendirilmesi gerekmektedir.

3.7.DEFTERLER VE EKLENTİLERİ

Borçlunun ticari faaliyette bulunmasından dolayı tutmakla yükümlü olduğu defterlerinin delil niteliği taşıyabilmesi için açılış ve kapanış tasdikleri, eğer elektronik ortamda defter tutmakla yükümlü kişiyse elektronik defterlere ilişkin e-defter berat bilgilerini de sunmalıdır.

3.8.BORÇ ALACAK BELGELERİ

Borçlu tüm alacak ve borçlarını, vadeleri ile birlikte gösteren liste ve bu alacak ve borçların dayanağı olan (temel) belgeleri de konkordato talebi ile birlikte mahkemeye vermelidir. İİK m.286, f.1, b (b)'de belirtilen bu zorunluluk, en azından borçlunun alacaklıları yönünden, aynı maddenin (c) bendi ile birlikte mütalaa edilmelidir. Nitekim, İİK m.286, f.1, b (c), 'Alacaklıları, alacak miktarını ve alacaklıların imtiyaz durumunu gösteren listenin de ibraz edilmesini şart koşmaktadır; her ne kadar madde metinde açıkça belirtilmemişse de, bu listede alacaklıların adreslerinin de belirlenmesi İİK m. 299'da öngörülen davetin yapılabilmesi için şarttır. Maddede, borçlunun maruz kaldığı icra takiplerinin (ilgili icra dairesi, takibinin başlatılma tarihi ve miktarını içeren) listenin ve bu listeyi tevsik edici

(ödeme emri gibi) belgelerin ibrazının istenmesi unutulmuştur. Mahkemenin m.286, f.1, b (b)'deki "borçlunun mali durumunu açıklayıcı diğer bilgileri ve belgeler" ve "tüm alacak ve borçları vadeleri ile birlikte gösteren liste ve belgeler" ibarelerinden ve b.(c)'deki "Alacaklıları, alacak miktarının ve alacaklılarının imtiyaz durumunu gösteren liste" ibaresinden hareketle resen bu eksikliğin tamamlanmasını istemesi ve verilen süre içinde eksiklik giderilmediği takdirde konkordato talebinin reddedilmesi mümkündür (m. 286, f.3); ayrıca yetkiye komiser de sahiptir ve komiserin bu yöndeki talimatına borçlunun uymaması komiserin geçici mühletin kaldırılmasını mahkemeden talep etmesiyle sonuçlanabilir(Öztek, 2018, s. 141).

Borçlunun borçlarını hangi oranda veya vadede ödeyeceğini, bu kapsamda alacaklıların alacaklarından hangi oranda vazgeçmiş olacaklarını, ödemelerin yapılması için borçlunun mevcut mallarını satıp satmayacağını, borçlunun faaliyetlerine devam edebilmesi ve alacaklılara ödemelerini yapabilmesi için gerekli mali kaynağın sermaye artırımı veya kredi temini yoluyla yahut başka bir yöntem kullanılarak sağlanacağını gösterir tüm açıklamaların yer alması da gerekir(Karadeniz, 2018, s 79).

3.9.RAYİÇ BİLANÇO

Şirketin hazırlayacağı finansal tablolarından bilanço, şirketin sahip olduğu varlıklarının ve bu varlıkları temin ederken nerelerden (borçlanarak ya da öz kaynak marifetiyle) temin edildiğini gösterir tablodur. Bilançonun çeşitli fonksiyonları olmakla beraber yerine getirdiği tüm bu fonksiyonların ortak çatısı şirketin finansal durumu hakkında bilgi vermesi özelliğidir. Yani bilanço şirketin finansal yapısı hakkında bilgi vermektedir. Ancak bilançonun finansal durum hakkında vermiş olduğu bilgiler bazen finansal bilgileri kullanıcıların işine yaramamakta bazen de bilgi kullanıcıları yanlış yönlendirebilmektedir. Bunun da temel nedenlerinden birisi, bilançonun aktifinde yer alan varlıkların bilançoya kayıtlarının yapılmasında

yasal olarak kabul edilmiş çok farklı değerleme ölçülerinin kullanılabilmesindendir.

Bilanço düzenlenirken prensip olarak şirket kişiliğinin sonsuza kadar devam edeceği kabul edildiğinden varlıkların değerinin şirket tasfiye olacakmış gibi piyasa değerleri ile değerlerinin bilançoya yazılmayıp kanunların (özellikle Vergi Usul Kanunu ve Türk Ticaret Kanununun öngördüğü Muhasebe Standartlarının kabul ettiği değerleme ölçüleri) öngördüğü değerleme ölçüleriyle bilançoda yer almaktadır. Bu durum özellikle İcra İflas Kanununun tanımladığı batık bilanço görüntüsünün her zaman bilgi kullanıcıları tarafından görünmesine engel teşkil etmektedir.

Borca batıklığın bulunabilmesi için şirketin sahip olduğu varlıklarının piyasa değerleri zamanla değişiklik gösterenlerinin (özellikle maddi duran varlıklar ve maddi olmayan duran varlıklar) rayiç değerlerinin uzman kişilerce tespitinin yapılarak rayiç bilançonun düzenlenmesi şeklinde olabilir. Piyasa değerleri tespit edilebilen ve değişiklik gösteren mevcutlar ve alacaklardaki gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra şirket varlıklarının toplam değeri ile borçların karşılaştırılması yapılır ve varlıkların (piyasada paraya çevrilebilecek) değeri ile borçların (yükümlülüklerin) yerine getirilip getirilemediğine bakılır. Eğer şirket yükümlülüklerinin (borçlarının ödenmesi) yerine getirilmesi şirket varlıkları ile sağlanamıyorsa şirket bilançosu batık bilanço olarak tanımlanmaktadır.

Şirket yetkilileri her bilanço düzenlenmesi döneminde kaydi bilançodan bir rayiç bilanço düzenlenmesi yoluna gitmeyip sadace gereksinim duyulduğu dönemlerde rayiç bilanço düzenlenir. Şirketin hazırlamış olduğu kaydi bilançoda şirket özkaynaklarının önceki yıllara göre azalma gösteriyor olması şirketin rayiç bilanço hazırlayarak kendisini kontrol etmesi açısından göstergelerden birisi olabilir.

Değerleme yöntemleri ve buna ilişkin ölçüler, işletmenin faaliyet sonuçlarına ve finansal görünüme doğrudan etki etmesi nedeniyle muhasebe açısından ayrı bir öneme sahiptir. Ayrıca iktisadi

değerlerin, farklı değerleme ölçüleri ile değerlemeye tabi tutulmaları sonucu farklı bilanço ve gelir tablosu sonuçlarına ulaşılabilir. Değerleme yönteminde ilke olarak varlık ve yükümlülükler aynı değerlemeye tabi tutulur. Arlık ve yükümlülüklere uygulanan değerleme ölçüleri varlık ve yükümlülüklerin niteliklerine göre farklılık gösterir. Bununla beraber, farklı amaçlar için aynı cins varlıkların değerlemesinde farklı değerleme ölçülerinin kullanılması da mümkündür. Genel muhasebe sürecinde kullanılan en temel değerleme yaklaşımı tarihi maliyet yaklaşımıdır. Bu yaklaşıma göre,; varlıklar genelde, tarihi maliyet değerleriyle değerlemeye tabi tutulurlar. Ancak, varlıkların belirli bir tarihteki parasal tutarını belirlemede kullanılan tarihi maliyet yaklaşımı, değişik faktörlerin etkisiyle, finansal tablo unsurlarını gerçeğe sadık kalarak göstermekte yetersiz kalmaktadır(Arzova, Arzova, 2015, s. 70). Bu bağlamda hazırlanacak rayiç bilançoda varlık ve borçların aşağıda belirtilen değerleme kriterlerine göre yer alması gerekmektedir.

100 KASA HESABI

Bu hesap, işletmenin elinde bulunan ulusal ve yabancı paraların TL. karşılığının izlenmesi için kullanılır. Tahsil olunan para tutarları borç, ödemeler ve bankaya yatırılan para tutarları alacak kaydedilir. Hesap daima borç bakiyesi verir veya sıfır olur. Hiçbir şekilde alacak bakiyesi vermez.

Kaydi bilançoda; Nakit ulusal paralar itibari değer ile değerlenir. Yabanı paralar ise öncelikli olarak itibari değer ile dikkate alınır ve kur üzerinden değerlemeye tabi tutulur.

Rayiç bilançoda; Nakit, ulusal paralar nominal değer ile değerlemeye tabi tutulurken yabancı paralar T.C Merkez Bankasının yayınlamış olduğu efektif alış kuru ile değerlemeye tabi tutulur.

101 ALINAN ÇEKLER HESABI

Bu hesap gerçek ve tüzel kişiler tarafından işletmeye verilmiş olup, henüz tahsil için bankaya verilmemiş veya ciro edilmemiş

olan çeklerin izlenmesini sağlar. Alınan çeklerin yazılı değerleri ile borç, bankadan tahsil veya ciro edildiğinde alacak kaydedilir.

Kaydi bilançoda; Alınan çekler itibari değer le değerlemeye tabi tutulur.

Rayiç bilançoda; Alınan çekler TL cinsinden düzenlenmiş ise nominal değer üzerinden değerlemeye tabi tutulur. Yabancı paralı çekler ise T.C Merkez Bankasının belirlemiş olduğu döviz alış kuru ile değerlemeye tabi tutulur.

102 BANKALARHESABI

İşletmenin bankalarda bulunan vadeli ve vadesiz mevduatı eğer TL mevduatı ise mukayyet değer ile değerlemeye tabi tutulur. Yabancı paralı mevduat ise mukayyet değer ile gerekli tespitle yapılarak T.C Merkez Bankasının efektif alış kuru ile değerlemeye tabi tutulur.

Ulusal paranın değerlemesi nominal değer ile yapılırken, yabancı paraların T.C Merkez Bankası döviz alış kuru ile değerlemesi yapılır. Dönemsellik kavramı gereği işletmenin bankalarda TL ya da yabancı para cinsinden vadeli mevduatı varsa bu vadeli mevduatların o döneme isabet eden faizlerinin tahakkuk esasına göre, tahakkuk ettirilerek rayiç bilançoda bankalar hesabına ilave edilmesi ve gerçek tutarı ile görünmesini sağlamalıdır.

103 VERİLEN ÇEKLER VE ÖDEME EMİRLERİ HESABI (-)

İşletme tarafından çeşitli nedenlerden dolayı verilen çekler ve ödeme emirleri işletmenin almış olduğu çeklerde olduğu gibi itibari değer ile değerlemeye tabi tutulur.

Ulusal para cinsiden yazılan/verilen çek ve ödeme emirleri nominal değer ile değerlemeye tabi tutulur. Yabancı paralı çek ve ödeme emirleri ise T.C Merkez Bankasının yayınlamış olduğu döviz alım kuru ile değerlemeye tabi tutulur.

Ancak hem alınan çekler hem de verilen çekler ve ödeme emirleri için unutulmaması gereken hususu, eğer çek ticari bir amaç doğrultusunda düzenlenmiş ve vade ihtiva etmekteyse bu tutarların senetler hesabına (121 alacak Senetleri Hesabına/ 321 Borç Senetleri hesabına) alınarak reeskont işlemine tabi tutulmaları çeklerin gerçek piyasa değerlerinin daha gerçekçi olarak belirlenmesi açısından önemlidir.

108 DİĞER HAZIR DEĞERLER HESABI

Kredi kartlı satışlardan kaynaklanan satışlar nedeniyle alacaklar, menkul kıymet kuponları, yabancı paralar gibi varlıkların takip edildiği hesaptır.

Kredi kartıyla yapılan satışlardan olan alacaklar ile menkul kıymet kuponları mukayyet değer ile değerlemeye tabi tutulur. Yabancı paralar ise itibari değer ile değerlenirken, yabacı para cinsinden gönderilen paralar kur bedeli üzerinden değerlemeye tabi tutulur.

110 HİSSE SENETLERİ HESABI

Hisse senetlerini almak için ödenen tutar yani alış bedeli hisse senetlerinin bilançoda gösterildiği değerdir.

İşletmenin başka şirketler tarafından ihraç edilen hisse senetleri elinde kısa vadeli ve ortaklık amacı dışında bulundurması durumunda rayiç bilançoda borsada işlem gören hisse senetleri borsa rayici ile değerlemeye tabi tutulur. Eğer hisse senetleri borsada işlem görmüyorsa bu durumda alanında uzman bilirkişilerce kıymet taktimi yapılır.

111 ÖZEL KESİM TAHVİL, SENET VE BONOLARI HESABI ve 112 KAMU KESİMİ TAHVİL, SENET VE BONOLARI HESABI

Banka bonoları, tahviller, banka garantili bonolar, finansman bonoları, varlığa dayalı menkul kıymetler, konut sertifikaları, ipotekli borç senetleri, gayrimenkul sertifikaları kaydi bilançoda bu varlıkların alışı esnasında ödenen tutarla beraber dönemsel olarak elde

edilen karın ilavesi sonucu bilanço değeri ortaya çıkar. Gelir ortaklığı senetleri, kar/zarar ortaklığı belgesi, A tipi yatırım fonu katılma belgesi ise sadece alış bedeli dikkate alınarak kaydi bilançoda yer alır. Devlet tahvili ve hazine bonosu ise borsa rayici ile kaydi bilançoda kayıtlanır.

Özel ve kamu kesimine ait olan tahvil, senet ve bonolar ile diğer menkul kıymetlerin tamamı rayiç bilançoda yer alırlar. Eğer borsa rayici yoksa alanında uzman bilirkişilerce belirlenecek değerle rayiç bilançoda kayıtlanır.

120 ALICILAR HESABI

İşletmenin ana faaliyet konusuna ilişkin satışları sonucu oluşan kısa vadeli TL cinsinden kredili alacakları mukayyet değer ile kaydi bilançoda kayıtlıdır. Yabancı paralı alacaklar ise dönem sonu kurları ile yapılan kur değerlemesi sonucu oluşan mukayyet değer ile hazırlanan bilançoda yer alır.

Rayiç bilanço düzenlenirken kısa vadeli kredili müşterilerden olan alacaklar müşterilerin ödeme güçleri dikkate alınarak kaydedilmelidir. Ancak burada bireysel kanaatlerin öne çıkmasından ziyade muhasebenin ilke ve kuralları doğrultusunda müşteriler değerlendirilmeli ve tutarlar yazılmalıdır. Bu arada, daha önceki dönemlerde vadesi geldiği istendiği halde alınamayan alacaklar varsa bunlar içinde şüpheli olarak ve karşılık ayırma işlemleri yapılmalıdır. Ancak vadeli alacaklar için bilançonun hazırlandığı gün itibariyle arz ettiği değer (tasarruf değeri) üzerinden kaydedilir.

121 ALACAK SENETLERİ HESABI

Alacak senetleri işletmenin faaliyet konusunu ilgilendiren satışlar sonucunda oluşan ve belirli bir vade içeren alacaklarından dolayı düzenlenen senetlerdir. Bu senetler için (ticari olması, vade içermesi koşulu ile) bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle vadeleri dikkate alınarak reeskont işlemine tabi tutulur. Mukayyet değer ile bilançoda kayıtlıdır. Bazı şirketler kaydi bilançonun düzenlenmesi aşamasında senetleri için reeskont işlemi yapmamakta senetlerin

mukayyet değeri ile bilançoda yer almalarını temin etmektedir. İşletmenin elinde yabancı paralı senetler olması durumunda ise senetler bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle dönem sonu kuru üzerinden değerlemeye tabi tutulur ve mukayyet değer ile bilançoda raporlanır. TL cinsinden olan senetli alacaklar gibi yabancı paralı senetler reeskont işlemine tabi tutulur.

Senetli alacaklarda da senetsiz alacaklarda olduğu gibi borçlunun ödeme gücü, muhasebe, ilke ve kuralları çerçevesinde, dikkate alınarak öncelikli olarak tahsil edilecek olan senetlerin değeri ortaya çıkarılır. Bu arada alınması muhtemel olanlar ve karşılık ayrılması gereken senetli ticari alacaklar için karşılık ayrılır. Rayiç bilançonun hazırlanması sürecinde senetli ticari alacakların tasarruf değeri ile değerlemesi işlemi mutlaka yapılmalıdır. Şirketler bazen kaydi bilançonun hazırlanması sürecinde reeskont işlemini ihmal edebilmektedir. Ancak rayiç bilanço hazırlanırken reeskont mutlaka hesaplanmalı ve senetlerin hemen altında yer alan Alacaklar Senetleri Reeskontu hesabında bu tutar kaydedilmelidir. Reeskont hesaplanırken rayiç bilançonun hazırlanmasında esas alınan reeskont faiz oranı (senedin üzerinde yazılı olan değer, TC Merkez Bankası reeskont faiz oranı LİBOR) mutlaka hem tür olarak hem de oran olarak mutlaka dipnotlarda belirtilmelidir. Ayrıca her bir senetli ticari alacağın kimden olduğu ve vadesi mutlaka dipnotlarda yer almalıdır ki daha sonra tekrardan hesaplama yapıldığında ya da doğrulama gereksinimi ortaya çıktığında hesaplamada kullanılan veriler tekrardan kullanılabilsinler. Hesaplanan reeskont tutarı ülkemizde uygulanmakta olan muhasebe sisteminin gereği olarak alacak senetleri hesabında kayıtlı tutarın hemen altında eksi bir değer olarak yer alır ve vadeye sahip senetli ticari alacakların net değeri ile görülebilmesini sağlar.

126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR

Kaydi bilançoda ulusal para cinsinden olan depozito ve teminatlar mukayyet değer ile bilançoda yer almaktadır. Yabancı para cinsinden verilen depozito ve teminatların kur üzerinden de-

ğerlemesi yapıldıktan sonra mukayyet değer ile bilançoya aktarımı yapılır.

Hazırlanacak rayiç bilançoda işletmenin daha önceden vermiş olduğu depozito ve teminatlardan tahsil edilmesi muhtemel olanların bilançoya alınması sağlanmalıdır. Yabancı para cinsinden depozito ve teminat verilmişse o taktirde dönem sonu kuru üzerinden değerlemesi yapılarak o günkü değeri üzerinden bilançoda yer alır.

127 DİĞER TİCARİ ALACAKLAR HESABI

Kaydi bilançoda ulusal para cinsinden yer alırken yabancı paralı alanlarının dönem sonu değerleme işlemi yapılır.

Rayiç bilanço düzenlenirken çeşitli nedenlerden dolayı oluşan ve ticari unsuru olan bu alacaklarımızdan tahsil edilemeyecek olanların bilançoda gösterilmesine gerek yoktur. Bu alacaklardan şüpheli hale gelenleri varsa mutlaka bilançodan çıkarılması gerekir. Ortaya çıkan tutar bu alacakların vadesinde sahibi için arz ettiği değeri ortaya koyduğundan rayiç bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle (tasarruf) değerinin hesaplanarak alacakların o günkü tarih itibariyle gerçek değerinin rayiç bilançoda gösterimi sağlanmalıdır.

Ayrıca yabancı paralı alacak bulunmaktaysa bu alacaklılarında mutlaka bilanço tarihi itibariyle döviz alış kuru dikkate alınarak değerlemesi yapılmalıdır.

128 ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR HESABI

Kaydi bilançoda Şüpheli Ticari Alacaklar tasarruf değeri ile değerlemeye tabi tutulur.

Rayiç bilançoda Şüpheli Ticari Alacaklar senetli (ve senetsiz) alacaklarda olduğu gibi alacaklar teker teker incelenerek borçlu olan kişiler değerlendirilir. Hangi borçlunun ne kadar ödeme yapabileceği tespit edilir. Ortaya çıkan toplam rakam rayiç bilançoda yer alır. Tahsilinde ihtimal olmayanlar bilançodan çıkarılmalıdır. Şüpheli alacaklar vade içermediğinden bu alacaklar için reeskont hesaplanmaz.

129 ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAK KARŞILIĞI HESABI (-)

Kaydi bilançoda tasarruf değeri ile yer alan Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığına hazırlanacak rayiç bilançoda yer verilmez

131ORTAKLARDAN ALACAKLAR HESABI

Ortaklara her hangi bir nedenle verilen borçların takip edildiği bu hesaptaki ulusa ve yabancı paralar mukayyet değerle bilançoda yer alır. Ancak yabancı para cinsinden olan alacakların öncelikli olarak dönem sonu döviz alış kuru üzerinden değerlemenin yapılarak kayıtlı değerin bulunması gerekmektedir.

Rayiç bilançoda diğer alacaklar gibi ortaklardan alacaklarda hangi ortaktan ne kadar alacak olduğu teker teker değerlendirilir. Alınması muhtemel olan alacaklar haricindeki alacaklar alacaklar bilançodan çıkarılır.

132 İŞTİRAKLERDEN ALACAKLAR HESABI

Kaydi bilançoda; İştiraklerden alacaklarda hem ulusal hem de yabancı paralı olanları mukayyet değer üzerinden bilançoda yer almaktadır. Ancak yabancı para cinsinden olan tutarların dönem sonunda döviz alış kuru değerlemesi yapılarak kayıtlara geçirilmesi gerekir.

Rayiç bilanço hazırlanırken iştiraklerden olan alacaklar içinde alacaklı olduğumuz birimlerin teker teker ele alınarak incelenmesi gerekmektedir. Borçluların teker teker ödeyebilme kabiliyetlerine göre ne kadar ödeyebilecekleri belirlenir ve toplam tutarın rayiç bilançoda yer alması sağlanır.

133 BAĞLI ORATAKLARDAN ALACAKLAR HESABI

Kaydi bilançoda; Bağlı Ortaklardan alacaklarda hem ulusal hem de yabancı paralı olanları mukayyet değer üzerinden bilançoda yer almaktadır. Ancak yabancı para cinsinden olan tutarların dönem sonunda döviz alış kuru değerlemesi yapılarak kayıtlara geçirilmesi gerekir.

Rayiç bilanço hazırlanırken iştiraklerden olan alacaklar içinde alacaklı olduğumuz birimlerin teker teker ele alınarak incelenmesi gerekmektedir. Borçluların teker teker ödeyebilme kabiliyetlerine göre ne kadar ödeyebilecekleri belirlenir ve toplam tutarın rayiç bilançoda yer alması sağlanır.

135 PERSONELDEN ALACAKLAR HESABI

Kaydi bilançoda; Personelden alacaklarda hem ulusal hem de yabancı paralı olanları mukayyet değer üzerinden bilançoda yer almaktadır. Ancak yabancı para cinsinden olan tutarların dönem sonunda döviz alış kuru değerlemesi yapılarak kayıtlara geçirilmesi gerekir.

Rayiç bilanço hazırlanırken iştiraklerden olan alacaklar içinde alacaklı olduğumuz birimlerin teker teker ele alınarak incelenmesi gerekmektedir. Borçluların teker teker ödeyebilme kabiliyetlerine göre ne kadar ödeyebilecekleri belirlenir ve toplam tutarın rayiç bilançoda yer alması sağlanır.

138 ŞÜPHELİ DİĞER ALACAKLAR HESABI

139 ŞÜPHELİ DİĞER ALACAKLAR KARŞILIĞI HESABI (-)

Kaydi bilançoda; Şüpheli Diğer Alacaklar ve Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı hesapları düzenlenen kaydi bilançoda tasarruf değeri ile yer almaktadır.

Şüpheli ticari alacakların tahsilinde her ne kadar şüpheli olsa rayiç bilançonun düzenlenmesine ihtiyaç duyulduğu tarihte kimlerden olan alacakların şüpheli nitelik kazandıklarına teker teker bakılır. Alacaklı olduğumuz kişiler hakkında yapılan bireysel muhasebe ilke ve kuralları çerçevesindeki değerlendirmeler sonucunda hangi borçludan ne kadar tahsilat yapılabileceği ne kadarlık kısmının değersiz duruma düşeceği belirlenerek işletmenin şüpheli olmuş ancak tahsilatı imkan dahilinde olan alacakların toplam tutarının o günkü değeri belirlenerek bilançoya yazılır.

İşletmenin üretimde kullanmak üzere aldığı her türlü ilk madde ve malzeme üretim sürecinde henüz üretimi tamamlanmamış olan yarı mamuller ve üretimi tamamlanmış ancak henüz satılmamış olan mamuller ile üzerinde her hangi bir değişiklik yapmadan satılmak üzere alınmış ticari malların hem kaydi bilançodaki hem de rayiç bilançoda değerleme kriteri aynıdır.

150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI

Düzenlenen kaydi bilançoda üretimde kullanılmak üzere alınan ilk madde ve malzemenin alış bedeline ilave olarak işletmeye gelinceye kadar katlanılan fedakarlıkların da dahil edildiği tutar olan maliyet bedeli üzerinden kaydi bilançoya aktarılır.

Düzenlenecek olan rayiç bilançoda üretimde kullanılmak üzere depoda bulunan alınmış kullanım ve riski işletmemize geçmiş olan her türlü ilk madde ve malzemenin bilançoda yer alacak değeri muhasebe ilke ve kuralları dahilin de alanında uzman olan ilk madde ve malzemeyi teknik olarak tanıyan ve piyasa koşullarını bilen kişiler tarafından değerinin tespit edilerek bilançoya aktarılması gerekir.

151 YARI MAMÜLLER HESABI

Kaydi bilançoda; Yarı mamullerde, ilk madde ve malzeme de olduğu gibi kaydi bilançoda maliyet bedeli ile kayıtlanır. İlk madde ve malzemeden farklı olarak yarı mamullerin bedelinin içerisine üretim hattı içerisinde olduğundan işçilik ve genel üretim maliyetlerinin de dahil edilmesi gerekir. Yani yarı mamullerde kaydi bilançoda maliyet bedeli ile yer alır.

Düzenlenecek rayiç bilançoda yarı mamuller işletmenin teknik personeliyle beraber (üretimin ne kadarlık kısmının tamamlandığını ortaya koyabilmek açısından) piyasa koşullarını bilen kişiler tarafından yapılacak (ya da yaptırılacak) değer tespiti ile rayiç bilançoya aktarılır.

152 MAMÜLLER HESABI

Kaydi bilançoda mamullerde maliyet bedeli ile yer almaktadır. Burada maliyetin belirlenmesi yarı mamuller gibi olmamaktadır. Çünkü üretim tamamlanmış mamullerin içerisindeki hem işçilik hem de genel üretim giderlerinin toplam tutarı tam olarak belirlenmiştir.

Düzenlenecek olan rayiç bilançoda ise mamullerin piyasaya çıkarıldığında piyasada o ürünler için verilecek olan değer mamuller için bilançoda yazılacak olan değerdir.

153 TİCARİ MALLAR HESABI

Kaydi bilançoda; Ticari mallar değerleme yöntemlerinden "maliyet değeri" ile değerlemeye tabi tutulan en bilinen varlık kalemidir. Kullanım hakkı yani üzerinde karar verme hakkı ve riskleri işletmeye ait olan tüm mallar maliyet bedeliyle değerlemeye tabi tutulur. Ancak konsinye mallar, emsal bedel üzerinden değeri belirlenerek kaydi bilançoda yer alır.

Düzenlenecek rayiç bilançoda üzerinde belki de en hassas çalışma yapılan varlık kalemidir. Satış amacıyla alınan mallar teker teker elden geçirilmeli satış özelliğini tamamen ya da kısmen yitirenler varsa bunların tamamı ilgili stok hesabına alınarak gerekli karşılık ayırma işlemleri yapılmalıdır. Bu arada işletmenin ana faaliyet konusunu oluşturan mallarda piyasa değeri malın niteliklerine ve piyasa koşullarını bilen uzman kişilerce tespit edilmelidir.

157 DİĞER STOKLAR HESABI

Kaydi bilançoda; Tüm hesap grubunda olduğu gibi bu grupta da en son(lar)da yer alan hesap o hesap grubunun özelliklerini gösteren ancak asli ayrım kriterine göre o gruptaki bir hesaba belirgin olarak kaydedilemeyen varlıkların yer aldığı hesaplar bulunmaktadır. Diğer Stoklar Hesabında stoklar hesabında yer alması gerekip de her hangi bir hesaba dahil edilemeyen stok kalemlerinin yer aldığı hesaptır. Bu nedenle bu tür hesaplar çok çeşitli varlıkları içerisinde bulundurmaktadır. Diğer stoklar hesabındaki varlıklardan

stoklar içerisinde olup ta değeri düşen mallar, defolu ürünler ve imalat sonucunda oluşan imalat artıklarının maliyetinin hesaplanması hem zor hem de maliyetli olduğundan bu tür stok kalemleri emsal bedel üzerinden değerlemeye tabi tutulur.

Rayiç bilançoda diğer tüm stok kalemleri gibi bu kalemde de işletme yöneticileri tarafından oluşturulan yetkililer tarafından değerlenir.

158 STOK DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI (-)

Stok değer düşüklüğü kaydi bilançoda mukayyet değer ile yer almaktadır. Hazırlanan rayiç bilançoda stok değer düşüklüğü hesabı yer almaz.

159 VERİLEN SİPARİŞ AVANSLARI HESABI

Verilen sipariş avansları stok kalemlerinden her hangi birisi için yapılmış ön ödemelerin kaydının tutulduğu hesaptır. Yapılan ön ödemeler ulusal para cinsinden de olabilir yabancı para cinsinden de yapılabilir. Ödemenin ulusal para cinsinden yapılması durumunda mukayyet değerle kaydi bilançoda yer almaktadır. Eğer yabancı para cinsinden bir ödeme yapılmışsa bu durumda dönem sonu döviz alış kuru üzerinden yıl sonu değerlemesi yapılır ve oluşan mukayyet değerin kaydi bilançoda yer alması sağlanır.

Rayiç bilançoda işletmenin yapmış olduğu tüm ödemelerin o günkü değerine getirilir. Mesela işletmenin almış olduğu müşteri çekini cirolayarak avans ödemesi olarak vermiş olması durumu da verilen çekin (yada senedin) rayiç bilançonun düzenlendiği tarihteki değerine getirmesi gerekmektedir.

170 YILLARA YAYGIN İNŞAAT VE ONARIM MALİYETLERİ HESABI

Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri hesabındaki tutar kaydi bilançoda mukayyet değeri ile yer almaktadır. Hazırlanan rayiç bilançoda bu tutarın içerisinde esas parçadan ayrılabilecek özelliklere sahip malzemeler varsa bili kişilerce değer tespitinin yapılarak piyasa değerinin rayiç bilançoda gösterilmesi gerekir.

180 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER HESABI

Kaydi bilançoda mukayyet değer ile yer almaktadır. Düzenlenen rayiç bilançoda gelecek aylar için ödenen giderler varsa bunlar yer almamaktadır.

181 GELİR TAHAKKUKLARI HESABI

Gelir tahakkukları yapılan hesaplamalar sonucunda bulunarak deftere kaydedilmiş olan değer bilançoda yer alan değerdir.

Rayiç bilançoda gelir tahakkukları yer alır. Ancak kaydi bilançoda bulunan değerin düzeltilmesi gerekmektedir. Şöyle ki; düzenlenen kaydi bilanço ile hazırlanması gereken rayiç bilançonun tarihleri arasında bir farklılığın olması durumunda her iki bilançonun düzenlenme tarihleri arasındaki zaman aralığı dikkate alınarak hesaplama yapılır. Bulunan tutarın bilanço dipnotlarında mutlaka yer alması gerekmektedir. Ayrıca dönemsellik kavramı gereğince hesaplanan ihmal edilmiş tahakkuk ilkelerine göre rayiç bilançonun hazırlanması durumunda iletme için varlık artışı doğurabilecek olaylar içinde mutlaka gerekli hesaplamalar yapılarak bu hesaba kaydedilmeli ve bilanço dipnotlarında tutarın sebebi ve hesaplanması izah edilmelidir.

190 DEVREDEN KDV HESABI

Devreden KDV hesabı devletten olan KDV alacağını göstermekte olup yapılan KDV mahsup kaydı ile ortaya çıkmaktadır. Bu tutar kaydi bilançoda mukayyet değer üzerinden yer almaktadır.

Düzenlenecek rayiç bilançoda kaydi değer üzerinden yer almaktadır. Ancak bu tutar hemen nakde dönüşebilecek bir değer olmayıp genellikle mahsuplaşma sonucunda işletme için menfaat sağlamaktadır.

191 İNDİRİLECEK KDV HESABI

Devreden Katma Değer tutarında olduğu gibi indirilecek KDV tutarı da mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.

Düzenlenecek rayiç bilançoda indirilecek Katma Değer tutarının alamayacağı tahmin edilir. Çünkü genellikle bilanço düzenleme işlemleri ay sonlarında yapılmaktadır. Bunun sonucu olarak da indirilecek KDV ve Hesaplanan KDV hesapları mizanda kapalı olmakta bilançoda yer almamaktadır. Olması durumunda mukayyet değerle rayiç bilançoya aktarımı yapılır.

192 DİĞER KDV HESABI

Diğer KDV'de devreden ve indirilecek KDV için geçerli olan değerleme ölçüleri dikkate alınarak kaydi ve rayiç bilanço oluşturulur.

193 PEŞİN ÖDENEN VERGİLER VE FONLAR HESABI

Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar verginin doğmasına sebep olan olayın ortaya çıkışında yapılan kayıtla muhasebe defterlerine aktarılan değer üzerinden yani mukayyet değerle bilançoda yer alır.

Rayiç bilançoda da kaydi değerle yer almaktadır.

195 İŞ AVANSLARI HESABI

İşletmenin vermiş olduğu avanslar ulusal para cinsinden olabileceği gibi yabancı paralı olarak da avans verilebilmektedir. Ulusal para cinsinden avans verilmesi durumunda mukayyet değerle kaydi bilançoya aktarımı yapılır. Yabancı paralı avanslar ise kur değerlemesi yapılarak mukayyet değer üzerinden kaydi bilançoya aktarılır.

Rayiç bilançonun hazırlanması durumunda ulusal para cinsinden verilen değerler mukayyet değerle, yabancı paralı olarak verilen avanslar ise kur değerlemesine tabi tutularak o günkü kur üzerinden dönüşümü yapılarak rayiç bilançoda yer alır.

Tüm avans hesapları için unutulmaması gereken unsur, verilen avansın sebebi olan olay gerçekleşmişse avans tutarının halen bir alacakmış, ya da geri dönebilecek bir tutarmış olarak bilançoda gösterilmesine gerek olmamaktadır. Eğer gerçekleşmiş bir eylem

varsa tutarın gidere dönüşmesi sağlanarak gerçek tutarın rayiç bilançoda yer alması sağlanmalıdır.

196 PERSONEL AVANSLARI HESABI

İşletmenin vermiş olduğu avanslar ulusal para cinsinden olabileceği gibi yabancı paralı olarak da avans verilebilmektedir. Ulusal para cinsinden avans verilmesi durumunda mukayyet değerle kaydi bilançoya aktarımı yapılır. Yabancı paralı avanslar ise kur değerlemesi yapılarak mukayyet değer üzerinden kaydi bilançoya aktarılır.

Rayiç bilançonun hazırlanması durumunda ulusal para cinsinden verilen değerler mukayyet değerle, yabancı paralı olarak verilen avanslar ise kur değerlemesine tabi tutularak o günkü kur üzerinden dönüşümü yapılarak rayiç bilançoda yer alır.

197 SAYIM VE TESELLÜM NOKSANLARI HESABI

Kaydi bilançoda mukayyet değer üzerinden ile yer almaktadır. Düzenlenecek rayiç bilançoda sayım tesellüm noksanlıklarına ilişkin bir tutar almamaktadır.

220 ALICILAR

Uzun vadeli ticari senetsiz alacakların ulusal para cinsinden olanları kayıtlanmış değeri olan mukayyet değeri ile kaydi bilançoda yer alır. Yabancı paralı senetsiz alacaklar ise kur değerlemesi sonrası oluşan mukayyet değer ile kaydi bilançoda yer almaktadır.

Hazırlanan rayiç bilançoda uzun vadeli kredili alacaklar her bir borçlu teker teker ele alınmak suretiyle incelenir ve bunun sonucunda tahsil edilmesi şüpheli olanlar ya da tahsil edilmesi mümkün olmayanlar alacak olmaktan çıkarılarak işletmenin uzun vadeli senetsiz alacakları ortaya çıkmış olur. Rayiç bilançonun bazen tasfiye bazen iflas bilançosu gibi düşünülmesi durumunda alacağın vadesi kısa vadeli nitelik kazanmış gibi görünmektedir. Ancak rayiç bilançoda her bir kalemin niteliklerine göre ayrı ayrı yer alması gerektiği unutulmamalıdır. Yabancı para cinsinden olan alacaklarında dönem sonu kuru üzerinden Türk Lirasına çevrilerek rayiç bilançoya aktarımının yapılması gereklidir.

221 ALACAK SENETLERİ HESABI

İşletmenin ticari faaliyetleri sonucunda oluşan senetli alacakları kaydi bilançoda ister TL cinsinden isterse yabancı paralı olsunlar mukayyet değerleri dikkate alınır. Ancak mukayyet değerin içerisinde yabancı paralı senetlerde mutlaka dönem sonu döviz alış kuru ile değerlemesinin yapılmış olması gerekir. İster TL isterse yabancı paralı alacak senetlerinde reeskont işlemi de yapılacak o gün için o senedin sahibi için arz ettiği (tasarruf) değerinin bulunması gerekir. Reeskont işlemi yapılırken kısa vadeli alacak senetleri için yapılan uygulamanın aynısı şeklinde yapılır.

222 ALACAK SENETLERİ REESKONTU HESABI (-)

Bilanço düzenlendiği tarihte alacaklar için hesaplanan ve kaydedilen tutar bilançoya aktarılır. Yabancı paralı alacaklar için hesaplanan reeskont tutarının o günkü kurla Türk lirasına çevrilen tutarı kaydi bilançoda yer alır.

Alacak senetleri işletmenin faaliyet konusunu ilgilendiren satışlar sonucunda oluşan ve belirli bir vade içeren alacaklarından dolayı düzenlenen senetlerdir. Bu senetler için (ticari olması, vade içermesi koşulu ile) bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle vadeleri dikkate alınarak reeskont işlemine tabi tutulur. Mukayyet değer ile bilançoda kayıtlıdır. Bazı şirketler kaydi bilançonun düzenlenmesi aşamasında senetleri için reeskont işlemi yapmamakta senetlerin mukayyet değeri ile bilançoda yer almalarını temin etmektedir. İşletmenin elinde yabancı paralı senetler olması durumunda ise senetler bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle dönem sonu kuru üzerinden değerlemeye tabi tutulur ve mukayyet değer ile bilançoda raporlanır. TL cinsinden olan senetli alacaklar gibi yabancı paralı senetler reeskont işlemine tabi tutulur.

Senetli alacaklarda da senetsiz alacaklarda olduğu gibi borçlunun ödeme gücü, muhasebe, ilke ve kuralları çerçevesinde, dikkate alınarak öncelikli olarak tahsil edilecek olan senetlerin değeri ortaya çıkarılır. Bu arada alınması muhtemel olanlar ve karşılık

ayrılması gereken senetli ticari alacaklar için karşılık ayrılır. Rayiç bilançonun hazırlanması sürecinde senetli ticari alacakların tasarruf değeri ile değerlemesi işlemi mutlaka yapılmalıdır. Şirketler bazen kaydi bilançonun hazırlanması sürecinde reeskont işlemini ihmal edebilmektedir. Ancak rayiç bilanço hazırlanırken reeskont mutlaka hesaplanmalı ve senetlerin hemen altında yer alan Alacaklar Senetleri Reeskontu hesabında bu tutar kaydedilmelidir. Reeskont hesaplanırken rayiç bilançonun hazırlanmasında esas alınan reeskont faiz oranı (senedin üzerinde yazılı olan değer, TC Merkez Bankası reeskont faiz oranı LİBOR) mutlaka hem tür olarak hem de oran olarak mutlaka dipnotlarda belirtilmelidir. Ayrıca her bir senetli ticari alacağın kimden olduğu ve vadesi mutlaka dipnotlarda yer almalıdır ki daha sonra tekrardan hesaplama yapıldığında ya da doğrulama gereksinimi ortaya çıktığında hesaplamada kullanılan veriler tekrardan kullanılabilsinler. Hesaplanan reeskont tutarı ülkemizde uygulanmakta olan muhasebe sisteminin gereği olarak alacak senetleri hesabında kayıtlı tutarın hemen altında eksi bir değer olarak yer alır ve vadeye sahip senetli ticari alacakların net değeri ile görülebilmesini sağlar.

226 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI

Kaydi bilançoda ulusal para cinsinden olan depozito ve teminatlar mukayyet değer ile bilançoda yer almaktadır. Yabancı para cinsinden verilen depozito ve teminatların kur üzerinden değerlemesi yapıldıktan sonra mukayyet değer ile bilançoya aktarımı yapılır.

Hazırlanacak rayiç bilançoda işletmenin daha önceden vermiş olduğu depozito ve teminatlardan tahsil edilmesi muhtemel olanların bilançoya alınması sağlanmalıdır. Yabancı yara cinsinden depozito ve teminat verilmişse o taktirde dönem sonu kuru üzerinden değerlemesi yapılarak o günkü değeri üzerinden bilançoda yer alır.

229 ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAK KARŞILIĞI HESABI (-)

Kaydi bilançoda tasarruf değeri ile yer alan Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığına hazırlanacak rayiç bilançoda yer verilmez

231ORTAKLARDAN ALACAKLAR HESABI

Ortaklara her hangi bir nedenle verilen borçların takip edildiği bu hesaptaki ulusa ve yabancı paralar mukayyet değerle bilançoda yer alır. Ancak yabancı para cinsinden olan alacakların öncelikli olarak dönem sonu döviz alış kuru üzerinden değerlemenin yapılarak kayıtlı değerin bulunması gerekmektedir.

Rayiç bilançoda diğer alacaklar gibi ortaklardan alacaklarda hangi ortaktan ne kadar alacak olduğu teker teker değerlendirilir. Alınması muhtemel olan alacaklar haricindeki alacaklar alacaklar bilançodan çıkarılır.

232 İŞTİRAKLERDEN ALACAKLAR HESABI

İştiraklerden alacaklarda hem ulusal hem de yabancı paralı olanları mukayyet değer üzerinden bilançoda yer almaktadır. Ancak yabancı para cinsinden olan tutarların dönem sonunda döviz alış kuru değerlemesi yapılarak kayıtlara geçirilmesi gerekir.

Rayiç bilanço hazırlanırken iştiraklerden olan alacaklar içinde alacaklı olduğumuz birimlerin teker teker ele alınarak incelenmesi gerekmektedir. Borçluların teker teker ödeyebilme kabiliyetlerine göre ne kadar ödeyebilecekleri belirlenir ve toplam tutarın rayiç bilançoda yer alması sağlanır.

239 ŞÜPHELİ DİĞER ALACAKLAR KARŞILIĞI HESABI (-)

Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı hesabı düzenlenen kaydi bilançoda tasarruf değeri ile yer almaktadır.

Şüpheli ticari alacakların tahsilinde her ne kadar şüpheli olsa rayiç bilançonun düzenlenmesine ihtiyaç duyulduğu tarihte kimlerden olan alacakların şüpheli nitelik kazandıklarına teker teker bakılır. Alacaklı olduğumuz kişiler hakkında yapılan bireysel muhasebe

ilke ve kuralları çerçevesindeki değerlendirmeler sonucunda hangi borçludan ne kadar tahsilat yapılabileceği ne kadarlık kısmının değersiz duruma düşeceği belirlenerek işletmenin şüpheli olmuş ancak tahsilatı imkan dahilinde olan alacakların toplam tutarının o günkü değeri belirlenerek bilançoya yazılır.

240 BAĞLI MENKUL KIYMETLER HESABI

Kaydi bilançoda kısa vadeli olarak alınan hisse senetlerinde olduğu gibi ortaklık ve uzun vadeli yatırım amacıyla da olsa alınan bu hisse senetleri de alış bedeli ile kaydedilmekte ve alış bedeli kaydi bilançoda yer almaktadır.

Düzenlenen rayiç bilançoda bu tür hisse senetleri borsada işlem gören bir şirkete ait hisse senetleriyse borsa rayici ile rayiç bilançoda gösterilir. Eğer borsada değer oluşmuyorsa alanında uzman olan bilir kişilerce belirlenecek bedel ile rayiç bilançoda yer alır.

250 ARAZİ VE ARSALAR HESABI

Kaydi bilançoda arazi ve arsalar yasanın izni doğrultusunda maliyet bedeli ile de kayıtlı olabileceği gibi alış bedeli ile de kayıtlı olabilmektedir.

Rayiç bilançoda işletme tarafından alanında uzman piyasa koşullarını bilen kişiler tarafından yapılacak değer tespiti sonucunda ortaya çıkan değer rayiç bilançoda yer alır.

251 YER ALTI VE YER ÜSTÜ DÜZENLEMELERİ HESABI

Kaydi bilançoda yer altı ve yer üstü düzenlemeleri yasanın izni doğrultusunda maliyet bedeli ile de kayıtlı olabileceği gibi alış bedeli ile de kayıtlı olabilmektedir.

Rayiç bilançoda işletme tarafından alanında uzman piyasa koşullarını bilen kişiler tarafından yapılacak değer tespiti sonucunda ortaya çıkan değer rayiç bilançoda yer alır.

252 BİNALAR HESABI

Kaydi bilançoda binalar yasanın izni doğrultusunda maliyet bedeli ile de kayıtlı olabileceği gibi alış bedeli ile de kayıtlı olabilmektedir.

Rayiç bilançoda işletme tarafından alanında uzman piyasa koşullarını bilen kişiler tarafından yapılacak değer tespiti sonucunda ortaya çıkan değer rayiç bilançoda yer alır.

253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI

Kaydi bilançoda tesis, makine ve cihazlar yasanın izni doğrultusunda maliyet bedeli ile de kayıtlı olabileceği gibi alış bedeli ile de kayıtlı olabilmektedir.

Rayiç bilançoda işletme tarafından alanında uzman piyasa koşullarını bilen kişiler tarafından yapılacak değer tespiti sonucunda ortaya çıkan değer rayiç bilançoda yer alır.

254 TAŞITLAR HESABI

Kaydi bilançoda taşıtlar yasanın izni doğrultusunda maliyet bedeli ile de kayıtlı olabileceği gibi alış bedeli ile de kayıtlı olabilmektedir.

Rayiç bilançoda işletme tarafından alanında uzman piyasa koşullarını bilen kişiler tarafından yapılacak değer tespiti sonucunda ortaya çıkan değer rayiç bilançoda yer alır.

255 DEMİRBAŞLAR HESABI

Kaydi bilançoda demirbaşlar yasanın izni doğrultusunda maliyet bedeli ile de kayıtlı olabileceği gibi alış bedeli ile de kayıtlı olabilmektedir.

Rayiç bilançoda işletme tarafından alanında uzman piyasa koşullarını bilen kişiler tarafından yapılacak değer tespiti sonucunda ortaya çıkan değer rayiç bilançoda yer alır.

257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)

Kaydi bilançoda birikmiş amortismanlar mukayyet değer mukayyet değer üzerinden gösterilir.

Hazırlanacak rayiç bilançoda maddi duran varlıklar piyasa koşullarındaki değerleri ile gösterildiklerinden varlıkların altında bir indirim kalemi olarak amortismanların yer almasına gerek kalmamaktadır.

258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI

Kaydi bilançoda mukayyet değer ile yer almaktadır.

Rayiç bilanço hazırlanırken yapılmakta olan yatırımların değerinin belirlenmesinde mutlaka teknik bilgiye sahip maliyet çıkarabilme konusunda tecrübeli kişilerin muhasebe ilke ve kuralları çerçevesinde yapmış oldukları çalışmalar sonucunda değer tespit edilmelidir. Yapılmakta olan yatırımların karmaşık olduğu durumlarda şirket dışından uzman desteği alınarak yapılması bazı durumlarda daha doğru sonuçların çıkmasını sağlamaktadır. Bu kalem rayiç bilançoda uzmanlarca belirlenen değerin yazılması ile düzelecektir.

259 VERİLEN SİPARİŞ AVANSLARI HESABI

İşletmelerin maddi duran varlık edimi için yapmış oldukları ön ödemeler ulusal para cinsinden ya da yabancı paralı olarak yapılabilir. Ulusal para cinsinden yapılan ön ödemeler mukayyet değer ile kaydi bilançoda yer alırken, yabancı para üzerinden verilen sipariş avansları öncelikli olarak kur değerlemesi ne tabi tutulmalı ve mukayyet değer kaydi bilançoya aktarılmalıdır.

Rayiç bilanço hazırlanırken kaydi bilançodaki değer (yabancı paralı avanslar için kur değerlemesi yapılmışsa) rayiç bilançoya alınır.

260 HAKLAR HESABI

Kaydi bilançoda mukayyet değer ile yer alan haklar, hazırlanan rayiç bilançoda işletme içinden ya da işletme dışından uzman kişilerce saptanarak rayiç bilançoda yer alır

261 ŞEREFİYE HESABI

Kaydi bilançoda mukayyet değer ile kaydedilen tutar hazırlanan rayiç bilançoda yer almamaktadır. Bu kalem işletmenin de-

vamlılığının olması durumunda oluşabilecek faydaları ifade etmektedir. Ayrıca bu kalemde kayıtlı tutarın rayiç bedelle değerinin ortaya çıkması mümkün değildir. Bu nedenle rayiç bilançoda yer almaz.

262 KURULUŞ VE ÖRGÜTLENME GİDERİ HESABI

Kaydi bilançoda mukayyet değer ile kaydedilen tutar hazırlanan rayiç bilançoda yer almamaktadır. Bu kalem işletmenin devamlılığının olması durumunda oluşabilecek faydaları ifade etmektedir. Ayrıca bu kalemde kayıtlı tutarın rayiç bedelle değerinin ortaya çıkması mümkün değildir. Bu nedenle rayiç bilançoda yer almaz.

263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI

Kaydi bilançoda mukayyet değer ile kaydedilen tutar hazırlanan rayiç bilançoda yer almamaktadır. Bu kalem işletmenin devamlılığının olması durumunda oluşabilecek faydaları ifade etmektedir. Ayrıca bu kalemde kayıtlı tutarın rayiç bedelle değerinin ortaya çıkması mümkün değildir. Bu nedenle rayiç bilançoda yer almaz.

264 ÖZEL MALİYETLER HESABI

Kaydi bilançoda maliyet bedeli ile yer almaktadır. Rayiç bilançoda bir başkasına ait olan bir varlığın üzerine yapılan yatırımların piyasada değerinin oluşmayacağı gerçeğinden yola çıkarak bu hesap kalemine hazırlanacak rayiç bilançoda yer verilmez.

268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI

Kaydi bilançoda mukayyet değerle yer alan birikmiş amortisman tutarı hazırlanan rayiç bilançoda yer almamaktadır. Çünkü maddi olmayan duran varlıklar ekonomik ve teknolojik olarak maruz kaldıkları yıpranmalar hesap edilerek bilançoda yer almamaktadır.

269 VERİLEN AVANSLAR HESABI

İşletmelerin maddi duran varlık edimi için yapmış oldukları ön ödemeler ulusal para cinsinden ya da yabancı paralı olarak yapılabilir. Ulusal para cinsinden yapılan ön ödemeler mukayyet değer ile kaydi bilançoda yer alırken, yabancı para üzerinden verilen sipariş avansları öncelikli olarak kur değerlemesi ne tabi tutulmalı ve mukayyet değer kaydi bilançoya aktarılmalıdır.

Rayiç bilanço hazırlanırken kaydi bilançodaki değer (yabancı paralı avanslar için kur değerlemesi yapılmışsa) rayiç bilançoya alınır.

271 ARAMA GİDERLERİ HESABI

Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alan bu kalem hazırlanan rayiç bilançoda yer almamaktadır.

272 HAZIRLIK VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI

Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alan bu kalem hazırlanan rayiç bilançoda yer almamaktadır.

273 DİĞER ÖZEL TÜKENMEYE TABİ VARLIKLAR HESABI

Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alan bu kalem hazırlanan rayiç bilançoda yer almamaktadır.

278 BİRİKMİŞ TÜKENME PAYLARI HESABI (-)

Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alan bu kalem hazırlanan rayiç bilançoda yer almamaktadır.

279 VERİLEN AVANSLAR HESABI

İşletmelerin maddi duran varlık edimi için yapmış oldukları ön ödemeler ulusal para cinsinden ya da yabancı paralı olarak yapılabilir. Ulusal para cinsinden yapılan ön ödemeler mukayyet değer ile kaydi bilançoda yer alırken, yabancı para üzerinden verilen sipariş avansları öncelikli olarak kur değerlemesi ne tabi tutulmalı ve mukayyet değer kaydi bilançoya aktarılmalıdır.

Rayiç bilanço hazırlanırken kaydi bilançodaki değer (yabancı paralı avanslar için kur değerlemesi yapılmışsa) rayiç bilançoya alınır.

280 GELECEK YILLARA AİT GİDERLER HESABI

Kaydi bilançoda mukayyet değer ile yer almaktadır. Düzenlenen rayiç bilançoda gelecek yıllar için ödenen giderler varsa bunlar yer almamaktadır.

281 GELİR TAHAKKUKLARI HESABI

Gelir tahakkukları yapılan hesaplamalar sonucunda bulunarak deftere kaydedilmiş olan değer bilançoda yer alan değerdir.

Rayiç bilançoda gelir tahakkukları yer alır. Ancak kaydi bilançoda bulunan değerin düzeltilmesi gerekmektedir. Şöyle ki; düzenlenen kaydi bilanço ile hazırlanması gereken rayiç bilançonun tarihleri arasında bir farklılığın olması durumunda her iki bilançonun düzenlenme tarihleri arasındaki zaman aralığı dikkate alınarak hesaplama yapılır. Bulunan tutarın bilanço dipnotlarında mutlaka yer alması gerekmektedir. Ayrıca dönemsellik kavramı gereğince hesaplanan ihmal edilmiş tahakkuk ilkelerine göre rayiç bilançonun hazırlanması durumunda iletme için varlık artışı doğurabilecek olaylar içinde mutlaka gerekli hesaplamalar yapılarak bu hesaba kaydedilmeli ve bilanço dipnotlarında tutarın sebebi ve hesaplanması izah edilmelidir.

300 BANKA KREDİLERİ HESABI

İşletmenin mali kuruluşlardan aldığı ve kısa vadeli nitelikli olan borçları hem ulusal para hem de yabancı para cinsinden alınmış olabilir. Her iki para cinsinden alınanlar mukayyet değer ile kaydi bilançoda yer alır. Ancak yabancı paralı olarak alınan ve yabancı para cinsinden ödeme yapılarak yerine getirilecek yükümlülüklerin öncelikli olarak bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle kur değerlemesinin yapılarak yükümlülüğün o günkü değerine getirilmesi gerekir.

Düzenlenen rayiç bilançoda ise kaydi bilançoda yer alan değerle ilgili her hangi bir işlem yapılmadan tutar aynen rayiç bilançoya aktarılır.

304 TAHVİL ANAPARA BORÇ, TAKSİT VE FAİZLERİ HESABI

İtibari değer ve mukayyet bedel ile kaydi bilançoda yer alır. Kaydi bilançoda yer alan tutarda her hangi bir değişiklik yapılmadan doğrudan doğruya rayiç bilançoya devri gerçekleştirilir.

305 ÇIKARILMIŞ BONOLAR VE SENETLER HESABI

Çıkarılan bono ve senetler hem ulusal hem de yabancı paralı olarak çıkarılmış olabilir. Eğer yabancı paralı olarak çıkarılmışlarsa öncelikli olarak kur değerlemesi yapılır ve nominal değer üzerinden kaydi bilanço da yer alır.

Düzenlenen rayiç bilançoda kaydi bilançoda yer alan tutarda bir değişiklik yapılmadan rayiç bilançoya aktarımı yapılır.

320 SATICILAR HESABI

İşletmenin kısa vadeli ticari borçlardan senede bağlı olmayan tutarlar hem ulusal para cinsinden hem de yabancı para cinsinden olabilmektedir. Kaydi bilançoda her ikisi de mukayyet değerle kayıtlıdır. Ancak yabancı para cinsinden olanların bilanço düzenlendiği tarih itibariyle mutlaka kur değerlemesinin yapılması gerekmektedir.

Rayiç bilançoda yer alacak tutarın bulunması için her hangi bir işlem yapılmaz. Kaydi bilançodaki değer aynen rayiç bilançoya aktarılır.

321 ALACAK SENETLERİ HESABI

Borç Senetleri hesabında yer alması gereken tutar işletmenin kısa vadeli olan, vade içeren, ticari nitelikli borçlarıdır. Bu borçlar için reeskont hesaplanması demek bu tutarların bilançonun hazırlandığı günkü değerine o gün ödenecek olsaydı ödenmesi gereken gerçek değerin ortaya çıkması anlamına gelir) getirilmesi anlamına

gelir. Mukayyet değer ve yabancı paralı borçlar ise o günkü kur üzerinden Türk Lirasına çevrilerek önceki kayıtlı değer ile o günkü değer arasındaki farkta tutara ya ilave edilir ya da tutardan çıkarılır.

Rayiç bilanço hazırlanırken kaydi bilançoda yazılı olan değer rayiç bilançoya aktarılır. Ancak bu aktarım yapılırken kaydi bilançonun hazırlanmasında eğer reeskont hesaplanmış ve yabancı paralı senetli borç tutarı için bilanço hazırlandığı tarihte eğer reeskont ve kur değerleme işlemi yapılmamışsa rayiç bilançoda mutlaka yapılmalıdır. Çünkü rayiç bilançonun temel mantığı o gün 8bilançonun hazırlandığı gün) şirket varlıklarının paraya çevrilerek borçlarının ödenmesi halinde bilanço kaleminin gerçek durumunun ne olacağıdır. Bu nedenledir ki hem varlıkların hem de borçların bilanço günündeki gerçek değerine getirilmesi şarttır.

322 BORÇ SENETLERİ REESKONTU HESABI (-)

Kaydi bilançoda yer alan reeskont tutarı zaten bilanço düzenlendiği tarih itibariyle ortaya çıkan bir tutardır. Hesaplanan reeskont tutarı yabancı paralı senetlerde kur değerlemesine tabi tutularak gerekli değerleme kaydı yapılır.

Rayiç bilançoda ödenmesi gereken senetli ticari borcun ne kadar olduğu eğer senedin üzerinde yazılı olan değer alınırsa reeskont hesabının rayiç bilançoda olmasına gerek yoktur. Ancak reeskont hesapları senetlerin iskonto edilmiş tasarruf değerinin bulunmasında asli unsur niteliği taşıdığından yer alması gerekir.

326 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI

Alınan depozito ve teminatlarda işletmeler için daha sonra geri verilmek üzere alınan borç niteliği taşıdığından bu tutarda iki farklı şekilde karşımıza çıkabilmektedir. Ya ulusal para cinsinden ya da yabancı para cinsinden olabilmektedir. Alınan depozito ve teminat Türk Lirası cinsinden ise kaydi bilançoda mukayyet bedel üzerinden yer alması şeklinde olacaktır. Yabancı paralı olması durumunda ise dönem sonu kuru ile kur değerlemesi yapılarak yapılan kayıt sonucu oluşan değer kaydi bilançoya aktarılır.

Rayiç bilançoda kaydi bilançoda oluşturulan uyulması gereken kurallara uyulmuş olması halinde kaydi bilançodaki tutar aynen rayiç bilançoya aktarılır. Kaydi bilanço yapılırken özellikle yabancı paralı depozito ve teminatlar eğer kur değerlemesi yapılmamışsa mutlaka kur değerlemesi yapılarak rayiç bilançoya alınan depozito ve teminatlarla ilgili aktarım yapılır.

331 ORTAKLARA BORÇLAR HESABI

İşletmenin borcu eğer Türk Lirası cinsinden ise mukayyet bedel üzerinden bilançoya aktarımı yapılır. Yabancı paralı borçlar ise öncelikli olarak mutlaka kur değerlemesine tabi tutularak daha sonra bilançoya aktarımı yapılır.

Rayiç bilançoda kaydi bilançodaki değer rayiç bilançoya aktarılır. Yabancı paralı işlemlerde kaydi bilançonun oluşturulmasında kur değerleme işlemi yapılmamışsa rayiç bilançoda bu işlem mutlaka yapılmalıdır.

332 İŞTİRAKLERE BORÇLAR HESABI

İşletmenin borcu eğer Türk Lirası cinsinden ise mukayyet bedel üzerinden bilançoya aktarımı yapılır. Yabancı paralı borçlar ise öncelikli olarak mutlaka kur değerlemesine tabi tutularak daha sonra bilançoya aktarımı yapılır.

Rayiç bilançoda kaydi bilançodaki değer rayiç bilançoya aktarılır. Yabancı paralı işlemlerde kaydi bilançonun oluşturulmasında kur değerleme işlemi yapılmamışsa rayiç bilançoda bu işlem mutlaka yapılmalıdır.

333 BAĞLI ORTAKLARA BORÇLAR HESABI

İşletmenin borcu eğer Türk Lirası cinsinden ise mukayyet bedel üzerinden bilançoya aktarımı yapılır. Yabancı paralı borçlar ise öncelikli olarak mutlaka kur değerlemesine tabi tutularak daha sonra bilançoya aktarımı yapılır.

Rayiç bilançoda kaydi bilançodaki değer rayiç bilançoya aktarılır. Yabancı paralı işlemlerde kaydi bilançonun oluşturulmasında

kur değerleme işlemi yapılmamışsa rayiç bilançoda bu işlem mutlaka yapılmalıdır.

335 PERSONELE BORÇLAR HESABI

İşletmenin borcu eğer Türk Lirası cinsinden ise mukayyet bedel üzerinden bilançoya aktarımı yapılır. Yabancı paralı borçlar ise öncelikli olarak mutlaka kur değerlemesine tabi tutularak daha sonra bilançoya aktarımı yapılır.

Rayiç bilançoda kaydi bilançodaki değer rayiç bilançoya aktarılır. Yabancı paralı işlemlerde kaydi bilançonun oluşturulmasında kur değerleme işlemi yapılmamışsa rayiç bilançoda bu işlem mutlaka yapılmalıdır.

350 YILLARA YAYGIN İNŞAAT VE ONARIM HAKEDİŞ BEDELLERİ HESABI

Oluşan maliyet mukayyet bedel üzerinden kaydi bilançoya aktarılır. Hazırlanan rayiç bilançoda bilançonun aktifinde yer alan yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri hesabındaki tutar gibi birlikte değerlendirmeye tabi tutulmalıdır. Bu değerlendirme yapılırken özellikle maliyetleri çıkaran kişi / kişilerin alanında uzman kişi(ler) den oluşması gerekmektedir. Her iki kalem için yapılan değerlendirmeler sonucu ortaya çıkan değerleme tutarına göre sonuç hesaplarına aktarım yapılır.

360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI

Kaydi bilançoda verginin hesaplanması ve yapılması gerekiyorsa yapılan mahsup kaydından sonra kayıt esnasında oluşan tutar kaydi bilançoda yer alır.

Rayiç bilançoda bu tutarla ilgili her hangi bir işlem yapılmadan tutar aynen rayiç bilançoya aktarılır.

361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI

Kaydi bilançoda verginin hesaplanması ve yapılması gerekiyorsa yapılan mahsup kaydından sonra kayıt esnasında oluşan tutar kaydi bilançoda yer alır.

Rayiç bilançoda bu tutarla ilgili her hangi bir işlem yapılmadan tutar aynen rayiç bilançoya aktarılır.

368 VADESİ GEÇMİŞ ERTELENMİŞ VEYA TAKSİTLENDİRİLMİŞ VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER HESABI

Kaydi bilançoda verginin hesaplanması ve yapılması gerekiyorsa yapılan mahsup kaydından sonra kayıt esnasında oluşan tutar kaydi bilançoda yer alır.

Rayiç bilançoda bu tutarla ilgili her hangi bir işlem yapılmadan tutar aynen rayiç bilançoya aktarılır.

369 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER HESABI

Kaydi bilançoda verginin hesaplanması ve yapılması gerekiyorsa yapılan mahsup kaydından sonra kayıt esnasında oluşan tutar kaydi bilançoda yer alır.

Rayiç bilançoda bu tutarla ilgili her hangi bir işlem yapılmadan tutar aynen rayiç bilançoya aktarılır.

370 DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜKLER KKARŞILIKLARI HESABI

Kaydi bilançoda verginin hesaplanması ve yapılması gerekiyorsa yapılan mahsup kaydından sonra kayıt esnasında oluşan tutar kaydi bilançoda yer alır.

Rayiç bilançoda bu tutarla ilgili her hangi bir işlem yapılmadan tutar aynen rayiç bilançoya aktarılır.

371 DÖNEM KARININ PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER HESABI (-)

Kaydi bilançoda verginin hesaplanması ve yapılması gerekiyorsa yapılan mahsup kaydından sonra kayıt esnasında oluşan tutar kaydi bilançoda yer alır.

Rayiç bilançoda bu tutarla ilgili her hangi bir işlem yapılmadan tutar aynen rayiç bilançoya aktarılır.

372 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI

Vergi uygulamaları açısından vergi mevzuatının izin vermemesi (gider yazılamaması) nedeniyle birçok işletme tarafından kıdem tazminatı hesaplanmamakta ve kayıtlama yapılmadığından kaydi bilançoda kıdem tazminatına ilişkin rakam bulunmamaktadır. Eğer kıdem tazminatı hesaplaması yapılmaktaysa kayıtlarla kıdem tazminatı yüküne ilişkin tutarın kaydi bilançoya aktarımı yapılamaz.

Rayiç bilançoda kıdem tazminatına ilişkin tutarın mutlaka hesaplanarak yer alması gerekir. Çünkü işçi alacakları diğer tüm alacaklardan daha farklı düşünülerek yasal mevzuat içerisinde yer almalıdır. Hesaplanan ve rayiç bilançoya aktarılan tutarın dipnotlarda da açıklanması gerekmektedir. Dipnotlarda belki de kıdem tazminatı haricinde başka ödemeler yapılacaksa onların toplam tutarının da yer alması yararlı olacaktır.

373 MALİYET GİDERLERİ KARŞILIĞI HESABI

Kaydi bilançoda mukayyet bedel ile yer alan tutar rayiç bilançoya ödenmesi muhtemel tutarın tahminlenmesi sonucu yazılır.

379 DİĞER BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI HESABI

Kaydi bilançoda mukayyet bedel ile yer alan tutar rayiç bilançoya ödenmesi muhtemel tutarın tahminlenmesi sonucu yazılır.

380 GELECEK AYLARA AİT GELİRLER HESABI

Kaydi bilançoda mukayyet bedel üzerinden yer alır. Rayiç bilançoda ise gelecek aylar için gelir olabilecek alınmış herhangi bir

değer bulunmakta ise bu tutarın rayiç bilançoda yer alması gerekir. Hatta sözleşmenin bozulması durumunda oluşabilecek zarar tazmini tazminat vb. ödemelerin olması söz konusu ise bu tutarların da yer alması gerekir. Ancak bu tutarların açıklamasının dipnotlarda yer alması gerekmektedir.

Rayiç bilanço hazırlanırken unutulmaması gereken ilke (gerçek) hazırlanan rayiç bilançonun kullanım amacıdır. Hazırlanan rayiç bilançoda rakamlar sonucunda iflas ya da iflas ertelemeden borçlarını ödeyerek yoluna devam eder kararı verilecekse eğer iflas durumunda hangi yükümlülüklerinin yerine getirilmesi gerekliliği mutlaka bilinmelidir. Ayrıca şirketin yoluna devam etmesi durumunda da durumun ne olacağı şeklinde her iki senaryo hakkında da karar vericilerin ve bilgi edinicilerin mutlaka bilgilendirilmeleri şarttır.

381 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI

Kaydi bilançoda mukayyet bedel üzerinden yer alan tutar rayiç bilançoda kaydi değer üzerinden yer alabilir. Ancak tekrar hesaplama yapılmasında (her iki bilançonun düzenlenmesindeki tarihi fark nedeniyle) tutar farklı oluşacaksa kaydi bilançodaki tutar dikkate alınmadan yeni bir hesaplama yapılarak ortaya çıkan tutarın gerekçeleri ve hesaplama yöntemi bilanço dipnotlarında belirtilmelidir.

391 HESAPLANAN KDV HESABI

Kaydi bilançoda da rayiç bilançoda da mukayyet bedel üzerinden yer almaktadır.

392 DİĞER KDV HESABI

Kaydi bilançoda da rayiç bilançoda da mukayyet bedel üzerinden yer almaktadır.

400 BANKA KREDİLERİ HESABI

İşletmenin mali kuruluşlardan aldığı ve uzun vadeli nitelikli olan borçları hem ulusal para hem de yabancı para cinsinden alın-

mış olabilir. Her iki para cinsinden alınanlar mukayyet değer ile kaydi bilançoda yer alır. Ancak yabancı paralı olarak alınan ve yabancı para cinsinden ödeme yapılarak yerine getirilecek yükümlülüklerin öncelikli olarak bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle kur değerlemesinin yapılarak yükümlülüğün o günkü değerine getirilmesi gerekir.

Düzenlenen rayiç bilançoda ise kaydi bilançoda yer alan değerle ilgili her hangi bir işlem yapılmadan tutar aynen rayiç bilançoya aktarılır.

405 ÇIKARILMIŞ BONOLAR VE SENETLER HESABI

Çıkarılan bono ve senetler hem ulusal hem de yabancı paralı olarak çıkarılmış olabilir. Eğer yabancı paralı olarak çıkarılmışlarsa öncelikli olarak kur değerlemesi yapılır ve nominal değer üzerinden kaydi bilanço da yer alır.

Düzenlenen rayiç bilançoda kaydi bilançoda yer alan tutarda bir değişiklik yapılmadan rayiç bilançoya aktarımı yapılır.

420 SATICILAR HESABI

İşletmenin uzun vadeli ticari borçlardan senede bağlı olmayan tutarlar hem ulusal para cinsinden hem de yabancı para cinsinden olabilmektedir. Kaydi bilançoda her ikisi de mukayyet değerle kayıtlıdır. Ancak yabancı para cinsinden olanların bilanço düzenlendiği tarih itibariyle mutlaka kur değerlemesinin yapılması gerekmektedir.

Rayiç bilançoda yer alacak tutarın bulunması için her hangi bir işlem yapılmaz. Kaydi bilançodaki değer aynen rayiç bilançoya aktarılır.

421 ALACAK SENETLERİ HESABI

Borç Senetleri hesabında yer alması gereken tutar işletmenin uzun vadeli olan, vade içeren, ticari nitelikli borçlarıdır. Bu borçlar için reeskont hesaplanması demek bu tutarların bilançonun hazırlandığı günkü değerine o gün ödenecek olsaydı ödenmesi gereken

gerçek değerin ortaya çıkması anlamına gelir) getirilmesi anlamına gelir. Mukayyet değer ve yabancı paralı borçlar ise o günkü kur üzerinden Türk Lirasına çevrilerek önceki kayıtlı değer ile o günkü değer arasındaki farkta tutara ya ilave edilir ya da tutardan çıkarılır.

Rayiç bilanço hazırlanırken kaydi bilançoda yazılı olan değer rayiç bilançoya aktarılır. Ancak bu aktarım yapılırken kaydi bilançonun hazırlanmasında eğer reeskont hesaplanmış ve yabancı paralı senetli borç tutarı için bilanço hazırlandığı tarihte eğer reeskont ve kur değerleme işlemi yapılmamışsa rayiç bilançoda mutlaka yapılmalıdır. Çünkü rayiç bilançonun temel mantığı o gün 8bilançonun hazırlandığı gün) şirket varlıklarının paraya çevrilerek borçlarının ödenmesi halinde bilanço kaleminin gerçek durumunun ne olacağıdır. Bu nedenledir ki hem varlıkların hem de borçların bilanço günündeki gerçek değerine getirilmesi şarttır.

422 BORÇ SENETLERİ REESKONTU HESABI (-)

Kaydi bilançoda yer alan reeskont tutarı zaten bilanço düzenlendiği tarih itibariyle ortaya çıkan bir tutardır. Hesaplanan reeskont tutarı yabancı paralı senetlerde kur değerlemesine tabi tutularak gerekli değerleme kaydı yapılır.

Rayiç bilançoda ödenmesi gereken senetli ticari borcun ne kadar olduğu eğer senedin üzerinde yazılı olan değer alınırsa reeskont hesabının rayiç bilançoda olmasına gerek yoktur. Ancak reeskont hesapları senetlerin iskonto edilmiş tasarruf değerinin bulunmasında asli unsur niteliği taşıdığından yer alması gerekir.

426 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI

Alınan depozito ve teminatlarda işletmeler için daha sonra geri verilmek üzere alınan borç niteliği taşıdığından bu tutarda iki farklı şekilde karşımıza çıkabilmektedir. Ya ulusal para cinsinden ya da yabancı para cinsinden olabilmektedir. Alınan depozito ve teminat Türk Lirası cinsinden ise kaydi bilançoda mukayyet bedel üzerinden yer alması şeklinde olacaktır. Yabancı paralı olması duru-

munda ise dönem sonu kuru ile kur değerlemesi yapılarak yapılan kayıt sonucu oluşan değer kaydi bilançoya aktarılır.

Rayiç bilançoda kaydi bilançoda oluşturulan uyulması gereken kurallara uyulmuş olması halinde kaydi bilançodaki tutar aynen rayiç bilançoya aktarılır. Kaydi bilanço yapılırken özellikle yabancı paralı depozito ve teminatlar eğer kur değerlemesi yapılmamışsa mutlaka kur değerlemesi yapılarak rayiç bilançoya alınan depozito ve teminatlarla ilgili aktarım yapılır.

431 ORTAKLARA BORÇLAR HESABI

İşletmenin borcu eğer Türk Lirası cinsinden ise mukayyet bedel üzerinden bilançoya aktarımı yapılır. Yabancı paralı borçlar ise öncelikli olarak mutlaka kur değerlemesine tabi tutularak daha sonra bilançoya aktarımı yapılır.

Rayiç bilançoda kaydi bilançodaki değer rayiç bilançoya aktarılır. Yabancı paralı işlemlerde kaydi bilançonun oluşturulmasında kur değerleme işlemi yapılmamışsa rayiç bilançoda bu işlem mutlaka yapılmalıdır.

432 İŞTİRAKLERE BORÇLAR HESABI

İşletmenin borcu eğer Türk Lirası cinsinden ise mukayyet bedel üzerinden bilançoya aktarımı yapılır. Yabancı paralı borçlar ise öncelikli olarak mutlaka kur değerlemesine tabi tutularak daha sonra bilançoya aktarımı yapılır.

Rayiç bilançoda kaydi bilançodaki değer rayiç bilançoya aktarılır. Yabancı paralı işlemlerde kaydi bilançonun oluşturulmasında kur değerleme işlemi yapılmamışsa rayiç bilançoda bu işlem mutlaka yapılmalıdır.

433 BAĞLI ORTAKLARA BORÇLAR HESABI

İşletmenin borcu eğer Türk Lirası cinsinden ise mukayyet bedel üzerinden bilançoya aktarımı yapılır. Yabancı paralı borçlar ise öncelikli olarak mutlaka kur değerlemesine tabi tutularak daha sonra bilançoya aktarımı yapılır.

Rayiç bilançoda kaydi bilançodaki değer rayiç bilançoya aktarılır. Yabancı paralı işlemlerde kaydi bilançonun oluşturulmasında kur değerleme işlemi yapılmamışsa rayiç bilançoda bu işlem mutlaka yapılmalıdır.

435 PERSONELE BORÇLAR HESABI

İşletmenin borcu eğer Türk Lirası cinsinden ise mukayyet bedel üzerinden bilançoya aktarımı yapılır. Yabancı paralı borçlar ise öncelikli olarak mutlaka kur değerlemesine tabi tutularak daha sonra bilançoya aktarımı yapılır.

Rayiç bilançoda kaydi bilançodaki değer rayiç bilançoya aktarılır. Yabancı paralı işlemlerde kaydi bilançonun oluşturulmasında kur değerleme işlemi yapılmamışsa rayiç bilançoda bu işlem mutlaka yapılmalıdır.

450 YILLARA YAYGIN İNŞAAT VE ONARIM HAKEDİŞ BEDELLERİ HESABI

Oluşan maliyet mukayyet bedel üzerinden kaydi bilançoya aktarılır. Hazırlanan rayiç bilançoda bilançonun aktifinde yer alan yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri hesabındaki tutar gibi birlikte değerlendirmeye tabi tutulmalıdır. Bu değerlendirme yapılırken özellikle maliyetleri çıkaran kişi / kişilerin alanında uzman kişi(ler) den oluşması gerekmektedir. Her iki kalem için yapılan değerlendirmeler sonucu ortaya çıkan değerleme tutarına göre sonuç hesaplarına aktarım yapılır.

472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI

Vergi uygulamaları açısından vergi mevzuatının izin vermemesi (gider yazılamaması) nedeniyle birçok işletme tarafından kıdem tazminatı hesaplanmamakta ve kayıtlama yapılmadığından kaydi bilançoda kıdem tazminatına ilişkin rakam bulunmamaktadır. Eğer kıdem tazminatı hesaplaması yapılmaktaysa kayıtlarla kıdem tazminatı yüküne ilişkin tutarın kaydi bilançoya aktarımı yapılamaz.

Rayiç bilançoda kıdem tazminatına ilişkin tutarın mutlaka hesaplanarak yer alması gerekir. Çünkü işçi alacakları diğer tüm ala-

caklardan daha farklı düşünülerek yasal mevzuat içerisinde yer almalıdır. Hesaplanan ve rayiç bilançoya aktarılan tutarın dipnotlarda da açıklanması gerekmektedir. Dipnotlarda belki de kıdem tazminatı haricinde başka ödemeler yapılacaksa onların toplam tutarının da yer alması yararlı olacaktır.

479 DİĞER BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI HESABI

Kaydi bilançoda mukayyet bedel ile yer alan tutar rayiç bilançoya ödenmesi muhtemel tutarın tahminlenmesi sonucu yazılır.

480 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER HESABI

Kaydi bilançoda mukayyet bedel üzerinden yer alır. Rayiç bilançoda ise gelecek aylar için gelir olabilecek alınmış herhangi bir değer bulunmakta ise bu tutarın rayiç bilançoda yer alması gerekir. Hatta sözleşmenin bozulması durumunda oluşabilecek zarar tazmini tazminat vb. ödemelerin olması söz konusu ise bu tutarların da yer alması gerekir. Ancak bu tutarların açıklamasının dipnotlarda yer alması gerekmektedir.

Rayiç bilanço hazırlanırken unutulmaması gereken ilke (gerçek) hazırlanan rayiç bilançonun kullanım amacıdır. Hazırlanan rayiç bilançoda rakamlar sonucunda iflas ya da iflas ertelemeden borçlarını ödeyerek yoluna devam eder kararı verilecekse eğer iflas durumunda hangi yükümlülüklerinin yerine getirilmesi gerekliliği mutlaka bilinmelidir. Ayrıca şirketin yoluna devam etmesi durumunda da durumun ne olacağı şeklinde her iki senaryo hakkında da karar vericilerin ve bilgi edinicilerin mutlaka bilgilendirilmeleri şarttır.

481 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI

Kaydi bilançoda mukayyet bedel üzerinden yer alan tutar rayiç bilançoda kaydi değer üzerinden yer alabilir. Ancak tekrar hesaplama yapılmasında (her iki bilançonun düzenlenmesindeki tarihi fark nedeniyle) tutar farklı oluşacaksa kaydi bilançodaki tutar dikkate alınmadan yeni bir hesaplama yapılarak ortaya çıkan tutarın gerekçeleri ve hesaplama yöntemi bilanço dipnotlarında belirtilmelidir.

HESAP KODU VE ADI	KAYDİ BİLANÇO
100 KASA	TL cinsinden olanlar itibari değer, yabancı paralar itibari değer ve kur değerlemesi
101 ALINAN ÇEKLER	İtibari değer, yabancı para cinsinden düzenlenmiş olanlar itibari değer ve kur değerlemesi
102 BANKALAR	TL cinsinden olanlar mukayyet değer yabancı para cinsinden açtırılan hesaplar mukayyet değer ve kur değerlemesine tabi tutulur. Vadeli mevduatlarda ise o tarihe kadarki tahakkuk ettirilen faiz dikkate alınmalıdır.
103 VERİLEN ÇEKLER VE ÖDEME EMİRLERİ (-)	İtibari değer, yabancı para cinsinden düzenlenmiş olanlar itibari değer ve kur değerlemesi
108 DİĞER HAZIR DEĞERLER	Özellikle banka slipleri bu hesapta çoğunluk teşkil eder mukayyet değer üzerinden değerlemesi yapılır.
110 HİSSE SENETLERİ	Hisse senetlerinin tamamı alış değeri üzerinden kaydedilir ve sonraki dönemlerde de değerleme işlemi yine alış bedeli üzerinden yapılır.
111 ÖZEL KESİM TAHVİL, SENET VE BONOLARI	Hisse senetleri gibi alış değeri üzerinden değerlenir. İstisnai olarak dönemsel karı üzerine ilave edilecek olan araçlar ve borsada işlem görenlerden borsa rayicine göre değerlemeye tabi tutulacak olanlar da vardır.
112 KAMU KESİMİ TAHVİL, SENET VE BONOLARI	Hisse senetleri gibi alış değeri üzerinden değerlenir. İstisnai olarak dönemsel karı üzerine ilave edilecek olan araçlar ve borsada işlem görenlerden borsa rayicine göre değerlemeye tabi tutulacak olanlar da vardır.
118 DİĞER MENKUL KIYMETLER	Hisse senetleri gibi alış değeri üzerinden değerlenir. İstisnai olarak dönemsel karı üzerine ilave edilecek olan araçlar ve borsada işlem görenlerden borsa rayicine göre değerlemeye tabi tutulacak olanlar da vardır.
119 MENKUL KIYMETLER DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI (-)	Yasal olarak ayrılması gereken tutar yasal dayanak sonucu ortaya çıkan rakam olarak yer alır.
120 ALICILAR	TL cinsinden olanlar mukayyet değer ile değerlemeye tabi tutulurken, yabancı paralı olanlarının mukayyet değerleriyle birlikte kur değerlemesinin yapılması gerekmektedir.
121 ALACAK SENETLERİ	Mukayyet değer dikkate alınarak reeskont işlemine tabi tutulur ve şirket için tasarruf değeri ortaya çıkmış olur. Yabancı paralı olanlarda ise ilave olarak kur değerlemesi işlemi yapılarak tutarlar TL'sına çevrilir.
122 ALACAK SENETLERİ REESKONTU (-)	Vade ve orana göre hesaplanan tutar yer alır. Bu işlem yabancı paralı çekler ve TL cinsinden olan senetler için değişmemektedir. İkisi arasındaki değişiklik kullanılacak reeskont faiz oranıdır.
126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR	TL cinsinden olanlar mukayyet değer ile değerlemeye tabi tutulurken, yabancı paralı olanlarının mukayyet değerleriyle birlikte kur değerlemesinin yapılması gerekmektedir.

127 DİĞER ALACAKLAR	TL cinsinden olanlar mukayyet değer ile değerlemeye tabi tutulurken, yabancı paralı olanlarının mukayyet değerleriyle birlikte kur değerlemesinin yapılması gerekmektedir.
128 ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR	Tasarruf değeri ile değerlemeye tabi tutulur.
129 ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR KARŞILIĞI (-)	Yasal olarak ayrılması gereken karşılıklar yer alır ve hesaplanan tutar kaydedilir.
131 ORTAKLARDAN ALACAKLAR	TL cinsinden olanları mukayyet değer üzerinden yapılır. Yabancı paralı olanları ise mukayyet değer ile birlikte kur değerlemesine tabi tutulur.
132 İŞTİRAKLERDEN ALACAKLAR	TL cinsinden olanları mukayyet değer üzerinden yapılır. Yabancı paralı olanları ise mukayyet değer ile birlikte kur değerlemesine tabi tutulur.
133 BAĞLI ORTAKLIKLARDAN ALACAKLAR	TL cinsinden olanları mukayyet değer üzerinden yapılır. Yabancı paralı olanları ise mukayyet değer ile birlikte kur değerlemesine tabi tutulur.
135 PERSONELDEN ALACAKLAR	TL cinsinden olanları mukayyet değer üzerinden yapılır. Yabancı paralı olanları ise mukayyet değer ile birlikte kur değerlemesine tabi tutulur.
136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR	TL cinsinden olanları mukayyet değer üzerinden yapılır. Yabancı paralı olanları ise mukayyet değer ile birlikte kur değerlemesine tabi tutulur.
138 ŞÜPHELİ DİĞER ALACAKLAR	Tasarruf değeri ile değerlemeye tabi tutulur.
139 ŞÜPHELİ DİĞER ALACAKLAR KARŞILIĞI (-)	Yasal olarak ayrılması gereken karşılıklar yer alır ve hesaplanan tutar kaydedilir.
150 İLK MADDE VE MALZEME	Maliyet bedeli ile değerlemeye tabi tutulur.
151 YARI MAMULLER - ÜRETİM	Maliyet bedeli ile değerlemeye tabi tutulur.
152 MAMÜLLER	Maliyet bedeli ile değerlemeye tabi tutulur.
153 TİCARİ MALLAR	Maliyet bedeli ile değerlemeye tabi tutulur.
157 DİĞER STOKLAR	Maliyet bedeli ile değerlemeye tabi tutulur.
158 STOK DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI (-)	Yasal mevzuat gereğince ayrılacak olan karşılık yapılan hesaplama sonucunda ortaya çıkan rakam olarak dikkate alınarak kaydedilir. Daha önceden gelen bir karşılık bulunmaktaysa mukayyet değer dikkate alınır.
159 VERİLEN SİPARİŞ AVANSLARI	TL cinsinden olanlar mukayyet değer ile değerlemeye tabi tutulurken, yabancı paralı olanlarının mukayyet değerleriyle birlikte kur değerlemesinin yapılması gerekmektedir.
180 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER	TL cinsinden olanları mukayyet değer üzerinden yapılır. Yabancı paralı olanları ise mukayyet değer ile birlikte kur değerlemesine tabi tutulur.
181 GELİR TAHAKKUKLARI	TL cinsinden olanları mukayyet değer üzerinden yapılır. Yabancı paralı olanları ise mukayyet değer ile birlikte kur değerlemesine tabi tutulur.
191 İNDİRİLECEK KATMA DEĞER VERGİSİ	Mukayyet değer üzerinden yapılır.

192 DİĞER KATMA DEĞER VERGİSİ	Mukayyet değer üzerinden yapılır.
193 PEŞİN ÖDENEN VERGİLER VE FONLAR	Mukayyet değer üzerinden yapılır.
195 İŞ AVANSLARI	TL cinsinden olanları mukayyet değer üzerinden yapılır. Yabancı paralı olanları ise mukayyet değer ile birlikte kur değerlemesine tabi tutulur.
196 PERSONEL AVANSLARI	TL cinsinden olanları mukayyet değer üzerinden yapılır. Yabancı paralı olanları ise mukayyet değer ile birlikte kur değerlemesine tabi tutulur.
197 SAYIM VE TESELLÜM NOKSANLARI	Mukayyet değer üzerinden yapılır.
198 DİĞER ÇEŞİTLİ DÖNEN VARLIKLAR	TL cinsinden olanları mukayyet değer üzerinden yapılır. Yabancı paralı olanları ise mukayyet değer ile birlikte kur değerlemesine tabi tutulur.
220 ALICILAR	TL cinsinden olanlar mukayyet değer ile değerlemeye tabi tutulurken, yabancı paralı olanlarının mukayyet değerleriyle birlikte kur değerlemesinin yapılması gerekmektedir.
221 ALACAK SENETLERİ	Mukayyet değer dikkate alınarak reeskont işlemine tabi tutulur ve şirket için tasarruf değeri ortaya çıkmış olur. Yabancı paralı olanlarda ise ilave olarak kur değerlemesi işlemi yapılarak tutarlar TL'sına çevrilir.
222 ALACAK SENETLERİ REESKONTU (-)	Vade ve orana göre hesaplanan tutar yer alır. Bu işlem yabancı paralı çekler ve TL cinsinden olan senetler için değişmemektedir. İkisi arasındaki değişiklik kullanılacak reeskont faiz oranıdır.
226 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR	TL cinsinden olanlar mukayyet değer ile değerlemeye tabi tutulurken, yabancı paralı olanlarının mukayyet değerleriyle birlikte kur değerlemesinin yapılması gerekmektedir.
229 ŞÜPHELİ ALACAKLAR KARŞILIĞI (-)	Yasal olarak ayrılması gereken karşılıklar yer alır ve hesaplanan tutar kaydedilir.
230. ORTAKLARDAN ALACAKLAR	TL cinsinden olanları mukayyet değer üzerinden yapılır. Yabancı paralı olanları ise mukayyet değer ile birlikte kur değerlemesine tabi tutulur.
231. İŞTİRAKLERDEN ALACAKLAR	TL cinsinden olanları mukayyet değer üzerinden yapılır. Yabancı paralı olanları ise mukayyet değer ile birlikte kur değerlemesine tabi tutulur.
232. BAĞLI ORTAKLIKLARDAN ALACAKLAR	TL cinsinden olanları mukayyet değer üzerinden yapılır. Yabancı paralı olanları ise mukayyet değer ile birlikte kur değerlemesine tabi tutulur.
235. PERSONELDEN ALACAKLAR	TL cinsinden olanları mukayyet değer üzerinden yapılır. Yabancı paralı olanları ise mukayyet değer ile birlikte kur değerlemesine tabi tutulur.
236. DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR	TL cinsinden olanları mukayyet değer üzerinden yapılır. Yabancı paralı olanları ise mukayyet değer ile birlikte kur değerlemesine tabi tutulur.
237. DİĞER ALACAK SENETLERİ REESKONTU (-)	Vade ve orana göre hesaplanan tutar yer alır. Bu işlem yabancı paralı çekler ve TL cinsinden olan senetler için değişmemektedir. İkisi arasındaki değişiklik kullanılacak reeskont faiz oranıdır.

239. ŞÜPHELİ DİĞER ALACAKLAR KARŞILIĞI (-)	Yasal olarak ayrılması gereken karşılıklar yer alır ve hesaplanan tutar kaydedilir.
240. BAĞLI MENKUL KIYMETLER	Hisse senetlerinin tamamı alış değeri üzerinden kaydedilir ve sonraki dönemlerde de değerleme işlemi yine alış bedeli üzerinden yapılır.
242. İŞTİRAKLER	Hisse senetlerinin tamamı alış değeri üzerinden kaydedilir ve sonraki dönemlerde de değerleme işlemi yine alış bedeli üzerinden yapılır.
245. BAĞLI ORTAKLIKLAR	Hisse senetlerinin tamamı alış değeri üzerinden kaydedilir ve sonraki dönemlerde de değerleme işlemi yine alış bedeli üzerinden yapılır.
248. DİĞER MALİ DURAN VARLIKLAR	Hisse senetlerinin tamamı alış değeri üzerinden kaydedilir ve sonraki dönemlerde de değerleme işlemi yine alış bedeli üzerinden yapılır.
250. ARAZİ VE ARSALAR	Maliyet bedeli ile değerlemeye tabi tutulur.
251. YER ALTI VE YER ÜSTÜ DÜZENLERİ	Maliyet bedeli ile değerlemeye tabi tutulur.
252. BİNALAR	Maliyet bedeli ile değerlemeye tabi tutulur.
253. TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR	Maliyet bedeli ile değerlemeye tabi tutulur.
254. TAŞITLAR	Maliyet bedeli ile değerlemeye tabi tutulur.
255. DEMİRBAŞLAR	Maliyet bedeli ile değerlemeye tabi tutulur.
256. DİĞER MADDİ DURAN VARLIKLAR	Maliyet bedeli ile değerlemeye tabi tutulur.
257. BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR (-)	Şirketin belirlemiş olduğu uygun yöntem ve yayınlanan ekonomik ömür dikkate alınarak hesaplanan tutar yer alır.
258. YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.
259. VERİLEN AVANSLAR	TL cinsinden olanlar mukayyet değer yabancı para cinsinden olanlar mukayyet değer ve kur değerlemesine tabi tutulur.
260. HAKLAR	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.
261. ŞEREFİYE	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.
262. KURULUŞ VE ÖRGÜTLENME GİDERLERİ	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.
263. ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.
264. ÖZEL MALİYETLER	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.
267. DİĞER MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.
268. BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR (-)	Şirketin belirlemiş olduğu uygun yöntem ve yayınlanan ekonomik ömür dikkate alınarak hesaplanan tutar yer alır.
269. VERİLEN AVANSLAR	TL cinsinden olanlar mukayyet değer yabancı para cinsinden olanlar mukayyet değer ve kur değerlemesine tabi tutulur.

271. ARAMA GİDERLERİ	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.
272. HAZIRLIK VE GELİŞTİRME GİDERLERİ	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.
277. DİĞER ÖZEL TÜKENMEYE TABİ VARLIKLAR	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.
278. BİRİKMİŞ TÜKENME PAYLARI (-)	Şirketin belirlemiş olduğu uygun yöntem ve yayınlanan ekonomik ömür dikkate alınarak hesaplanan tutar yer alır.
279. VERİLEN AVANSLAR	TL cinsinden olanlar mukayyet değer yabancı para cinsinden olanlar mukayyet değer ve kur değerlemesine tabi tutulur.
280. GELECEK YILLARA AİT GİDERLER	TL cinsinden olanları mukayyet değer üzerinden yapılır. Yabancı paralı olanları ise mukayyet değer ile birlikte kur değerlemesine tabi tutulur.
281. GELİR TAHAKKUKLARI	TL cinsinden olanları mukayyet değer üzerinden yapılır. Yabancı paralı olanları ise mukayyet değer ile birlikte kur değerlemesine tabi tutulur.
291. GELECEK YILLARDA İNDİRİLECEK KATMA DEĞER VERGİSİ	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.
292. DİĞER KATMA DEĞER VERGİSİ	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.
293. GELECEK YILLAR İHTİYACI STOKLAR	Maliyet bedeli ile değerlemeye tabi tutulur.
294. ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR	Maliyet bedeli ile değerlemeye tabi tutulur.
297. DİĞER ÇEŞİTLİ DURAN VARLIKLAR	Maliyet bedeli ile değerlemeye tabi tutulur.
300. BANKA KREDİLERİ	TL cinsinden olanlar mukayyet değer üzerinden değerlemeye tabi tutularak kaydi bilançoda gösterilir. Yabancı paralı olanlar da mukayyet değerle dikkate alınır ancak bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle kur dönüşümünün yapılması gerekir.
303. UZUN VADELİ KREDİLERİN ANAPARA TAKSİTLERİ VE FAİZLERİ	TL cinsinden olanlar mukayyet değer üzerinden değerlemeye tabi tutularak kaydi bilançoda gösterilir. Yabancı paralı olanlar da mukayyet değerle dikkate alınır ancak bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle kur dönüşümünün yapılması gerekir.
305. ÇIKARILMIŞ BONOLAR VE SENETLER	TL cinsinden olanlar nominal değer üzerinden değerlemeye tabi tutulur. Yabancı paralı olanlar ise nominal değerle birlikte kur değerlemesi yapılarak bilançoda gösterilir.
309. DİĞER MALİ BORÇLAR	TL cinsinden olanlar mukayyet değer üzerinden değerlemeye tabi tutularak kaydi bilançoda gösterilir. Yabancı paralı olanlar da mukayyet değerle dikkate alınır ancak bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle kur dönüşümünün yapılması gerekir.
320. SATICILAR	TL cinsinden olanlar mukayyet değer üzerinden değerlemeye tabi tutularak kaydi bilançoda gösterilir. Yabancı paralı olanlar da mukayyet değerle dikkate alınır ancak bilançonun düzenlendi-

	ği tarih itibariyle kur dönüşümünün yapılması gerekir.
321. BORÇ SENETLERİ	TL cinsinden olanlar mukayyet değer üzerinden değerlemeye tabi tutularak kaydi bilançoda gösterilir. Yabancı paralı olanlar da mukayyet değerle dikkate alınır ancak bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle kur dönüşümünün yapılması gerekir.
322. BORÇ SENETLERİ REESKONTU (-)	Reeskont işlemi uygulanarak, TL cinsinden olanlar mukayyet değer üzerinden değerlemeye tabi tutularak kaydi bilançoda gösterilir. Yabancı paralı olanlar da mukayyet değerle dikkate alınır ancak bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle kur dönüşümünün yapılması gerekir.
326. ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR	TL cinsinden olanlar mukayyet değer üzerinden değerlemeye tabi tutularak kaydi bilançoda gösterilir. Yabancı paralı olanlar da mukayyet değerle dikkate alınır ancak bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle kur dönüşümünün yapılması gerekir.
329. DİĞER TİCARİ BORÇLAR	TL cinsinden olanlar mukayyet değer üzerinden değerlemeye tabi tutularak kaydi bilançoda gösterilir. Yabancı paralı olanlar da mukayyet değerle dikkate alınır ancak bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle kur dönüşümünün yapılması gerekir.
331. ORTAKLARA BORÇLAR	TL cinsinden olanlar mukayyet değer üzerinden değerlemeye tabi tutularak kaydi bilançoda gösterilir. Yabancı paralı olanlar da mukayyet değerle dikkate alınır ancak bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle kur dönüşümünün yapılması gerekir.
332. İŞTİRAKLERE BORÇLAR	TL cinsinden olanlar mukayyet değer üzerinden değerlemeye tabi tutularak kaydi bilançoda gösterilir. Yabancı paralı olanlar da mukayyet değerle dikkate alınır ancak bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle kur dönüşümünün yapılması gerekir.
333. BAĞLI ORTAKLIKLARA BORÇLAR	TL cinsinden olanlar mukayyet değer üzerinden değerlemeye tabi tutularak kaydi bilançoda gösterilir. Yabancı paralı olanlar da mukayyet değerle dikkate alınır ancak bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle kur dönüşümünün yapılması gerekir.
335. PERSONELE BORÇLAR	TL cinsinden olanlar mukayyet değer üzerinden değerlemeye tabi tutularak kaydi bilançoda gösterilir. Yabancı paralı olanlar da mukayyet değerle dikkate alınır ancak bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle kur dönüşümünün yapılması gerekir.
339. DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR	TL cinsinden olanlar mukayyet değer üzerinden değerlemeye tabi tutularak kaydi bilançoda gösterilir. Yabancı paralı olanlar da mukayyet değerle dikkate alınır ancak bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle kur dönüşümünün yapılması gerekir.
340. ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI	TL cinsinden olanlar mukayyet değer üzerinden değerlemeye tabi tutularak kaydi bilançoda gösterilir. Yabancı paralı olanlar da mukayyet değerle dikkate alınır ancak bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle kur dönüşümünün yapılması gerekir.

349. ALINAN DİĞER AVANSLAR	TL cinsinden olanlar mukayyet değer üzerinden değerlemeye tabi tutularak kaydi bilançoda gösterilir. Yabancı paralı olanlar da mukayyet değerle dikkate alınır ancak bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle kur dönüşümünün yapılması gerekir.
360. ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.
361. ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.
368. VADESİ GEÇMİŞ ERTELENMİŞ VEYA TAKSİTLENDİRİLMİŞ VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.
369. ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.
370. DÖNEM KÂRI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.
371. DÖNEM KÂRININ PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLERİ (-)	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.
372. KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.
373. MALİYET GİDERLERİ KARŞILIĞI	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.
379. DİĞER BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.
380. GELECEK AYLARA AİT GELİRLER	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.
381. GİDER TAHAKKUKLARI	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.
391. HESAPLANAN KDV	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.
392. DİĞER KDV	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.
397. SAYIM VE TESELLÜM FAZLALARI	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.
399. DİĞER ÇEŞİTLİ YABANCI KAYNAKLAR	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.
400. BANKA KREDİLERİ	TL cinsinden olanlar mukayyet değer üzerinden değerlemeye tabi tutularak kaydi bilançoda gösterilir. Yabancı paralı olanlar da mukayyet değerle dikkate alınır ancak bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle kur dönüşümünün yapılması gerekir.
405. ÇIKARILMIŞ TAHVİLLER	TL cinsinden olanlar nominal değer üzerinden değerlemeye tabi tutulur. Yabancı paralı olanlar ise nominal değerle birlikte kur değerlemesi yapılarak bilançoda gösterilir.
407. ÇIKARILMIŞ DİĞER MENKUL KIYMETLER	TL cinsinden olanlar mukayyet değer üzerinden değerlemeye tabi tutularak kaydi bilançoda gösterilir. Yabancı paralı olanlar da mukayyet değerle dikkate alınır ancak bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle kur dönüşümünün yapılması gerekir.

409. DİĞER MALİ BORÇLAR	TL cinsinden olanlar mukayyet değer üzerinden değerlemeye tabi tutularak kaydi bilançoda gösterilir. Yabancı paralı olanlar da mukayyet değerle dikkate alınır ancak bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle kur dönüşümünün yapılması gerekir.
420. SATICILAR	TL cinsinden olanlar mukayyet değer üzerinden değerlemeye tabi tutularak kaydi bilançoda gösterilir. Yabancı paralı olanlar da mukayyet değerle dikkate alınır ancak bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle kur dönüşümünün yapılması gerekir.
421. BORÇ SENETLERİ	TL cinsinden olanlar mukayyet değer üzerinden değerlemeye tabi tutularak kaydi bilançoda gösterilir. Yabancı paralı olanlar da mukayyet değerle dikkate alınır ancak bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle kur dönüşümünün yapılması gerekir.
422. BORÇ SENETLERİ REESKONTU (-)	Reeskont işlemi uygulanarak, TL cinsinden olanlar mukayyet değer üzerinden değerlemeye tabi tutularak kaydi bilançoda gösterilir. Yabancı paralı olanlar da mukayyet değerle dikkate alınır ancak bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle kur dönüşümünün yapılması gerekir.
426. ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR	TL cinsinden olanlar mukayyet değer üzerinden değerlemeye tabi tutularak kaydi bilançoda gösterilir. Yabancı paralı olanlar da mukayyet değerle dikkate alınır ancak bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle kur dönüşümünün yapılması gerekir.
429. DİĞER TİCARİ BORÇLAR	TL cinsinden olanlar mukayyet değer üzerinden değerlemeye tabi tutularak kaydi bilançoda gösterilir. Yabancı paralı olanlar da mukayyet değerle dikkate alınır ancak bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle kur dönüşümünün yapılması gerekir.
431. ORTAKLARA BORÇLAR	TL cinsinden olanlar mukayyet değer üzerinden değerlemeye tabi tutularak kaydi bilançoda gösterilir. Yabancı paralı olanlar da mukayyet değerle dikkate alınır ancak bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle kur dönüşümünün yapılması gerekir.
432. İŞTİRAKLERE BORÇLAR	TL cinsinden olanlar mukayyet değer üzerinden değerlemeye tabi tutularak kaydi bilançoda gösterilir. Yabancı paralı olanlar da mukayyet değerle dikkate alınır ancak bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle kur dönüşümünün yapılması gerekir.
433. BAĞLI ORTAKLIKLARA BORÇLAR	TL cinsinden olanlar mukayyet değer üzerinden değerlemeye tabi tutularak kaydi bilançoda gösterilir. Yabancı paralı olanlar da mukayyet değerle dikkate alınır ancak bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle kur dönüşümünün yapılması gerekir.
437. DİĞER BORÇ SENETLERİ REESKONTU (-)	Reeskont işlemi uygulanarak, TL cinsinden olanlar mukayyet değer üzerinden değerlemeye tabi tutularak kaydi bilançoda gösterilir. Yabancı paralı olanlar da mukayyet değerle dikkate alınır ancak bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle kur dönüşümünün yapılması gerekir.

439. DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR	TL cinsinden olanlar mukayyet değer üzerinden değerlemeye tabi tutularak kaydi bilançoda gösterilir. Yabancı paralı olanlar da mukayyet değerle dikkate alınır ancak bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle kur dönüşümünün yapılması gerekir.
440. ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI	TL cinsinden olanlar mukayyet değer üzerinden değerlemeye tabi tutularak kaydi bilançoda gösterilir. Yabancı paralı olanlar da mukayyet değerle dikkate alınır ancak bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle kur dönüşümünün yapılması gerekir.
449. ALINAN DİĞER AVANSLAR	TL cinsinden olanlar mukayyet değer üzerinden değerlemeye tabi tutularak kaydi bilançoda gösterilir. Yabancı paralı olanlar da mukayyet değerle dikkate alınır ancak bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle kur dönüşümünün yapılması gerekir.
472. KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.
479. DİĞER BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.
480. GELECEK YILLARA AİT GELİRLER	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.
481. GİDER TAHAKKUKLARI	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.
492. GELECEK YILLARA ERTELENEN VEYA TERKİN EDİLEN KATMA DEĞER VERGİSİ	Mukayyet değerle kaydi bilançoda yer alır.

HESAP KODU VE ADI	RAYİÇ BİLANÇO
100 KASA	TL cinsinden olanlar itibari değer, yabancı paralar itibari değer ve TCMB tarafından yayınlanan efektif alış kuru üzerinden değerlemeye tabi tutularak değerlemesi yapılır.
101 ALINAN ÇEKLER	TL cinsinden olanlar itibari değer, yabancı paralı olanlar itibari değer ve TCMB tarafından yayınlanan efektif alış kuru üzerinden değerlemeye tabi tutularak değerlemesi yapılır.
102 BANKALAR	TL cinsinden olanlar mukayyet değer yabancı para cinsinden açtırılan hesaplar mukayyet değer ve TCMB tarafından yayınlanan efektif alış kuru üzerinden kur değerlemesine tabi tutulur. Vadeli mevduatlarda ise o tarihe kadarki tahakkuk ettirilen faiz dikkate alınmalıdır.
103 VERİLEN ÇEKLER VE ÖDEME EMİRLERİ (-)	TL cinsinden olanlar itibari değer, yabancı paralı olanlar itibari değer ve TCMB tarafından yayınlanan efektif alış kuru üzerinden değerlemeye tabi tutularak değerlemesi yapılır.
108 DİĞER HAZIR DEĞERLER	Özellikle banka slipleri bu hesapta çoğunluk teşkil eder mukayyet değer üzerinden değerlemesi yapılır(ancak anlaşma gereği karşı tarafça yapılacak kesintiler dikkate alınmalıdır).
110 HİSSE SENETLERİ	Borsada işlem gören hisse senetleri borsa rayici üzerinden bilançoda yer alırken, borsada işlem görmeyen hisse senetlerinin uzmanlarca yapacakları değerleme sonucu çıkacak değerleri rayiç bilançoda yer alır.
111 ÖZEL KESİM TAHVİL, SENET VE BONOLARI	Borsada işlem gören hisse senetleri borsa rayici üzerinden bilançoda yer alırken, borsada işlem görmeyen hisse senetlerinin uzmanlarca yapacakları değerleme sonucu çıkacak değerleri rayiç bilançoda yer alır.
112 KAMU KESİMİ TAHVİL, SENET VE BONOLARI	Borsada işlem gören hisse senetleri borsa rayici üzerinden bilançoda yer alırken, borsada işlem görmeyen hisse senetlerinin uzmanlarca yapacakları değerleme sonucu çıkacak değerleri rayiç bilançoda yer alır.
118 DİĞER MENKUL KIYMETLER	Borsada işlem gören hisse senetleri borsa rayici üzerinden bilançoda yer alırken, borsada işlem görmeyen hisse senetlerinin uzmanlarca yapacakları değerleme sonucu çıkacak değerleri rayiç bilançoda yer alır.
119 MENKUL KIYMETLER DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI (-)	Menkul kıymetler piyasadaki değerleriyle rayiç bilançoda kayıtlandığından ayrıca menkul kıymetler için ayrılması muhtemel karşılık tutarının bilançoda yer almasına gerek bulunmamaktadır.
120 ALICILAR	Hesapta yer alan ve şirkete borçlu olan kişiler teker teker dikkate alınarak değerlendirilerek şirkete ödememe riski taşıyan tutarlar varsa o tutarlar çıkarılarak hesabın toplam tutarı belirlenir. Yabancı paralı alacaklar içinde aynı işlem yapılır. Ayrıca kur değerlemesinin de yapılması gerekmektedir. Şüpheli hale gelen alacaklar bu sayede kanuni sürecin yaşanması beklenmeksizin çıkarılmış olur.

121 ALACAK SENETLERİ	Hesapta yer alan ve şirkete borçlu olan kişiler teker teker dikkate alınarak değerlendirilerek şirkete ödememe riski taşıyan tutarlar varsa o tutarlar çıkarılarak hesabın toplam tutarı belirlenir. Yabancı paralı alacaklar içinde aynı işlem yapılır. Ayrıca kur değerlemesinin de yapılması gerekmektedir. Şüpheli hale gelen alacaklar bu sayede kanuni sürecin yaşanması beklenmeksizin çıkarılmış olur.
122 ALACAK SENETLERİ REESKONTU (-)	Rayiç bilançoda asıl olan, bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle şirketin gerçek durumunun ortaya konulması olduğundan rayiç bilançonun düzenlenmesi için belirlenen tarihe göre reeskontlar hesaplanarak hesaplamada kullanılan vadeler, oranlar açık olarak belirtilmelidir.
126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR	Verilen depozitonun şirketin mevcut durumuyla tahsil edilebilir olmasına bakılır. Eğer prosedürlerin yerine getirilmesi halinde depozito/teminat geri alınabilecekse rayiç bilançoda gösterilir. Eğer tamamı alınamayacak bir kısmı alınabilecekse geri alınabilecek tutar ne kadarsa o tutarın gösterilmesi gerekir.
127 DİĞER ALACAKLAR	Hesapta yer alan ve şirkete borçlu olan kişiler teker teker dikkate alınarak değerlendirilerek şirkete ödememe riski taşıyan tutarlar varsa o tutarlar çıkarılarak hesabın toplam tutarı belirlenir. Yabancı paralı alacaklar içinde aynı işlem yapılır. Ayrıca kur değerlemesinin de yapılması gerekmektedir. Şüpheli hale gelen alacaklar bu sayede kanuni sürecin yaşanması beklenmeksizin çıkarılmış olur.
128 ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR	Hesapta yer alan ve şirkete borçlu olan kişiler teker teker dikkate alınarak değerlendirilerek şirkete ödememe riski taşıyan tutarlar varsa o tutarlar çıkarılarak hesabın toplam tutarı belirlenir. Yabancı paralı alacaklar içinde aynı işlem yapılır. Ayrıca kur değerlemesinin de yapılması gerekmektedir. Şüpheli hale gelen alacaklar bu sayede kanuni sürecin yaşanması beklenmeksizin çıkarılmış olur.
129 ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR KARŞILIĞI (-)	Şirketin rayiç bilançosu belki de son bilançosu olacağından ayrılan karşılıklar rayiç bilançoda yer almaz.
131 ORTAKLARDAN ALACAKLAR	Hesapta yer alan ve şirkete borçlu olan kişiler teker teker dikkate alınarak değerlendirilerek şirkete ödememe riski taşıyan tutarlar varsa o tutarlar çıkarılarak hesabın toplam tutarı belirlenir. Yabancı paralı alacaklar içinde aynı işlem yapılır. Ayrıca kur değerlemesinin de yapılması gerekmektedir. Şüpheli hale gelen alacaklar bu sayede kanuni sürecin yaşanması beklenmeksizin çıkarılmış olur.
132 İŞTİRAKLERDEN ALACAKLAR	Hesapta yer alan ve şirkete borçlu olan kişiler teker teker dikkate alınarak değerlendirilerek şirkete ödememe riski taşıyan tutarlar varsa o tutarlar çıkarılarak hesabın toplam tutarı belirlenir. Yabancı paralı alacaklar içinde aynı işlem yapılır. Ayrıca kur değerlemesinin de yapılması gerekmektedir. Şüpheli hale gelen alacaklar bu sayede kanuni sürecin yaşanması beklenmeksizin çıkarılmış olur.

133 BAĞLI ORTAKLIKLARDAN ALACAKLAR	Hesapta yer alan ve şirkete borçlu olan kişiler teker teker dikkate alınarak değerlendirilerek şirkete ödememe riski taşıyan tutarlar varsa o tutarlar çıkarılarak hesabın toplam tutarı belirlenir. Yabancı paralı alacaklar içinde aynı işlem yapılır. Ayrıca kur değerlemesinin de yapılması gerekmektedir. Şüpheli hale gelen alacaklar bu sayede kanuni sürecin yaşanması beklenmeksizin çıkarılmış olur.
135 PERSONELDEN ALACAKLAR	Hesapta yer alan ve şirkete borçlu olan kişiler teker teker dikkate alınarak değerlendirilerek şirkete ödememe riski taşıyan tutarlar varsa o tutarlar çıkarılarak hesabın toplam tutarı belirlenir. Yabancı paralı alacaklar içinde aynı işlem yapılır. Ayrıca kur değerlemesinin de yapılması gerekmektedir. Şüpheli hale gelen alacaklar bu sayede kanuni sürecin yaşanması beklenmeksizin çıkarılmış olur.
136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR	Hesapta yer alan ve şirkete borçlu olan kişiler teker teker dikkate alınarak değerlendirilerek şirkete ödememe riski taşıyan tutarlar varsa o tutarlar çıkarılarak hesabın toplam tutarı belirlenir. Yabancı paralı alacaklar içinde aynı işlem yapılır. Ayrıca kur değerlemesinin de yapılması gerekmektedir. Şüpheli hale gelen alacaklar bu sayede kanuni sürecin yaşanması beklenmeksizin çıkarılmış olur.
138 ŞÜPHELİ DİĞER ALACAKLAR	Hesapta yer alan ve şirkete borçlu olan kişiler teker teker dikkate alınarak değerlendirilerek şirkete ödememe riski taşıyan tutarlar varsa o tutarlar çıkarılarak hesabın toplam tutarı belirlenir. Yabancı paralı alacaklar içinde aynı işlem yapılır. Ayrıca kur değerlemesinin de yapılması gerekmektedir. Şüpheli hale gelen alacaklar bu sayede kanuni sürecin yaşanması beklenmeksizin çıkarılmış olur.
139 ŞÜPHELİ DİĞER ALACAKLAR KARŞILIĞI (-)	Şirketin rayiç bilançosu belki de son bilançosu olacağından ayrılan karşılıklar rayiç bilançoda yer almaz.
150 İLK MADDE VE MALZEME	Şirketin sahasında uzman olan kişiler tarafından oluşturulmuş uzman bir ekibe yaptıracağı değer rayiç bilançoda yer alır.
151 YARI MAMULLER - ÜRETİM	Şirketin sahasında uzman olan kişiler tarafından oluşturulmuş uzman bir ekibe yaptıracağı değer rayiç bilançoda yer alır.
152 MAMÜLLER	Şirketin sahasında uzman olan kişiler tarafından oluşturulmuş uzman bir ekibe yaptıracağı değer rayiç bilançoda yer alır.
153 TİCARİ MALLAR	Şirketin sahasında uzman olan kişiler tarafından oluşturulmuş uzman bir ekibe yaptıracağı değer rayiç bilançoda yer alır.
157 DİĞER STOKLAR	Şirketin sahasında uzman olan kişiler tarafından oluşturulmuş uzman bir ekibe yaptıracağı değer rayiç bilançoda yer alır.
158 STOK DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI (-)	Bu hesabın düzenleme yaptığı hesap kalemlerindeki değerler rayiç değerleriyle bilançoya yazıldıklarından, bu hesabın rayiç bilançoda yer almasına gerek kalmamaktadır.

159 VERİLEN SİPARİŞ AVANSLARI	İşletmenin avans vermiş olduğu şirketlerle yapılan sözleşmeler varsa bu sözleşmelere göre verilen avansın geri alınabilmesi söz konusu ise tutar yazılır. Geriye daha az bir tutar alınabilecekse geri alınacak tutar rayiç bilançoda gösterilir. Geri alınacak tutarın yabancı para olması durumunda o günkü kur üzerinden TL'ye çevrilerek kaydı yapılır.
180 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER	Yapılan ödemelerin yok hükmünde olması durumunda bu bilanço kalemine rayiç bilançoda yer verilmez.
181 GELİR TAHAKKUKLARI	Bilanço gününde yapılacak hesaplamalar sonucu ortaya çıkan rakam bilançoda kayıtlanır.
191 İNDİRİLECEK KATMA DEĞER VERGİSİ	Mukayyet değer üzerinden yapılır.
192 DİĞER KATMA DEĞER VERGİSİ	Mukayyet değer üzerinden yapılır.
193 PEŞİN ÖDENEN VERGİLER VE FONLAR	Mukayyet değer üzerinden yapılır.
195 İŞ AVANSLARI	TL cinsinden olanları mukayyet değer üzerinden yapılır. Yabancı paralı olanları ise mukayyet değer ile birlikte kur değerlemesine tabi tutulur.
196 PERSONEL AVANSLARI	TL cinsinden olanları mukayyet değer üzerinden yapılır. Yabancı paralı olanları ise mukayyet değer ile birlikte kur değerlemesine tabi tutulur.
197 SAYIM VE TESELLÜM NOKSANLARI	Artık bu eksikliğin bulunabilmesi çok mümkün olamayacağından rayiç bilançoda yer almasına gerek kalmamaktadır.
198 DİĞER ÇEŞİTLİ DÖNEN VARLIKLAR	Mukayyet değer üzerinden yapılır.
220 ALICILAR	Hesapta yer alan ve şirkete borçlu olan kişiler teker teker dikkate alınarak değerlendirilerek şirkete ödememe riski taşıyan tutarlar varsa o tutarlar çıkarılarak hesabın toplam tutarı belirlenir. Yabancı paralı alacaklar içinde aynı işlem yapılır. Ayrıca kur değerlemesinin de yapılması gerekmektedir. Şüpheli hale gelen alacaklar bu sayede kanuni sürecin yaşanması beklenmeksizin çıkarılmış olur.
221 ALACAK SENETLERİ	Hesapta yer alan ve şirkete borçlu olan kişiler teker teker dikkate alınarak değerlendirilerek şirkete ödememe riski taşıyan tutarlar varsa o tutarlar çıkarılarak hesabın toplam tutarı belirlenir. Yabancı paralı alacaklar içinde aynı işlem yapılır. Ayrıca kur değerlemesinin de yapılması gerekmektedir. Şüpheli hale gelen alacaklar bu sayede kanuni sürecin yaşanması beklenmeksizin çıkarılmış olur.
222 ALACAK SENETLERİ REESKONTU (-)	Rayiç bilançoda asıl olan, bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle şirketin gerçek durumunun ortaya konulması olduğundan rayiç bilançonun düzenlenmesi için belirlenen tarihe göre reeskontlar hesaplanarak hesaplamada kullanılan vadeler, oranlar açık olarak belirtilmelidir.

226 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR	Verilen depozitonun şirketin mevcut durumuyla tahsil edilebilir olmasına bakılır. Eğer prosedürlerin yerine getirilmesi halinde depozito/teminat geri alınabilecekse rayiç bilançoda gösterilir. Eğer tamamı alınamayacak bir kısmı alınabilecekse geri alınabilecek tutar ne kadarsa o tutarın gösterilmesi gerekir.
229 ŞÜPHELİ ALACAKLAR KARŞILIĞI (-)	Şirketin rayiç bilançosu belki de son bilançosu olacağından ayrılan karşılıklar rayiç bilançoda yer almaz.
230. ORTAKLARDAN ALACAKLAR	Hesapta yer alan ve şirkete borçlu olan kişiler teker teker dikkate alınarak değerlendirilerek şirkete ödememe riski taşıyan tutarlar varsa o tutarlar çıkarılarak hesabın toplam tutarı belirlenir. Yabancı paralı alacaklar içinde aynı işlem yapılır. Ayrıca kur değerlemesinin de yapılması gerekmektedir. Şüpheli hale gelen alacaklar bu sayede kanuni sürecin yaşanması beklenmeksizin çıkarılmış olur.
231. İŞTİRAKLERDEN ALACAKLAR	Hesapta yer alan ve şirkete borçlu olan kişiler teker teker dikkate alınarak değerlendirilerek şirkete ödememe riski taşıyan tutarlar varsa o tutarlar çıkarılarak hesabın toplam tutarı belirlenir. Yabancı paralı alacaklar içinde aynı işlem yapılır. Ayrıca kur değerlemesinin de yapılması gerekmektedir. Şüpheli hale gelen alacaklar bu sayede kanuni sürecin yaşanması beklenmeksizin çıkarılmış olur.
232. BAĞLI ORTAKLIKLARDAN ALACAKLAR	Hesapta yer alan ve şirkete borçlu olan kişiler teker teker dikkate alınarak değerlendirilerek şirkete ödememe riski taşıyan tutarlar varsa o tutarlar çıkarılarak hesabın toplam tutarı belirlenir. Yabancı paralı alacaklar içinde aynı işlem yapılır. Ayrıca kur değerlemesinin de yapılması gerekmektedir. Şüpheli hale gelen alacaklar bu sayede kanuni sürecin yaşanması beklenmeksizin çıkarılmış olur.
235. PERSONELDEN ALACAKLAR	Hesapta yer alan ve şirkete borçlu olan kişiler teker teker dikkate alınarak değerlendirilerek şirkete ödememe riski taşıyan tutarlar varsa o tutarlar çıkarılarak hesabın toplam tutarı belirlenir. Yabancı paralı alacaklar içinde aynı işlem yapılır. Ayrıca kur değerlemesinin de yapılması gerekmektedir. Şüpheli hale gelen alacaklar bu sayede kanuni sürecin yaşanması beklenmeksizin çıkarılmış olur.
236. DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR	Hesapta yer alan ve şirkete borçlu olan kişiler teker teker dikkate alınarak değerlendirilerek şirkete ödememe riski taşıyan tutarlar varsa o tutarlar çıkarılarak hesabın toplam tutarı belirlenir. Yabancı paralı alacaklar içinde aynı işlem yapılır. Ayrıca kur değerlemesinin de yapılması gerekmektedir. Şüpheli hale gelen alacaklar bu sayede kanuni sürecin yaşanması beklenmeksizin çıkarılmış olur.
237. DİĞER ALACAK SENETLERİ REESKONTU (-)	Rayiç bilançoda asıl olan, bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle şirketin gerçek durumunun ortaya konulması olduğundan rayiç bilançonun düzenlenmesi için belirlenen tarihe göre reeskontlar hesaplanarak hesaplamada kullanılan vadeler, oranlar açık olarak belirtilmelidir.
239. ŞÜPHELİ DİĞER ALACAKLAR KARŞILIĞI (-)	Şirketin rayiç bilançosu belki de son bilançosu olacağından ayrılan karşılıklar rayiç bilançoda yer almaz.

240. BAĞLI MENKUL KIYMETLER	Borsada işlem gören hisse senetleri borsa rayici üzerinden bilançoda yer alırken, borsada işlem görmeyen hisse senetlerinin uzmanlarca yapacakları değerleme sonucu çıkacak değerleri rayiç bilançoda yer alır.
242. İŞTİRAKLER	Borsada işlem gören hisse senetleri borsa rayici üzerinden bilançoda yer alırken, borsada işlem görmeyen hisse senetlerinin uzmanlarca yapacakları değerleme sonucu çıkacak değerleri rayiç bilançoda yer alır.
245. BAĞLI ORTAKLIKLAR	Borsada işlem gören hisse senetleri borsa rayici üzerinden bilançoda yer alırken, borsada işlem görmeyen hisse senetlerinin uzmanlarca yapacakları değerleme sonucu çıkacak değerleri rayiç bilançoda yer alır.
248. DİĞER MALİ DURAN VARLIKLAR	Borsada işlem gören hisse senetleri borsa rayici üzerinden bilançoda yer alırken, borsada işlem görmeyen hisse senetlerinin uzmanlarca yapacakları değerleme sonucu çıkacak değerleri rayiç bilançoda yer alır.
250. ARAZİ VE ARSALAR	Şirketin sahasında uzman olan kişiler tarafından oluşturulmuş uzman bir ekibe yaptıracağı değer rayiç bilançoda yer alır.
251. YER ALTI VE YER ÜSTÜ DÜZENLERİ	Şirketin sahasında uzman olan kişiler tarafından oluşturulmuş uzman bir ekibe yaptıracağı değer rayiç bilançoda yer alır.
252. BİNALAR	Şirketin sahasında uzman olan kişiler tarafından oluşturulmuş uzman bir ekibe yaptıracağı değer rayiç bilançoda yer alır.
253. TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR	Şirketin sahasında uzman olan kişiler tarafından oluşturulmuş uzman bir ekibe yaptıracağı değer rayiç bilançoda yer alır.
254. TAŞITLAR	Şirketin sahasında uzman olan kişiler tarafından oluşturulmuş uzman bir ekibe yaptıracağı değer rayiç bilançoda yer alır.
255. DEMİRBAŞLAR	Şirketin sahasında uzman olan kişiler tarafından oluşturulmuş uzman bir ekibe yaptıracağı değer rayiç bilançoda yer alır.
256. DİĞER MADDİ DURAN VARLIKLAR	Şirketin sahasında uzman olan kişiler tarafından oluşturulmuş uzman bir ekibe yaptıracağı değer rayiç bilançoda yer alır.
257. BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR (-)	Tüm maddi duran varlıklar rayiç bedelleriyle bilançoda yer aldığından amortisman hesaplanmaz ve bu kalem bilançoda yer almaz.
258. YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR	Şirketin sahasında uzman olan kişiler tarafından oluşturulmuş uzman bir ekibe yaptıracağı değer rayiç bilançoda yer alır.

259. VERİLEN AVANSLAR	İşletmenin avans vermiş olduğu şirketlerle yapılan sözleşmeler varsa bu sözleşmelere göre verilen avansın geri alınabilmesi söz konusu ise tutar yazılır. Geriye daha az bir tutar alınabilecekse geri alınacak tutar rayiç bilançoda gösterilir. Geri alınacak tutarın yabancı para olması durumunda o günkü kur üzerinden TL'ye çevrilerek rayiç bilançoya kaydı yapılır.
260. HAKLAR	Şirketin sahasında uzman olan kişiler tarafından oluşturulmuş uzman bir ekibe yaptıracağı değer rayiç bilançoda yer alır.
261. ŞEREFİYE	Rayiç bilanço şirketin sürekliliği esası dikkate alınarak düzenlenmediğinden bu kalem rayiç bilançoda yer almaz.
262. KURULUŞ VE ÖRGÜTLENME GİDERLERİ	Rayiç bilanço şirketin sürekliliği esası dikkate alınarak düzenlenmediğinden bu kalem rayiç bilançoda yer almaz.
263. ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ	Rayiç bilanço şirketin sürekliliği esası dikkate alınarak düzenlenmediğinden bu kalem rayiç bilançoda yer almaz.
264. ÖZEL MALİYETLER	Rayiç bilanço şirketin sürekliliği esası dikkate alınarak düzenlenmediğinden bu kalem rayiç bilançoda yer almaz.
267. DİĞER MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	Rayiç bilanço şirketin sürekliliği esası dikkate alınarak düzenlenmediğinden bu kalem rayiç bilançoda yer almaz.
268. BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR (-)	Tüm maddi duran varlıklar rayiç bedelleriyle bilançoda yer aldığından amortisman hesaplanmaz ve bu kalem bilançoda yer almaz.
269. VERİLEN AVANSLAR	İşletmenin avans vermiş olduğu şirketlerle yapılan sözleşmeler varsa bu sözleşmelere göre verilen avansın geri alınabilmesi söz konusu ise tutar yazılır. Geriye daha az bir tutar alınabilecekse geri alınacak tutar rayiç bilançoda gösterilir. Geri alınacak tutarın yabancı para olması durumunda o günkü kur üzerinden TL'ye çevrilerek rayiç bilançoya kaydı yapılır.
271. ARAMA GİDERLERİ	Rayiç bilanço şirketin sürekliliği esası dikkate alınarak düzenlenmediğinden bu kalem rayiç bilançoda yer almaz.
272. HAZIRLIK VE GELİŞTİRME GİDERLERİ	Rayiç bilanço şirketin sürekliliği esası dikkate alınarak düzenlenmediğinden bu kalem rayiç bilançoda yer almaz.
277. DİĞER ÖZEL TÜKENMEYE TABİ VARLIKLAR	Rayiç bilanço şirketin sürekliliği esası dikkate alınarak düzenlenmediğinden bu kalem rayiç bilançoda yer almaz.
278. BİRİKMİŞ TÜKENME PAYLARI (-)	Tüm maddi duran varlıklar rayiç bedelleriyle bilançoda yer aldığından amortisman hesaplanmaz ve bu kalem bilançoda yer almaz.

279. VERİLEN AVANSLAR	İşletmenin avans vermiş olduğu şirketlerle yapılan sözleşmeler varsa bu sözleşmelere göre verilen avansın geri alınabilmesi söz konusu ise tutar yazılır. Geriye daha az bir tutar alınabilecekse geri alınacak tutar rayiç bilançoda gösterilir. Geri alınacak tutarın yabancı para olması durumunda o günkü kur üzerinden TL'ye çevrilerek rayiç bilançoya kaydı yapılır.
280. GELECEK YILLARA AİT GİDERLER	Yapılan ödemelerin yok hükmünde olması durumunda bu bilanço kalemine rayiç bilançoda yer verilmez.
281. GELİR TAHAKKUKLARI	Bilanço gününde yapılacak hesaplamalar sonucu ortaya çıkan rakam bilançoda kayıtlanır.
291. GELECEK YILLARDA İNDİRİLECEK KATMA DEĞER VERGİSİ	Mukayyet değerle rayiç bilançoda yer alır.
292. DİĞER KATMA DEĞER VERGİSİ	Mukayyet değerle rayiç bilançoda yer alır.
293. GELECEK YILLAR İHTİYACI STOKLAR	Şirketin sahasında uzman olan kişiler tarafından oluşturulmuş uzman bir ekibe yaptıracağı değer rayiç bilançoda yer alır.
294. ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR	Şirketin sahasında uzman olan kişiler tarafından oluşturulmuş uzman bir ekibe yaptıracağı değer rayiç bilançoda yer alır.
297. DİĞER ÇEŞİTLİ DURAN VARLIKLAR	Şirketin sahasında uzman olan kişiler tarafından oluşturulmuş uzman bir ekibe yaptıracağı değer rayiç bilançoda yer alır.
300. BANKA KREDİLERİ	Kaydi değer(ilgili taraflarca yapılacak mutabakat sonucu çıkan değer dikkate alınır.
303. UZUN VADELİ KREDİLERİN ANAPARA TAKSİTLERİ VE FAİZLERİ	Kaydi değer(ilgili taraflarca yapılacak mutabakat sonucu çıkan değer dikkate alınır.
305. ÇIKARILMIŞ BONOLAR VE SENETLER	Kaydi değer(ilgili taraflarca yapılacak mutabakat sonucu çıkan değer dikkate alınır.
309. DİĞER MALİ BORÇLAR	Kaydi değer(ilgili taraflarca yapılacak mutabakat sonucu çıkan değer dikkate alınır.
320. SATICILAR	Kaydi değer(ilgili taraflarca yapılacak mutabakat sonucu çıkan değer dikkate alınır.
321. BORÇ SENETLERİ	Kaydi değer(ilgili taraflarca yapılacak mutabakat sonucu çıkan değer dikkate alınır.
322. BORÇ SENETLERİ REESKONTU (-)	Rayiç bilançoda asıl olan, bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle şirketin gerçek durumunun ortaya konulması olduğundan rayiç bilançonun düzenlenmesi için belirlenen tarihe göre reeskontlar hesaplanarak hesaplamada kullanılan vadeler, oranlar açık olarak belirtilmelidir.
326. ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR	Kaydi değer(ilgili taraflarca yapılacak mutabakat sonucu çıkan değer dikkate alınır.
329. DİĞER TİCARİ BORÇLAR	Kaydi değer(ilgili taraflarca yapılacak mutabakat sonucu çıkan değer dikkate alınır.
331. ORTAKLARA BORÇLAR	Kaydi değer(ilgili taraflarca yapılacak mutabakat sonucu çıkan değer dikkate alınır.
332. İŞTİRAKLERE BORÇLAR	Kaydi değer(ilgili taraflarca yapılacak mutabakat sonucu çıkan değer dikkate alınır.
333. BAĞLI ORTAKLIKLARA BORÇLAR	Kaydi değer(ilgili taraflarca yapılacak mutabakat sonucu çıkan değer dikkate alınır.

335. PERSONELE BORÇLAR	Kaydi değer(ilgili taraflarca yapılacak mutabakat sonucu çıkan değer dikkate alınır.
339. DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR	Kaydi değer(ilgili taraflarca yapılacak mutabakat sonucu çıkan değer dikkate alınır.
340. ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI	Kaydi değer(ilgili taraflarca yapılacak mutabakat sonucu çıkan değer dikkate alınır.
349. ALINAN DİĞER AVANSLAR	Kaydi değer(ilgili taraflarca yapılacak mutabakat sonucu çıkan değer dikkate alınır.
360. ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR	Kaydi değeri bilançoda yer alır.
361. ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ	Kaydi değeri bilançoda yer alır.
368. VADESİ GEÇMİŞ ERTELENMİŞ VEYA TAKSİT-LENDİRİLMİŞ VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	Kaydi değeri bilançoda yer alır.
369. ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	Kaydi değeri bilançoda yer alır.
370. DÖNEM KÂRI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜ-KÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI	Kaydi değeri bilançoda yer alır.
371. DÖNEM KÂRININ PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLERİ (-)	Kaydi değeri bilançoda yer alır.
372. KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI	Şirketin muhtemel olarak ödemekle yükümlü olduğu tutar hesaplanarak gerekçeleri ve hesaplanma yöntemleriyle birlikte gösterilmelidir.
373. MALİYET GİDERLERİ KARŞILIĞI	Şirketin muhtemel olarak ödemekle yükümlü olduğu tutar hesaplanarak gerekçeleri ve hesaplanma yöntemleriyle birlikte gösterilmelidir.
379. DİĞER BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	Şirketin muhtemel olarak ödemekle yükümlü olduğu tutar hesaplanarak gerekçeleri ve hesaplanma yöntemleriyle birlikte gösterilmelidir.
380. GELECEK AYLARA AİT GELİRLER	Rayiç bilançoda yer almaz.
381. GİDER TAHAKKUKLARI	Kaydi değer üzerinden gerçek değeri hesaplanarak gerekçeleri dipnotlarda açıklanarak hesaplanan tutar yer alır.
391. HESAPLANAN KDV	Kaydi bilançoda yer alan tutar rayiç bilançoya aktarılır.
392. DİĞER KDV	Kaydi bilançoda yer alan tutar rayiç bilançoya aktarılır.
397. SAYIM VE TESELLÜM FAZLALARI	Kaydi bilançodaki değer yer alır.
399. DİĞER ÇEŞİTLİ YABANCI KAYNAKLAR	Kaydi bilançodaki değer yer alır.
400. BANKA KREDİLERİ	Kaydi değer(ilgili taraflarca yapılacak mutabakat sonucu çıkan değer dikkate alınır.
405. ÇIKARILMIŞ TAHVİLLER	Kaydi değer(ilgili taraflarca yapılacak mutabakat sonucu çıkan değer dikkate alınır.
407. ÇIKARILMIŞ DİĞER MENKUL KIYMETLER	Kaydi değer(ilgili taraflarca yapılacak mutabakat sonucu çıkan değer dikkate alınır.
409. DİĞER MALİ BORÇLAR	Kaydi değer(ilgili taraflarca yapılacak mutabakat sonucu çıkan değer dikkate alınır.

420. SATICILAR	Kaydi değer(ilgili taraflarca yapılacak mutabakat sonucu çıkan değer dikkate alınır.
421. BORÇ SENETLERİ	Kaydi değer(ilgili taraflarca yapılacak mutabakat sonucu çıkan değer dikkate alınır.
422. BORÇ SENETLERİ REESKONTU (-)	Rayiç bilançoda asıl olan, bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle şirketin gerçek durumunun ortaya konulması olduğundan rayiç bilançonun düzenlenmesi için belirlenen tarihe göre reeskontlar hesaplanarak hesaplamada kullanılan vadeler, oranlar açık olarak belirtilmelidir.
426. ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR	Kaydi değer(ilgili taraflarca yapılacak mutabakat sonucu çıkan değer dikkate alınır.
429. DİĞER TİCARİ BORÇLAR	Kaydi değer(ilgili taraflarca yapılacak mutabakat sonucu çıkan değer dikkate alınır.
431. ORTAKLARA BORÇLAR	Kaydi değer(ilgili taraflarca yapılacak mutabakat sonucu çıkan değer dikkate alınır.
432. İŞTİRAKLERE BORÇLAR	Kaydi değer(ilgili taraflarca yapılacak mutabakat sonucu çıkan değer dikkate alınır.
433. BAĞLI ORTAKLIKLARA BORÇLAR	Kaydi değer(ilgili taraflarca yapılacak mutabakat sonucu çıkan değer dikkate alınır.
437. DİĞER BORÇ SENETLERİ REESKONTU (-)	Rayiç bilançoda asıl olan, bilançonun düzenlendiği tarih itibariyle şirketin gerçek durumunun ortaya konulması olduğundan rayiç bilançonun düzenlenmesi için belirlenen tarihe göre reeskontlar hesaplanarak hesaplamada kullanılan vadeler, oranlar açık olarak belirtilmelidir.
439. DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR	Kaydi değer(ilgili taraflarca yapılacak mutabakat sonucu çıkan değer dikkate alınır.
440. ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI	Kaydi değer(ilgili taraflarca yapılacak mutabakat sonucu çıkan değer dikkate alınır.
449. ALINAN DİĞER AVANSLAR	Kaydi değer(ilgili taraflarca yapılacak mutabakat sonucu çıkan değer dikkate alınır.
472. KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI	Şirketin muhtemel olarak ödemekle yükümlü olduğu tutar hesaplanarak gerekçeleri ve hesaplanma yöntemleriyle birlikte gösterilmelidir.
479. DİĞER BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	Şirketin muhtemel olarak ödemekle yükümlü olduğu tutar hesaplanarak gerekçeleri ve hesaplanma yöntemleriyle birlikte gösterilmelidir.
480. GELECEK YILLARA AİT GELİRLER	Rayiç bilançoda yer almaz.
481. GİDER TAHAKKUKLARI	Kaydi değer üzerinden gerçek değeri hesaplanarak gerekçeleri dipnotlarda açıklanarak hesaplanan tutar yer alır.
492. GELECEK YILLARA ERTELENEN VEYA TERKİN EDİLEN KATMA DEĞER VERGİSİ	Kaydi bilançoda yer alan tutar rayiç bilançoya aktarılır.

4.KONKORDATO KOMİSERİ VE ALACAKLILAR KURULU

İflasın ertelenmesi davalarında alınan ve "borçlunun tasarruf yetkilerini kısıtlayan" benzer tedbirlere ve yine aynı davalarda görev verilen "kayyım" atamasına yönelik benzeri uygulamanın yeni yasada konkordato komiseri olarak yer aldığı görülmektedir (Aslanoğlu, Özalp, Özalp, 2017; 73).

Konkordato komiserinin iki temel fonksiyonu vardır; Birincisi, konkordatonun kabul veya reddine esas teşkil edecek rapor ve dayanaklarını hazırlanması, İkincisi de mühlet hükümlerinin yürüdüğü süreç içinde aleyhine takip yapılamayan borçlunun, bu dönemde alacaklılarının zararına herhangi bir işlem yapmasının önlenmesi bakımından denetlenmesidir. Mahkemeye faaliyetleri ile ilgili ara raporlar vererek, alacaklıların konkordato süreci hakkında bilgi edinmelerini sağlamayı öngörmüştür. Bu ara raporlar çerçevesinde Komiser konkordatonun gerçekleşemeyeceğini açıkça anlaşılması durumunda, konkordato mühletinin sona ermesinden önce mahkemeden mühletin kaldırılmasını isteyebileceği gibi mahkemenin de aynı görüşü benimsemesi hâlinde mühlet kaldırılabilecektir. Konkordato komiserinin borçlunun denetlenmesine ilişkin görevine paralel olan diğer bir fonksiyonu da, konkordato işlemlerinin oluşturduğu dosyaları hazırlayarak, mühlet sona ermeden önce, konkordatonun oluşup oluşmadığı yolundaki raporu ile birlikte ticaret mahkemesine sunmaktır. Konkordatonun oluşup oluşmadığını belirlemeye imkân sağlayacak olan konkordato dosyalarının sağlıklı bir biçimde tamamlanması, İcra ve İflâs Kanunu'nda belirtilen, oldukça kapsamlı ve ayrıntılı işlemlerin komiserliğin yönetim ve gözetimi altında gerçekleştirilmesini gerektirmektedir. Örneğin, alacak kayıtları yapılan kayıtlara itirazlar, çekişmeli alacakların ticaret mahkemesine sunulması, alacaklılar toplantısının yapılması, aktif, pasif ve nisabın saptanması, bilirkişi incelemelerinin yapılması, vb., komiserin konkordatoyu hazırlayabilmek için gerçekleştirmesi gereken önemli işlemleri kapsamaktadır. Komiser seçimi sırasında mahke-

menin titiz ve özenli davranması, dürüst, namuslu, bilgili ve deneyimli kimseleri Komiser olarak ataması gerekir. Zira komiserin bir kamu görevlisi olarak görevini tam bir tarafsızlık ve objektiflik içinde yerine getirmesi zorunludur. Bu bağlamda komiserin borçlu ve alacaklılara yakın kimseler arasından seçilmemesi gerekir. Çünkü Komiser ne borçlunun, ne de alacaklının vekilidir; o, tarafsız ve yaptığı işe özgü olmak üzere kamu görevi yüklenmiş olan bir kimsedir. Komiserin tarafsızlığı, alacaklılar için olduğu kadar, borçlu yönünden de önemli bir teminat oluşturur. Mahkeme bu nokta üzerinde önemle durarak, konkordatoya iyi bir biçimde hazırlayacak ve borçluyu müessesenin amacına uygun bir doğrultuda denetleyebilecek, alacaklılara ve borçluya bağımlı olmayan bilgili ve deneyimli uzman kişileri komiser olarak görevlendirmek zorundadır. Aksi takdirde, konkordatoya ilişkin işlemlerin yasağının amacına uygun bir şekilde gerçekleştirilmesine ve hazırlanan konkordato dosyasının içeriğine, tarafların ve ticaret mahkemesinin güven duymasına imkan yoktur. Tercihen, konkordato hukuku bilgisine iyi bir düzeyde sahip olan ve tarafsızlığını kanıtlanmış bulunan hukukçuların konkordato komiserleri arasına dâhil edilmelerinde yarar vardır. Bu bağlamda, komiser seçilecek kişinin konkordatonun hazırlanması bakımından malî verileri değerlendirebilecek düzeyde muhasebe bilgisine sahip bulunması, konkordato durumlarıyla malî bilgilerin konkordatonun amacına uygun bir biçimde kombine edilmesi açısından zorunludur. Komiserin memur sayılmaması nedeniyle, mahkemenin komiser üzerinde disipliner nitelikte etkisi yoktur. Ancak, ticaret mahkemesinin komiserliğin faaliyetlerini izleyerek gözetim görevini yerine getirmesi, azil yetkisinin doğal bir gereği olarak kabul edilmektedir. Komiser mühlet hükümlerinin devam ettiği dönemde, borçlunun yaptığı faaliyet ve işlemleri denetlemekle görevlidir. Komiserin denetim fonksiyonu, borçlunun bu dönemde alacaklarının aleyhine malvarlığını azaltıcı nitelikteki işlemler yapmasının önlenmesi amacına yöneliktir. Komiser, konkordatonun ve alacakların güvencesi durumundadır. Borçlu, kanunun

yasakladığı sınırlayıcı biçimde belirtilen işlemleri ancak mahkemenin izni ile yapabilmektedir. Ayrıca borçlu, mahkemenin komiserin izniyle yapılmasını öngördüğü işlemleri; ancak komiserin onayını sağlayarak gerçekleştirebilecek; aksi takdirde, yapılan işlemler geçersiz olacaktır. Diğer yandan mahkeme işletmenin bütününün yönetimini komisere bırakmış ise borçlunun malları üzerindeki tasarruf yetkisi tümüyle ortadan kalkmış olacaktır. Bundan başka; borçlu komiserin talimatlarına uygun doğrultuda hareket etmek zorundadır. Bu yetkinin sınırları, işin niteliğinin gerektirdiği ölçüdedir. Ne var ki, komiserin haksız ve yersiz yasaklamalarına karşı, borçlu mahkemeye şikâyet yoluyla başvurarak, bu tür yasaklamaların kaldırılmasını isteyebilir(Altay Eskiocak, 2018, s. 138-141).

Komiser, alacaklılar toplantısına başkanlık eder ve borçlunun durumu hakkında bir rapor verir. Borçlu gerekli açıklamaları yapmak üzere toplantıda hazır bulunmaya mecburdur. Kendisinin, karı veya kocasının, nişanlısının yahut kan ve kayın alt ve üstsoyunun veya üçüncü derece dâhil olmak üzere bu dereceye kadar olan kan ve kayın hısımlarının, Kanuni temsilcisi veya vekili, çalışanı, kayyımı ya da yasal danışmanı bulunduğu bir şahsın, menfaati olan işleri göremeyip derhal görevlendirmeyi yapan mahkemeye haber vermek zorundadır. Mahkeme tarafından müracaat yerinde görülürse komiserin görevine son verilir. Konkordato komiseri, görevi kapsamında kendisi veya başkaları hesabına sözleşme yapamaz, yaparsa hükümsüzdür(İİK Madde 302)[57].

Dosyayı teslim alan komiser kesin mühlet içinde, konkordatonun tasdikine yönelik işlemleri tamamlayarak dosyayı raporuyla birlikte mahkemeye iade eder(İİK Madde 290)[58]

---

[57] Komiser alacaklılar toplantısına başkanlık eder ve borçlunun durumu hakkında bir rapor verir. Borçlu gerekli açıklamaları yapmak üzere toplantıda hazır bulunmaya mecburdur (İİK Madde 302).

[58] Dosyayı teslim alan komiser kesin mühlet içinde, konkordatonun tasdikine yönelik işlemleri tamamlayarak dosyayı raporuyla birlikte mahkemeye iade eder Madde 290.

Komiserin görevleri şunlardır(İİK Madde 290):[59]

1) Komiser, görevini yerine getirirken aşağıdaki yükümlülüklere uymak zorundadır:

a) Görevini kanun, bu Yönetmelik ve dürüstlük kuralları çerçevesinde tarafsız, objektif ve özenle yerine getirmek.

b) Kendisine tevdi olunan görevi bizzat yerine getirmek.

c) Görevi sebebiyle öğrendiği sırların gizliliğini sağlamak ve korumak.

ç) Görevi sırasında elde ettiği bilgileri kendisi, yakınları veya üçüncü kişiler yararına doğrudan veya dolaylı bir menfaat elde etmek için kullanmamak.

d) Görev, unvan ve yetkilerini kullanarak kendisi, yakınları veya üçüncü kişiler lehine menfaat sağlamamak, hediye kabul etmemek ve aracılıkta bulunmamak.

2) Birinci fıkranın (c), (ç) ve (d) bentlerinde sayılan yükümlülükler komiserlik görevi sona erdikten sonra da devam eder.

3) Komiser, görev almak için reklam sayılabilecek nitelikte girişim ve eylemlerde bulunamaz.

4) Birinci fıkrada sayılan yükümlülüklere aykırı davranan komiserin görevine mahkemece son verilir. Bu durum derhâl bölge kuruluna ve ayrıca eylemin suç oluşturması hâlinde Cumhuriyet başsavcılığına bildirilir.

---

[59] Komiserin görevleri şunlardır (İİK Madde 290:
a) Konkordato projesinin tamamlanmasına katkıda bulunmak.
b) Borçlunun faaliyetlerine nezaret etmek.
c) Bu kanunda verilen görevleri yapmak.
d) Mahkemenin istediği konularda ve uygun göreceği sürelerde ara raporlar sunmak.
e) Alacaklılar kurulunu konkordatonun seyri hakkında düzenli aralıklarla bilgilendirmek.
f) Talepte bulunan diğer alacaklılara konkordatonun seyri ve borçlunun güncel malî durumu hakkında bilgi vermek.
g) Mahkeme tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Komiserin konkordatoya ilişkin işlemleri ile ilgili şikâyetler, asliye (ticaret) mahkemesi tarafından kesin olarak karara bağlanır(İİK Madde 290).[60]

Komiserin yukarıda sayılan tüm bu görevleri, konkordatonun tasdiki yargılanmasının ön hazırlıklarıdır. Mahkeme komisere bu görevlerin dışında başka görevlerde verebilir [m. 290 f.2, b.(g)]. Buna göre komiser örneğin konkordato projesinin hazırlanmasıyla ve bu kapsamda alacaklar, hissedarlar, yeni finansörler ve işçilere müzakereler yapmakla görevlendirilebileceği gibi, derdest davalarda borçluyu temsil etmekte de görevlendirilebilir. Bu çerçevede örneğin, borçlunun ticari faaliyetlerini bizzat komiser sürdürülebilir veya komiser, borçluyu temsil edebilir. Komiserin görevlerini mühletin kaldırılmasıyla ve konkordatonun tasdik kararıyla sona erer.

Mahkemece atanan geçici komiser ve komiserler, özel sicilinde kaydedilmek üzere mahkemenin bağlı bulunduğu bölge adliye mahkemesi bilirkişilik bölge kuruluna bildirilir. Bir kişi eş zamanlı olarak beşten fazla dosyada geçici komiser ve komiser olarak görev yapamaz. Komiserin sorumlulukları hakkında 227 nci Maddenin dördüncü ve beşinci fıkrası hükümleri uygulanır(İİK Madde 290).[61]

Konkordato komiseri de tıpkı kayyım gibi klasik kamu hizmetlerinden olan adli hizmeti ifa etmektedir. Bu hizmetin ifası sırasında konkordato komiseri, alacaklı ve borçludan bağımsız ve tarafsızdır. Görevini objektif bir şekilde yerine getirmekle yükümlüdür(Arzova vd. 2018, s. 130).

---

[60] Komiserin konkordatoya ilişkin işlemleri ile ilgili şikayetler, asliye ticaret mahkemesi tarafından kesin olarak karara bağlanır[60] Madde 290.

[61] Mahkemece atanan geçici komiser ve komiserler, özel sicilinde kaydedilmek üzere mahkemenin bağlı bulunduğu bölge adliye mahkemesi bilirkişilik bölge kuruluna bildirilir. Bir kişi eş zamanlı olarak beşten fazla dosyada geçici komiser ve komiser olarak görev yapamaz. Komiserin sorumlulukları hakkında 227 nci Maddenin dördüncü ve beşinci fıkrası hükümleri uygulanır Madde 290

Konkordato komiserinin nitelikleri ayrıca çıkarılan yönetmelikte[62]

(1) Komiserde aşağıdaki nitelikler aranır:

a) Türk vatandaşı olmak.

b) Tam ehliyetli olmak.

c) En az dört yıllık lisans eğitimi veren fakültelerden veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurtiçindeki veya yurtdışındaki öğretim kurumlarından mezun olmak ve beş yıldan az olmamak üzere mesleki tecrübeye sahip bulunmak.

ç) İflas etmemiş olmak.

d) Son üç yıl içinde görevin gerektirdiği özen yükümlülüğüne uymadığından dolayı komiserlik görevine son verilmemiş olmak.

e) Disiplin yönünden meslekten veya memuriyetten çıkarılmamış olmak, sanat icrasından veya mesleki faaliyetten yasaklı bulunmamak.

f) Kamu hizmetinden yasaklı olmamak.

g) Fiilen yürütmekte olduğu mesleğinin ilgili mevzuatında, komiserliği yürütmesine engel bir hüküm bulunmamak.

ğ) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıldan fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar ile zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık, gerçeğe

---

[62] Konkordato Komiserinin Niteliklerine ve Alacaklılar Kurulunun Zorunlu Olarak Oluşturulmasına Dair Yönetmelik Ocak 2019

aykırı bilirkişilik veya tercümanlık yapma, yalan tanıklık ve yalan yere yemin suçlarından mahkûm olmamak.

h) Terör örgütleriyle iltisaklı veya irtibatlı olmamak.

ı) Bu Yönetmeliğin 13 üncü maddesi hükmü saklı kalmak kaydıyla komiserlik eğitimini tamamlamış olmak.

Komiser, yaptığı işlemlerden dolayı her daire ve makam ile doğrudan doğruya muhabere edebilir (İİK m. 359). Komiserin sorumluluğu hakkında İİK m. 227'nin 3. ve 4. fıkraları uygulama alanı bulacaktır. İİK m. 227, f.3 (İflas idaresini teşkil edenler kusurlarından ileri gelen zarardan sorumludurlar. Bu davalara adliye mahkemelerinde bakılır) gereğince komiser kusurundan ileri gelen zararlardan sorumludur. Bu davalara adli mahkemelerde bakılır. Komiser, Türk Ceza Kanunun uygulanmasında memur sayılacaktır (İİK m.227, f.4).

Komiser, alacaklıları alacaklarını bildirmesi için davet eder (İİK m. 299). Borçlunun, alacaklılar hakkında beyanda bulunması önemlidir ve bu sebeple komiser borçluyu da alacaklar hakkında beyanda bulunması için davet eder (İİK m.300). Konkordato projesinin hazırlanması tamamlandıktan sonra komiser, alacakları, konkordato projesini müzakere etmek için toplantıya çağırır (İİK m.301). Alacaklılar toplanmasının tamamlanmasından sonra komiser, konkordatonun kabulü veya reddine ilişkin görüşünü ilişkin raporunu mahkemeye sunacaktır (İİK m.304, f.1).

Komiser, görevlendirilmesini müteakip borçlunun mevcudunun bir defterini yapar ve malların kıymetlerini takdir eder. Borçlunun başka yerlerde malları varsa bu muamele o yer icra dairesi marifetiyle yaptırılabilir(İİK Madde 298).[63]

---

[63] Komiser, görevlendirilmesini müteakip borçlunun mevcudunun bir defterini yapar ve malların kıymetlerini takdir eder. Borçlunun başka yerlerde malları varsa bu muamele o yer icra dairesi marifetiyle yaptırılabilir (İİK Madde 298).

Komiser rehinli malların kıymetinin takdirine ilişkin kararını alacaklıların incelemesine hazır bulundurur; kıymet takdiri kararı alacaklılar toplantısından önce yazılı olarak rehinli alacaklılara ve borçluya bildirilir(İİK Madde 298).[64]

İlgililer, yedi gün içinde ve masrafını önceden vermek kaydıyla, mahkemeden rehinli malların kıymetini yeniden takdir etmesini isteyebilirler. Eğer yeni kıymet takdiri bir alacaklı tarafından istenmiş ve takdir edilen kıymet, kayda değer bir şekilde değişmişse alacaklı borçludan masraflarının ödenmesini talep edebilir(İİK Madde 298).[65]

Rehinli taşınmaz malların kıymet takdiri, 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca gayrimenkul değerleme uzmanlığı lisansı ile yetkilendirilen kişilere yaptırılabilir(İİK Madde 298).[66]

Alacaklılar, komiser tarafından 288 inci Madde uyarınca yapılacak ilânla, ilân tarihinden itibaren onbeş gün içinde alacaklarını bildirmeye davet olunur. Ayrıca, ilânın birer sureti adresi belli olan alacaklılara posta ile gönderilir. İlânda, alacaklarını bildirmeyen alacaklıların bilançoda kayıtlı olmadıkça konkordato projesinin müzakerelerine kabul edilmeyecekleri ihtarı da yazılır(İİK Madde 299). [67]

---

[64] Komiser rehinli malların kıymetinin takdirine ilişkin kararını alacaklıların incelemesine hazır bulundurur; kıymet takdiri kararı alacaklılar toplantısından önce yazılı olarak rehinli alacaklılara ve borçluya bildirilir (İİK Madde 298).

[65] İlgililer, yedi gün içinde ve masrafını önceden vermek kaydıyla, mahkemeden rehinli malların kıymetini yeniden takdir etmesini isteyebilirler. Eğer yeni kıymet takdiri bir alacaklı tarafından istenmiş ve takdir edilen kıymet, kayda değer bir şekilde değişmişse alacaklı borçludan masraflarının ödenmesini talep edebilir(İİK Madde 298).

[66] Rehinli taşınmaz malların bu Madde kapsamındaki kıymet takdiri, 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca gayrimenkul değerleme uzmanlığı lisansı ile yetkilendirilen kişilere yaptırılabilir(İİK Madde 298).

[67] Alacaklılar, komiser tarafından 288 inci Madde uyarınca yapılacak ilânla, ilân tarihinden itibaren onbeş gün içinde alacaklarını bildirmeye davet olunur. Ayrıca, ilânın birer sureti adresi belli olan alacaklılara posta ile gönderilir. İlânda, alacaklarını bildirmeyen alacaklı-

Komiser, borçluyu iddia olunan alacaklar hakkında açıklamada bulunmaya davet eder. Komiser, alacakların varit olup olmadığı hakkında borçlunun defterleri ve belgeleri üzerinde gerekli incelemelerde bulunarak bunların neticesini 302 nci Madde gereğince vereceği raporda belirtir(İİK Madde 300)[68]

Konkordato projesinin hazırlanması, alacakların bildirilmesi ve tahkiki tamamlandıktan sonra komiser, 288 inci Madde uyarınca yapacağı yeni bir ilânla alacaklıları, konkordato projesini müzakere etmek üzere toplanmaya davet eder. Toplantı günü ilândan en az on beş gün sonra olmak zorundadır. İlanda alacaklıların, toplantıdan önceki yedi gün içinde belgeleri inceleyebilecekleri de bildirilir. Ayrıca, ilânın birer sureti adresi belli olan alacaklılara posta ile gönderilir(İİK Madde 301)[69]

Konkordato komiseri görevi kapsamında ihtiyaç duyduğu bilgi ve belgeleri, özel ve kamu kurum ve kuruluşları ile ilgililerden talep edebilir, doğrudan yazışma yapabilir ve iletişim kurabilir.

286. maddenin son fıkrasında borçludan mahkeme ya da geçici komiserin belge istemesi durumunda bu belgenin ibraz edilmesi zorunluluğu ifade edilmiştir. İstenilen belgelerin temin edilmemesinin sürelerin kesilerek talebin reddedilmesi gereğini ortaya koyabilecek bir biçimde ifade edilmiştir. Mesela istenen belgeler arasında yer alan nakit akım tablosunun borçların yeniden yapılan-

---

ların bilançoda kayıtlı olmadıkça konkordato projesinin müzakerelerine kabul edilmeyecekleri ihtarı da yazılır (İİK Madde 299).

[68] Komiser, borçluyu iddia olunan alacaklar hakkında açıklamada bulunmaya davet eder. Komiser, alacakların varit olup olmadığı hakkında borçlunun defterleri ve belgeleri üzerinde gerekli incelemelerde bulunarak bunların neticesini 302 nci Madde gereğince vereceği raporda belirtir (İİK Madde 300).

[69] Konkordato projesinin hazırlanması, alacakların bildirilmesi ve tahkiki tamamlandıktan sonra komiser, 288 inci Madde uyarınca yapacağı yeni bir ilânla alacaklıları, konkordato projesini müzakere etmek üzere toplanmaya davet eder. Toplantı günü ilândan en az on beş gün sonra olmak zorundadır. İlanda alacaklıların, toplantıdan önceki yedi gün içinde belgeleri inceleyebilecekleri de bildirilir. Ayrıca, ilânın birer sureti adresi belli olan alacaklılara posta ile gönderilir (İİK Madde 301).

dırma yapılması için talep edilen süre ile aynı süreyi kapsayacak bir biçimde istenmesi konkordato süresini doğru bir biçimde karar bağlanması ve yönetilmesi için gerekli belgeler arasında olmalıdır. Ayrıca istenilen belgeler arasında yer alan son bilanço şirketin geçmişe dönük olarak (en azından üç yıl) finansal açıdan neler yaşadığını ortaya koyabilmek açısından son üç yılın bilanço ve gelir tablosunun istenmesi yerinde olacaktır.

Görevlendirilen konkordato komiseri, sicile kaydedilmek üzere mahkeme tarafından bağlı olduğu bölge adliye mahkemesinin kurulu bulunduğu yerdeki bilirkişilik bölge kuruluna derhal bildirilir. Bu bildirim aşağıdaki hususları kapsar:

a) Görevlendirmeyi yapan mahkemenin adı ve dosyanın esas numarası.

b) Komiserin adı ve soyadı ile Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası.

c) Komiserin yerleşim yeri ve iletişim bilgileri.

ç) Komiserin mesleği, uzmanlık alanı, çalıştığı kurum veya kuruluşun adı.

Tüm bu işlemlerin yapılmasıyla konkordato komiserliği ile ilgili bilgiler topluca bir yerde tutulur hale gelmektedir.

Komiser alacaklılar toplantısına başkanlık eder ve borçlunun durumu hakkında bir rapor verir. Borçlu gerekli açıklamaları yapmak üzere toplantıda hazır bulunmaya mecburdur.[70]

Alacaklılar kurulu oluşturulurken komiserinde görüşü alınır. Bu kurul her ay en az bir kere toplanır ve hazır bulunanların oy çokluğu ile karar alır. Kurulun toplantı yeter sayısı bulunmamaktadır. Toplantı tutanağını hazırlama görevi komiserdedir. Komiser, toplantıya katılanların imzasını almak suretiyle alınan kararları top-

---

[70] Komiser alacaklılar toplantısına başkanlık eder ve borçlunun durumu hakkında bir rapor verir. Borçlu gerekli açıklamaları yapmak üzere toplantıda hazır bulunmaya mecburdur (İİK Madde 302).

lantı tutanağına geçirir (İİK m. 289, f. 4).Alacaklılar kurulunda farklı alacaklı sınıflarının ve rehinli alacaklıların da temsil edileceği ve bu temsil oranının da hakkaniyete uygun yani orantılı olması gerektiği ifade edilmiştir.

Alacaklar Kurulunun oluşturulması ile ilgili takdir yetkisinin kullanılabilmesi için gerekli bilgi ve belgeler henüz toplanıp incelenmemiş olduğu için, alacaklılar kurulu geçici mühlet içinde oluşturulamaz. Bu kurulda kimin hangi oranda temsil edileceği tamamen mahkemenin takdirinde olan bir husustur. Fakat kurul üyelerinin sayısı yediyi geçemeyecektir. Bu şekilde oluşturulan alacaklılar kurulu, komiseri denetleyebileceği gibi komisere tavsiyelerde de bulunabilir. Komiser gerekirse alacaklar kurulunun tavsiyelerinden farklı kararlarda verebilir. Alacaklılar kurulunun komiseri görevden alma yetkisi yoktur. Ama komiserin faaliyetlerini yeterli görmediği takdirde, gerekçeli bir raporla mahkemeden komiserin değiştirilmesini isteyebilir. Mahkeme alacaklılar kurulunun bu talebi hakkında borçluyu ve komiserin dinlendikten sonra kesin karar verir (m. 290, son fıkra).

Bedensel engelleri veya sürekli hastalıkları sebebiyle bu görevi yapmakta güçlük çekecek olanlar, Uhdesinde birden fazla konkordato komiserliği görevi bulunanlar, Mahkemece kabul edilecek başkaca bir mazereti bulunanlar istememeleri halinde bir başka konkordato dosyasında komiser olarak görevlendirilemez. Konkordato komiseri haklı bir mazeretin ortaya çıkması halinde görevden ayrılmayı beş gün içinde talep edebilir. Mazeretin kabulü mahkemenin takdirine bağlıdır.

Görevi sebebiyle öğrendiği sırların gizliliğini sağlamak ve korumak, görevi sırasında elde ettiği bilgileri, kendisi, yakınları veya üçüncü kişiler yararına doğrudan veya dolaylı bir menfaat elde etmek için kullanmamak ve görev, unvan ve yetkilerini kullanarak kendisi, yakınları veya üçüncü kişiler lehine menfaat sağlamamak, hediye kabul etmemek ve aracılıkta bulunmamak şeklindeki yükümlülükleri komiserlik görevi sona erdikten sonra da devam eder.

Sayılan görevlerden herhangi birisinin ve birden fazlasının ihlali durumunda komiserin görevine mahkemece son verilir. Bu durum derhal bilirkişilik bölge kuruluna ve ayrıca eylemin suç oluşturması halinde Cumhuriyet başsavcılığına bildirilir.

5.KONKORDATONUN HUKUKİ SONUÇLARI

5.1.İCRA TAKİPLERİNE ETKİSİ

Borçlu ödeme güçlüğü içine düştüğü, borçlarını ödeyemeyeceği anlaşıldığı zaman alacaklılar arasında bir yarış ortaya çıkar. Gerek kanunlarımızın hacze iştirake ilişkin hükümleri, gerekse İflas tasfiyesinde alacaklıların sırasına ve iflasın icra takipleri üzerindeki etkisine ilişkin hükümler dikkate alındığında, bir alacaklının, diğer alacaklılardan evvel harekete geçmesi ve borçlunun mal varlığını haczettirerek mümkün olan en kısa zamanda paraya çevirmesi o alacaklının menfaatinedir. Alacaklılar arasında böyle bir yarış olunca, borçluların durumu daha da kötüleşir; borçluların durumu kötüleştikçe, alacaklılar arasındaki telaş de artar. Bu sebeple, ödeme güçlüğü içine düşen işletmeler bakımından ilk ihtiyaç alacaklıların baskısından bir süre için kurtulmaktır. Karşılaştırmalı hukukta bu konuda bulunan çare de borçlu hakkındaki icra takiplerini bir müddet durdurmak; işletmelere "moratoryum" diyebileceğimiz cüz'i icra takiplerini askıya alan geçici bir koruma süresi tanımak olmuştur. Geçici hukuki koruma önlemlerinin niteliğine uygun olarak ancak mahkemeler tarafından tanınabilecek bu "nefes alma" süresi çeşitli adlarla anılmaktadır: Bazen "konkordato mühleti", bazen "iflasın ertelenmesi süresi", bazen Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerin Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırılmasında kullanılan terimle "ara dönem" vs. verilecek isim ne olursa olsun cüz'i icra takibini askıya alan geçici bir koruma süresi bütün rehabilitasyon usullerinin içermesi gereken bir unsurdur. Fakat yine karşılaştırılmalı hukuktaki uygulamalar gösterilmiştir ki, yaklaşık ispatla yetinilse dahi, geçici korumaya karar verilmesi için geçecek süre uzunca olabilmekte ve

karar verinceye kadar geçecek bu süre yapılan cüz'i icra takiplerin de ödeme güçlüğü içindeki işletmenin faaliyetine devam etmesini imkânsız hale getirebilmektedir. Bu soruna bulunan çözüm ise söz konusu geçici korumanın mümkün olduğu kadar çabuk sağlanması ve geçici koruma talebiyle başvurulan mahkemenin, başvurunun usulüne uygun şekilde yapılması halinde deyim yerindeyse "otomatik olarak" geçici koruma süresi kararını vermesi kuralının benimsenmesi şeklinde olmuştur. Geçici mühlet kararına karşı kanun yolu öngörülmemiştir. Her halükarda geçici mühlet kararından sonra takip başlatılmış ve borçluya ödeme emri gönderilmişse, bu takip geçici mühlet kararını veren asliye ticaret mahkemesi nezninde (süresiz) şikayet yoluyla iptal edilecektir. (Öztek, 2018, s. 147-152).

Borçlunun talebi üzerine, tasdik kararında rehinli malın muhafaza altına alınması ve satışı, karardan itibaren bir yılı geçmemek üzere aşağıdaki şartlarla ertelenebilir(İİK Madde 307).[71]

a) Rehinle temin edilen alacak konkordato talebinden önce doğmuş olmalıdır.

b) Rehinle temin edilen alacağın konkordato talep tarihine kadar ödenmemiş faizi bulunmamalıdır.

c) Borçlu rehinli malın, işletmenin faaliyeti için zorunlu olduğunu ve paraya çevrilmesi durumunda ekonomik varlığının tehlikeye düşeceğini yaklaşık olarak ispat etmiş olmalıdır.

Rehinli malın muhafazası ve paraya çevrilmesinin ertelenmesi hâlinde satış isteme süresi işlemez.

---

[71] Borçlunun talebi üzerine, tasdik kararında rehinli malın muhafaza altına alınması ve satışı, karardan itibaren bir yılı geçmemek üzere aşağıdaki şartlarla ertelenebilir (İİK Madde 307).
a) Rehinle temin edilen alacak konkordato talebinden önce doğmuş olmalıdır.
b) Rehinle temin edilen alacağın konkordato talep tarihine kadar ödenmemiş faizi bulunmamalıdır.
c) Borçlu rehinli malın, işletmenin faaliyeti için zorunlu olduğunu ve paraya çevrilmesi durumunda ekonomik varlığının tehlikeye düşeceğini yaklaşık olarak ispat etmiş olmalıdır.

5.2.REHİNLİ ALACAKLARA ETKİSİ

Adi konkordatoda borçlu, ön projede belirtmek suretiyle, alacaklı lehine rehin tesis edilmiş borçlarının yapılandırılmasını İİK Madde 308/h gereğince talep eder(İİK Madde 308).[72] Komiser, kesin mühlet içinde uygun göreceği zamanda bütün rehinli alacaklıları borçlunun anapara indirimi, faiz indirimi, vadelendirme veya diğer ödeme tekliflerini müzakere etmek üzere tebligat çıkartarak davet eder(İİK Madde 308).[73] Müzakerede ve müzakereyi takip eden yedi günlük iltihak süresi içinde rehinli alacaklıların, alacak miktarı itibarıyla üçte ikiyi aşan çoğunluğu ile bir anlaşma hasıl olursa, komiser, imzalanan anlaşmaları tutanağa bağlar ve rehinli alacaklılarla anlaşma yapıldığını 302 nci Madde uyarınca mahkemeye tevdi edeceği gerekçeli raporuna ayrı ve bağımsız bir başlık altında işler(İİK Madde 308).[74]

Borçlunun tekliflerinin alacak miktarı itibarıyla üçte ikiyi aşan çoğunlukla kabul edilmesi hâlinde, borçlu ile anlaşamayan rehinli alacaklı, konkordato talep tarihinden itibaren, taraflar arasındaki sözleşmede kararlaştırılan temerrüt öncesi faiz oranı uygulanmak suretiyle, diğer rehinli alacaklılarla yapılan anlaşmalardan en uzun vadelisine tabi olur. Bu husus ve anlaşmaya varılamayan rehinli alacaklılara borçlu tarafından yapılacak ödemelere ilişkin plan komiser tarafından tutanağa geçirilir ve komiserin 302 nci Madde uyarınca mahkemeye tevdi edeceği gerekçeli rapora da işlenir.

---

[72] Adi konkordatoda borçlu, ön projede belirtmek suretiyle, alacaklı lehine rehin tesis edilmiş borçlarının yapılandırılmasını bu Madde uyarınca talep eder(İİK Madde 308/h).

[73] Komiser, kesin mühlet içinde uygun göreceği zamanda bütün rehinli alacaklıları borçlunun anapara indirimi, faiz indirimi, vadelendirme veya diğer ödeme tekliflerini müzakere etmek üzere tebligat çıkartarak davet eder(İİK Madde 308/h).

[74] Müzakerede ve müzakereyi takip eden yedi günlük iltihak süresi içinde rehinli alacaklıların, alacak miktarı itibarıyla üçte ikiyi aşan çoğunluğu ile bir anlaşma hasıl olursa, komiser, imzalanan anlaşmaları tutanağa bağlar ve rehinli alacaklılarla anlaşma yapıldığını 302 nci Madde uyarınca mahkemeye tevdi edeceği gerekçeli raporuna ayrı ve bağımsız bir başlık altında işler(İİK Madde 308/h).

Rehinli alacaklılarla bir anlaşmaya varılamamışsa, bu husus da komiserin gerekçeli raporuna işlenir(İİK Madde 308).[75]

Mahkeme, rehinli alacaklılarla yapılan anlaşmaları üçte iki oranına ulaşılıp ulaşılmadığı ve anlaşmaya varılamayan rehinli alacaklılar varsa bunlara uygulanacak ödeme planının bu Maddede öngörülen şartlara uyup uymadığı bakımından kontrol ettikten sonra anlaşmaları ve ödeme planını, 305 inci ve 306 ncı Maddeler uyarınca vereceği karara dahil eder(İİK Madde 308).[76]

302 nci Madde uyarınca yapılacak alacaklılar toplantısı borçlunun konkordato projesini kabul etmezse, bu Madde uyarınca anlaşma yapmış olan rehinli alacaklıların borçluyla akdetmiş bulundukları anlaşmalar ve anlaşma yapmamış olan rehinli alacaklılar için hazırlanmış olan ödeme planı geçerli hâle gelmez(İİK Madde 308).[77]

Yapılan anlaşmaya uygun olarak kendisine karşı ifada bulunulmayan her rehinli alacaklı tasdik kararını veren mahkemeye başvurarak o rehinli alacağa ilişkin anlaşmayı feshettirebilir. Ancak bu fesih sonucunda üçüncü fıkrada belirtilen üçte iki oranının altına

---

[75] Borçlunun tekliflerinin alacak miktarı itibarıyla üçte ikiyi aşan çoğunlukla kabul edilmesi hâlinde, borçlu ile anlaşamayan rehinli alacaklı, konkordato talep tarihinden itibaren, taraflar arasındaki sözleşmede kararlaştırılan temerrüt öncesi faiz oranı uygulanmak suretiyle, diğer rehin-li alacaklılarla yapılan anlaşmalardan en uzun vadelisine tabi olur. Bu husus ve anlaşmaya varılamayan rehinli alacaklılara borçlu tarafından yapılacak ödemelere ilişkin plan komiser tarafından tutanağa geçirilir ve komiserin 302 nci Madde uyarınca mahkemeye tevdi edeceği gerekçeli rapora da işlenir. Rehinli alacaklılarla bir anlaşmaya varılamamışsa, bu husus da komiserin gerekçeli raporuna işlenir(İİK Madde 308/h).

[76] Mahkeme, rehinli alacaklılarla yapılan anlaşmaları üçte iki oranına ulaşılıp ulaşılmadığı ve anlaşmaya varılamayan rehinli alacaklılar varsa bunlara uygulanacak ödeme planının bu Maddede öngörülen şartlara uyup uymadığı bakımından kontrol ettikten sonra anlaşmaları ve ödeme planını, 305 inci ve 306 ncı Maddeler uyarınca vereceği karara dahil eder(İİK Madde 308/h).

[77] 302 nci Madde uyarınca yapılacak alacaklılar toplantısı borçlunun konkordato projesini kabul etmezse, bu Madde uyarınca anlaşma yapmış olan rehinli alacaklıların borçluyla akdetmiş bulundukları anlaşmalar ve anlaşma yapmamış olan rehinli alacaklılar için hazırlanmış olan ödeme planı geçerli hâle gelmez(İİK Madde 308/h).

düşüldüğü takdirde, borçlunun teklifini kabul etmeyip ödeme planına tabi tutulan rehinli alacaklılar bu planla bağlı olmaktan çıkar, borçlu ile anlaşmış olan rehinli alacaklılar ise anlaşmayı sona erdirebilir(İİK Madde 308).[78]

Bu Madde münhasıran adi konkordatoda borçlunun, alacaklı lehine rehin tesis edilmiş borçlarının yapılandırılması teklifinde bulunması hâlinde uygulanır. 285 ilâ 309/l Maddeleri, açıkça belirtilmedikçe rehinli alacaklılar hakkında uygulanmaz(İİK Madde 308).[79]

Muhafaza tedbiri alınamayacak ve satışı yapılamayacak olan rehinli mallar, borçluya ait olan mallardır. Şayet borç için üçüncü kişiler tarafından tesis edilen bir rehin bulunmaktaysa, bu durumda muhafaza ve satış yasağı bu rehin hakkı için geçerli olmayacak, alacaklı bu tür rehinli alacağı bakımından mallarının muhafazasını talep edip satışını isteyebilecektir(ÖZTEK, 2018, s.212).

5.3.SÖZLEŞMELERE ETKİSİ

5.3.1.Kira Sözleşmelerine Etkisi

Borçlunun talebi üzerine, tasdik kararında rehinli malın muhafaza altına alınması ve satışı, karardan itibaren bir yılı geçmemek üzere aşağıdaki şartlarla ertelenebilir(İİK Madde 307).[80]

---

[78] Yapılan anlaşmaya uygun olarak kendisine karşı ifada bulunulmayan her rehinli alacaklı tasdik kararını veren mahkemeye başvurarak o rehinli alacağa ilişkin anlaşmayı feshettirebilir. Ancak bu fesih sonucunda üçüncü fıkrada belirtilen üçte iki oranının altına düşüldüğü takdirde, borçlunun teklifini kabul etmeyip ödeme planına tabi tutulan rehinli alacaklılar bu planla bağlı olmaktan çıkar, borçlu ile anlaşmış olan rehinli alacaklılar ise anlaşmayı sona erdirebilir(İİK Madde 308/h).

[79] Bu Madde münhasıran adi konkordatoda borçlunun, alacaklı lehine rehin tesis edilmiş borçlarının yapılandırılması teklifinde bulunması hâlinde uygulanır. 285 ilâ 309/l Maddeleri, açıkça belirtilmedikçe rehinli alacaklılar hakkında uygulanmaz(İİK Madde 308/h).

[80] Borçlunun talebi üzerine, tasdik kararında rehinli malın muhafaza altına alınması ve satışı, karardan itibaren bir yılı geçmemek üzere aşağıdaki şartlarla ertelenebilir (İİK Madde 307).
a) Rehinle temin edilen alacak konkordato talebinden önce doğmuş olmalıdır.

a) Rehinle temin edilen alacak konkordato talebinden önce doğmuş olmalıdır.

b) Rehinle temin edilen alacağın konkordato talep tarihine kadar ödenmemiş faizi bulunmamalıdır.

c) Borçlu rehinli malın, işletmenin faaliyeti için zorunlu olduğunu ve paraya çevrilmesi durumunda ekonomik varlığının tehlikeye düşeceğini yaklaşık olarak ispat etmiş olmalıdır.

Rehinli malın muhafazası ve paraya çevrilmesinin ertelenmesi hâlinde satış isteme süresi işlemez.

Borçlunun talebi üzerine, tasdik kararında finansal kiralama konusu malların iadesi, karardan itibaren bir yılı geçmemek üzere aşağıdaki şartlarla ertelenebilir(İİK Madde 307).[81]

a) Borçlu finansal kiralama sözleşmesinin aynen ifasını 294 üncü Maddenin yedinci fıkrası uyarınca üstlenmiş olmalıdır.

b) Finansal kiralamadan doğan kira alacağı konkordato talebinden önce doğmuş olmalıdır.

c) Ödenmemiş kira borcu, üç aylık tutarı aşmamalıdır.

---

b) Rehinle temin edilen alacağın konkordato talep tarihine kadar ödenmemiş faizi bulunmamalıdır.

c) Borçlu rehinli malın, işletmenin faaliyeti için zorunlu olduğunu ve paraya çevrilmesi durumunda ekonomik varlığının tehlikeye düşeceğini yaklaşık olarak ispat etmiş olmalıdır.

[81] Borçlunun talebi üzerine, tasdik kararında finansal kiralama konusu malların iadesi, karardan itibaren bir yılı geçmemek üzere aşağıdaki şartlarla ertelenebilir (İİK Madde 307).

a) Borçlu finansal kiralama sözleşmesinin aynen ifasını 294 üncü Maddenin yedinci fıkrası uyarınca üstlenmiş olmalıdır.

b) Finansal kiralamadan doğan kira alacağı konkordato talebinden önce doğmuş olmalıdır.

c) Ödenmemiş kira borcu, üç aylık tutarı aşmamalıdır.

d) Bu erteleme nedeniyle finansal kiralama konusu malın değer kaybından kaynaklanabilecek zarar, teminat altına alınmış olmalıdır.

e) Borçlu finansal kiralama konusu malın işletmenin faaliyeti için zorunlu olduğunu ve iade edilmesi durumunda ekonomik varlığının tehlikeye düşeceğini yaklaşık olarak ispat etmiş olmalıdır.

d) Bu erteleme nedeniyle finansal kiralama konusu malın değer kaybından kaynaklanabilecek zarar, teminat altına alınmış olmalıdır.

e) Borçlu finansal kiralama konusu malın işletmenin faaliyeti için zorunlu olduğunu ve iade edilmesi durumunda ekonomik varlığının tehlikeye düşeceğini yaklaşık olarak ispat etmiş olmalıdır.

Birinci ve üçüncü fıkrada belirtilen alacaklılar yazılı görüşlerini konkordatonun tasdikine ilişkin duruşmadan önce sunmaya davet edilirler; bu alacaklılar ayrıca tasdik duruşmasına çağırılırlar(İİK Madde 307).[82]

5.3.2.Kefalet Sözleşmelerine Etkisi

Konkordatonun taraflar için bağlayıcı hâle gelmesi, geçici mühlet kararından önce başlatılmış takiplerde konulan ve henüz paraya çevrilmemiş olan hacizleri hükümden düşürür[83] Birinci fıkra hükmü, 308/c Maddesinin üçüncü fıkrası kapsamındaki alacaklar için konulan hacizler hakkında uygulanmaz(İİK Madde 308).[84]

Tasdik edilen konkordato projesi kapsamında(İİK Madde 308).[85];

---

[82] Birinci ve üçüncü fıkrada belirtilen alacaklılar yazılı görüşlerini konkordatonun tasdikine ilişkin duruşmadan önce sunmaya davet edilirler; bu alacaklılar ayrıca tasdik duruşmasına çağırılırlar (İİK Madde 307).

[83] Konkordatonun taraflar için bağlayıcı hâle gelmesi, geçici mühlet kararından önce başlatılmış takiplerde konulan ve henüz paraya çevrilmemiş olan hacizleri hükümden düşürür(İİK Madde 308/ç).

[84] Birinci fıkra hükmü, 308/c Maddesinin üçüncü fıkrası kapsamındaki alacaklar için konulan hacizler hakkında uygulanmaz(İİK Madde 308/ç).

[85] Tasdik edilen konkordato projesi kapsamında(İİK Madde 308/g);
a) Yapılacak işlemler, 492 sayılı Harçlar Kanununa tabi harçlardan; bu işlemler nedeniyle düzenlenecek kâğıtlar, damga vergisinden,
b) Alacaklılar tarafından her ne nam altında olursa olsun tahsil edilecek tutarlar, 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu gereği ödenecek banka ve sigorta muameleleri vergisinden,
c) Borçluya kullandırılacak krediler, Kaynak Kullanımı Destekleme Fonundan, istisna edilmiştir. Bu istisna hükümleri konkordato projesinde belirtilen işlemler bakımından borç-

a) Yapılacak işlemler, 492 sayılı Harçlar Kanununa tabi harçlardan; bu işlemler nedeniyle düzenlenecek kâğıtlar, damga vergisinden,

b) Alacaklılar tarafından her ne nam altında olursa olsun tahsil edilecek tutarlar, 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu gereği ödenecek banka ve sigorta muameleleri vergisinden,

c) Borçluya kullandırılacak krediler, Kaynak Kullanımı Destekleme Fonundan, istisna edilmiştir. Bu istisna hükümleri konkordato projesinde belirtilen işlemler bakımından borçlu ile proje kapsamındaki alacaklılara özgü olarak uygulanır. Üçüncü kişiler bu istisna hükümlerinden yararlanamaz

Konkordato projesine göre borçları yeni bir itfa plânına bağlanan borçlulara ait olan teşvik belgelerinin süreleri ile ihracat taahhüt süreleri, geçici mühlet kararının verildiği tarihten konkordatonun bağlayıcı hâle geldiği tarihe kadar işlemez(İİK Madde 308).[86]

5.3.3.Konkordatoya Katılan Alacaklılara Etkisi

Konkordatoya muvafakat etmeyen alacaklı borçtan birlikte sorumlu olanlara karşı bütün haklarını muhafaza eder. Konkordatoya muvafakat eden alacaklı da kendi haklarını, borçtan birlikte sorumlu olan kişilere ödeme mukabilinde devir teklif etmek ve onlara toplantıların günü ile yerini en az on gün önce haber vermek şartıyla bu hükümden yararlanır(İİK Madde 303).[87]

---

lu ile proje kapsamındaki alacaklılara özgü olarak uygulanır. Üçüncü kişiler bu istisna hükümlerinden yararlanamaz

[86] Konkordato projesine göre borçları yeni bir itfa plânına bağlanan borçlulara ait olan teşvik belgelerinin süreleri ile ihracat taahhüt süreleri, geçici mühlet kararının verildiği tarihten konkordatonun bağlayıcı hâle geldiği tarihe kadar işlemez(İİK Madde 308/g).

[87] Konkordatoya muvafakat etmeyen alacaklı borçtan birlikte sorumlu olanlara karşı bütün haklarını muhafaza eder. Konkordatoya muvafakat eden alacaklı da kendi haklarını, borçtan birlikte sorumlu olan kişilere ödeme mukabilinde devir teklif etmek ve onlara toplantıların günü ile yerini en az on gün önce haber vermek şartıyla bu hükümden yararlanır (İİK Madde 303).

Alacaklı müracaat hakkına halel gelmeksizin borçtan birlikte sorumlu olan kişilere konkordato müzakerelerine katılma yetkisini verebilir ve onların kararını kabul taahhüdünde bulunabilir(İİK Madde 303).[88]

Borçlu tarafından alacaklılardan birine konkordato projesinde öngörülenden fazla olarak yapılan vaatler hükümsüzdür(İİK Madde 308).[89]

Kendisine karşı konkordato projesi uyarınca ifada bulunulmayan her alacaklı konkordato uyarınca kazanmış olduğu yeni hakları muhafaza etmekle birlikte konkordatoyu tasdik eden mahkemeye başvurarak kendisi hakkında konkordatoyu feshettirebilir. Fesih talebi üzerine verilecek hükmün tebliğinden itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir(İİK Madde 308).[90]

Konkordato hakkında verilen karara karşı borçlu veya konkordato talep eden alacaklı, kararın tebliğinden; itiraz eden diğer alacaklılar ise tasdik kararının ilânından itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır.[91] Ala-

---

[88] Alacaklı müracaat hakkına halel gelmeksizin borçtan birlikte sorumlu olan kişilere konkordato müzakerelerine katılma yetkisini verebilir ve onların kararını kabul taahhüdünde bulunabilir (İİK Madde 303).

[89] Borçlu tarafından alacaklılardan birine konkordato projesinde öngörülenden fazla olarak yapılan vaatler hükümsüzdür(İİK Madde 308/d).

[90] Kendisine karşı konkordato projesi uyarınca ifada bulunulmayan her alacaklı konkordato uyarınca kazanmış olduğu yeni hakları muhafaza etmekle birlikte konkordatoyu tasdik eden mahkemeye başvurarak kendisi hakkında konkordatoyu feshettirebilir(İİK Madde 308/e). Fesih talebi üzerine verilecek hükmün tebliğinden itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir(İİK Madde 308/e).

[91] Konkordato hakkında verilen karara karşı borçlu veya konkordato talep eden alacaklı, kararın tebliğinden; itiraz eden diğer alacaklılar ise tasdik kararının ilânından itibaren on

cakları itiraza uğramış olan alacaklılar, tasdik kararının ilânı tarihinden itibaren bir ay içinde dava açabilirler(İİK Madde 308).[92]

Tasdik kararını veren mahkeme, konkordato projesi uyarınca çekişmeli alacaklara isabet eden payın, kararın kesinleşmesine kadar borçlu tarafından, mahkemece belirlenen bir bankaya yatırılmasına karar verebilir. Süresi içinde dava açmamış olan alacaklılar, bu paydan ödeme yapılmasını talep edemezler; bu durumda yatırılan pay borçluya iade edilir(İİK Madde 308).[93]

5.3.4.Konkordatoya Katılmayan Alacaklılara Etkisi

206ncı Maddenin birinci sırasında yazılı imtiyazlı alacaklar, rehinli alacaklıların rehnin kıymetini karşılayan miktardaki alacakları ve 6183 sayılı Kanun kapsamındaki amme alacakları hakkında bu Maddenin ikinci fıkrası hükmü uygulanmaz(İİK Madde 308).[94]

Kredi kurumları tarafından verilen krediler de dahil olmak üzere, mühlet içinde komiserin izniyle akdedilmiş borçlar, adi konkordato şartlarına tabi değildir. Malvarlığının terki suretiyle konkordatoda yahut sonraki bir iflâsta masa borcu sayılır. Aynı kural karşı edimin ifasını komiserin izniyle kabul eden borçlunun taraf olduğu

---

gün içinde istinaf yoluna başvurabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır (İİK Madde 308/a).

92 Alacakları itiraza uğramış olan alacaklılar, tasdik kararının ilânı tarihinden itibaren bir ay içinde dava açabilirler (İİK Madde 308/b).

93 Tasdik kararını veren mahkeme, konkordato projesi uyarınca çekişmeli alacaklara isabet eden payın, kararın kesinleşmesine kadar borçlu tarafından, mahkemece belirlenen bir bankaya yatırılmasına karar verebilir. Süresi içinde dava açmamış olan alacaklılar, bu paydan ödeme yapılmasını talep edemezler; bu durumda yatırılan pay borçluya iade edilir (İİK Madde 308/b).

94 206 ncı Maddenin birinci sırasında yazılı imtiyazlı alacaklar, rehinli alacaklıların rehnin kıymetini karşılayan miktardaki alacakları ve 6183 sayılı Kanun kapsamındaki amme alacakları hakkında bu Maddenin ikinci fıkrası hükmü uygulanmaz (İİK Madde 308/c).

sürekli borç ilişkilerindeki karşı edimler için de geçerlidir(İİK Madde 308).[95]

5.3.5.İşçi Alacaklarına Etkisi

İşçilerin iş ilişkilerine dayanan, ihbar ve kıdem tazminatı da içeren alacakları; borçlunun işçiler için yardım sandıkları veya sair yardım teşkilatı kurulması veya bunların yaşatılması maksadıyla meydana gelmiş ve tüzel kişilik kazanmış tesislere veya derneklere olan borçları; aile hukukundan doğan her türlü nafaka alacakları için mühlet içerisinde borçlu aleyhine haciz yoluyla takip başlatılabilecek ve başlamış takiplere devam edilebilecektir(Öztek, 2018, s. 213).

5.3.6.Zamanaşımı Ve Hak Düşürücü Sürelere Etkisi

Tasdik edilen konkordato projesi kapsamında yer alan bazı işlemlerden dolayı istisna ve muafiyetlikler getirilmektedir. Bunlar(İİK Madde 309);[96]

a) Yapılacak işlemler, 492 sayılı Harçlar Kanununa tabi harçlardan; bu işlemler nedeniyle düzenlenecek kâğıtlar, damga vergisinden,

---

[95] Kredi kurumları tarafından verilen krediler de dahil olmak üzere, mühlet içinde komiserin izniyle akdedilmiş borçlar, adi konkordatoda konkordato şartlarına tabi değildir; malvarlığının terki suretiyle konkordatoda yahut sonraki bir iflâsta masa borcu sayılır. Aynı kural karşı edimin ifasını komiserin izniyle kabul eden borçlunun taraf olduğu sürekli borç ilişkilerindeki karşı edimler için de geçerlidir (İİK Madde 308/c).

[96] Tasdik edilen konkordato projesi kapsamında(İİK Madde 308/g);
a) Yapılacak işlemler, 492 sayılı Harçlar Kanununa tabi harçlardan; bu işlemler nedeniyle düzenlenecek kâğıtlar, damga vergisinden,
b) Alacaklılar tarafından her ne nam altında olursa olsun tahsil edilecek tutarlar, 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu gereği ödenecek banka ve sigorta muameleleri vergisinden,
c) Borçluya kullandırılacak krediler, Kaynak Kullanımı Destekleme Fonundan, istisna edilmiştir. Bu istisna hükümleri konkordato projesinde belirtilen işlemler bakımından borçlu ile proje kapsamındaki alacaklılara özgü olarak uygulanır. Üçüncü kişiler bu istisna hükümlerinden yararlanamaz(İİK Madde 308/g).

b) Alacaklılar tarafından her ne nam altında olursa olsun tahsil edilecek tutarlar, 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu gereği ödenecek banka ve sigorta muameleleri vergisinden,

c) Borçluya kullandırılacak krediler, Kaynak Kullanımı Destekleme Fonundan, istisna edilmiştir. Bu istisna hükümleri konkordato projesinde belirtilen işlemler bakımından borçlu ile proje kapsamındaki alacaklılara özgü olarak uygulanır. Üçüncü kişiler bu istisna hükümlerinden yararlanamaz.

Konkordato projesine göre borçları yeni bir itfa plânına bağlanan borçlulara ait olan teşvik belgelerinin süreleri ile ihracat taahhüt süreleri, geçici mühlet kararının verildiği tarihten konkordatonun bağlayıcı hâle geldiği tarihe kadar işlemez(İİK Madde 308).[97]

5.3.7.Diğer Kanuni İşlemlere Etkisi

Konkordatonun taraflar için bağlayıcı hâle gelmesi, geçici mühlet kararından önce başlatılmış takiplerde konulan ve henüz paraya çevrilmemiş olan hacizleri hükümden düşürür. Birinci fıkra hükmü, 308/c Maddesinin üçüncü fıkrası kapsamındaki alacaklar için konulan hacizler hakkında uygulanmaz.[98]Tasdik edilen konkordato projesi kapsamında yer alan işlemler nedeniyle aşağıdaki kriterler uygulanmaktadır(İİK Madde 308).[99];

---

[97] Konkordato projesine göre borçları yeni bir itfa plânına bağlanan borçlulara ait olan teşvik belgelerinin süreleri ile ihracat taahhüt süreleri, geçici mühlet kararının verildiği tarihten konkordatonun bağlayıcı hâle geldiği tarihe kadar işlemez(İİK Madde 308/g).

[98] Konkordatonun taraflar için bağlayıcı hâle gelmesi, geçici mühlet kararından önce başlatılmış takiplerde konulan ve henüz paraya çevrilmemiş olan hacizleri hükümden düşürür(İİK Madde 308/ç).

[99] Tasdik edilen konkordato projesi kapsamında(İİK Madde 308/g);
a) Yapılacak işlemler, 492 sayılı Harçlar Kanununa tabi harçlardan; bu işlemler nedeniyle düzenlenecek kâğıtlar, damga vergisinden,
b) Alacaklılar tarafından her ne nam altında olursa olsun tahsil edilecek tutarlar, 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu gereği ödenecek banka ve sigorta muameleleri vergisinden,
c) Borçluya kullandırılacak krediler, Kaynak Kullanımı Destekleme Fonundan, istisna edilmiştir.

a) Yapılacak işlemler, 492 sayılı Harçlar Kanununa tabi harçlardan; bu işlemler nedeniyle düzenlenecek kâğıtlar, damga vergisinden,

b) Alacaklılar tarafından her ne nam altında olursa olsun tahsil edilecek tutarlar, 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu gereği ödenecek banka ve sigorta muameleleri vergisinden,

c) Borçluya kullandırılacak krediler, Kaynak Kullanımı Destekleme Fonundan, istisna edilmiştir.

Bu istisna hükümleri konkordato projesinde belirtilen işlemler bakımından borçlu ile proje kapsamındaki alacaklılara özgü olarak uygulanır. Üçüncü kişiler bu istisna hükümlerinden yararlanamaz(İİK Madde 308).[100]

5.3.8.Türkiye Dışındaki Malvarlıklarına Etkisi

İcra ve İflas kanununda İflas bakımından olduğu gibi konkordato bakımından da borçlunun mal varlığı ile ilgili sonuçların sadece Türkiye'deki malları kapsayacağına ilişkin bir sınırlama yoktur. Bu bakımdan konkordatonun etkileri kural olarak yurt dışındaki malları da kapsar. Ancak, yine iflas bakımından olduğu gibi konkordatonun etkilerinin yurt dışındaki mallar bakımından sonuç doğurabilmesi konkordato mühleti ve konkordatonun tasdiki hakkındaki kararların ilgili yabancı devlet ülkesinde tanınmasına ve icrasına bağlıdır. Konkordato mühleti veya konkordatonun tasdiki kararı, borçlunun mallarının ülkesinde bulunduğu yabancı devlet mahkemeleri tarafından tanınmadık ve icra edilmedikçe fiilen sonuç doğurmayacaktır(Öztek, 2018, s.209).

---

[100] Bu istisna hükümleri konkordato projesinde belirtilen işlemler bakımından borçlu ile proje kapsamındaki alacaklılara özgü olarak uygulanır. Üçüncü kişiler bu istisna hükümlerinden yararlanamaz(İİK Madde 308/g).

6.İFLASTAN SONRA KONKORDATO TALEBİ

İflâsına hükmedilmiş olan bir borçlu konkordato talep ederse veya bu borçlunun alacaklılarından biri konkordato işlemlerinin başlatılmasını isterse, iflâs idaresi, görüşüyle beraber ikinci alacaklılar toplanmasında veya daha sonra müzakere edilmek üzere alacaklılara bu talebi bildirir[101] Konkordato talebinin alacaklılar tarafından kabul edildiği toplantının yapıldığı tarihten, konkordatonun mahkemece tasdik edildiği tarihe kadar geçen sürede müflisin mallarının paraya çevrilmesi durur. Bu süre altı ayı geçemez.[102] Konkordatonun tasdiki kararının kesinleşmesi üzerine iflâs idaresi iflâsa hükmeden mahkemeden iflâsın kaldırılmasını ister.[103]

Konkordato hakkında verilen karar iflâs idaresine bildirilir. İflâstan sonra konkordato iflâs tasfiyesi içinde ancak bir defa istenebilir 302 ilâ 307 nci Maddeler ile 308/a ilâ 308/g Maddeleri burada da uygulanır. Komisere ait görevler iflâs idaresi tarafından yapılır.[104]

7.MALVARLIĞININ TERKİ SURETİYLE KONKORDATO

Malvarlığının terki suretiyle konkordato ile alacaklılara, borçlunun malvarlığı üzerinde tasarruf etmek veya bu malların tamamını ya da bir kısmını üçüncü kişiye devretmek yetkisi verilir. Alacaklılar haklarını konkordato tasfiye memurları ve alacaklılar kurulu aracılığıyla kullanırlar. Konkordato tasfiye memurları ve alacaklılar

---

[101] İflâsına hükmedilmiş olan bir borçlu konkordato talep ederse veya bu borçlunun alacaklılarından biri konkordato işlemlerinin başlatılmasını isterse, iflâs idaresi, görüşüyle beraber ikinci alacaklılar toplanmasında veya daha sonra müzakere edilmek üzere alacaklılara bu talebi bildirir(İİK Madde 309).

[102] Konkordato talebinin alacaklılar tarafından kabul edildiği toplantının yapıldığı tarihten, konkordatonun mahkemece tasdik edildiği tarihe kadar geçen sürede müflisin mallarının paraya çevrilmesi durur. Bu süre altı ayı geçemez(İİK Madde 309).

[103] Konkordatonun tasdiki kararının kesinleşmesi üzerine iflâs idaresi iflâsa hükmeden mahkemeden iflâsın kaldırılmasını ister(İİK Madde 309).

[104] 302 ilâ 307 nci Maddeler ile 308/a ilâ 308/g Maddeleri burada da uygulanır. Komisere ait görevler iflâs idaresi tarafından yapılır(İİK Madde 309).

kurulu konkordato talebi hakkında karar veren alacaklılar tarafından seçilir. Konkordato tasfiye memuru asliye ticaret mahkemesinin seçime ilişkin kararı onaylamasından sonra göreve başlar. Konkordato komiseri de tasfiye memuru olabilir.

Kondordatoda, borçlunun önerisi alacaklılar tarafından kabul edilip mahkemece de onaylandığı takdirde, öngörülen proje çerçevesinde borçlar ödenerek borçlunun iflası önlendiği gibi faaliyetlerine devamı sağlanır. Ancak malvarlığının terki suretiyle konkordato bunun anlık hali olup, bu tür konkordato borçlu bir bakıma kendi isteği ile ekonomik varlığına son vermektedir. Her ne kadar yeniden yapılandırma kavramı, konkordatonun bir türü olarak kabul edilmekte ise de, bunun konkordato başlığı altında ve konkordato düzenlemesi içerisinde bir maddede yer alması ve söz konusu maddede hüküm bulunmayan hallerde konkordato ile ilgili ilkelerin uygulanacağının öngörülmüş olması karşısında, yeniden yapılandırmanın da bir tür konkordato olduğu ifade edilir. Borçların uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılmasına ilişkin anlaşma da mahkemenin onayı ile geçerlilik kazandığı için konkordatoya benzerliğine göre, yasal düzenlemedeki yeri ve kavramın amacı da göz önün alındığında, uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırmanın, konkordato benzeri bir kavram olduğu ifade edilebilir(Aydemir, s. 19-20).

Malvarlığının terki suretiyle konkordato aşağıdaki hususları içerir:

1-Alacaklıların malların tasfiyesi ya da üçüncü kişiye devri suretiyle karşılanamayan alacaklarından feragat edip etmedikleri, feragat etmiyorlarsa borçlunun sorumluluğunun ne olduğu,

2- Konkordato tasfiye memurları ile alacaklılar kurulu üyelerinin belirlenmesi ve bunların yetkileri,

3- Kanun tarafından belirlenmemişse, malların tasfiye usulü ve eğer mallar üçüncü kişiye devredilecekse, bu devrin şekli ve teminatlandırılması,

4- Alacaklılara yönelik ilânların ve ilgili yerlere bildirimlerin 288 inci Madde uyarınca yapılacağı, Konkordato kapsamı dışında kalan mallar varsa bunlar açıkça belirtilir.

Malvarlığının terki suretiyle konkordatonun tasdikine ilişkin kararın kesinleşmesinden itibaren, borçlu malları üzerinde tasarruf edemez ve bu mallar hakkında tasarruf yetkisine sahip kişilerin imza yetkisi sona erer.

Borçlu ticaret siciline kayıtlı ise ticaret unvanına "konkordato tasfiyesi hâlinde" sözcükleri eklenir. Konkordato masası, konkordato kapsamına girmeyen borçlardan dolayı bu unvan altında takip edilir.

Konkordato tasfiye memurları konkordato masasının muhafazası ve paraya çevrilmesi veya lüzumu hâlinde malların devri için gerekli bütün işlemleri yerine getirir.

Konkordato tasfiye memurları mahkemelerde konkordato masasını temsil eder. 228 inci Madde kıyas yoluyla uygulanır.

Konkordato tasfiye memurları alacaklılar kurulunun nezaret ve denetimine tâbidir. Konkordato tasfiye memurlarının malvarlığının paraya çevrilmesine ilişkin kararlarına karşı öğrenilmesinden itibaren yedi gün içinde alacaklılar kurulu nezdinde itiraz edilebilir ve bu kurulun kararlarına karşı da şikâyet yoluna başvurulabilir.

İİK 8, 9, 10, 11, 21 ve 359 uncu Maddeler konkordato tasfiye memurlarının işlemlerinde de kıyas yoluyla uygulanır.

Tasfiyeden elde edilen hasılatın paylaşımına katılacak olan alacaklıları ve sıralarını belirlemek üzere konkordato tasfiye memurları, alacaklılara yeni bir davet yapmaya gerek kalmaksızın, sadece ticarî defterlere ve yapılan alacak kayıtlarına dayanarak bir sıra cetveli hazırlar ve bu sıra cetvelini alacaklıların incelemesine hazır tutar. İİK 230 ilâ İİK 236 ncı maddeler kıyas yoluyla uygulanır.

Konkordato masasını oluşturan malvarlığı ayrı ayrı veya bir bütün hâlinde paraya çevrilir. Paraya çevirme, eğer bir alacak söz konusu ise bu alacağın tahsili veya talep hakkının satılması, diğer

mallar için pazarlık veya açık artırma yoluyla gerçekleştirilir. Paraya çevirmenin usulü ve zamanı konkordato tasfiye memurlarının teklifi üzerine alacaklılar kurulunca kararlaştırılır.

Malların üçüncü kişiye devredildiği hâller dışında, rehinli taşınmazların konkordato tasfiye memurları tarafından pazarlık suretiyle satışı ancak, rehinli taşınmazın satış bedelinden alacağını tahsil edemeyen rehinli alacaklıların muvafakatıyla mümkündür. Aksi takdirde, söz konusu taşınmazlar ancak açık artırma yoluyla paraya çevrilebilir. Taşınmaz üzerindeki irtifaklar, taşınmaz yükleri, ipotekler ve şerh edilmiş kişisel hakların varlığı ve sırası, sıra cetveline göre belirlenir.

Alacağı taşınır rehniyle temin edilmiş olan alacaklılar rehinli taşınırları konkordato tasfiye memurlarına tevdi etmek zorunda değildirler. Konkordatoda başka bir süre öngörülmedikçe, rehinli alacaklılar rehinli taşınırı uygun gördükleri zamanda, rehnin paraya çevrilmesi yoluyla veya rehin sözleşmesinde yetki verilmişse pazarlık yoluyla ya da borsada satmak suretiyle paraya çevirebilirler.

Ancak, rehnin paraya çevrilmesi konkordato masasının yararına ise, konkordato tasfiye memurları rehinli alacaklıya rehinli malı altı ay içinde paraya çevirmesi için yetki verebilir. Konkordato tasfiye memurları rehinli alacaklıya, aynı zamanda 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 289 uncu Maddesinde öngörülen cezayı da hatırlatarak, bu süre içinde paraya çevirme işlemini gerçekleştirmediği takdirde rehinli malı kendilerine teslim etmesini, haklı bir sebep olmaksızın teslim etmezse rüçhan hakkından mahrum kalacağını ihtar eder.

Alacaklılar kurulu, konkordato tasfiye memurlarının teklifi üzerine ihtilaflı veya tahsili güç bir alacaktan, özellikle bir iptal davasından, borçlunun organlarına veya çalışanlarına karşı sorumluluk davasından vazgeçerse, alacaklıları yazıyla veya ilân yoluyla haberdar eder ve 245 inci Maddeye uygun olarak bu iddiaların takibi hakkını devretmeyi teklif eder.

Konkordato tasfiye memurları, geçici de olsa her dağıtımdan önce, bir pay cetveli düzenler ve payının miktarını her alacaklıya bildirir; konkordato tasfiye memurları pay cetvelini on gün süreyle iflâs dairesinde alacaklıların incelemesine hazır tutar. Pay cetveline karşı şikâyet yoluna başvurulabilir. Konkordato tasfiye memurları, pay cetveli ile birlikte masrafları da içeren son hesabı iflâs dairesine tevdi ederler.

Geçici pay cetvelinin tevdii sırasında rehni paraya çevrilmiş bulunan rehinli alacaklılar, alacaklarının açık kalan kısmı için geçici dağıtıma katılırlar. Açık kalan kısım konkordato tasfiye memurları tarafından belirlenir ve bu karara karşı şikâyet yoluna gidilebilir. Geçici pay cetvelinin tevdii sırasında rehin paraya çevrilmemişse, rehinli alacaklı komiser tarafından açık kalacağı öngörülmüş olan miktar için dağıtıma katılır. Rehnin paraya çevrilmesinden elde edilen bedelin öngörülen miktarın altında kaldığını ispatlayan rehinli alacaklı, buna tekabül eden ödemelere hak kazanır. Rehnin paraya çevrilmesinden elde edilen bedel ile o zamana kadar yapılan geçici ödemeler toplamı alacak tutarını aşarsa, rehinli alacaklı fazlayı iade etmek zorundadır.

Konkordato tasfiye memurları tarafından belirlenen sürede hak sahipleri tarafından tahsil edilmeyen paylar 9 uncu Madde hükümlerine göre bankaya yatırılır. Beş yıl içinde hak sahipleri tarafından tahsil edilmeyen paylar iflâs dairesi tarafından dağıtılır; 255 inci Madde kıyas yoluyla uygulanır.

Tasfiye sona erince konkordato tasfiye memurları bir nihaî rapor düzenler. Bu nihaî rapor alacaklılar kurulunun onayına sunulur. Kurul onayladığı nihaî raporu tasdik makamı olan ticaret mahkemesine gönderir ve tasdik makamı da alacaklıların incelemesine hazır tutar Tasfiyenin bir yıldan uzun sürmesi hâlinde konkordato tasfiye memurları, her yıl en geç Aralık ayı sonuna kadar, tasfiye edilen malvarlığının ve henüz paraya çevrilmemiş malların durumunu belirten bir cetvel ve faaliyetleri hakkında bir rapor düzenleyip alacaklılar kuruluna tevdi eder. Bu cetvel ve rapor, takip eden

yılın Şubat ayı sonuna kadar alacaklıların incelemesine hazır bulundurulmak üzere alacaklılar kurulu aracılığıyla tasdik makamına sunulur

Borçlu tarafından konkordatonun tasdikinden önce yapılmış hukukî işlemler 277 ilâ 284 üncü Maddelere göre iptale tâbidir. Geçici konkordato mühletinin verildiği tarih, iptal davası açma sürelerinin hesaplanmasında haczin veya iflâsın açılmasının yerini tutar. Konkordato masasına yöneltilen taleplerin tasarrufun iptali yoluyla kısmen veya tamamen reddini sağlamak mümkün ise konkordato tasfiye memurları, def'î yoluyla iptal talebinde bulun-maya yetkili ve yükümlüdürler.

8. SERMAYE ŞİRKETLERİ VE KOOPERATİFLERİN UZLAŞMA YOLUYLA YENİDEN YAPILANDIRILMASI

Muaccel para borçlarını ödeyemeyecek durumda olan veya mevcut ve alacakları borçlarını karşılamaya yetmeyen ya da bu hallerden birine düşme tehlikesiyle karşı karşıya kalması kuvvetle muhtemel olan bir sermaye şirketi veya kooperatif, önceden müzakere edilmiş ve projeden etkilenen alacaklılar tarafından gerekli çoğunluk sağlanarak kabul edilmiş olan yeniden yapılandırma projesi ile birlikte, muamele merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesine, uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma için başvurabilir.

309/m ilâ 309/ü Maddelerinde geçen "projeden etkilenen alacaklılar" terimi, yeniden yapılandırma projesi ile alacakları, hakları veya menfaatleri yeniden yapılandırılacak alacaklıları ifade eder.

"Gerekli çoğunluk" terimi, projeden etkilenip oylamaya katılan alacaklıların sayı itibarıyla en az yarısını aşan ve oy kullanan alacaklıların alacaklarının en az üçte ikisini oluşturan ve projenin kabulü için gerekli olan çoğunluğu ifade eder. Projenin birden fazla alacaklı sınıfı içermesi hâlinde, her alacaklı sınıfının kendi içinde projeyi gerekli çoğunluk ile kabul etmiş olması gerekir.

Asliye ticaret mahkemesine sunulacak yeniden yapılandırma projesi, aşağıdaki hususları içerir :

1- Projeden etkilenen alacaklıların tâbi olacağı koşullar ve benzer alacaklara sahip olan alacaklılar arasında eşitliğin ne şekilde sağlanacağı.

2- Projenin, borçlunun taraf olduğu sözleşmelere etkisi.

3- Projenin, borçlunun malvarlığı üzerindeki tasarruf yetkisine etkisi.

4- Borçların yeniden yapılandırılması için gerekli görülüyorsa, borçlunun kredi gibi finansman kaynaklarına başvurup başvurmayacağı.

5- Borçlunun işletmesinin kısmen ya da tamamen devri, diğer bir şirket veya şirketlerle birleşmesi, sermaye yapısının veya ana sözleşmesinin değiştirilmesi, borçlu işletmenin yönetiminde yer alacak kişilerin belirlenmesi, borçların vadelerinin uzatılması, faiz oranlarının değişti-rilmesi, menkul kıymet ihracı gibi projenin uygulanabilirliğini sağlayabilecek yöntemler.

6- Tasdik kararından sonra projenin uygulanmasının kim tarafından ve nasıl denetleneceği.

7- Projeyi reddeden alacaklının alacağının, bu alacaklı projede kendi sınıfı için öngörülen haktan daha azını açıkça kabul etmediği sürece, nitelik itibarıyla benzerlik gösteren alacaklarla eşit muameleye tâbi olacağı.

Hukukî nitelikleri büyük ölçüde birbirine benzer olan alacakların aynı sınıfta yer almaları şartıyla, proje, alacaklıları birden fazla sınıf içerisinde gruplandırabilir.

Başvuruya eklenecek belgeler şunlardır:

1- Yeniden yapılandırma projesi.

2- Borçlunun malî durumunu gösterir belgeler, ayrıntılı bilanço, defterlerinin vaziyetini bildiren bir cetvel, gelir tablosu ve borçlunun malî durumunu açıklayıcı diğer bilgi ve belgeler.

3- Projenin, borçluyu yeniden ödeme kabiliyetine kavuşturarak muaccel borçlarını ödeme plânına göre ödeyebilecek ve nakit akışını gerçekleştirecek duruma getireceğini gösteren belgeler.

4- Projeden etkilenen ve etkilenmeyen alacaklılar ile bunların alacaklarının listesi.

5- Başvuru öncesi müzakere sürecini tanımlayan ve projeden etkilenen alacaklıların proje hakkında karar vermelerine olanak sağlayan yeterli bilgilendirmenin iadeli taahhütlü mektup ya da

noter ihbarnamesi gibi uygun araçlarla yerine getirildiğini gösteren delilleri de içeren açıklamalar.

6- Projeden etkilenip de onay veren alacaklıların, bu beyanlarını içeren, imzası ve tarihi noterlikçe onaylı tutanaklar.

7- Projeye göre alacaklıların eline geçecek miktar ile borçlunun iflâsı hâlinde alacaklıların eline geçebilecek muhtemel miktarı karşılaştırmalı olarak gösteren belge.

8- Sayı ve meblağ itibarıyla çoğunluk koşulunun gerçekleştiğini gösteren cetvel.

9- Borçlunun ödeme kabiliyetine kavuşabileceğini ve projede yer alan koşullara uymasının mümkün olduğunu gösteren ve gerekli nitelikleri haiz bir bağımsız denetim kuruluşu tarafından hazırlanmış bulunan finansal analiz raporları ile dayanakları.

Mahkeme, başvurudan itibaren otuz gün içinde gerçekleşecek olan duruşmanın gününü belirler; başvuruyu, 288 inci Maddede öngörülen usule göre ilânen duyurur ve projeden etkilenip adresi bilinen tüm alacaklılara tebliğ eder. Yapılacak olan ilân ve tebligatta, başvurunun kapsam ve sonuçları, başvuru dosyasının hangi tarihten itibaren nerede görülebileceği ve itirazların da ileri sürülebileceği duruşmanın günü ve saati gösterilir.

Mahkeme, ayrıca, borçlunun veya alacaklılardan birinin talebi üzerine, başvuru hakkında verilecek nihai kararın verilmesine kadar geçecek olan dönem için borçlunun malvarlığını korumaya yönelik ve borçlunun faaliyetleri bakımından gerekli gördüğü tedbirleri derhal alır. Bu durumda mahkeme, tespit edilen duruşma gününü beklemeksizin ayrıca bir duruşma günü tayin edebilir, alacaklılar ve borçlu tarafından seçilmiş, atanmasından projenin tasdikine veya reddine ilişkin kararın verilmesine kadar borçlunun faaliyetlerinin sevk ve idaresini bizzat üstlenecek ya da bu faaliyetleri denetleyecek olan ve lazım gelen bilgi ve tecrübeye sahip ve gerekli nitelikleri haiz bir veya birkaç ara dönem denetçisi tayin edebilir. Alacaklılar ve borçlunun ara dönem denetçisi seçmedikleri ya da

herhangi bir denetçi üzerinde anlaşmaya varamadıkları, ancak şartların ara dönem denetçisi atanmasını gerekli kıldığı hallerde mahkeme, niteliği ve yetkileri yönetmelikle belirlenecek olan bir veya birkaç ara dönem denetçisini re'sen atayabilir.

Mahkeme, projeden etkilenen alacaklıların borçluya karşı başlattıkları takiplerin ve bu takiplerle ilgili olan davaların, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre yapılan takipleri ve davaları da kapsayacak şekilde durdurulmasına, yeni icra takibi yapılmasının etkilenen alacaklılar için yasaklanmasına, ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararlarının uygulanmamasına ara dönem için karar verebilir. Bu durumda, bir takip muamelesiyle kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren süreler işlemez.

Ara dönemde borçlu, işletmenin devamı için zorunluysa veya malvarlığının kıymetinin korunması ya da artırılması için gerekli görülmesi hâlinde, kredi gibi finansman araçlarına başvurabilir. Bir finansman kaynağının kullanılabilmesi için teminat verilmesi gerekiyorsa, bu teminat öncelikle borçlunun daha önce üzerinde rehin tesis edilmemiş taşınır veya taşınmaz malları üzerinde sağlanır. Finansman kaynağı terimi, borçluya hammadde gibi işletmenin faaliyet gösterebilmesi için gerekli mal ve hizmetleri sağlayanları da kapsar.

Tasdik duruşmasında mahkeme, ara dönem denetçisini, borçlu işletmenin yetkililerini ve duruşmada hazır bulunan alacaklıları dinler. Mahkeme, borçlunun yeniden yapılandırmaya iyi niyetle başvurduğunu, 309/m ilâ 309/o Maddelerindeki şartların yerine geldiğini ve projeyi reddetmiş olan her alacaklının projeyle eline geçecek miktarın en az iflâs tasfiyesi sonunda eline geçecek miktara eşit olduğunu tespit ettiği takdirde, en geç otuz gün içinde başvurunun tasdikine, aksi halde reddine karar verir.

Mahkeme, tasdik kararı ile birlikte, borçlu ile alacaklıların bu konudaki görüşlerini de dikkate alarak, yetkileri sadece projenin yerine getirilmesine ilişkin esasları denetleyip alacaklılara durumu düzenli olarak rapor etmekten ibaret olan bir veya birkaç proje

denetçisi tayin edebilir. Borçlu ve alacaklılar, denetçi seçmedikleri ya da herhangi bir denetçi üzerinde anlaşmaya varamadıkları takdirde, mahkeme, nitelikleri ve görev alanı yönetmelikle belirlenecek olan bir denetçiyi re'sen atayabilir.

Tasdik veya ret kararının tebliğinden itibaren on gün içinde borçlu ve tasdik duruşması sırasında itirazda bulunmuş olan alacaklılar kararı temyiz edebilirler. Bu konudaki temyiz incelemesi ivedilikle yapılır ve verilecek karara karşı, karar düzeltme yoluna başvurulamaz. Tarafların itirazı ve temyiz maktu harca tâbidir.

Yeniden yapılandırma projesi, tüm hüküm ve sonuçlarını, başvurunun tasdikine ilişkin kararın verildiği andan itibaren doğurmaya başlar. Projenin koşulları, projeden etkilenen alacaklılarla yapılmış olan tüm sözleşme hükümlerinden önce gelir. Kararın temyiz incelemesi sonunda Yargıtay'ca bozulması üzerine, projenin tasdik kararının icrası kendiliğinden durur. Bozma kararına kadar yapılan işlemler geçerliliğini muhafaza eder. Projeden etkilenip etkilenmediğine bakılmaksızın, borçlunun taraf olduğu sözleşmelerde projenin tadiline veya feshine yol açabilecek veyahut borçlunun yeniden yapılandırma yoluna başvurmasının temerrüt hali oluşturacağına ya da akde aykırılık teşkil edeceğine ilişkin hükümler bulunması hâlinde, bu hükümler borçlunun yeniden yapılandırma yoluna başvurması durumunda uygulanmaz.

Başvurunun tasdiki talebinin reddine ilişkin mahkeme kararının verilmesi hâlinde, mahkemece verilmiş tedbirler kalkar, durmuş olan dava ve takiplere devam edilir.

Sermaye şirketleri ve kooperatiflerin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılmasında, 308/e Maddesi ile 308/f Maddesinin birinci fıkrası kıyasen uygulanır. Yeniden yapılandırmanın tamamen feshine karar verilir ve bu karar kesinleşirse, durum mahkemece 288 inci Maddede öngörülen usule göre ilânen duyurulur. İlândan itibaren on gün içinde, projeden etkilenen alacaklılar tasdik kararını vermiş olan mahkemeden borçlunun derhal iflâsına karar verilmesini isteyebilirler.

Projenin bir kısmının ihlâli hâlinde, bu ihlâl sadece bazı alacaklıları etkiliyorsa, hakları ihlâl edilen bu alacaklıların borçlu ile projenin tadili konusunda anlaşmaya varmaları durumunda, tadil edilmiş proje mahkemenin tasdikine sunulur. Projenin devamı için bu tadilatın yapılması zorunlu ise ve tadil edilmiş proje hakları ihlâl edilmiş olan alacaklıları projeden etkilenen diğer alacaklılardan daha uygun bir duruma getirmiyorsa, mahkeme tadil edilmiş projeyi tasdik eder. Yeniden yapılandırma projesinin tasdikine ilişkin usul projenin tadili hakkında da uygulanır(İİK Madde 309).[105]

Borçlunun projeden doğan yükümlülüklerini tamamen veya kısmen zamanında yerine getirmemesi hâlinde durum proje denetçisi, borçlu veya projeden etkilenen alacaklılar tarafından projeyi tasdik etmiş olan mahkemeye bildirilir. Aynı hak, projenin tasdikinden önce borçluya teminat mukabili veya teminatsız olarak kredi gibi finansman kaynağı yaratıp bundan kaynaklanan alacağını kısmen veya tamamen elde edemeyen alacaklı için de söz konusudur. Bu bildirim üzerine mahkeme, borçlunun malvarlığının korunabilmesi için, borçlunun malvarlığı üzerindeki tasarruflarını önleyici tedbirler de dahil olmak üzere, gerekli muhafaza tedbirlerini alır ve bir duruşma günü tayin ederek 288 inci Maddede öngörülen usule göre ilânen duyurur. Mahkeme, projeden etkilenen veya etkilenmeyen alacaklıların vakî itirazlarını inceledikten sonra, borçlunun yükümlülüklerini kısmen veya tamamen yerine getirmediğini, projenin uygulanmayıp tadilinin de söz konusu olmadığını veya finansman alacaklısının alacağını tamamen ya da kısmen elde ede-

---

[105] Projenin bir kısmının ihlâli hâlinde, bu ihlâl sadece bazı alacaklıları etkiliyorsa, hakları ihlâl edilen bu alacaklıların borçlu ile projenin tadili konusunda anlaşmaya varmaları durumunda, tadil edilmiş proje mahkemenin tasdikine sunulur. Projenin devamı için bu tadilatın yapılması zorunlu ise ve tadil edilmiş proje hakları ihlâl edilmiş olan alacaklıları projeden etkilenen diğer alacaklılardan daha uygun bir duruma getirmiyorsa, mahkeme tadil edilmiş projeyi tasdik eder. Yeniden yapılandırma projesinin tasdikine ilişkin usul projenin tadili hakkında da uygulanır Madde 309/ş

mediğini tespit edince derhal borçlunun iflâsına hükmeder(İİK Madde 309).[106]

Sermaye şirketleri ve kooperatiflerin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılmasına, bankalar ve sigorta şirketleri borçlu sıfatı ile başvuramazlar(İİK Madde 309).[107]

Tasdik edilen proje kapsamındaki(İİK Madde 309);

1- Yapılacak işlemler ve düzenlenecek kâğıtlar, 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa göre ödenecek damga vergisi ve 492 sayılı Harçlar Kanununa göre ödenecek harçlardan,

2- Alacaklılar tarafından her ne nam altında olursa olsun tahsil edilecek tutarlar, 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu gereği ödenecek banka ve sigorta muameleleri vergisinden,

3- Borçluya kullandırılan ve kullandırılacak krediler, Kaynak Kullanımı Destekleme Fonundan,

4- Diğer benzeri işlemler, kâğıtlar ve krediler vergi, resim, harç ve fon yükümlülüklerinden (4306 sayılı Kanun uyarınca ödenmesi gereken Eğitime Katkı Payı hariç), İstisna edilmiştir.

---

[106] Borçlunun projeden doğan yükümlülüklerini tamamen veya kısmen zamanında yerine getirmemesi hâlinde durum proje denetçisi, borçlu veya projeden etkilenen alacaklılar tarafından projeyi tasdik etmiş olan mahkemeye bildirilir. Aynı hak, projenin tasdikinden önce borçluya teminat mukabili veya teminatsız olarak kredi gibi finansman kaynağı yaratıp bundan kaynaklanan alacağını kısmen veya tamamen elde edemeyen alacaklı için de söz konusudur. Bu bildirim üzerine mahkeme, borçlunun malvarlığının korunabilmesi için, borçlunun malvarlığı üzerindeki tasarruflarını önleyici tedbirler de dahil olmak üzere, gerekli muhafaza tedbirlerini alır ve bir duruşma günü tayin ederek 288 inci Maddede öngörülen usule göre ilânen duyurur. Mahkeme, projeden etkilenen veya etkilenmeyen alacaklıların vakî itirazlarını inceledikten sonra, borçlunun yükümlülüklerini kısmen veya tamamen yerine getirmediğini, projenin uygulanmayıp tadilinin de söz konusu olmadığını veya finansman alacaklısının alacağını tamamen ya da kısmen elde edemediğini tespit edince derhal borçlunun iflâsına hükmeder Madde 309/t.

[107] Sermaye şirketleri ve kooperatiflerin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılmasına, bankalar ve sigorta şirketleri borçlu sıfatı ile başvuramazlar Madde 309/t.

İstisna, alacaklıların tasdik edilen proje kapsamında edindikleri varlıkları elden çıkardıkları hallerde de uygulanır. Tasdik edilen proje hükümleri uyarınca tahsilinden vazgeçilen alacak tutarları 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre alacaklı için değersiz alacak, borçlu için ise vazgeçilen alacak olarak dikkate alınır. Tasdik edilen proje hükümleri uyarınca uygulamaya konulan işlemlerin gerçekleşmemesi hâlinde dahi, bu Madde uyarınca uygulanmış istisnalar geri alınmaz.

Uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma projesine göre borçları yeni bir itfa plânına bağlanan borçlular tarafından alınmış olan teşvik belgelerinin süreleri ile ihracat taahhüt süreleri, projeler ile belirlenen süreler kadar uzatılmış sayılır. Sermaye şirketleri ve kooperatiflerin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılmasının uygulanması sırasında aranacak noter onaylı belgelere ilişkin noter harcı maktu olarak alınır.

KAYNAKÇA

ALTAY Sümer, ESKİOCAK Ali; 7101 Sayılı Kanun'la Yapılan Düzenlemelerin Işığında Konkordato ve Yeniden Yapılanma Hukuku 4. Bası Vedat Kitapçılık İstanbul 2018.

ARZOVA Sabri Burak, ARZOVA Arzu; İflasın Ertelenmesi Kapsamında İyileştirme Projesinin Hazırlanması, Kavram Mevzuat Hazırlama, Seçkin Yayınevi, Ankara 2015.

ARZOVA Sabri Burak, YAVAŞ Murat, KÜÇÜK Barış; Hukuki ve Mali Yönden İflasın Ertelenmesi ve Borca Batıklık Bilançosu Seçkin Yayınevi Ankara 2015.

ASLANOĞLU Suphi, ÖZALP Ayşe Duygu, ÖZALP Ali Rıza; Bir Yeniden Yapılandırma Kurumu Olarak Konkordato Başvurusu, Geçici Mühlet ve Gerekçeleri, Ekonomi İşletme Siyaset ve Uluslararası İlişkiler Dergisi, Cilt 3 Sayı 2, S.s. 63-78, 2017.

AYDEMİR Efrail; Konkordato Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerin Uzlaşma Suretiyle Yapılandırılması, Seçkin Yayınevi, Ankara 2015.

BERBEROĞLU YENİPINAR Filiz; Konkordato İflas Öncesi-İflas Erteleme Yürürlükten Kaldırılmakla Yeni Mevzuatla Güncellenmiş İnceleme, Adalet yayınevi, Ankara 2018.

BERBEROĞLU YENİPINAR Filiz; Konkordato İflas Öncesi-İflas Erteleme Yürürlükten Kaldırılmakla Yeni Mevzuatla Güncellenmiş İnceleme, Adalet yayınevi, 2. Baskı Ankara 2019.

GÜNGÖR, Gülin Güneysu . "MİLLETLERARASI ÖZEL HUKUKTA İFLÂS İÇİ KONKORDATO (Vade ve Tenzilât Konkordatosu İtibariyle)". Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Cilt 44 Sayı 1 (293-312) 1995.

KALE Serdar; İsviçre İcra İflas Hukukunun Adi Konkordato Hükümlerine Genel Bir Bakış, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 4 (2) (Ss 153-169) Güz 2017.

KONKORDATO KOMİSERLİĞİ VE ALACAKLILAR KURULUNA DAİR YÖNETMELİK, 30 Ocak 2019 ÇARŞAMBA Sayı : 30671

MUŞUL Timuçin; 28.02.2018 tarih ve 7101 Sayılı Kanunla İcra ve İflas Kanununda Yapılan Yeni Düzenlemelere Göre; İflas ve Konkordato Hukuku Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılnadırma, Adalet Yayınevi, Ankara 2018.

ÖZTEK Selçuk, BUDAK Ali Cem, YÜCEL Müjgan Tunç, KALE Serdar, YEŞİLOVA Bilgehan; Yeni Konkordato Hukuku, Adalet Yayınevi Ankara 2018.

PEKCANITEZ Hakan, ATALAY Oğuz, ÖZKAN Meral Sungur, ÖZEKES Muhammet; İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı, Yetkin Yayınları, Ankara 2015.

PEKCANITEZ Hakan, ATALAY Oğuz, ÖZKAN Meral Sungur, ÖZEKES Muhammet; İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2017.

PEKCANITEZ Hakan, ERDÖNMEZ Güray; 7101 Sayılı Kanunla Yürürlüğe Giren Konkordato Hükümlerinin Değerlendirilmesi, Bankacılar Dergisi Sayı (108-156) 105 2018.

SARISÖZEN M. Serhat; İcra-İflas ve Konkordato Hukukunda Yenilikler 3. Baskı Yetkin Yayınları Ankara 2019.

TOROSLU M. Vefa; Hukuksal ve Finansal Açıdan Konkordato, Adalet Yayınevi, Ankara 2019.

Türkiye Büyük Millet Meclisi 26. Yasama Dönemi, 3. Yasama Yılı Sıra Sayısı 524, Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla İcra İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/913) ve Adalet Komisyonu Raporu.

UYAR Talih; Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri, Bilge Yayınevi, Ankara 2018.

UYAR Talih; Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri, İstanbul Barosu Dergisi, Temmuz Ağustos 2018, Cilt 92, Sayı 2018/4, S.s. 15-102, 2018.

Ek:1

İCRA VE İFLAS KANUNU

Kanun Numarası : 2004

Kabul Tarihi : 9/6/1932

Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih : 19/6/1932 Sayı : 2128

Yayımlandığı Düstur : Tertip : 3 Cilt : 13 Sayfa : 426

Bu kanunun yürürlükte olmayan hükümleri için bakınız.

"Yürürlükteki Bazı Kanunların Mülga Hükümleri Külliyatı",

Cilt: 1 Sayfa : 171

Bu Kanun ile ilgili tüzük için, "Tüzükler Külliyatı"nın kanunlara göre düzenlenen nümerik fihristine bakınız.

ONİKİNCİ BAP

Konkordato ile Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerin Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırılması[108][109]

I. ADÎ KONKORDATO[110]

Konkordato talebi:

Madde 285 – (Değişik: 28/2/2018-7101/13 md.)

Borçlarını, vadesi geldiği hâlde ödeyemeyen veya vadesinde ödeyememe tehlikesi altında bulunan herhangi bir borçlu, vade verilmek veya tenzilat yapılmak suretiyle borçlarını ödeyebilmek veya muhtemel bir iflâstan kurtulmak için konkordato talep edebilir.

İflâs talebinde bulunabilecek her alacaklı, gerekçeli bir dilekçeyle, borçlu hakkında konkordato işlemlerinin başlatılmasını isteyebilir.

---

[108] Onikinci Babın başlığı, "Konkordato" iken, 12/2/2004 tarihli ve 5092 sayılı Kanunun 8 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

[109] 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunun 38 inci maddesiyle Onikinci Bap Birinci Bölümden sonra gelmek üzere "II. REHİNLİ ALACAKLILARLA MÜZAKERE VE BORÇLARIN YAPILANDIRILMASI" başlığıyla İkinci Bölüm eklenmiş, diğer bölümler buna göre teselsül ettirilmiştir.

[110] Bu üst başlık 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanunun 67 nci maddesiyle eklenmiştir.

Yetkili ve görevli mahkeme; iflâsa tabi olan borçlu için 154 üncü maddenin birinci veya ikinci fıkralarında yazılı yerdeki, iflâsa tabi olmayan borçlu için yerleşim yerindeki asliye ticaret mahkemesidir.

Konkordato talebinde bulunan, Adalet Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulan tarifede belirtilen konkordato gider avansını yatırmaya mecburdur. Bu durumda 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 114 üncü ve 115 inci maddeleri kıyasen uygulanır.

Konkordato talebine eklenecek belgeler:[111]

Madde 286- (Değişik: 28/2/2018-7101/14 md.)

Borçlu, konkordato talebine aşağıdaki belgeleri ekler.

a) Borçlunun borçlarını hangi oranda veya vadede ödeyeceğini, bu kapsamda alacaklıların alacaklarından hangi oranda vazgeçmiş olacaklarını, ödemelerin yapılması için borçlunun mevcut mallarını satıp satmayacağını, borçlunun faaliyetine devam edebilmesi ve alacaklılara ödemelerini yapabilmesi için gerekli malî kaynağın sermaye artırımı veya kredi temini yoluyla yahut başka bir yöntem kullanılarak sağlanacağını gösteren konkordato ön projesi.

b) Borçlunun malvarlığının durumunu gösterir belgeler; borçlu defter tutmaya mecbur kişilerden ise Türk Ticaret Kanununa göre hazırlanan son bilanço, gelir tablosu, nakit akım tablosu, hem işletmenin devam-lılığı esasına göre hem de aktiflerin muhtemel satış fiyatları üzerinden hazırlanan ara bilançolar, ticari defterlerin açılış ve kapanış tasdikleri ile elektronik ortamda oluşturulan defterlere ilişkin e-defter berat bilgileri, borçlunun malî durumunu açıklayıcı diğer bilgi ve belgeler, maddi ve maddi olmayan duran varlıklara ait olup defter değerlerini içeren listeler, tüm alacak ve borçları vadeleri ile birlikte gösteren liste ve belgeler.

c) Alacaklıları, alacak miktarlarını ve alacaklıların imtiyaz durumunu gösteren liste.

---

[111] Bu maddenin "Konkordato talebinin nazara alınması şartları:" olan başlığı, 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunun 14 üncü maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

d) Konkordato ön projesinde yer alan teklife göre alacaklıların eline geçmesi öngörülen miktar ile borçlunun iflâsı hâlinde alacaklıların eline geçebilecek muhtemel miktarı karşılaştırmalı olarak gösteren tablo.

e) **(Değişik:6/12/2018-7155/13 md.)** Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yetkilendirilen bağımsız denetim kuruluşu tarafından Türkiye Denetim Standartlarına göre yapılacak denetim kapsamında hazırlanan ve konkordato ön projesinde yer alan teklifin gerçekleşeceği hususunda makul güvence veren denetim raporu ile dayanakları.

(Mülga fıkra:6/12/2018-7155/13 md.)

Borçlu, konkordato sürecinde mahkeme veya komiser tarafından istenebilecek diğer belge ve kayıtları da ibraz etmek zorundadır.

(Ek fıkra:6/12/2018-7155/13 md.) Birinci fıkranın (e) bendi kapsamında düzenlenecek raporlar ve bu raporlara dayanak olacak denetimlerde, denetim kuruluşlarının faaliyetleri, hak ve yükümlülükleri, raporların inceleme ve denetimleri, bu raporlar sebebiyle doğacak idari ve hukuki sorumluluk ile diğer hususlar hakkında 26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uygulanır.

(Ek fıkra:6/12/2018-7155/13 md.) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.

Geçici mühlet:[112]

MADDE 287- (Değişik: 28/2/2018-7101/15 md.)

Konkordato talebi üzerine mahkeme, 286 ncı maddede belirtilen belgelerin eksiksiz olarak mevcut olduğunu tespit ettiğinde derhâl geçici mühlet kararı verir ve 297 nci maddenin ikinci fıkrasındaki hâller

---

[112] Bu maddenin "Mühlet:" olan başlığı, 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunun 15 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

de dahil olmak üzere, borçlunun malvarlığının muhafazası için gerekli gördüğü bütün tedbirleri alır.

Konkordato işlemlerinin başlatılması alacaklılardan biri tarafından talep edilmişse, borçlunun 286 ncı maddede belirtilen belgeleri ve kayıtları mahkemenin vereceği makul süre içinde ve eksiksiz olarak sunması hâlinde geçici mühlet kararı verilir. Bu durumda anılan belge ve kayıtların hazırlanması için gerekli masraf alacaklı tarafından karşılanır. Belge ve kayıtların süresinde ve eksiksiz olarak sunulmaması hâlinde geçici mühlet kararı verilmez ve alacaklının yaptığı konkordato talebinin de reddine karar verilir.

Mahkeme, geçici mühlet kararıyla birlikte konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olup olmadığının yakından incelenmesi amacıyla bir geçici konkordato komiseri görevlendirir. Alacaklı sayısı ve alacak miktarı dikkate alınarak gerektiğinde üç komiser de görevlendirilebilir. **(Ek cümle:6/12/2018-7155/14 md.)** Üç komiser görevlendirilmesi durumunda komiserlerden biri, mahkemenin bulunduğu ilde faaliyet göstermek şartıyla Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilmiş bağımsız denetçiler arasından seçilir. 290 ıncı madde bu konuda kıyasen uygulanır. 290 ıncı madde bu konuda kıyasen uygulanır.

Geçici mühlet üç aydır. Mahkeme bu üç aylık süre dolmadan borçlunun veya geçici komiserin yapa-cağı talep üzerine geçici mühleti en fazla iki ay daha uzatabilir, uzatmayı borçlu talep etmişse geçici komiserin de görüşü alınır. Geçici mühletin toplam süresi beş ayı geçemez.

291 inci ve 292 nci maddeler, geçici mühlet hakkında kıyasen uygulanır.

Geçici mühlet talebinin kabulü, geçici komiser görevlendirilmesi, geçici mühletin uzatılması ve tedbirlere ilişkin kararlara karşı kanun yoluna başvurulamaz.

Geçici mühletin sonuçları, ilânı ve bildirimi:[113]

Madde 288- (Değişik: 28/2/2018-7101/16 md.)

Geçici mühlet, kesin mühletin sonuçlarını doğurur.

Mahkemece geçici mühlet kararı, ticaret sicili gazetesinde ve Basın-İlan Kurumunun resmî ilân portalında ilân olunur ve derhâl tapu müdürlüğüne, ticaret sicili müdürlüğüne, vergi dairesine, gümrük ve posta idarelerine, Türkiye Bankalar Birliğine, Türkiye Katılım Bankaları Birliğine, mahallî ticaret odalarına, sanayi odalarına, taşınır kıymet borsalarına, Sermaye Piyasası Kuruluna ve diğer lazım gelen yerlere bildirilir. İlanda ayrıca alacaklıların, ilândan itibaren yedi günlük kesin süre içinde dilekçeyle itiraz ederek konkordato mühleti verilmesini gerektiren bir hâl bulunmadığını delilleriyle birlikte ileri sürebilecekleri ve bu çerçevede mahkemeden konkordato talebinin reddini isteyebilecekleri belirtilir.

Geçici mühletin uzatılmasına ve geçici mühletin kaldırılarak konkordato talebinin reddine ilişkin kararlar da ikinci fıkra uyarınca ilân olunur ve ilgili yerlere bildirilir.

Kesin mühlet:[114]

Madde 289- (Değişik: 28/2/2018-7101/17 md.)

Mahkeme, kesin mühlet hakkındaki kararını geçici mühlet içinde verir.

Kesin mühlet hakkında bir karar verilebilmesi için, mahkeme borçluyu ve varsa konkordato talep eden alacaklıyı duruşmaya davet eder. Geçici komiser, duruşmadan önce yazılı raporunu sunar ve mahkemece gerekli görülürse, beyanı alınmak üzere duruşmada hazır bulunur. Mahkeme yapacağı değerlendirmede, itiraz eden alacaklıların dilekçelerinde ileri sürdükleri itiraz sebeplerini de dikkate alır.

---

[113] Bu maddenin "Mühletin ilanı:" olan başlığı, 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunun 16 ncı maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

[114] Bu maddenin "Mühletin alacaklılar bakımından sonuçları:" olan başlığı, 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunun 17 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olduğunun anlaşılması hâlinde borçluya bir yıllık kesin mühlet verilir. Bu kararla birlikte mahkeme, yeni bir görevlendirme yapılmasını gerektiren bir durum olmadığı takdirde geçici komiser veya komiserlerin görevine devam etmesi-ne karar verir ve dosyayı komisere tevdi eder.

Mahkemece, kesin mühlet kararıyla beraber veya kesin mühlet içinde uygun görülecek bir zamanda yedi alacaklıyı geçmemek, herhangi bir ücret takdir edilmemek ve tek sayıda olmak kaydıyla ayrıca bir alacaklılar kurulu oluşturulabilir. Bu durumda alacakları, hukuki nitelik itibarıyla birbirinden farklı olan alacaklı sınıfları ve varsa rehinli alacaklılar, alacaklılar kurulunda hakkaniyete uygun şekilde temsil edilir. Alacaklılar kurulu oluşturulurken komiserin de görüşü alınır. Alacaklılar kurulu her ay en az bir kere toplanır ve hazır bulunanların oy çokluğuyla karar alır. Komiser bu toplantıda hazır bulunarak alınan kararları toplantıya katılanların imzasını almak suretiyle tutanağa bağlar. Alacaklı sayısı, alacak miktarı ve alacakların çeşitliliği dikkate alınarak alacaklılar kurulunun zorunlu olarak oluşturulacağı hâller ile alacaklılar kuruluna ilişkin diğer hususlar Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikte gösterilir.

Güçlük arz eden özel durumlarda kesin mühlet, komiserin bu durumu açıklayan gerekçeli raporu ve talebi üzerine mahkemece altı aya kadar uzatılabilir. Borçlu da bu fıkra uyarınca uzatma talebinde bulunabilir; bu takdirde komiserin de görüşü alınır. Her iki hâlde de uzatma talebi kesin mühletin sonra ermesinden önce yapılır ve uzatma kararı vermeden önce, varsa alacaklılar kurulunun da görüşü alınır.

Kesin mühlet verilmesine, kesin mühletin uzatılmasına ve kesin mühletin kaldırılarak konkordato talebinin reddine ilişkin kararlar, 288 inci madde uyarınca ilân edilir ve ilgili yerlere bildirilir.

Konkordato komiseri ve alacaklılar kurulu ile bunların görevleri:[115]

[115] Bu maddenin "Mühletin borçlu bakımından sonuçları:" olan başlığı, 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunun 18 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Madde 290- (Değişik: 28/2/2018-7101/18 md.)

Dosyayı teslim alan komiser kesin mühlet içinde, konkordatonun tasdikine yönelik işlemleri tamamlayarak dosyayı raporuyla birlikte mahkemeye iade eder.

Komiserin görevleri şunlardır:

a) Konkordato projesinin tamamlanmasına katkıda bulunmak.

b) Borçlunun faaliyetlerine nezaret etmek.

c) Bu kanunda verilen görevleri yapmak.

d) Mahkemenin istediği konularda ve uygun göreceği sürelerde ara raporlar sunmak.

e) Alacaklılar kurulunu konkordatonun seyri hakkında düzenli aralıklarla bilgilendirmek.

f) Talepte bulunan diğer alacaklılara konkordatonun seyri ve borçlunun güncel malî durumu hakkında bilgi vermek.

g) Mahkeme tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmek.

8 inci, 10 uncu, 11 inci, 16 ncı, 21 inci ve 359 uncu maddeler hükümleri kıyas yoluyla komiserler hakkında da uygulanır.

Komiserin konkordatoya ilişkin işlemleri ile ilgili şikayetler, asliye ticaret mahkemesi tarafından ke-sin olarak karara bağlanır.

(Değişik fıkra:6/12/2018-7155/15 md.) Komiserler, bilirkişilik bölge kurulları tarafından oluşturulan komiser listesinden seçilir. Listeye kayıt için Adalet Bakanlığı tarafından izin verilen kurumlardan alınacak eğitimin tamamlanmış olması zorunludur. Ayrıca, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kuru-mu, komiser olarak görevlendirilebilecek, yetkilendirilmiş bağımsız denetçileri liste hâlinde bilirkişilik bölge kurullarına bildirir. Listede görevlendirilecek komiser bulunmaması hâlinde liste dışından görevlendirme yapılır ve bu durum bölge kuruluna bildirilir. Bir kişi eş zamanlı olarak beşten fazla dosyada geçici komiser ve komiser olarak görev yapamaz. Komiserin sorumlulukları hakkında 227 nci maddenin dördüncü ve beşinci fıkrası hükümleri uygulanır.

(Değişik fıkra:6/12/2018-7155/15 md.) Konkordato komiserinin nitelikleri, eğitimi, eğitim verecek kurumlar ve eğitimden muaf tutulacaklar ile komiserliğe ilişkin diğer hususlar Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.

Alacaklılar kurulu, komiserin faaliyetlerine nezaret eder; komisere tavsiyelerde bulunabilir ve kanunun öngördüğü hâllerde mahkemeye görüş bildirir. Alacaklılar kurulu komiserin faaliyetlerini yeterli bulmaz-sa, mahkemeden komiserin değiştirilmesini gerekçeli bir raporla isteyebilir. Mahkeme bu talep hakkında borçluyu ve komiseri dinledikten sonra kesin olarak karar verir.

Borçlunun malî durumunun düzelmesi nedeniyle kesin mühletin kaldırılması:[116]

Madde 291- (Değişik: 28/2/2018-7101/19 md.)

Konkordato talebi ile amaçlanan iyileşmenin, kesin mühletin sona ermesinden önce gerçekleştiğinin komiserin yazılı raporuyla mahkemeye bildirilmesi üzerine mahkemece resen, kesin mühletin kaldırılarak konkordato talebinin reddine karar verilir. Bu karar, 288 inci madde uyarınca ilân edilir ve ilgili yerlere bildirilir.

Mahkeme, bu madde kapsamında kesin mühletin kaldırılmasına karar vermeden önce borçlu ve varsa konkordato talep eden alacaklı ve alacaklılar kurulunu duruşmaya davet eder; diğer alacaklıları ise gerekli görürse davet eder.

Kesin mühlet içinde konkordato talebinin reddi ile iflâsın açılması:[117]

Madde 292- (Değişik: 28/2/2018-7101/20 md.)

İflâsa tabi borçlu bakımından, kesin mühletin verilmesinden sonra aşağıdaki durumların gerçekleşmesi hâlinde komiserin yazılı

---

[116] Bu maddenin "Defter tutulması ve rehinli malların kıymetinin takdiri:" olan başlığı, 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunun 19 uncu maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

[117] Bu maddenin "Alacaklıları davet ve alacakların bildirilmesi:" olan başlığı, 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunun 20 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

raporu üzerine mahkeme kesin mühleti kaldırarak konkordato talebinin reddine ve borçlunun iflâsına resen karar verir:

a) Borçlunun malvarlığının korunması için iflâsın açılması gerekiyorsa.

b) Konkordatonun başarıya ulaşamayacağı anlaşılıyorsa.

c) Borçlu, 297 nci maddeye aykırı davranır veya komiserin talimatlarına uymazsa ya da borçlunun alacaklıları zarara uğratma amacıyla hareket ettiği anlaşılıyorsa.[118]

d) Borca batık olduğu anlaşılan bir sermaye şirketi veya kooperatif, konkordato talebinden feragat ederse.

İflâsa tabi olmayan borçlu bakımından ise birinci fıkranın (b) ve (c) bentlerindeki hâllerin kesin mühletin verilmesinden sonra gerçekleşmesi durumunda, komiserin yazılı raporu üzerine mahkeme kesin mühleti kaldırarak konkordato talebinin reddine resen karar verir.

Mahkeme, bu madde uyarınca karar vermeden önce borçlu ve varsa konkordato talep eden alacaklı ve alacaklılar kurulunu duruşmaya davet eder; diğer alacaklıları ise gerekli görürse davet eder.

Kanun yolları:[119]

Madde 293- (Değişik: 28/2/2018-7101/21 md.)

Kesin mühlet talebinin kabulü ile mühletin kaldırılması talebinin reddine ilişkin kararlara karşı kanun yoluna başvurulamaz.

Kesin mühlet talebinin değerlendirilmesi sonucunda, hakkında iflâs kararı verilmeyen borçlunun konkordato talebinin reddine karar verilirse, borçlu veya varsa konkordato talep eden alacaklı bu kararın tebliğinden itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurabilir. Bölge adliye mahkemesinin kararı kesindir. Bölge adliye mahkemesi tarafından ilk derece mahkemesi kararı kaldırılarak mühlet kararı verildiği

---

[118] 6/12/2018 tarihli ve 7155 sayılı Kanunun 16 ncı maddesiyle bu bentte yer alan "uymazsa" ibaresinden sonra gelmek üzere "ya da borçlunun alacaklıları zarara uğratma amacıyla hareket ettiği anlaşılıyorsa" ibaresi eklenmiştir.

[119] Bu maddenin "Alacaklılar hakkında borçlunun beyana daveti:" olan başlığı, 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunun 21 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

hâllerde dosya, komiserin görevlendirilmesi de dahil olmak üzere müteakip işlemlerin yürütülmesi için ilk derece mahkemesine gönderilir.

Mahkemenin veya bölge adliye mahkemesinin konkordato talebinin reddiyle birlikte borçlunun iflâsına da karar verdiği hâllerde 164 üncü madde hükmü uygulanır.

Kesin mühletin alacaklılar bakımından sonuçları:[120]

Madde 294- (Değişik: 28/2/2018-7101/22 md.)

Mühlet içinde borçlu aleyhine 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler durur, ihtiyatî tedbir ve ihtiyatî haciz kararları uygulanmaz, bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez.

206 ncı maddenin birinci sırasında yazılı imtiyazlı alacaklar için haciz yoluyla takip yapılabilir.

Tasdik edilen konkordato projesi aksine hüküm içermediği takdirde kesin mühlet tarihin-den itibaren rehinle temin edilmemiş her türlü alacağa faiz işlemesi durur.

Takas bu Kanunun 200 ve 201 inci maddelerine tâbidir. Bu maddelerin uygulanmasında geçici mühletin ilânı tarihi esas alınır.

Hacizli mallar hakkında niteliğine uygun düştüğü ölçüde 186 ncı madde hükmü uygulanır.

Konkordato mühletinin verilmesinden önce, müstakbel bir alacağın devri sözleşmesi yapılmış ve devredilen alacak konkordato mühletinin verilmesinden sonra doğmuş ise, bu devir hükümsüzdür.

Konusu para olmayan alacaklar, alacaklı tarafından, ona eşit kıymette para alacağına çevrilerek komisere bildirilir. Şu kadar ki borçlu, komiserin onayıyla taahhüdün aynen ifasını üstlenmekte serbesttir.

---

[120] Bu maddenin "Alacaklıların toplanması:" olan başlığı, 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunun 22 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Kesin mühletin rehinli alacaklılar bakımından sonuçları:[121]

Madde 295- (Değişik: 28/2/2018-7101/23 md.)

Mühlet sırasında rehinle temin edilmiş alacaklar nedeniyle rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatılabilir veya başlamış olan takiplere devam edilebilir ancak bu takip nedeniyle muhafaza tedbirleri alınamaz ve rehinli malın satışı gerçekleştirilemez.

Kesin mühletin sözleşmeler bakımından sonuçları:[122]

Madde 296- (Değişik: 28/2/2018-7101/24 md.)

Sözleşmenin karşı tarafının konkordato projesinden etkilenip etkilenmediğine bakılmaksızın, borçlunun taraf olduğu ve işletmesinin faaliyetinin devamı için önem arz eden sözleşmelerde yer alıp da borçlunun konkordato talebinde bulunmasının sözleşmeye aykırılık teşkil edeceğine, haklı fesih sebebi sayılacağına yahut borcu muaccel hâle getireceğine ilişkin hükümler, borçlunun konkordato yoluna başvurması durumunda uygulanmaz. Sözleşmede bu yönde bir hüküm bulunmasa dahi sözleşme, borçlunun konkordatoya başvurduğu gerekçesiyle sona erdirilemez.

Borçlu, tarafı olduğu ve konkordatonun amacına ulaşmasını engelleyen sürekli borç ilişkilerini, komiserin uygun görüşü ve mahkemenin onayıyla herhangi bir zamanda sona erecek şekil-de feshedebilir. Bu çerçevede ödenmesi gereken tazminat, konkordato projesine tabi olur. Hizmet sözleşmelerinin feshine ilişkin özel hükümler saklıdır.

Kesin mühletin borçlu bakımından sonuçları:[123]

Madde 297- (Değişik: 28/2/2018-7101/25 md.)

Borçlu, komiserin nezareti altında işlerine devam edebilir. Şu kadar ki, mühlet kararı verirken veya mühlet içinde mahkeme, bazı

---

[121] Bu maddenin "Müşterek borçlulara karşı haklar:" olan başlığı, 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunun 23 üncü maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

[122] Bu maddenin "Konkordatonun mahkemede incelenmesi:" olan başlığı, 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunun 24 üncü maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

[123] Bu maddenin "Konkordatonun kabulü için lazım gelen ekseriyet:" olan başlığı, 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunun 25 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

işlemlerin geçerli olarak ancak komiserin izni ile yapılmasına veya borçlunun yerine komiserin işletmenin faaliyetini devam ettirmesine karar verebilir.

Borçlu, mahkemenin izni dışında mühlet kararından itibaren rehin tesis edemez, kefil olamaz, taşınmaz ve işletmenin devamlı tesisatını kısmen dahi olsa devredemez, takyit edemez ve ivazsız tasarruflarda bulunamaz. Aksi hâlde yapılan işlemler hükümsüzdür. Mahkeme bu işlemler hakkında karar vermeden önce komiserin ve alacaklılar kurulunun görüşünü almak zorundadır.

Borçlu bu hükme yahut komiserin ihtarlarına aykırı davranırsa mahkeme, borçlunun malları üzerindeki tasarruf yetkisini kaldırabilir veya 292 nci madde çerçevesinde karar verir.

Birinci ve üçüncü fıkra kapsamında alınan kararlar 288 inci madde uyarınca ilân edilir ve ilgili yerlere bildirilir.

Defter tutulması ve rehinli malların kıymetinin takdiri:[124]

Madde 298- (Değişik: 28/2/2018-7101/26 md.)

Komiser, görevlendirilmesini müteakip borçlunun mevcudunun bir defterini yapar ve malların kıymetlerini takdir eder. Borçlunun başka yerlerde malları varsa bu muamele o yer icra dairesi marifetiyle yaptırılabilir.

Komiser rehinli malların kıymetinin takdirine ilişkin kararını alacaklıların incelemesine hazır bulundurur; kıymet takdiri kararı alacaklılar toplantısından önce yazılı olarak rehinli alacaklılara ve borçluya bildirilir.

İlgililer, yedi gün içinde ve masrafını önceden vermek kaydıyla, mahkemeden rehinli malların kıymetini yeniden takdir etmesini isteyebilirler. Eğer yeni kıymet takdiri bir alacaklı tarafın-dan istenmiş ve takdir edilen kıymet, kayda değer bir şekilde değişmişse alacaklı borçludan mas-raflarının ödenmesini talep edebilir.

---

[124] Bu maddenin "Konkordatonun tasdiki" olan başlığı, 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunun 26 ncı maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Rehinli taşınmaz malların bu madde kapsamındaki kıymet takdiri, 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca gayrimenkul değerleme uzmanlığı lisansı ile yetkilendirilen kişilere yaptırılabilir.

Rehinli taşınır veya taşınmazın paraya çevrilmesinin ertelenmesi:

Madde 298/a- (Ek: 17/7/2003-4949/78 md.; Mülga: 28/2/2018-7101/65 md.)

Alacaklıları alacaklarını bildirmeye davet:[125]

Madde 299- (Değişik: 28/2/2018-7101/27 md.)

Alacaklılar, komiser tarafından 288 inci madde uyarınca yapılacak ilânla, ilân tarihinden itibaren onbeş gün içinde alacaklarını bildirmeye davet olunur. Ayrıca, ilânın birer sureti adresi belli olan alacaklılara posta ile gönderilir. İlânda, alacaklarını bildirmeyen alacaklıların bilançoda kayıtlı olmadıkça konkordato projesinin müzakerelerine kabul edilmeyecekleri ihtarı da yazılır.

Alacaklar hakkında borçlunun beyana daveti:[126]

Madde 300- (Değişik: 28/2/2018-7101/28 md.)

Komiser, borçluyu iddia olunan alacaklar hakkında açıklamada bulunmaya davet eder. Komiser, alacakların varit olup olmadığı hakkında borçlunun defterleri ve belgeleri üzerinde gerekli incelemelerde bulunarak bunların neticesini 302 nci madde gereğince vereceği raporda belirtir.

Alacaklılar toplantısına davet:[127]

---

[125] Bu maddenin "Kanun yollarına başvurma:" olan başlığı, 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunun 27 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

[126] Bu maddenin "Tasdikin ilanı:" olan başlığı, 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunun 28 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

[127] Bu maddenin "Konkordatonun reddinden sonra iflas ve ihtiyati haciz:" olan başlığı, 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunun 29 uncu maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Madde 301- (Değişik: 28/2/2018-7101/29 md.)

Konkordato projesinin hazırlanması, alacakların bildirilmesi ve tahkiki tamamlandıktan sonra komiser, 288 inci madde uyarınca yapacağı yeni bir ilânla alacaklıları, konkordato projesini müzakere etmek üzere toplanmaya davet eder. Toplantı günü ilândan en az on beş gün sonra olmak zorundadır. İlanda alacaklıların, toplantıdan önceki yedi gün içinde belgeleri inceleyebilecekleri de bildirilir. Ayrıca, ilânın birer sureti adresi belli olan alacaklılara posta ile gönderilir.

Alacaklılar toplantısı ve projenin kabulü için gerekli çoğunluk:[128]

Madde 302- (Değişik: 28/2/2018-7101/30 md.)

Komiser alacaklılar toplantısına başkanlık eder ve borçlunun durumu hakkında bir rapor verir.

Borçlu gerekli açıklamaları yapmak üzere toplantıda hazır bulunmaya mecburdur.

Konkordato projesi;

a) Kaydedilmiş olan alacaklıların ve alacakların yarısını veya

b) Kaydedilmiş olan alacaklıların dörtte birini ve alacakların üçte ikisini,

aşan bir çoğunluk tarafından imza edilmiş ise kabul edilmiş sayılır.

Oylamada sadece konkordato projesinden etkilenen alacaklılar oy kullanabilir. 206 ncı maddenin birinci sırasında yazılı imtiyazlı alacakların alacaklıları ve borçlunun eşi ve çocuğu ile kendisinin ve evlilik bağı ortadan kalkmış olsa dahi eşinin anası, babası ve kardeşi alacak ve alacaklı çoğunluğunun hesabında dikkate alınmaz.

Rehinle temin edilmiş olan alacaklar, 298 inci madde uyarınca takdir edilen kıymet sonu-cunda teminatsız kaldıkları kısım için hesaba katılırlar.

---

[128] Bu maddenin "İtirazlı alacaklar hakkında dava:" olan başlığı, 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunun 30 uncu maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Çekişmeli veya geciktirici koşula bağlı yahut belirli olmayan bir vadeye tabi alacakların hesaba katılıp katılmamasına ve ne oranda katılacağına mahkeme karar verir. Şu kadar ki bu iddialar hakkında ileride mahkemece verilecek hükümler saklıdır.

Konkordato projesinin müzakereleri sonucunda oluşturulan konkordato tutanağı, kabul ve ret oylarını içerecek şekilde derhâl imza olunur. Toplantının bitimini takip eden yedi gün içinde gerçekleşen iltihaklar da kabul olunur.

Komiser, iltihak süresinin bitmesinden itibaren en geç yedi gün içinde konkordatoya ilişkin bütün belgeleri, konkordato projesinin kabul edilip edilmediğine ve tasdikinin uygun olup olmadığına dair gerekçeli raporunu mahkemeye tevdi eder.

Borçtan birlikte sorumlu olanlara karşı haklar:[129]

Madde 303- (Değişik: 28/2/2018-7101/31 md.)

Konkordatoya muvafakat etmeyen alacaklı borçtan birlikte sorumlu olanlara karşı bütün haklarını muhafaza eder.

Konkordatoya muvafakat eden alacaklı da kendi haklarını, borçtan birlikte sorumlu olan kişilere ödeme mukabilinde devir teklif etmek ve onlara toplantıların günü ile yerini en az on gün önce haber vermek şartıyla bu hükümden yararlanır.

Alacaklı müracaat hakkına halel gelmeksizin borçtan birlikte sorumlu olan kişilere konkordato müzakerelerine katılma yetkisini verebilir ve onların kararını kabul taahhüdünde bulunabilir.

Konkordatonun mahkemede incelenmesi:[130]

Madde 304- (Değişik: 28/2/2018-7101/32 md.)

Komiserin gerekçeli raporunu ve dosyayı tevdi alan mahkeme, konkordato hakkında karar vermek üzere yargılamaya başlar. Mahke-

---

[129] Bu maddenin "Konkordatonun hükümleri:" olan başlığı, 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunun 31 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

[130] Bu maddenin "Konkordatonun neticelenmiyen takipler üzerine tesiri:" olan başlığı, 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunun 32 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

me, komiseri dinledikten sonra kısa bir zamanda ve her hâlde kesin mühlet içinde kararını vermek zorundadır. Karar vermek için tayin olunan duruşma günü, 288 inci madde uyarınca ilân edilir. İtiraz edenlerin, itiraz sebeplerini duruşma gününden en az üç gün önce yazılı olarak bildirmek kaydıyla duruşmada hazır bulunabilecekleri de ilâna yazılır.

Konkordato hakkında yapılan yargılamada kesin mühlet içinde bir karar verilemeyeceği anlaşılırsa; mahkeme, gerekli görürse komiserden gerekçeli bir rapor da alarak, karar verilinceye kadar mühlet hükümlerinin devamına karar verebilir. Bu süre altı aydan fazla olamaz.

Konkordatonun tasdiki şartları:[131]

Madde 305- (Değişik: 28/2/2018-7101/33 md.)

302 nci madde uyarınca yapılan toplantıda ve iltihak süresi içinde verilen oylarla kabul edilen konkordato projesinin tasdiki aşağıdaki şartların gerçekleşmesine bağlıdır:

a) Adi konkordatoda teklif edilen tutarın, borçlunun iflâsı hâlinde alacaklıların eline geçe-bilecek muhtemel miktardan fazla olacağının anlaşılması; malvarlığının terki suretiyle konkordatoda paraya çevirme hâlinde elde edilen hasılat veya üçüncü kişi tarafından teklif edilen tutarın iflâs yoluyla tasfiye hâlinde elde edilebilecek bedelden fazla olacağının anlaşılması.

b) Teklif edilen tutarın borçlunun kaynakları ile orantılı olması (bu kapsamda mahkeme, borçlunun beklenen haklarının dikkate alınıp alınmayacağını ve alınacaksa ne oranda dikkate alınacağını da takdir eder).

c) Konkordato projesinin 302 nci maddede öngörülen çoğunlukla kabul edilmiş bulunması.

d) 206 ncı maddenin birinci sırasındaki imtiyazlı alacaklıların alacaklarının tam olarak ödenmesinin ve mühlet içinde komiserin izniy-

---

[131] Bu maddenin "Nizalı alacaklılara ait paralar:" olan başlığı, 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunun 33 üncü maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

le akdedilmiş borçların ifasının, alacaklı bundan açıkça vazgeçmedikçe yeterli teminata bağlanmış olması (302 nci maddenin altıncı fıkrası kıyasen uygulanır).

e) Konkordatonun tasdikinin gerektirdiği yargılama giderleri ile konkordatonun tasdiki durumunda alacaklılara ödenmesi kararlaştırılan para üzerinden alınması gereken harcın, tasdik kararından önce, borçlu tarafından mahkeme veznesine depo edilmiş olması.

Mahkeme konkordato projesini yetersiz bulursa kendiliğinden veya talep üzerine gerekli gördüğü düzeltmenin yapılmasını isteyebilir.

Konkordatonun tasdiki kararı, kapsamı ve ilânı:[132]

Madde 306- (Değişik: 28/2/2018-7101/34 md.)

Konkordatonun tasdiki kararında alacaklıların hangi ölçüde alacaklarından vazgeçtiği ve borçlunun borçlarını hangi takvim çerçevesinde ödeyeceği belirtilir.

Kararda, tasdik edilen konkordatonun yerine getirilmesini sağlamak için gerekli gözetim, yönetim ve tasfiye tedbirlerini almakla görevli bir kayyım tayin edilebilir. Bu takdirde kayyım, borçlunun işletmesinin durumu ve proje uyarınca borçlarını ödeme kabiliyetini muhafaza edip etmediği konusunda iki ayda bir tasdik kararını veren mahkemeye rapor verir; alacaklılar bu raporu inceleyebilirler.

Tasdik kararı mahkemece, 288 inci madde uyarınca ilân olunur ve ilgili yerlere bildirilir.

Rehinli malların muhafaza ve satışı ile finansal kiralama konusu malların iadesinin ertelenmesi:[133]

---

[132] Bu maddenin "Konkordato haricinde yapılan vaatler:" olan başlığı, 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunun 34 üncü maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

[133] Bu maddenin "Konkordatonun alacaklılardan birinin müracaatıyla onun hakkında feshi:" olan başlığı, 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunun 35 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Madde 307- (Değişik: 28/2/2018-7101/35 md.)

Borçlunun talebi üzerine, tasdik kararında rehinli malın muhafaza altına alınması ve satışı, karardan itibaren bir yılı geçmemek üzere aşağıdaki şartlarla ertelenebilir.

a) Rehinle temin edilen alacak konkordato talebinden önce doğmuş olmalıdır.

b) Rehinle temin edilen alacağın konkordato talep tarihine kadar ödenmemiş faizi bulunmamalıdır.

c) Borçlu rehinli malın, işletmenin faaliyeti için zorunlu olduğunu ve paraya çevrilmesi durumunda ekonomik varlığının tehlikeye düşeceğini yaklaşık olarak ispat etmiş olmalıdır.

Rehinli malın muhafazası ve paraya çevrilmesinin ertelenmesi hâlinde satış isteme süresi işlemez.

Borçlunun talebi üzerine, tasdik kararında finansal kiralama konusu malların iadesi, karardan itibaren bir yılı geçmemek üzere aşağıdaki şartlarla ertelenebilir.

a) Borçlu finansal kiralama sözleşmesinin aynen ifasını 294 üncü maddenin yedinci fıkrası uyarınca üstlenmiş olmalıdır.

b) Finansal kiralamadan doğan kira alacağı konkordato talebinden önce doğmuş olmalıdır.

c) Ödenmemiş kira borcu, üç aylık tutarı aşmamalıdır.

d) Bu erteleme nedeniyle finansal kiralama konusu malın değer kaybından kaynaklanabilecek zarar, teminat altına alınmış olmalıdır.

e) Borçlu finansal kiralama konusu malın işletmenin faaliyeti için zorunlu olduğunu ve iade edilmesi durumunda ekonomik varlığının tehlikeye düşeceğini yaklaşık olarak ispat etmiş olmalıdır.

Birinci ve üçüncü fıkrada belirtilen alacaklılar yazılı görüşlerini konkordatonun tasdikine ilişkin duruşmadan önce sunmaya davet edilirler; bu alacaklılar ayrıca tasdik duruşmasına çağırılırlar.

Borçlu, rehinli veya finansal kiralama konusu malı rızasıyla devreder, iflâs eder veya ölürse, erteleme kendiliğinden hükümsüz hâle gelir.

Konkordatoyu tasdik eden mahkeme, ilgili alacaklının talebi üzerine ve borçluyu da davet ederek aşağıdaki hâllerden birinin varlığının yaklaşık olarak ispat edilmesi kaydıyla erteleme kararını kaldırır.

a) Borçlu ertelemeyi yanlış bilgiler vermek suretiyle elde etmişse.

b) Borçlunun serveti ve gelirleri artmış ve borçlu, ekonomik varlığını tehlikeye sokmadan borcu ödeyebilecek hâle gelmişse.

c) Rehinli malın paraya çevrilmesi veya finansal kiralama konusu malın iadesi, borçlunun ekonomik varlığını artık tehlikeye sokmayacaksa.

Konkordatonun tasdik edilmemesi ve borçlunun iflâsı:[134]

Madde 308- (Değişik: 28/2/2018-7101/36 md.)

Konkordato tasdik edilmezse mahkeme konkordato talebinin reddine karar verir ve bu karar 288 inci madde uyarınca ilân edilerek ilgili yerlere bildirilir. Borçlunun iflâsa tabi şahıslar-dan olması ve doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin mevcut olması hâlinde mahkeme, borçlunun iflâsına resen karar verir.

Kanun yolları:

Madde 308/a- (Ek: 28/2/2018-7101/37 md.)

Konkordato hakkında verilen karara karşı borçlu veya konkordato talep eden alacaklı, kararın tebliğinden; itiraz eden diğer alacaklılar ise tasdik kararının ilânından itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır.

Çekişmeli alacaklar hakkında dava:

Madde 308/b- (Ek: 28/2/2018-7101/37 md.)

Alacakları itiraza uğramış olan alacaklılar, tasdik kararının ilânı tarihinden itibaren bir ay içinde dava açabilirler.

---

[134] Bu maddenin "Konkordatonun tamamen feshi:" olan başlığı, 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunun 36 ncı maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Tasdik kararını veren mahkeme, konkordato projesi uyarınca çekişmeli alacaklara isabet eden payın, kararın kesinleşmesine kadar borçlu tarafından, mahkemece belirlenen bir bankaya yatırılmasına karar verebilir. Süresi içinde dava açmamış olan alacaklılar, bu paydan ödeme yapılmasını talep edemezler; bu durumda yatırılan pay borçluya iade edilir.

Konkordatonun hükümleri:

Madde 308/c- (Ek: 28/2/2018-7101/37 md.)

Konkordato, tasdik kararıyla bağlayıcı hâle gelir. Tasdik edilen konkordato projesinde konkordatonun, tasdik kararının kesinleşmesiyle bağlayıcı hâle geleceği de kararlaştırılabilir; bu takdirde mühletin etkileri, kanunda öngörülen istisnalar saklı kalmak kaydıyla konkordatonun bağlayıcı hâle geldiği tarihe kadar devam eder.

Bağlayıcı hâle gelen konkordato, konkordato talebinden önce veya komiserin izni olmak-sızın mühlet içinde doğan bütün alacaklar için mecburidir.

206 ncı maddenin birinci sırasında yazılı imtiyazlı alacaklar, rehinli alacaklıların rehnin kıymetini karşılayan miktardaki alacakları ve 6183 sayılı Kanun kapsamındaki amme alacakları hakkında bu maddenin ikinci fıkrası hükmü uygulanmaz.

Kredi kurumları tarafından verilen krediler de dahil olmak üzere, mühlet içinde komiserin izniyle akdedilmiş borçlar, adi konkordatoda konkordato şartlarına tabi değildir; malvarlığının terki suretiyle konkordatoda yahut sonraki bir iflâsta masa borcu sayılır. Aynı kural karşı edimin ifasını komiserin izniyle kabul eden borçlunun taraf olduğu sürekli borç ilişkilerindeki karşı edimler için de geçerlidir.

Konkordatonun sonuçlanmayan takiplere etkisi:

Madde 308/ç- (Ek: 28/2/2018-7101/37 md.)

Konkordatonun taraflar için bağlayıcı hâle gelmesi, geçici mühlet kararından önce başlatılmış takiplerde konulan ve henüz paraya çevrilmemiş olan hacizleri hükümden düşürür.

Birinci fıkra hükmü, 308/c maddesinin üçüncü fıkrası kapsamındaki alacaklar için konu-lan hacizler hakkında uygulanmaz.

Konkordato haricinde yapılan vaatler:

Madde 308/d- (Ek: 28/2/2018-7101/37 md.)

Borçlu tarafından alacaklılardan birine konkordato projesinde öngörülenden fazla olarak yapılan vaatler hükümsüzdür.

Konkordatonun kısmen feshi:

Madde 308/e- (Ek: 28/2/2018-7101/37 md.)

Kendisine karşı konkordato projesi uyarınca ifada bulunulmayan her alacaklı konkordato uyarınca kazanmış olduğu yeni hakları muhafaza etmekle birlikte konkordatoyu tasdik eden mahkemeye başvurarak kendisi hakkında konkordatoyu feshettirebilir.

Fesih talebi üzerine verilecek hükmün tebliğinden itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir.

Konkordatonun tamamen feshi:

Madde 308/f- (Ek: 28/2/2018-7101/37 md.)

Her alacaklı, kötü niyetle sakatlanmış konkordatonun feshini tasdik kararını vermiş olan mahkemeden isteyebilir.

Konkordatonun tamamen feshi kararı kesinleştiğinde durum 288 inci madde uyarınca ilân edilir ve ilgili yerlere bildirilir.

308 inci madde hükmü bu hâlde de uygulanır.

Konkordatoda harç, vergi istisnaları ve teşvik belgeleri:

Madde 308/g- (Ek: 28/2/2018-7101/37 md.)

Tasdik edilen konkordato projesi kapsamında;

a) Yapılacak işlemler, 492 sayılı Harçlar Kanununa tabi harçlardan; bu işlemler nedeniyle düzenlenecek kâğıtlar, damga vergisinden,

b) Alacaklılar tarafından her ne nam altında olursa olsun tahsil edilecek tutarlar, 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu gereği ödenecek banka ve sigorta muameleleri vergisinden,

c) Borçluya kullandırılacak krediler, Kaynak Kullanımı Destekleme Fonundan,

istisna edilmiştir.

Bu istisna hükümleri konkordato projesinde belirtilen işlemler bakımından borçlu ile proje kapsamındaki alacaklılara özgü olarak uygulanır. Üçüncü kişiler bu istisna hükümlerinden yararlanamaz.

Konkordato projesine göre borçları yeni bir itfa plânına bağlanan borçlulara ait olan teşvik belgelerinin süreleri ile ihracat taahhüt süreleri, geçici mühlet kararının verildiği tarihten konkordatonun bağlayıcı hâle geldiği tarihe kadar işlemez.

II. REHİNLİ ALACAKLILARLA MÜZAKERE VE BORÇLARIN YAPILANDIRILMASI[135]

Rehinli alacaklılarla müzakere şartları ve yapılandırmanın hükümleri:

Madde 308/h- (Ek: 28/2/2018-7101/38 md.)

Adi konkordatoda borçlu, ön projede belirtmek suretiyle, alacaklı lehine rehin tesis edilmiş borçlarının yapılandırılmasını bu madde uyarınca talep eder.

Komiser, kesin mühlet içinde uygun göreceği zamanda bütün rehinli alacaklıları borçlunun anapara indirimi, faiz indirimi, vadelendirme veya diğer ödeme tekliflerini müzakere etmek üzere tebligat çıkartarak davet eder.

Müzakerede ve müzakereyi takip eden yedi günlük iltihak süresi içinde rehinli alacaklıların, alacak miktarı itibarıyla üçte ikiyi aşan çoğunluğu ile bir anlaşma hasıl olursa, komiser, imzalanan anlaşmaları tutanağa bağlar ve rehinli alacaklılarla anlaşma yapıldığını 302 nci madde uyarınca mahkemeye tevdi edeceği gerekçeli raporuna ayrı ve bağımsız bir başlık altında işler.

Borçlunun tekliflerinin alacak miktarı itibarıyla üçte ikiyi aşan çoğunlukla kabul edilmesi hâlinde, borçlu ile anlaşamayan rehinli ala-

---

[135] 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunun 38 inci maddesiyle Onikinci Bap Birinci Bölümden sonra gelmek üzere "II. REHİNLİ ALACAKLILARLA MÜZAKERE VE BORÇLARIN YAPILANDIRILMASI" başlığıyla İkinci Bölüm eklenmiş, diğer bölümler buna göre teselsül ettirilmiştir.

caklı, konkordato talep tarihinden itibaren, taraflar arasındaki sözleşmede kararlaştırılan temerrüt öncesi faiz oranı uygulanmak suretiyle, diğer rehin-li alacaklılarla yapılan anlaşmalardan en uzun vadelisine tabi olur. Bu husus ve anlaşmaya varılamayan rehinli alacaklılara borçlu tarafından yapılacak ödemelere ilişkin plan komiser tarafından tutanağa geçirilir ve komiserin 302 nci madde uyarınca mahkemeye tevdi edeceği gerekçeli rapora da işlenir.

Rehinli alacaklılarla bir anlaşmaya varılamamışsa, bu husus da komiserin gerekçeli raporuna işlenir.

Mahkeme, rehinli alacaklılarla yapılan anlaşmaları üçte iki oranına ulaşılıp ulaşılmadığı ve anlaşmaya varılamayan rehinli alacaklılar varsa bunlara uygulanacak ödeme planının bu mad-dede öngörülen şartlara uyup uymadığı bakımından kontrol ettikten sonra anlaşmaları ve ödeme planını, 305 inci ve 306 ncı maddeler uyarınca vereceği karara dahil eder.

302 nci madde uyarınca yapılacak alacaklılar toplantısı borçlunun konkordato projesini kabul etmezse, bu madde uyarınca anlaşma yapmış olan rehinli alacaklıların borçluyla akdetmiş bulundukları anlaşmalar ve anlaşma yapmamış olan rehinli alacaklılar için hazırlanmış olan ödeme planı geçerli hâle gelmez.

Yapılan anlaşmaya uygun olarak kendisine karşı ifada bulunulmayan her rehinli alacaklı tasdik kararını veren mahkemeye başvurarak o rehinli alacağa ilişkin anlaşmayı feshettirebilir. Ancak bu fesih sonucunda üçüncü fıkrada belirtilen üçte iki oranının altına düşüldüğü takdirde, borçlunun teklifini kabul etmeyip ödeme planına tabi tutulan rehinli alacaklılar bu planla bağlı olmaktan çıkar, borçlu ile anlaşmış olan rehinli alacaklılar ise anlaşmayı sona erdirebilir.

Bu madde münhasıran adi konkordatoda borçlunun, alacaklı lehine rehin tesis edilmiş borçlarının yapılandırılması teklifinde bulunması hâlinde uygulanır. 285 ilâ 309/l maddeleri, açıkça belirtilmedikçe rehinli alacaklılar hakkında uygulanmaz.

III. İFLÂSTAN SONRA KONKORDATO[136]

Şartları ve hükümleri:(1)

Madde 309 – (Değişik: 28/2/2018-7101/39 md.)

İflâsına hükmedilmiş olan bir borçlu konkordato talep ederse veya bu borçlunun alacaklılarından biri konkordato işlemlerinin başlatılmasını isterse, iflâs idaresi, görüşüyle beraber ikinci alacaklılar toplanmasında veya daha sonra müzakere edilmek üzere alacaklılara bu talebi bildirir.

302 ilâ 307 nci maddeler ile 308/a ilâ 308/g maddeleri burada da uygulanır. Komisere ait görevler iflâs idaresi tarafından yapılır.

Konkordato talebinin alacaklılar tarafından kabul edildiği toplantının yapıldığı tarihten, konkordatonun mahkemece tasdik edildiği tarihe kadar geçen sürede müflisin mallarının paraya çevrilmesi durur. Bu süre altı ayı geçemez.

Konkordato hakkında verilen karar iflâs idaresine bildirilir.

Konkordatonun tasdiki kararının kesinleşmesi üzerine iflâs idaresi iflâsa hükmeden mahkemeden iflâsın kaldırılmasını ister.

İflâstan sonra konkordato iflâs tasfiyesi içinde ancak bir defa istenebilir.

---

[136] Bu maddenin başlığı "İflâstan sonra konkordato" iken, 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanunun 83 üncü maddesiyle, "Şartları ve hükümleri" şeklinde değiştirilmiş, üst başlık olarak "II. İFLÂSTAN SONRA KONKORDATO" ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

IV. MALVARLIĞININ TERKİ SURETİYLE KONKORDATO[137] [138]

Genel olarak:

Madde 309/a- (Ek: 17/7/2003-4949/84 md.)

Malvarlığının terki suretiyle konkordato ile alacaklılara, borçlunun malvarlığı üzerinde tasarruf etmek veya bu malların tamamını ya da bir kısmını üçüncü kişiye devretmek yetkisi verilir.

Alacaklılar haklarını konkordato tasfiye memurları ve alacaklılar kurulu aracılığıyla kullanırlar. Konkordato tasfiye memurları ve alacaklılar kurulu konkordato talebi hakkında karar veren alacaklılar tarafından seçilir. Konkordato tasfiye memuru asliye ticaret mahkemesinin seçime ilişkin kararı onaylamasından sonra göreve başlar. Konkordato komiseri de tasfiye memuru olabilir.[139]

Zorunlu içeriği:

Madde 309/b- (Ek: 17/7/2003-4949/84 md.)

Malvarlığının terki suretiyle konkordato aşağıdaki hususları içerir:

1- Alacaklıların malların tasfiyesi ya da üçüncü kişiye devri suretiyle karşılanamayan alacaklarından feragat edip etmedikleri, feragat etmiyorlarsa borçlunun sorumluluğunun ne olduğu.

2- Konkordato tasfiye memurları ile alacaklılar kurulu üyelerinin belirlenmesi ve bunların yetkileri.

---

[137] Bu üst başlık altında 17/7/2003 tarihli ve 4949 sayılı Kanunun 83 üncü maddesiyle eklenen 309/a ila 309/l maddelerinin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar 104 üncü madde gereğince Adalet Bakanlınca çıkarılacak Yönetmelikte gösterilir.

[138] 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunun 38 inci maddesiyle Onikinci Bap Birinci Bölümden sonra gelmek üzere "II. REHİNLİ ALACAKLILARLA MÜZAKERE VE BORÇLARIN YAPILANDIRILMASI" başlığıyla İkinci Bölüm eklenmiş, diğer bölümler buna göre teselsül ettirilmiştir.

[139] 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesiyle bu fıkrada yer alan "icra" ibaresi "asliye ticaret" şeklinde değiştirilmiştir.

3- Kanun tarafından belirlenmemişse, malların tasfiye usulü ve eğer mallar üçüncü kişiye devredilecekse, bu devrin şekli ve teminatlandırılması.

4- **(Değişik: 28/2/2018-7101/41 md.)** Alacaklılara yönelik ilânların ve ilgili yerlere bildirimlerin 288 inci madde uyarınca yapılacağı.

Konkordato kapsamı dışında kalan mallar varsa bunlar açıkça belirtilir.

Tasdikin sonuçları:

Madde 309/c- (Ek: 17/7/2003-4949/84 md.)

Malvarlığının terki suretiyle konkordatonun tasdikine ilişkin kararın kesinleşmesinden itibaren, borçlu malları üzerinde tasarruf edemez ve bu mallar hakkında tasarruf yetkisine sahip kişilerin imza yetkisi sona erer.

Borçlu ticaret siciline kayıtlı ise ticaret unvanına "konkordato tasfiyesi hâlinde" sözcükleri eklenir. Konkordato masası, konkordato kapsamına girmeyen borçlardan dolayı bu unvan altında takip edilir.

Konkordato tasfiye memurları konkordato masasının muhafazası ve paraya çevrilmesi veya lüzumu hâlinde malların devri için gerekli bütün işlemleri yerine getirir.

Konkordato tasfiye memurları mahkemelerde konkordato masasını temsil eder. 228 inci madde kıyas yoluyla uygulanır.

Konkordato tasfiye memurlarının hukukî durumu:

Madde 309/ç- (Ek: 17/7/2003-4949/84 md.)

Konkordato tasfiye memurları alacaklılar kurulunun nezaret ve denetimine tâbidir. Konkordato tasfiye memurlarının malvarlığının paraya çevrilmesine ilişkin kararlarına karşı öğrenilmesinden itibaren yedi gün içinde alacaklılar kurulu nezdinde itiraz edilebilir ve bu kurulun kararlarına karşı da şikâyet yoluna başvurulabilir.

8, 9, 10, 11, 21 ve 359 uncu maddeler konkordato tasfiye memurlarının işlemlerinde de kıyas yoluyla uygulanır.

Paylaştırmaya katılacak alacaklıların belirlenmesi:

Madde 309/d- (Ek: 17/7/2003-4949/84 md.)

Tasfiyeden elde edilen hasılatın paylaşımına katılacak olan alacaklıları ve sıralarını belirlemek üzere konkordato tasfiye memurları, alacaklılara yeni bir davet yapmaya gerek kalmaksızın, sadece ticarî defterlere ve yapılan alacak kayıtlarına dayanarak bir sıra cetveli hazırlar ve bu sıra cetvelini alacaklıların incelemesine hazır tutar.

230 ilâ 236 ncı maddeler kıyas yoluyla uygulanır.

Paraya çevirme:

Madde 309/e- (Ek: 17/7/2003-4949/84 md.)

Konkordato masasını oluşturan malvarlığı ayrı ayrı veya bir bütün hâlinde paraya çevrilir. Paraya çevirme, eğer bir alacak söz konusu ise bu alacağın tahsili veya talep hakkının satılması, diğer mallar için pazarlık veya açık artırma yoluyla gerçekleştirilir.

Paraya çevirmenin usulü ve zamanı konkordato tasfiye memurlarının teklifi üzerine alacaklılar kurulunca kararlaştırılır.

Rehinli taşınmazlar:

Madde 309/f- (Ek: 17/7/2003-4949/84 md.)

Malların üçüncü kişiye devredildiği hâller dışında, rehinli taşınmazların konkordato tasfiye memurları tarafından pazarlık suretiyle satışı ancak, rehinli taşınmazın satış bedelinden alacağını tahsil edemeyen rehinli alacaklıların muvafakatıyla mümkündür. Aksi takdirde, söz konusu taşınmazlar ancak açık artırma yoluyla paraya çevrilebilir. Taşınmaz üzerindeki irtifaklar, taşınmaz yükleri, ipotekler ve şerh edilmiş kişisel hakların varlığı ve sırası, sıra cetveline göre belirlenir.

Taşınır rehinleri:

Madde 309/g- (Ek: 17/7/2003-4949/84 md.)

Alacağı taşınır rehniyle temin edilmiş olan alacaklılar rehinli taşınırları konkordato tasfiye memurlarına tevdi etmek zorunda değildirler. Konkordatoda başka bir süre öngörülmedikçe, rehinli alacaklılar rehinli taşınırı uygun gördükleri zamanda, rehnin paraya çevrilmesi

yoluyla veya rehin sözleşmesinde yetki verilmişse pazarlık yoluyla ya da borsada satmak suretiyle paraya çevirebilirler.

Ancak, rehnin paraya çevrilmesi konkordato masasının yararına ise, konkordato tasfiye memurları rehinli alacaklıya rehinli malı altı ay içinde paraya çevirmesi için yetki verebilir. Konkordato tasfiye memurları rehinli alacaklıya, aynı zamanda 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 289 uncu maddesinde öngörülen cezayı da hatırlatarak, bu süre içinde paraya çevirme işlemini gerçekleştirmediği takdirde rehinli malı kendilerine teslim etmesini, haklı bir sebep olmaksızın teslim etmezse rüçhan hakkından mahrum kalacağını ihtar eder.[140]

Tahsili güç ve ihtilaflı hakların alacaklılara devri:

Madde 309/ğ- (Ek: 17/7/2003-4949/84 md.)

Alacaklılar kurulu, konkordato tasfiye memurlarının teklifi üzerine ihtilaflı veya tahsili güç bir alacaktan, özellikle bir iptal davasından, borçlunun organlarına veya çalışanlarına karşı sorumluluk davasından vazgeçerse, alacaklıları yazıyla veya ilân yoluyla haberdar eder ve 245 inci maddeye uygun olarak bu iddiaların takibi hakkını devretmeyi teklif eder.

Paraların paylaştırılması:

Madde 309/h- (Ek: 17/7/2003-4949/84 md.)

Konkordato tasfiye memurları, geçici de olsa her dağıtımdan önce, bir pay cetveli düzenler ve payının miktarını her alacaklıya bildirir; konkordato tasfiye memurları pay cetvelini on gün süreyle iflâs dairesinde alacaklıların incelemesine hazır tutar. Pay cetveline karşı şikâyet yoluna başvurulabilir.

Konkordato tasfiye memurları, pay cetveli ile birlikte masrafları da içeren son hesabı iflâs dairesine tevdi ederler.

---

[140] 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunun 42 nci maddesiyle bu fıkrada yer alan "336/a" ibaresi "26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 289 uncu" şeklinde değiştirilmiştir.

Rehin açığı:

Madde 309/ı- (Ek: 17/7/2003-4949/84 md.)

Geçici pay cetvelinin tevdii sırasında rehni paraya çevrilmiş bulunan rehinli alacaklılar, alacaklarının açık kalan kısmı için geçici dağıtıma katılırlar. Açık kalan kısım konkordato tasfiye memurları tarafından belirlenir ve bu karara karşı şikâyet yoluna gidilebilir.

Geçici pay cetvelinin tevdii sırasında rehin paraya çevrilmemişse, rehinli alacaklı komiser tarafından açık kalacağı öngörülmüş olan miktar için dağıtıma katılır. Rehnin paraya çevrilmesin-den elde edilen bedelin öngörülen miktarın altında kaldığını ispatlayan rehinli alacaklı, buna tekabül eden ödemelere hak kazanır.

Rehnin paraya çevrilmesinden elde edilen bedel ile o zamana kadar yapılan geçici ödemeler toplamı alacak tutarını aşarsa, rehinli alacaklı fazlayı iade etmek zorundadır.

Tevdi:

Madde 309/i- (Ek: 17/7/2003-4949/84 md.)

Konkordato tasfiye memurları tarafından belirlenen sürede hak sahipleri tarafından tahsil edilmeyen paylar 9 uncu madde hükümlerine göre bankaya yatırılır.

Beş yıl içinde hak sahipleri tarafından tahsil edilmeyen paylar iflâs dairesi tarafından dağıtılır; 255 inci madde kıyas yoluyla uygulanır.

Faaliyet raporu:

Madde 309/j- (Ek: 17/7/2003-4949/84 md.)

Tasfiye sona erince konkordato tasfiye memurları bir nihaî rapor düzenler. Bu nihaî rapor alacaklılar kurulunun onayına sunulur. Kurul onayladığı nihaî raporu tasdik makamı olan ticaret mahkemesine gönderir ve tasdik makamı da alacaklıların incelemesine hazır tutar.

Tasfiyenin bir yıldan uzun sürmesi hâlinde konkordato tasfiye memurları, her yıl en geç Aralık ayı sonuna kadar, tasfiye edilen malvarlığının ve henüz paraya çevrilmemiş malların durumunu belirten bir cetvel ve faaliyetleri hakkında bir rapor düzenleyip alacaklılar kuruluna tevdi eder. Bu cetvel ve rapor, takip eden yılın Şubat ayı sonuna kadar

alacaklıların incelemesine hazır bulundurulmak üzere alacaklılar kurulu aracılığıyla tasdik makamına sunulur.

Hukukî işlemlerin iptali:

Madde 309/k- (Ek: 17/7/2003-4949/84 md.)

Borçlu tarafından konkordatonun tasdikinden önce yapılmış hukukî işlemler 277 ilâ 284 üncü maddelere göre iptale tâbidir.

(Değişik ikinci fıkra: 28/2/2018-7101/43 md.) Geçici konkordato mühletinin verildiği tarih, iptal davası açma sürelerinin hesaplanmasında haczin veya iflâsın açılmasının yerini tutar.

Konkordato masasına yöneltilen taleplerin tasarrufun iptali yoluyla kısmen veya tamamen reddini sağlamak mümkün ise konkordato tasfiye memurları, def'î yoluyla iptal talebinde bulunmaya yetkili ve yükümlüdürler.

Uygulanacak ortak hükümler:

Madde 309/l- (Ek: 17/7/2003-4949/84 md.)

Niteliğine aykırı düşmedikçe 285 ilâ 308/g maddeleri malvarlığının terki suretiyle konkordatoda da uygulanır.[141]

V. SERMAYE ŞİRKETLERİ VE KOOPERATİFLERİN UZLAŞMA YOLUYLA YENİDEN YAPILANDIRILMASI[142] [143]

Uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma:

Madde 309/m- (Ek: 12/2/2004-5092/8 md.)

Muaccel para borçlarını ödeyemeyecek durumda olan veya mevcut ve alacakları borçlarını karşılamaya yetmeyen ya da bu hallerden birine düşme tehlikesiyle karşı karşıya kalması kuvvetle muhtemel

---

[141] 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunun 44 üncü maddesiyle bu fıkrada yer alan "308 inci maddeler" ibaresi "308/g maddeleri," şeklinde değiştirilmiştir.

[142] Bu üst başlık, 12/2/2004 tarihli ve 5092 sayılı Kanunun 8 inci maddesiyle eklenmiştir.

[143] 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunun 38 inci maddesiyle Onikinci Bap Birinci Bölümden sonra gelmek üzere "II. REHİNLİ ALACAKLILARLA MÜZAKERE VE BORÇLARIN YAPILANDIRILMASI" başlığıyla İkinci Bölüm eklenmiş, diğer bölümler buna göre teselsül ettirilmiştir.

olan bir sermaye şirketi veya kooperatif, önceden müzakere edilmiş ve proje-den etkilenen alacaklılar tarafından gerekli çoğunluk sağlanarak kabul edilmiş olan yeniden yapılandırma projesi ile birlikte, muamele merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesine, uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma için başvurabilir.

309/m ilâ 309/ü maddelerinde geçen "projeden etkilenen alacaklılar" terimi, yeniden yapılandırma projesi ile alacakları, hakları veya menfaatleri yeniden yapılandırılacak alacaklıları ifade eder.

"Gerekli çoğunluk" terimi, projeden etkilenip oylamaya katılan alacaklıların sayı itibarıyla en az yarısını aşan ve oy kullanan alacaklıların alacaklarının en az üçte ikisini oluşturan ve projenin kabulü için gerekli olan çoğunluğu ifade eder. Projenin birden fazla alacaklı sınıfı içermesi hâlinde, her alacaklı sınıfının kendi içinde projeyi gerekli çoğunluk ile kabul etmiş olması gerekir.

Yeniden yapılandırma projesi:

Madde 309/n- (Ek: 12/2/2004-5092/8 md.)

Asliye ticaret mahkemesine sunulacak yeniden yapılandırma projesi, aşağıdaki hususları içerir :

1- Projeden etkilenen alacaklıların tâbi olacağı koşullar ve benzer alacaklara sahip olan alacaklılar arasında eşitliğin ne şekilde sağlanacağı.

2- Projenin, borçlunun taraf olduğu sözleşmelere etkisi.

3- Projenin, borçlunun malvarlığı üzerindeki tasarruf yetkisine etkisi.

4- Borçların yeniden yapılandırılması için gerekli görülüyorsa, borçlunun kredi gibi finansman kaynaklarına başvurup başvurmayacağı.

5- Borçlunun işletmesinin kısmen ya da tamamen devri, diğer bir şirket veya şirketlerle birleşmesi, sermaye yapısının veya ana sözleşmesinin değiştirilmesi, borçlu işletmenin yönetiminde yer alacak kişilerin belirlenmesi, borçların vadelerinin uzatılması, faiz oranlarının değiştirilmesi, menkul kıymet ihracı gibi projenin uygulanabilirliğini sağlayabilecek yöntemler.

6- Tasdik kararından sonra projenin uygulanmasının kim tarafından ve nasıl denetleneceği.

7- Projeyi reddeden alacaklının alacağının, bu alacaklı projede kendi sınıfı için öngörülen haktan daha azını açıkça kabul etmediği sürece, nitelik itibarıyla benzerlik gösteren alacaklarla eşit muameleye tâbi olacağı.

Hukukî nitelikleri büyük ölçüde birbirine benzer olan alacakların aynı sınıfta yer almaları şartıyla, proje, alacaklıları birden fazla sınıf içerisinde gruplandırabilir.

Başvuruya eklenecek belgeler:

Madde 309/o- (Ek: 12/2/2004-5092/8 md.)

Başvuruya eklenecek belgeler şunlardır:

1- Yeniden yapılandırma projesi.

2- Borçlunun malî durumunu gösterir belgeler, ayrıntılı bilanço, defterlerinin vaziyetini bildiren bir cetvel, gelir tablosu ve borçlunun malî durumunu açıklayıcı diğer bilgi ve belgeler.

3- Projenin, borçluyu yeniden ödeme kabiliyetine kavuşturarak muaccel borçlarını ödeme plânına göre ödeyebilecek ve nakit akışını gerçekleştirecek duruma getireceğini gösteren belgeler.

4- Projeden etkilenen ve etkilenmeyen alacaklılar ile bunların alacaklarının listesi.

5- Başvuru öncesi müzakere sürecini tanımlayan ve projeden etkilenen alacaklıların proje hakkında karar vermelerine olanak sağlayan yeterli bilgilendirmenin iadeli taahhütlü mektup ya da noter ihbarnamesi gibi uygun araçlarla yerine getirildiğini gösteren delilleri de içeren açıklamalar.

6- Projeden etkilenip de onay veren alacaklıların, bu beyanlarını içeren, imzası ve tarihi noterlikçe onaylı tutanaklar.

7- Projeye göre alacaklıların eline geçecek miktar ile borçlunun iflâsı hâlinde alacaklıların eline geçebilecek muhtemel miktarı karşılaştırmalı olarak gösteren belge.

8- Sayı ve meblağ itibarıyla çoğunluk koşulunun gerçekleştiğini gösteren cetvel.

9- Borçlunun ödeme kabiliyetine kavuşabileceğini ve projede yer alan koşullara uymasının mümkün olduğunu gösteren ve gerekli nitelikleri haiz bir bağımsız denetim kuruluşu tarafın-dan hazırlanmış bulunan finansal analiz raporları ile dayanakları.

Başvuru üzerine ve ara dönemde mahkemece yapılacak işlem ve alınacak tedbirler:

Madde 309/ö- 4(Ek: 12/2/2004-5092/8 md.)

Mahkeme, başvurudan itibaren otuz gün içinde gerçekleşecek olan duruşmanın gününü belirler; başvuruyu, 288 inci maddede öngörülen usule göre ilânen duyurur ve projeden etkilenip adresi bilinen tüm alacaklılara tebliğ eder. Yapılacak olan ilân ve tebligatta, başvurunun kapsam ve sonuçları, başvuru dosyasının hangi tarihten itibaren nerede görülebileceği ve itirazların da ileri sürülebileceği duruşmanın günü ve saati gösterilir.

Mahkeme, ayrıca, borçlunun veya alacaklılardan birinin talebi üzerine, başvuru hakkında verilecek nihai kararın verilmesine kadar geçecek olan dönem için borçlunun malvarlığını koru-maya yönelik ve borçlunun faaliyetleri bakımından gerekli gördüğü tedbirleri derhal alır. Bu durumda mahkeme, tespit edilen duruşma gününü beklemeksizin ayrıca bir duruşma günü tayin edebilir, alacaklılar ve borçlu tarafından seçilmiş, atanmasından projenin tasdikine veya reddine ilişkin kararın verilmesine kadar borçlunun faaliyetlerinin sevk ve idaresini bizzat üstlenecek ya da bu faaliyetleri denetleyecek olan ve lazım gelen bilgi ve tecrübeye sahip ve gerekli nitelikleri haiz bir veya birkaç ara dönem denetçisi tayin edebilir. Alacaklılar ve borçlunun ara dönem de-netçisi seçmedikleri ya da herhangi bir denetçi üzerinde anlaşmaya varamadıkları, ancak şartların ara dönem denetçisi atanmasını gerekli kıldığı hallerde mahkeme, niteliği ve yetkileri yönetmelik-le belirlenecek olan bir veya birkaç ara dönem denetçisini re'sen atayabilir.

Mahkeme, projeden etkilenen alacaklıların borçluya karşı başlattıkları takiplerin ve bu ta-kiplerle ilgili olan davaların, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre yapılan takipleri

ve davaları da kapsayacak şekilde durdurulmasına, yeni icra takibi yapılma-sının etkilenen alacaklılar için yasaklanmasına, ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararlarının uygulanmamasına ara dönem için karar verebilir. Bu durumda, bir takip muamelesiyle kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren süreler işlemez.

Ara dönemde borçlu, işletmenin devamı için zorunluysa veya malvarlığının kıymetinin korunması ya da artırılması için gerekli görülmesi hâlinde, kredi gibi finansman araçlarına başvurabilir. Bir finansman kaynağının kullanılabilmesi için teminat verilmesi gerekiyorsa, bu teminat öncelikle borçlunun daha önce üzerinde rehin tesis edilmemiş taşınır veya taşınmaz malları üzerinde sağlanır.

Finansman kaynağı terimi, borçluya hammadde gibi işletmenin faaliyet gösterebilmesi için gerekli mal ve hizmetleri sağlayanları da kapsar.

Başvurunun mahkemece incelenmesi ve kanun yolları:

Madde 309/p- (Ek: 12/2/2004-5092/8 md.)

Tasdik duruşmasında mahkeme, ara dönem denetçisini, borçlu işletmenin yetkililerini ve duruşmada hazır bulunan alacaklıları dinler. Mahkeme, borçlunun yeniden yapılandırmaya iyi niyetle başvurduğunu, 309/m ilâ 309/o maddelerindeki şartların yerine geldiğini ve projeyi reddetmiş olan her alacaklının projeyle eline geçecek miktarın en az iflâs tasfiyesi sonunda eline geçecek miktara eşit olduğunu tespit ettiği takdirde, en geç otuz gün içinde başvurunun tasdikine, aksi halde reddine karar verir.

Mahkeme, tasdik kararı ile birlikte, borçlu ile alacaklıların bu konudaki görüşlerini de dikkate alarak, yetkileri sadece projenin yerine getirilmesine ilişkin esasları denetleyip alacaklılara durumu düzenli olarak rapor etmekten ibaret olan bir veya birkaç proje denetçisi tayin edebilir. Borçlu ve alacaklılar, denetçi seçmedikleri ya da herhangi bir denetçi üzerinde anlaşmaya varamadıkları takdirde, mahkeme, nitelikleri ve görev alanı yönetmelikle belirlenecek olan bir denetçiyi re'sen atayabilir.

Tasdik veya ret kararının tebliğinden itibaren on gün içinde borçlu ve tasdik duruşması sırasında itirazda bulunmuş olan alacaklılar

kararı temyiz edebilirler. Bu konudaki temyiz incelemesi ivedilikle yapılır ve verilecek karara karşı, karar düzeltme yoluna başvurulamaz.

Tarafların itirazı ve temyiz maktu harca tâbidir.

Kararın sonuçları:

Madde 309/r- (Ek: 12/2/2004-5092/8 md.)

Yeniden yapılandırma projesi, tüm hüküm ve sonuçlarını, başvurunun tasdikine ilişkin kararın verildiği andan itibaren doğurmaya başlar. Projenin koşulları, projeden etkilenen alacaklılar-la yapılmış olan tüm sözleşme hükümlerinden önce gelir.

Kararın temyiz incelemesi sonunda Yargıtayca bozulması üzerine, projenin tasdik kararının icrası kendiliğinden durur. Bozma kararına kadar yapılan işlemler geçerliliğini muhafaza eder.

Projeden etkilenip etkilenmediğine bakılmaksızın, borçlunun taraf olduğu sözleşmelerde projenin tadiline veya feshine yol açabilecek veyahut borçlunun yeniden yapılandırma yoluna başvurmasının temerrüt hali oluşturacağına ya da akde aykırılık teşkil edeceğine ilişkin hükümler bulunması hâlinde, bu hükümler borçlunun yeniden yapılandırma yoluna başvurması durumunda uygulanmaz.

Başvurunun tasdiki talebinin reddine ilişkin mahkeme kararının verilmesi hâlinde, mahkemece verilmiş tedbirler kalkar, durmuş olan dava ve takiplere devam edilir.

Uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırmanın feshi:

Madde 309/s- (Ek: 12/2/2004-5092/8 md.)

Sermaye şirketleri ve kooperatiflerin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılmasında, 308/e maddesi ile 308/f maddesinin birinci fıkrası kıyasen uygulanır. Yeniden yapılandırmanın tama-men feshine karar verilir ve bu karar kesinleşirse, durum mahkemece 288 inci maddede öngörülen usule göre ilânen duyurulur. İlândan itibaren on gün içinde,

projeden etkilenen alacaklılar tasdik kararını vermiş olan mahkemeden borçlunun derhal iflâsına karar verilmesini isteyebilirler.[144]

Uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma projesinin tadili :

Madde 309/ş- (Ek: 12/2/2004-5092/8 md.)

Projenin bir kısmının ihlâli hâlinde, bu ihlâl sadece bazı alacaklıları etkiliyorsa, hakları ihlâl edilen bu alacaklıların borçlu ile projenin tadili konusunda anlaşmaya varmaları durumunda, tadil edilmiş proje mahkemenin tasdikine sunulur. Projenin devamı için bu tadilatın yapılması zorunlu ise ve tadil edilmiş proje hakları ihlâl edilmiş olan alacaklıları projeden etkilenen diğer alacaklılardan daha uygun bir duruma getirmiyorsa, mahkeme tadil edilmiş projeyi tasdik eder. Yeniden yapılandırma projesinin tasdikine ilişkin usul projenin tadili hakkında da uygulanır.

Uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma projesinin ihlâli ve muhtelif hükümler:

Madde 309/t- (Ek: 12/2/2004-5092/8 md.)

Borçlunun projeden doğan yükümlülüklerini tamamen veya kısmen zamanında yerine getirmemesi hâlinde durum proje denetçisi, borçlu veya projeden etkilenen alacaklılar tarafından projeyi tasdik etmiş olan mahkemeye bildirilir. Aynı hak, projenin tasdikinden önce borçluya teminat mukabili veya teminatsız olarak kredi gibi finansman kaynağı yaratıp bundan kaynaklanan alacağını kısmen veya tamamen elde edemeyen alacaklı için de söz konusudur. Bu bildirim üzerine mahkeme, borçlunun malvarlığının korunabilmesi için, borçlunun malvarlığı üzerindeki tasarruflarını önleyici tedbirler de dahil olmak üzere, gerekli muhafaza tedbirlerini alır ve bir duruşma günü tayin ederek 288 inci maddede öngörülen usule göre ilânen duyurur. Mahkeme, projeden etkilenen veya etkilenmeyen alacaklıların vakî itirazlarını inceledikten sonra, borçlunun yükümlülüklerini kısmen veya tamamen yerine

---

[144] 28/2/2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanunun 45 inci maddesiyle bu fıkrada yer alan "307 nci madde ile 308 inci maddenin" ibaresi "308/e maddesi ile 308/f maddesinin" şeklinde değiştirilmiştir.

getirmediğini, projenin uygulanmayıp tadilinin de söz konusu olmadığını veya finansman alacaklısının alacağını tamamen ya da kısmen elde edemediğini tespit edince derhal borçlunun iflâsına hükmeder.

Sermaye şirketleri ve kooperatiflerin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılmasına, bankalar ve sigorta şirketleri borçlu sıfatı ile başvuramazlar.

Ara dönem denetçisi ve proje denetçisi hakkında 334/a madde hükümleri uygulanır.

Harç, vergi istisnaları ve teşvik belgeleri:

Madde 309/u- (Ek: 12/2/2004-5092/8 md.)

Tasdik edilen proje kapsamındaki;

1- Yapılacak işlemler ve düzenlenecek kâğıtlar, 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa göre ödenecek damga vergisi ve 492 sayılı Harçlar Kanununa göre ödenecek harçlardan,

2- Alacaklılar tarafından her ne nam altında olursa olsun tahsil edilecek tutarlar, 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu gereği ödenecek banka ve sigorta muameleleri vergisinden,

3- Borçluya kullandırılan ve kullandırılacak krediler, Kaynak Kullanımı Destekleme Fonundan,

4- Diğer benzeri işlemler, kâğıtlar ve krediler vergi, resim, harç ve fon yükümlülüklerin-den (4306 sayılı Kanun uyarınca ödenmesi gereken Eğitime Katkı Payı hariç),

İstisna edilmiştir.

İstisna, alacaklıların tasdik edilen proje kapsamında edindikleri varlıkları elden çıkardıkları hallerde de uygulanır.

Tasdik edilen proje hükümleri uyarınca tahsilinden vazgeçilen alacak tutarları 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre alacaklı için değersiz alacak, borçlu için ise vazgeçilen alacak olarak dikkate alınır.

Tasdik edilen proje hükümleri uyarınca uygulamaya konulan işlemlerin gerçekleşmemesi hâlinde dahi, bu madde uyarınca uygulanmış istisnalar geri alınmaz.

Uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma projesine göre borçları yeni bir itfa plânına bağlanan borçlular tarafından alınmış olan teşvik belgelerinin süreleri ile ihracat taahhüt süreleri, projeler ile belirlenen süreler kadar uzatılmış sayılır.

Sermaye şirketleri ve kooperatiflerin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılmasının uygulanması sırasında aranacak noter onaylı belgelere ilişkin noter harcı maktu olarak alınır.

Yönetmelik:

Madde 309/ü- (Ek: 12/2/2004-5092/8 md.)

Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren iki ay içinde Adalet Bakanlığınca sermaye şirketleri ve kooperatiflerin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılmasının uygulanmasına ilişkin yönet-melik yürürlüğe konulur.

Ek 2

KONKORDATO KOMİSERLİĞİ VE ALACAKLILAR KURULUNA DAİR YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümleri uyarınca görevlendirilecek konkordato komiserinin nitelikleri, eğitimi, eğitim verecek kurumlar ve eğitimden muaf tutulacaklar ile alacaklılar kurulunun zorunlu olarak oluşturulacağı hâller ve konkordato komiserliği ile alacaklılar kuruluna dair diğer hususlara ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 2004 sayılı Kanunun 289 uncu maddesinin dördüncü fıkrası ile 290 ıncı maddesinin altıncı fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bağımsız denetçi: Bağımsız denetim yapmak üzere, 1/6/1989 tarihli ve 3568

sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununa göre yeminli mali müşavirlik ya da serbest muhasebeci mali müşavirlik ruhsatını almış meslek mensupları arasından, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilen kişileri,

b) Bakanlık: Adalet Bakanlığını,

c) Başkanlık: Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan Bilirkişilik Daire Başkanlığını,

ç) Bölge kurulu: Bilirkişilik bölge kurulunu,

d) Kanun: 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununu,

e) Komiser: Kanunun 287 ve devamı maddeleri gereğince asliye ticaret mahkemesince görevlendirilen konkordato komiserini,

f) Liste: Bölge kurulu tarafından oluşturulan komiser listesini,

g) Temel eğitim: Mevzuatta yer alan esaslar ve Bakanlık tarafından belirlenen ilkeler kapsamında listeye kayıt için alınması gereken zorunlu komiserlik eğitimini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Konkordato Komiseri

Komiserin nitelikleri

MADDE 4 – (1) Komiserde aşağıdaki nitelikler aranır:

a) Türk vatandaşı olmak.

b) Tam ehliyetli olmak.

c) En az dört yıllık lisans eğitimi veren fakültelerden veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurtiçindeki veya yurtdışındaki öğretim kurumlarından mezun olmak ve beş yıldan az olmamak üzere mesleki tecrübeye sahip bulunmak.

ç) İflas etmemiş olmak.

d) Son üç yıl içinde görevin gerektirdiği özen yükümlülüğüne uymadığından dolayı komiserlik görevine son verilmemiş olmak.

e) Disiplin yönünden meslekten veya memuriyetten çıkarılmamış olmak, sanat icrasından veya mesleki faaliyetten yasaklı bulunmamak.

f) Kamu hizmetinden yasaklı olmamak.

g) Fiilen yürütmekte olduğu mesleğinin ilgili mevzuatında, komiserliği yürütmesine engel bir hüküm bulunmamak.

ğ) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıldan fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar ile zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık, gerçeğe aykırı bilirkişilik veya tercümanlık yapma, yalan tanıklık ve yalan yere yemin suçlarından mahkûm olmamak.

h) Terör örgütleriyle iltisaklı veya irtibatlı olmamak.

ı) Bu Yönetmeliğin 13 üncü maddesi hükmü saklı kalmak kaydıyla komiserlik eğitimini tamamlamış olmak.

Komiserin görevlendirilmesi

MADDE 5 – (1) Mahkeme, komiseri, bağlı bulunduğu bölge adliye mahkemesinde kurulu bulunan bölge kurulu tarafından oluşturulan listeden seçer. Bu listede görevlendirilecek komiser bulunmaması hâlinde liste dışından görevlendirme yapılır ve yapılan bu görevlendirme bölge kuruluna bildirilir.

(2) Üç komiser görevlendirilmesi durumunda; komiserlerden biri, mahkemenin bulunduğu ilde faaliyet göstermek şartıyla bağımsız denetçiler arasından seçilir. Seçilecek komiserlerden bir diğerinin ise hukukçu olması tercih edilir.

(3) Listeye kayıtlı komiser kendisine verilen görevi kabulle yükümlüdür.

(4) Bir kişi eş zamanlı olarak beşten fazla dosyada geçici komiser ve komiser olarak görev yapamaz.

(5) Komiserin görevinin sona ermesi hâlinde bu durum mahkemesince sebepleriyle birlikte derhâl bağlı bulunduğu bölge adliye mahkemesinde kurulu bulunan bölge kuruluna bildirilir.

Komiserin yasaklılık sebepleri ve yasak işler

MADDE 6 – (1) Komiser;

a) Kendisinin,

b) Eşinin, nişanlısının yahut kan ve kayın alt ve üstsoyunun veya üçüncü derece dâhil olmak üzere bu dereceye kadar olan kan ve kayın hısımlarının,

c) Kanuni temsilcisi veya vekili, çalışanı, kayyımı ya da yasal danışmanı bulunduğu bir şahsın,

menfaati olan işleri göremez ve bu durumda derhâl görevlendirmeyi yapan asliye ticaret mahkemesine haber vermek zorundadır. Mahkeme tarafından müracaat yerinde görülürse komiserin görevine son verilir.

(2) Komiser, görevi kapsamında kendisi veya başkaları hesabına sözleşme yapamaz, yaparsa hükümsüzdür.

Komiserlikten kaçınma ve ayrılma sebepleri

MADDE 7 – (1) Aşağıdaki kişiler komiserlik görevini kabul etmekten kaçınabilirler:

a) Bedensel engelleri veya sürekli hastalıkları sebebiyle bu görevi yapmakta güçlük çekecek olanlar.

b) Uhdesinde birden fazla komiserlik görevi bulunanlar.

c) Mahkemece kabul edilecek başka mazereti bulunanlar.

(2) Görevi kabulden kaçınma talebi, görevlendirmenin öğrenildiği tarihten itibaren beş gün içinde, görevlendirmeyi yapan mahkemeye verilecek dilekçeyle yapılır. Dilekçeye, kaçınma sebebi ve varsa belgelerin eklenmesi gerekir. Mahkeme dosya üzerinden yapacağı inceleme sonucunda, talebin yerinde olmadığına karar verirse, komiser görevi kabulle yükümlüdür. Bu karara rağmen komiser görevden kaçınmaya devam ederse, mahkeme başka bir komiser görevlendirir ve kaçınan komiseri bağlı bulunduğu bölge adliye mahkemesinde kurulu bulunan bölge kuruluna bildirir.

(3) Komiser haklı bir mazeretin ortaya çıkması hâlinde, mazeretin ortaya çıktığı tarihten itibaren beş gün içinde görevden ayrılmayı talep edebilir. İkinci fıkra hükümleri kıyasen burada da uygulanır.

Komiserin yükümlülükleri

MADDE 8 – (1) Komiser, görevini yerine getirirken aşağıdaki yükümlülüklere uymak zorundadır:

a) Görevini kanun, bu Yönetmelik ve dürüstlük kuralları çerçevesinde tarafsız, objektif ve özenle yerine getirmek.

b) Kendisine tevdi olunan görevi bizzat yerine getirmek.

c) Görevi sebebiyle öğrendiği sırların gizliliğini sağlamak ve korumak.

ç) Görevi sırasında elde ettiği bilgileri kendisi, yakınları veya üçüncü kişiler

yararına doğrudan veya dolaylı bir menfaat elde etmek için kullanmamak.

d) Görev, unvan ve yetkilerini kullanarak kendisi, yakınları veya üçüncü kişiler lehine menfaat sağlamamak, hediye kabul etmemek ve aracılıkta bulunmamak.

(2) Birinci fıkranın (c), (ç) ve (d) bentlerinde sayılan yükümlülükler komiserlik görevi sona erdikten sonra da devam eder.

(3) Komiser, görev almak için reklam sayılabilecek nitelikte girişim ve eylemlerde bulunamaz.

(4) Birinci fıkrada sayılan yükümlülüklere aykırı davranan komiserin görevine mahkemece son verilir. Bu durum derhâl bölge kuruluna ve ayrıca eylemin suç oluşturması hâlinde Cumhuriyet başsavcılığına bildirilir.

Komiserin bilgi ve belge temini ile iletişimi

MADDE 9 – (1) Komiser, görevi kapsamında ihtiyaç duyduğu bilgi ve belgeleri, özel ve kamu kurum ve kuruluşları ile ilgililerden talep edebilir, doğrudan yazışma yapabilir ve iletişim kurabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Komiserlik Eğitimi

Temel eğitim

MADDE 10 – (1) Temel eğitim, komiserlik görevinin yürütülmesi için gerekli teorik ve pratik bilgileri içerir.

(2) Temel eğitim, en az otuz altı ders saatinden oluşur. Eğitim kuruluşları, Başkanlığın uygun görüşü ile eğitim ders saatini arttırabilirler.

(3) Temel eğitim medeni usul ve icra iflas hukuku, medeni hukuk, ticaret hukuku ile işletme, iktisat, maliye ve muhasebe alanında profesör, doçent veya doktor unvanına sahip olanlar tarafından verilir.

(4) Temel eğitim; icra ve iflas hukukunun genel ilkeleri, konkordato mevzuatı, komiserin taşıması gereken nitelikler, komiserin görevi, yetkisi, yükümlülükleri ile hukuki ve cezai sorumluluğu, konkordato projesi, alacaklılar kurulu ve görevleri, işletme yönetimi, finansal raporların analizi, işletmelerde kriz yönetimi, rapor yazım usul ve tekniği ile Başkanlık tarafından gerekli görülen diğer konuları kapsar.

(5) Temel eğitime katılmak zorunludur. Eğitim kuruluşlarınca, katılımcıların derslere devam durumunu gösteren çizelge düzenlenir ve derslerin 1/12'sine

devam etmeyenlerin eğitim programıyla ilişiği kesilir.

(6) Temel eğitimin içeriği, yöntemi ile usul ve esasları bu alanlardaki ihtiyaca göre Başkanlık tarafından güncellenebilir.

(7) Temel eğitime ilişkin usul ve esaslar genelgeyle belirlenir.

Yenileme eğitimi

MADDE 11 – (1) Komiserlere, eğitim izni verilen kuruluşlarca, toplam on iki saatten az olmamak üzere üç yılda bir defa yenileme eğitimi verilir. Komiser, yenileme eğitimine listeye kaydedildiği tarihten itibaren üçüncü yılın içinde katılmak zorundadır. Yenileme eğitimi almayan komiser listeye tekrar kaydedilmez.

(2) Yenileme eğitimi hakkında 10 uncu madde hükmü kıyasen uygulanır.

Katılım belgesi

MADDE 12 – (1) Eğitim kuruluşları, temel ve yenileme eğitimlerini tamamlayan katılımcılara en geç on beş gün içinde eğitimi tamamladıklarına dair bir belge verir.

Komiserlik eğitiminden muaf tutulacaklar

MADDE 13 – (1) Medeni usul ve icra iflas hukuku, medeni hukuk, ticaret hukuku ile işletme, iktisat, maliye ve muhasebe alanında profesör veya doçent unvanına sahip olanlar komiserlik eğitiminden muaftır.

Eğitim kuruluşlarına izin verilmesi ve izin süresinin uzatılması

MADDE 14 – (1) Komiserlik eğitimi Bakanlıkça izin verilmek kaydıyla; bünyesinde hukuk fakültesi bulunan üniversiteler ile Türkiye Barolar Birliği ve Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği tarafından verilir.

(2) İzin verilen eğitim kuruluşlarının listesi Başkanlık tarafından elektronik ortamda yayımlanır.

(3) İzin için başvuru Başkanlıkça belirlenecek usule göre yapılır. Başvuruda; eğitimin içeriği ve sürelerini kapsar şekilde eğitim programı, eğiticilerin sayısı, unvanları, uzmanlıkları ve yeterlilikleri ile eğitim verilecek mekânlar hakkında gerekçeli ve yeterli bilgiler verilir.

(4) Başkanlık tarafından altmış gün içinde yapılacak inceleme sonucunda, eğitimin amacına ulaşıp ulaşmayacağı, eğitimin yapılacağı mekânların uygunluğu ve eğitim kuruluşlarında eğitim faaliyetinin devamlılığının sağlanıp sağ-

lanmayacağı gözetilerek ilgili eğitim kuruluşuna en çok üç yıl için geçerli olmak üzere izin verilir; başvuran kuruluşun aranılan nitelikleri taşımadığının tespiti hâlinde talep reddedilir ve ilgilisine bildirilir.

(5) Eğitim kuruluşu, izin süresinin bitiminden en az iki ay önce bu sürenin uzatılması için başvurmak zorundadır.

(6) Başkanlık tarafından, eğitim kuruluşunun 15 inci maddeye göre sunduğu raporlar ile yapılan denetime ilişkin raporların incelenmesi sonucunda, eğitimin belirlenen şartlar ve içerikte başarılı bir şekilde devam ettiğinin ve 16 ncı maddede düzenlenen eğitim izninin iptalini gerektirir hâllerin bulunmadığının anlaşılması hâlinde, verilen izin üç yıla kadar uzatılabilir.

(7) İzin süresi uzatılmayan eğitim kuruluşu listeden çıkarılır. Bu eğitim kuruluşuna ait belgeler dosyasında saklanır.

Bilgi verme yükümlülüğü

MADDE 15 – (1) Eğitim kuruluşları, Başkanlığa her yıl Ocak ayında bir önceki yıl içinde gerçekleştirdikleri eğitim programı sayısı, eğitime katılan ve eğitimi tamamlayan kişi sayısı, eğitim alan kişilerin uzmanlık alanları ile meslekleri, eğitim veren kişiler, eğitim verilen yerler ile istenilen diğer hususları içeren bir rapor sunar.

(2) Rapor sunmayan eğitim kuruluşuna, on beş gün içinde raporun sunulmaması hâlinde, eğitim izninin iptal edileceği hususu yazılı olarak ihtar olunur.

Eğitim kuruluşuna verilen iznin iptali

MADDE 16 – (1) Aşağıdaki hâllerde eğitim kuruluşuna verilen izin Bakanlık tarafından iptal edilir:

a) İzin şartlarından birinin ortadan kalktığının veya mevcut olmadığının sonradan anlaşılması.

b) Belirlenen usul ve esaslara uygun eğitim verilmediğinin tespit edilmesi.

c) Katılım belgesi düzenlenmesinde sahtecilik yapılması.

ç) 15 inci maddede belirtilen bilgi verme yükümlülüğünün yapılan ihtara rağmen yerine getirilmemesi.

d) Eğitim kuruluşunun iznin iptali için yazılı talepte bulunması.

(2) İzni iptal edilen eğitim kuruluşu listeden çıkarılır. Bu eğitim kuruluşuna ait belgeler dosyasında saklanır.

Eğitim kuruluşunun denetimi

MADDE 17 – (1) Eğitim kuruluşları, komiserlik eğitimiyle ilgili faaliyetleri açısından Başkanlığın gözetimi ve denetimi altındadır.

(2) Eğitim kuruluşları, Başkanlık tarafından doğrudan veya bölge kurulu marifetiyle; komiserlik eğitiminin verilip verilmediği, verilen eğitimin içeriği, kim tarafından ve nerede verildiği, sınıf mevcutları ve eğitim başvurusu için sunulan bilgi ve belgeler ile belirlenen diğer hususlar yönünden her zaman denetlenebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Başvuru ve Liste

Listeye kayıt için başvuru

MADDE 18 – (1) İlgili, listeye yazılmak için Başkanlık tarafından belirlenen takvim ve esaslara göre yerleşim yerinin veya mesleki faaliyetini yürüttüğü yerin bağlı olduğu bölge kuruluna başvuru yapar.

(2) İlgili, başvuru sırasında kimlik, yerleşim ve iletişim bilgileri ile 4 üncü maddede aranan nitelikleri taşıdığına dair belgeleri ve aynı maddenin birinci fıkrasının (ç), (d), (e), (f) ve (g) bentlerinde gösterilen engellerin kendisinde bulunmadığına dair beyannameyi sunar.

(3) Bölge kurulu, listeye kayıt için aranılan şartların sağlandığını tespit ederse ilgiliyi üç yıl için listeye kaydeder; aksi hâlde başvuruyu reddeder. Ret kararı ilgilisine bildirilir.

(4) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu, komiser olma niteliklerini taşıyan bağımsız denetçilerin listesini kaydedilmek üzere bölge kuruluna bildirir.

(5) Oluşturulan listeler bölge kurulu tarafından internet sitesinde ilan edilir.

(6) Komiser, ikinci fıkrada sayılan hususlarla ilgili olarak kendisine ait bilgilerde meydana gelen her türlü değişikliği bir ay içinde varsa belgesiyle birlikte listeye işlenmek üzere bölge kuruluna iletir.

(7) Komiser, yerleşim yeri, görev veya iş yeri değişikliği nedeniyle başka bir bölge kurulu listesine nakil talebinde bulunabilir.

Listeden çıkarılma

MADDE 19 – (1) Aşağıdaki hâllerde komiser, bölge kurulu tarafından listeden çıkarılır:

a) Komiser tarafından talep edilmesi.

b) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından komiserin bağımsız denetçi olma niteliğini kaybettiğinin bildirilmesi.

c) Komiserliğe kabul şartlarının kaybedilmesi veya listeye kayıt tarihinde gerekli şartların bulunmadığının sonradan tespit edilmesi.

ç) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı olarak görevin kabul edilmemesi veya görevin bırakılması.

d) Görevin gerektirdiği güven duygusunu sarsıcı tutum ve davranışlarda bulunulması.

e) 8 inci maddede belirtilen yükümlülüklere aykırı davranılması.

İncelemenin usul ve esasları

MADDE 20 – (1) Bölge kurulu başkanı, 19 uncu maddenin birinci fıkrasının (c), (ç), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen hâllerde başvuru üzerine veya resen gerekli inceleme ve araştırmayı bizzat veya bölge kurulu üyelerinden biri vasıtasıyla yapabilir.

(2) Bölge kurulu başkanı veya görevlendirilen üye, yapacağı denetim ve inceleme sırasında komiser hakkındaki iddiaları ciddi bulursa komisere tebligat yaparak bir hafta içinde yazılı savunma yapmasını ister.

(3) Bölge kurulu başkanı veya görevlendirilen üye, bizzat veya istinabe suretiyle delilleri toplar, gerekli gördüğü kimselerin beyanlarını alır ve yapacağı inceleme sonucunda hazırladığı raporu bölge kuruluna sunar.

(4) Bölge kurulu başkanı veya görevlendirilen üye, inceleme sırasında yargı mercilerinden, kamu kurum ve kuruluşlarından, meslek odalarından, özel hukuk tüzel kişilerinden ve gerçek kişilerden inceleme konusuyla ilgili bilgi ve belge talep edebilir. İlgililerce bu talebin yerine getirilmesi zorunludur.

(5) Yapılacak inceleme sonucunda 19 uncu maddenin birinci fıkrasının (c), (ç), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen hâllerden birinin gerçekleştiğinin anlaşılması hâlinde komiserin listeden çıkarılmasına karar verilir. Karar komisere tebliğ edilir ve kesinleştikten sonra komiserin görev yaptığı kamu kurum ve kuruluşlarına, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına ve ilgili diğer yerlere bildirilir.

(6) Komiser hakkındaki inceleme, ivedilikle ve her hâlde başvuru veya resen incelemeye başlama tarihinden itibaren en geç altı ay içinde sonuçlandırılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Alacaklılar Kurulu

Alacaklılar kurulunun oluşturulması

MADDE 21 – (1) Mahkeme tarafından kesin mühlet kararıyla birlikte veya en geç Kanunun 299 uncu maddesi gereğince alacaklıların alacaklarını bildirmesi ve Kanunun 300 üncü maddesi gereğince borçlunun alacaklılar hakkındaki beyanı alındıktan sonra, yedi alacaklıyı geçmemek, herhangi bir ücret takdir edilmemek ve tek sayıda olmak kaydıyla komiserin de görüşü alınarak alacaklılar kurulu oluşturulabilir.

(2) Bu durumda alacakları, hukuki nitelik itibarıyla birbirinden farklı olan alacaklı sınıfları ve varsa rehinli alacaklılar, alacaklılar kurulunda hakkaniyete uygun şekilde temsil edilir.

Alacaklılar kurulunun zorunlu olarak oluşturulacağı hâller

MADDE 22 – (1) Hukuki nitelikleri büyük ölçüde birbirine benzer alacaklar, aynı alacaklı sınıfında yer alır. Rehinli alacaklılar, rehnin kıymetini karşılayan miktardaki alacakları bakımından ayrı bir sınıf olarak kabul edilir.

(2) En az üç alacaklı sınıfı bulunması kaydıyla, alacaklı sayısının iki yüz elliyi veya alacak miktarının yüz yirmi beş milyon Türk Lirasını aşması hâlinde alacaklılar kurulunun oluşturulması zorunludur.

Alacaklılar kurulunun görevleri

MADDE 23 – (1) Alacaklılar kurulu, komiserin faaliyetlerine nezaret eder; komisere tavsiyelerde bulunabilir ve Kanunun öngördüğü hâllerde mahkemeye görüş bildirir.

(2) Alacaklılar kurulu komiserin faaliyetlerini yeterli bulmazsa, mahkemeden komiserin değiştirilmesini gerekçeli bir raporla isteyebilir. Mahkeme bu talep hakkında borçluyu ve komiseri dinledikten sonra kesin olarak karar verir.

Alacaklılar kurulunun çalışma usul ve esasları

MADDE 24 – (1) Alacaklılar kurulu her ay en az bir kere toplanır. Alacaklılar kurulunun aylık olağan toplantıları komiser tarafından belirlenerek bildirilen gün ve yerde yapılır.

(2) Alacaklılar kurulu ayrıca üyelerinin salt çoğunluğunun talebi üzerine her zaman toplanabilir. Bu hâlde, yapılacak toplantıların komisere bildirilmesi zorunludur.

(3) Alacaklılar kurulu toplantıda hazır bulunanların oy çokluğuyla karar alır. Komiser toplantılarda hazır bulunarak alınan kararları toplantıya katılanların imzasını almak suretiyle tutanağa bağlar.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 25 – (1) 2/6/2018 tarihli ve 30439 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Konkordato Komiserinin Niteliklerine ve Alacaklılar Kurulunun Zorunlu Olarak Oluşturulmasına Dair Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce alınan komiserlik eğitimleri, listeye kayıt için yapılacak başvuruda dikkate alınmaz.

(2) Bu Yönetmeliğe göre oluşturulan listeler, bölge kurulu tarafından ilan edilir. Bu ilan yapılıncaya kadar listeden görevlendirme usulü dikkate alınmaksızın komiser görevlendirilmesine devam olunur ve bu komiserler listede bulunmasalar dahi mevcut dosyalardaki görevlerini tamamlar.

Yürürlük

MADDE 26 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 27 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Adalet Bakanı yürütür.